

FEDLAP

küldi: Titkárság

címzett: Konvent

Előiratok száma: CONV 820/1/03 REV 1, CONV 847/03, CONV 848/03

Tárgy: **az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés tervezete**

A Konvent tagjai mellékelten kézhez kapják az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés szövegének végleges tervezetét, ahogyan azt 2003. július 18-án Rómában az Európai Tanács elnöke elé terjesztették.

SZERZŐDÉS
EGY EURÓPAI ALKOTMÁNY
LÉTREHOZÁSÁRÓL

Tervezet

amelyet 2003. június 13-án, illetve július 10-én
az Európai Konvent konszenzussal fogadott el

ELŐTERJESZTÉS
AZ EURÓPAI TANÁCS ELNÖKE RÉSZÉRE
RÓMÁBA

— 2003. július 18. —

ELŐSZÓ

Az Európai Alkotmányról szóló szerződés szövegtervezetének I. és II. része az Európai Tanács elé terjesztve 2003. június 20-án Tesszalonikiban.

ELŐSZÓ

A 2001. december 14–15-én, Laekenben (Brüsszelben) megrendezett ülésén az Európai Tanács, felismerve, hogy az Európai Unió fennállása egyik fordulóponthoz érkezett, életre hívta az Európai Unió jövőjéről tanácskozó Európai Konventet.

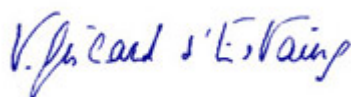
A Konvent feladatául kapta, hogy javaslatokat dolgozzon ki a következő három kérdéskörben: miként lehetne a polgárokhoz közelebb hozni az európai modellt és az európai intézményeket, hogyan szervezhető meg a politikaformálás és az európai politikai térség egésze egy kibővített Unió keretein belül, végül pedig, hogy miként válhat az Unió stabilizáló tényezővé és hivatkozási ponttá az új, többpólusú világrendben.

A laekeni nyilatkozatban feltett kérdésekre válaszul a Konvent a következő megoldásokat terjeszti elő:

- javaslatot tesz az Unió és a tagállamok hatásköreinek jobb elhatárolására;
- javasolja a szerződések egységesítését, és az Unió jogi személyiséggel való felruházását;
- az Unió fellépéseinek egyszerűbb eszközrendszerét dolgozta ki;
- javaslatot tesz az Európai Unió demokratikusabbá, átláthatóbbá és hatékonyabbá tételére a nemzeti parlamenteknek az európai modell legitimitásához való hozzájárulásának megteremtése, a döntéshozatali eljárások egyszerűsítése és az európai intézmények működésének átláthatóbbá és érthetőbbé tétele útján,
- megteremti azokat az intézkedéseket, amelyek – figyelemmel különösen a bővítéssel járó következményekre – a három uniós intézmény szerkezetének javításához és szerepének megerősítéséhez szükségesek.

A laekeni nyilatkozat továbbá azt a kérdést is felvetette, hogy a szerződések egyszerűsítése és átdolgozása nem nyithatja-e meg az utat egy alkotmányos szöveg elfogadásához. A Konvent munkájának eredményeként végül egy európai alkotmány tervezete került kidolgozásra, amely a 2003. június 13-i teljes ülésen széleskörű egyetértésre talált.

Megtiszteltetés számunkra ezt a szöveget a mai napon, 2003. június 20-án az Európai Tanács theszaloníki ülése elé terjeszteni, abban a reményben, hogy az európai alkotmány létrehozásáról szóló majdani szerződés alapjául szolgálhat.

Valéry Giscard d'Estaing
elnök

Giuliano Amato
elnökhelyettes

Jean-Luc Dehaene
elnökhelyettes

SZERZŐDÉS EGY EURÓPAI ALKOTMÁNY LÉTREHOZÁSÁRÓL

Tervezet

PREAMBULUM

Χρώμεθα γὰρ πολιτεία... καὶ ὄνομα μὲν διὰ τὸ μὴ ἐς ὀλίγους ἀλλ' ἐς πλείονας οἰκεῖν δημοκρατία κέκληται.

Mi olyan alkotmány szerint élünk, amelynek neve, mivel az uralom nem néhány ember, hanem a többség kezében van, demokrácia.

Thuküididész II. 37

Tudatában annak, hogy Európa egy olyan kontinens, amely a civilizáció megszületésének helyéül szolgált; hogy lakói, akik a legkorábbi időktől fogva, egymást követő hullámokban érkeztek ide, fokozatosan létrehozták a humanizmus alapértékeit, a személyek egyenlőségét, a szabadságot és az értelem tiszteletét.

Ösztönzést merítve Európa kulturális, vallási és humanista örökségéből, amely értékek révén, e hagyaték folytonosan jelen lévő elemeként, az emberi személyiség központi szerepe, az egyes emberek sérthetetlen és elidegeníthetetlen jogai, valamint a törvények tisztelete a társadalmi élet szerves részévé vált.

Abban a hitben, hogy az újraegyesült Európa – valamennyi lakója, köztük a leggyengébbek és a leginkább elesettek javára – továbbra is a civilizáció, a haladás és a jólét útján kíván haladni; hogy meg akar maradni a kultúrára, a tudásra és a társadalmi fejlődésre nyitott kontinensnek; hogy közéletének demokratikus és átlátható jellegét még inkább el kívánja mélyíteni, és világszerte küzdeni szándékozik a békéért, az igazságért és a szolidaritásért,

Attól a meggyőződéstől vezérelve, hogy Európa népei, miközben büszkék maradnak saját nemzeti identitásukra, elhatározták, hogy felülemelkednek ősi megosztottságaikon, és egy közös jövő kialakítása érdekében egymással minden eddiginél szorosabb egységre lépnek,

Abban a meggyőződésben, hogy az ily módon „sokszínűségében egyesült” Európa a legjobb esélyt kínálja számukra annak a nagyszerű vállalkozásnak a megvalósítására, amelynek révén e térség, minden egyes egyén jogainak tiszteletben tartása mellett, valamint az eljövendő nemzedékekért és a Föld jövőjéért viselt felelősségük tudatában, az emberiség reménységének különleges térségévé válik,

Kifejezve köszönetüket Európa polgárai és államai nevében ezen Alkotmány kidolgozásáért az Európai Konvent tagjainak,

[A kik, kicserélve jó és kellő alakban talált meghatalmazásaikat, a következőkben állapodtak meg:]

I. RÉSZ

I. CÍM: AZ UNIÓ MEGHATÁROZÁSA ÉS CÉLKITŰZÉSEI

1. cikk: Az Unió létrehozása

- (1) Európa polgárainak és államainak közös jövőjük építésére irányuló akaratától vezérelve, ezzel az Alkotmánnyal létrejön az Európai Unió, amelyre közös célkitűzéseik elérése érdekében a tagállamok hatásköröket ruháznak. Az Unió összehangolja az e célkitűzések megvalósítására irányuló tagállami politikákat, és a ráruházott hatásköröket a közösségi elv szerinti módon gyakorolja.
- (2) Az Unió minden olyan európai állam előtt nyitva áll, amely tiszteletben tartja értékeit, és elkötelezett azok közös érvényesítése mellett.

2. cikk: Az Unió értékei

Az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok tiszteletben tartásának értékein alapul. Ezek az értékek közösek a tagállamokban, a pluralizmus, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás és a megkülönböztetésmentesség társadalmában.

3. cikk: Az Unió célkitűzései

- (1) Az Unió célja a béke, az általa vallott értékek és népei jólétének előmozdítása.
- (2) Az Unió egy határok nélküli, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget kínál polgárai számára, valamint egy egységes piacot, ahol a verseny szabad és torzulásoktól mentes.
- (3) Az Unió Európa fenntartható fejlődéséért munkálkodik, amely kiegyensúlyozott gazdasági növekedésen, magas versenyképességű, teljes foglalkoztatottságot és társadalmi haladást célul kitűző szociális piacgazdaságon alapul, amely a környezet minőségének magas fokú védelmével és javításával párosul. Elősegíti a tudományos és műszaki haladást.

Az Unió küzd a társadalmi kirekesztés és megkülönböztetés ellen, és előmozdítja a társadalmi igazságosságot és védelmet, a nők és férfiak közötti egyenlőséget, a nemzedékek közötti szolidaritást és a gyermekek jogainak védelmét.

Előmozdítja a gazdasági, a társadalmi és a területi kohéziót, valamint a tagállamok közötti szolidaritást.

Az Unió tiszteletben tartja saját kulturális és nyelvi sokszínűségét, és biztosítja Európa kulturális örökségének megőrzését és tovább gyarapítását.

- (4) A világ többi részéhez fűződő kapcsolataiban az Unió védelmezi és érvényre juttatja értékeit és érdekeit. Hozzájárul a békéhez, a biztonsághoz, a Föld fenntartható fejlődéséhez, a népek közötti szolidaritáshoz és kölcsönös tisztelethez, a szabad és tisztességes kereskedelemhez, a szegénység felszámolásához és az emberi jogok, különösen pedig a gyermekek jogainak védelméhez, továbbá a nemzetközi jog szigorú betartásához és fejlesztéséhez, így különösen az Egyesült Nemzetek Alapokmányában foglalt alapelvek tiszteletben tartásához.
- (5) E célkitűzéseket a megfelelő eszközökkel, az Alkotmányban az Unióra ruházott hatáskörök keretén belül kell megvalósítani.

4. cikk: Alapvető szabadságok és a megkülönböztetés tilalma

- (1) Az Alkotmány rendelkezéseivel összhangban az Unió a területén biztosítja a személyek, az áruk, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgását, valamint a letelepedés szabadságát.
- (2) Az Alkotmány alkalmazási körében és az abban foglalt különös rendelkezések sérelme nélkül tilos az állampolgárság alapján történő minden megkülönböztetés.

5. cikk: Az Unió és a tagállamok közötti viszony

- (1) Az Unió tiszteletben tartja a tagállamok nemzeti identitását, amely elválaszthatatlan része azok alapvető politikai és alkotmányos berendezkedésének, ideértve a regionális és helyi önkormányzatokat is. Tiszteletben tartja azok alapvető állami funkcióit, köztük az állam területi integritásának biztosításával, valamint a közrend fenntartásával és a belső biztonság megőrzésével kapcsolatos hatásköröket.
- (2) Az Unió és a tagállamok a lojális együttműködés elvét követve kölcsönösen tiszteletben tartják és segítik egymást az Alkotmányból eredő feladatok végrehajtásában.

A tagállamok segítik az Uniót feladatainak teljesítésében, és tartózkodnak minden olyan intézkedéstől, amely veszélyeztetheti az Alkotmányban megállapított célkitűzések megvalósítását.

6. cikk: Jogi személyiség

Az Unió jogi személy.

II. CÍM: ALAPVETŐ JOGOK ÉS UNIÓS POLGÁRSÁG

7. cikk: Alapvető jogok

- (1) Az Unió elismeri az Alkotmány II. részét képező Alapjogi Chartában foglalt jogokat, szabadságokat és elveket.
- (2) Az Unió célul tűzi ki, hogy csatlakozik az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményhez. Ez a csatlakozás nem érinti az Uniónak az Alkotmányban meghatározott hatásköreit.
- (3) Az alapvető jogok, ahogyan azokat az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény biztosítja, továbbá ahogyan azok a tagállamok közös alkotmányos hagyományaiból következnek, az uniós jogrend részét képezik mint annak általános elvei.

8. cikk: Uniós polgárság

- (1) Uniós polgár mindenki, aki a tagállamok valamelyikének állampolgára. Az uniós polgárság kiegészíti és nem helyettesíti a nemzeti állampolgárságot.
- (2) Az uniós polgárokat megilletik az Alkotmányban meghatározott jogok, és terhelik az abban megállapított kötelezettségek. Így az uniós polgárok:
 - jogosultak a tagállamok területén szabadon mozogni és tartózkodni;
 - választójoggal rendelkeznek és választhatók a lakóhelyük szerinti tagállam európai parlamenti és helyhatósági választásain ugyanolyan feltételekkel, mint az adott tagállam állampolgárai;

- jogosultak bármely tagállam diplomáciai vagy konzuli hatóságainak védelmét igénybe venni olyan harmadik ország területén, ahol az állampolgárságuk szerinti tagállam nem rendelkezik képvisellel, ugyanolyan feltételekkel, mint az adott tagállam állampolgárai;
 - jogosultak petíciót benyújtani az Európai Parlamenthez, az európai ombudsmanhoz folyamodni, valamint arra, hogy az Alkotmány nyelveinek valamelyikén írásban az Unió bármely intézményéhez vagy tanácsadó szervéhez forduljanak, és ugyanazon a nyelven választ kapjanak.
- (3) Ezek a jogok az Alkotmányban és a végrehajtására elfogadott rendelkezésekben megállapított feltételekkel és korlátozásokkal gyakorolhatók.

III. CÍM: AZ UNIÓ HATÁSKÖREI

9. cikk: Alapelvek

- (1) Az Unió hatásköreinek elhatárolására a hatáskör-átruházás elve az irányadó. Az uniós hatáskörök gyakorlására a szubszidiaritás és arányosság elvei az irányadók.
- (2) A hatáskör-átruházás elvének megfelelően az Unió a tagállamok által az Alkotmányban ráruházott hatáskörök keretén belül jár el az abban foglalt célkitűzések megvalósítása érdekében. Minden olyan hatáskör, amelyet az Alkotmány nem ruházott át az Unióra, a tagállamoknál marad.
- (3) A szubszidiaritás elvének megfelelően azokon a területeken, amelyek nem tartoznak kizárólagos hatáskörébe, az Unió csak akkor és annyiban jár el, amikor és amennyiben a megtenni szándékozott intézkedés céljait a tagállamok sem központi, sem regionális vagy helyi szinten nem tudják kielégítően megvalósítani, így azok a tervezett intézkedés terjedelme vagy hatása miatt az Unió szintjén jobban megvalósíthatók.

Az Unió intézményei a szubszidiaritás elvét az Alkotmányhoz csatolt, a szubszidiaritás és az arányosság elveinek alkalmazásáról szóló jegyzőkönyvben meghatározottak szerint alkalmazzák. A nemzeti parlamentek az említett jegyzőkönyvben megállapított eljárásnak megfelelően gondoskodnak ennek az elvnek a tiszteletben tartásáról.

- (4) Az arányosság elvének megfelelően az Unió fellépése sem tartalmilag, sem formailag nem terjedhet túl azon, ami az Alkotmány célkitűzéseinek eléréséhez szükséges.

Az intézmények az arányosság elvét a (3) bekezdésben említett jegyzőkönyvben foglaltak szerint alkalmazzák.

10. cikk: Uniós jog

- (1) Az Alkotmány, valamint az Unió intézményei által a rájuk ruházott hatáskörök gyakorlása körében alkotott jog a tagállamok jogával szemben elsőbbséget élvez.
- (2) A tagállamok az Alkotmányból, illetve az Unió intézményeinek intézkedéseiből eredő kötelezettségek teljesítésének biztosítása érdekében megteszik a megfelelő általános vagy különös intézkedéseket.

11. cikk: A hatáskörök típusai

- (1) Ha egy meghatározott területen az Alkotmány kizárólagos hatáskört ruház az Unióra, e területen kizárólag az Unió alkothat és fogadhat el kötelező erejű jogi aktust, a tagállamok pedig csak abban az esetben, ha őket az Unió erre felhatalmazza, vagy ha annak célja az Unió által elfogadott jogi aktusok végrehajtása.

- (2) Ha egy meghatározott területen az Alkotmány a tagállamokkal megosztott hatáskört ruház az Unióra, e területen mind az Unió, mind pedig a tagállamok alkothatnak és elfogadhatnak kötelező erejű jogi aktusokat. A tagállamok e hatáskörükkel csak olyan mértékben élhetnek, amilyen mértékben az Unió hatáskörét nem gyakorolta, vagy úgy határozott, hogy lemond hatáskörének gyakorlásáról.
- (3) Az Unió hatáskörrel rendelkezik a tagállamok gazdaság- és foglalkoztatáspolitikájának előmozdítására és összehangolására.
- (4) Az Unió hatáskörrel rendelkezik a közös kül- és biztonságpolitika meghatározására és végrehajtására, ideértve egy közös védelmi politika fokozatos kialakítását.
- (5) Meghatározott területeken és az Alkotmányban megállapított feltételek mellett az Unió hatáskörrel rendelkezik a tagállamok intézkedéseit támogató, összehangoló vagy kiegészítő intézkedések végrehajtására, anélkül azonban, hogy ennek révén elvonná a tagállamok e területeken meglévő hatásköreit.
- (6) Az uniós hatáskörök terjedelmét és gyakorlásának részletes szabályait az Alkotmány III. részében az egyes területekre vonatkozó külön rendelkezések állapítják meg.

12. cikk: Kizárólagos hatáskörök

- (1) Az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a belső piac működéséhez szükséges versenyszabályok megállapítására, továbbá a következő területeken:
 - monetáris politika az eurót bevezető tagállamok tekintetében,
 - közös kereskedelempolitika,
 - vámunió,
 - a tengeri biológiai erőforrások megőrzése a közös halászati politika keretében.

- (2) Az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik nemzetközi megállapodások megkötésére, ha azok megkötését valamely uniós jogalkotási aktus írja elő, illetve ha hatásköreinek belső gyakorlásához szükséges, vagy valamely belső uniós jogi aktust érint.

13. cikk: A megosztott hatáskörök területei

- (1) Az Unió a tagállamokkal megosztott hatáskörrel rendelkezik azokban az esetekben, amikor az Alkotmány olyan hatáskört ruház rá, amely nem tartozik a 12. és 16. cikkben felsorolt területekhez.
- (2) Az Unió és a tagállamok közötti megosztott hatáskörök a következő fő területeken alkalmazandók:
- belső piac,
 - a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térsége,
 - mezőgazdaság és halászat, kivéve a tengeri biológiai erőforrások megőrzését,
 - közlekedés és transzeurópai hálózatok,
 - energia,
 - a szociálpolitikának a III. részben meghatározott vonatkozásai,
 - gazdasági, társadalmi és területi kohézió,
 - környezet,
 - fogyasztóvédelem,
 - a közegészségügy terén jelentkező közös biztonsági kockázatok.
- (3) A kutatás, a technológiai fejlesztés és az űrkutatás területén az Unió hatáskörrel rendelkezik egyes intézkedések végrehajtására, így különösen programok kidolgozására és megvalósítására; e hatáskör gyakorlása azonban nem akadályozhatja meg a tagállamokat saját hatásköreik gyakorlásában.

- (4) A fejlesztési együttműködés és a humanitárius segélyezés területén az Unió hatáskörrel rendelkezik egyes intézkedések megtételére és egy közös politika folytatására; e hatáskör gyakorlása azonban nem akadályozhatja meg a tagállamokat saját hatásköreik gyakorlásában.

14. cikk: A gazdaság- és foglalkoztatáspolitikák összehangolása

- (1) Az Unió intézkedéseket fogad el a tagállamok gazdaságpolitikájának összehangolása céljából, így különösen meghatározza az e politikákra vonatkozó átfogó iránymutatásokat. A tagállamok az Unión belül összehangolják gazdaságpolitikájukat.
- (2) Az eurót bevezető tagállamokra külön rendelkezések vonatkoznak.
- (3) Az Unió intézkedéseket fogad el a tagállamok foglalkoztatáspolitikájának összehangolása céljából, így különösen meghatározza az e politikákra vonatkozó átfogó iránymutatásokat.
- (4) Az Unió kezdeményezéseket fogadhat el a tagállamok szociálpolitikájának összehangolása céljából.

15. cikk: Közös kül- és biztonságpolitika

- (1) Az Unió közös kül- és biztonságpolitikára vonatkozó hatásköre a külpolitika minden területére és az Unió biztonságát érintő valamennyi kérdésre kiterjed, ideértve egy közös védelmi politika fokozatos kialakítását, amely közös védelemhez vezethet.
- (2) A tagállamok az Unió kül- és biztonságpolitikáját a lojalitás és a kölcsönös szolidaritás jegyében tevékenyen és fenntartások nélkül támogatják, és tiszteletben tartják az Unió e területen elfogadott jogi aktusait. Tartózkodnak az olyan cselekvéstől, amely ellentétes az Unió érdekeivel vagy ronthatja annak eredményességét.

16. cikk: A támogató, összehangoló és kiegészítő intézkedések területei

- (1) Az Unió támogató, összehangoló és kiegészítő intézkedéseket tehet.
- (2) Az európai szintű támogató, összehangoló és kiegészítő intézkedések a következő területekre terjedhetnek ki:
 - ipar,
 - az emberi egészség védelme és javítása,
 - oktatás, szakképzés, ifjúság és sport,
 - kultúra,
 - polgári védelem.
- (3) Az Unió által az ez területekre vonatkozóan a III. részben meghatározott külön rendelkezések alapján elfogadott kötelező erejű jogi aktusok nem eredményezhetik a tagállamok jogszabályi vagy közigazgatási rendelkezéseinek harmonizációját.

17. cikk: Rugalmassági klauzula

- (1) Ha a III. részben meghatározott politikák keretében az Unió fellépése bizonyul szükségesnek ahhoz, hogy az Alkotmányban foglalt célkitűzések valamelyike megvalósuljon, és az Alkotmány nem biztosítja a szükséges hatáskört, a Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlament egyetértését követően egyhangúlag meghozza a megfelelő rendelkezéseket.
- (2) A szubszidiaritás elve érvényesülésének ellenőrzésére szolgáló, a 9. cikk (3) bekezdésében említett eljárás keretében a Bizottság köteles felhívni a tagállamok nemzeti parlamentjeinek figyelmét azokra a javaslatokra, amelyek e cikkben alapulnak.
- (3) Az e cikk alapján elfogadott rendelkezések nem eredményezhetik a tagállamok jogszabályi vagy közigazgatási rendelkezéseinek harmonizációját olyan területeken, amelyeken az Alkotmány az ilyen harmonizációt kizárja.

IV. CÍM: AZ UNIÓ INTÉZMÉNYEI

I. fejezet – Intézményi keretek

18. cikk: Az Unió intézményei

(1) Az Unió egységes intézményi kerettel rendelkezik, amelynek célja:

- az Unió célkitűzéseinek előmozdítása,
- az Unió értékeinek érvényesítése,
- az Unió, valamint polgárai és tagállamai érdekeinek szolgálata, valamint a politikái és a céljai

követése érdekében megtett intézkedései egységességének, eredményességének és folyamatosságának a biztosítása.

(2) Ez az intézményi keret a következőket foglalja magában:

az Európai Parlament,
az Európai Tanács,
a Miniszterek Tanácsa,
az Európai Bizottság,
a Bíróság.

(3) Az egyes intézmények az Alkotmányban rájuk ruházott hatáskörök keretén belül, az ott meghatározott eljárások és feltételek szerint járnak el. Az intézmények jóhiszeműen és kölcsönösen együttműködnek egymással.

19. cikk: Az Európai Parlament

(1) Az Európai Parlament, a Miniszterek Tanácsával közösen, jogalkotási és költségvetési jogkörrel rendelkezik, valamint politikai ellenőrzési és konzultatív feladatokat lát el az Alkotmányban meghatározott feltételek szerint. Az Európai Parlament megválasztja az Európai Bizottság elnökét.

(2) Az Európai Parlamentet az európai polgárok közvetlen és általános választójog alapján, szabad és titkos választásokon, ötéves időtartamra választják. Tagjainak száma nem haladhatja meg a hétszázharminchatot. Az európai polgárok képviselete degresszíven arányos módon valósul meg,

ahol a tagállamonkénti alsó küszöbérték négy tag.

A 2009. évi európai parlamenti választások előtt kellő időben, továbbá – amennyiben szükséges – az azt követő választások esetén a Európai Tanács, az Európai Parlament javaslata alapján és vele egyetértésben, a fenti alapelvek tiszteletben tartásával egyhangú határozattal meghatározza az Európai Parlament összetételét.

- (3) Az Európai Parlament tagjai közül megválasztja elnökét és tisztségviselőit.

20. cikk: Az Európai Tanács

- (1) Az Európai Tanács adja az Európai Uniónak a fejlődéséhez szükséges ösztönzést, és meghatározza e fejlődés általános politikai irányait és prioritásait. Az Európai Tanács nem rendelkezik jogalkotási jogkörrel.
- (2) Az Európai Tanács a tagállamok állam-, illetve kormányfőiből, valamint saját elnökéből és a Bizottság elnökéből áll. Munkájában részt vesznek a külügyminiszterek.
- (3) Az Európai Tanács, az elnöke összehívására, negyedévente ülésezik. Amikor a napirend úgy kívánja, tagjai úgy határozhatnak, hogy munkájukat valamely miniszter, illetve a Bizottság elnöke esetében egy biztos segíti. Ha a helyzet úgy kívánja, az elnök az Európai Tanácsot rendkívüli ülésre hívhatja össze.
- (4) Ha az Alkotmány eltérően nem rendelkezik, az Európai Tanács határozatait konszenzussal hozza meg.

21. cikk: Az Európai Tanács elnöke

- (1) Az Európai Tanács elnökét az Európai Tanács maga választja meg minősített többséggel, két és fél éves időtartamra; az elnök megbízatása egy alkalommal megújítható. Akadályoztatás vagy súlyos hivatali mulasztás esetén az Európai Tanács az elnök megbízatását ugyanilyen eljárással megszüntetheti.
- (2) Az Európai Tanács elnöke:
 - irányítja és szervezi az Európai Tanács munkáját,
 - a Bizottság elnökével együttműködve és az Általános Ügyek Tanácsában folytatott munka alapján gondoskodik annak megfelelő előkészítéséről és folyamatosságáról,
 - erőfeszítéseket tesz az Európai Tanácson belüli kohézió és konszenzus elérésére,
 - minden ülést követően jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek.

Az Európai Tanács elnöke – a saját szintjén és e minőségében, valamint az Unió külügyminisztere hatáskörének sérelme nélkül – ellátja az Unió képviselőt a közös kül- és biztonságpolitikához tartozó ügyekben.

- (3) Az Európai Tanács elnöke semmilyen nemzeti tisztséget nem tölthet be.

22. cikk: A Miniszterek Tanácsa

- (1) A Miniszterek Tanácsa, közösen az Európai Parlamenttel, jogalkotási és költségvetési jogkörrel rendelkezik, valamint politikameghatározási és koordinatív feladatokat lát el az Alkotmányban meghatározott feltételek szerint.
- (2) A Miniszterek Tanácsa valamennyi tanácsi formáció esetében a tagállamok egy-egy miniszteri szintű képviselőjéből áll. Az adott tagállam nevében csak az ilyen képviselő vállalhat kötelezettséget és csak az ilyen képviselő szavazhat.
- (3) Ha az Alkotmány eltérően nem rendelkezik, a Miniszterek Tanácsa a határozatait minősített többséggel hozza meg.

23. cikk: A Miniszterek Tanácsának formációi

- (1) A Jogalkotási és Általános Ügyek Tanácsa gondoskodik a Miniszterek Tanácsában folyó munka összehangjáról.

Amikor a Miniszterek Tanácsa Általános Ügyek Tanácsaként jár el, a Bizottsággal együttműködve gondoskodik az Európai Tanács üléseinek előkészítéséről és nyomon követéséről.

Amikor jogalkotói minőségében jár el, a Miniszterek Tanácsa az Alkotmány rendelkezéseinek megfelelően megvitatja, és az Európai Parlamenttel közösen elfogadja az európai törvényeket és európai kerettörvényeket. Ha e minőségében jár el, az egyes tagállamok képviselőjét egy vagy két, a Miniszterek Tanácsának napirendjén szereplő ügyekben illetékes más miniszteri szintű képviselő látja el.

- (2) A Külügyek Tanácsa az Európai Tanács által meghatározott stratégiai iránymutatások alapján kidolgozza az Unió külső politikáit, és biztosítja külső tevékenységeinek összehangját. Elnöke az Unió külügyminisztere.
- (3) Az Európai Tanács európai határozatban megállapítja a Miniszterek Tanácsának további formációit.
- (4) A Miniszterek Tanácsa formációinak elnökségét, a Külügyek Tanácsának kivételével, a Miniszterek Tanácsában részt vevő tagállami képviselők látják el egy egyenjogúságon alapuló rotációs rend szerint, egyenként legkevesebb egy éves időtartamig. Az Európai Tanács, az európai politikai és földrajzi egyensúly, valamint a tagállamok közötti különbségek figyelembevételével, európai határozatban megállapítja e rotációs rend szabályait.

24. cikk: Minősített többség

- (1) Ha az Európai Tanács vagy a Miniszterek Tanácsa minősített többséggel határoz, a minősített többséghez a tagállamok többségének egyben az Unió népességének legalább háromötödét képviselő szavazata szükséges.
- (2) Ha az Alkotmány nem írja elő, hogy az Európai Tanácsnak vagy a Miniszterek Tanácsának a Bizottság javaslata alapján kell határoznia, illetve ha az Európai Tanács vagy a Miniszterek Tanácsa nem az Unió külügyminiszterének kezdeményezésére jár el, a minősített többséghez a tagállamok kétharmadának egyben az Unió népességének legalább háromötödét képviselő szavazata szükséges.
- (3) Az (1) és (2) bekezdések rendelkezései 2009. november 1-jétől lépnek hatályba, azt követően, hogy az európai parlamenti választások a 19. cikk rendelkezéseinek megfelelően lezajlottak.
- (4) Amennyiben az Alkotmány III. része úgy rendelkezik, hogy a Miniszterek Tanácsának a törvényeket és kerettörvényeket különleges jogalkotási eljárás szerint kell elfogadnia, az Európai Tanács saját kezdeményezésére, legalább hat hónapos megfontolási időt követően, egyhangú határozattal úgy rendelkezhet, hogy az ilyen törvények és kerettörvények rendes jogalkotási eljárásban is elfogadhatók. Az Európai Tanács köteles erről előzetesen konzultálni az Európai Parlamenttel és tájékoztatni a nemzeti parlamenteket.

Amennyiben az Alkotmány III. része egy meghatározott területen a Miniszterek Tanácsa számára egyhangú határozathozatalt ír elő, az Európai Tanács saját kezdeményezése alapján egyhangú határozattal úgy rendelkezhet, hogy a Miniszterek Tanácsa az adott területen minősített többséggel járhat el. Az Európai Tanács e bekezdés alapján tett minden kezdeményezését a döntéshozatal előtt legalább négy hónappal meg kell küldeni a nemzeti parlamenteknek.

- (5) Az Európai Tanácsban az elnök és a Bizottság elnöke nem szavazhat.

25. cikk: Az Európai Bizottság

- (1) Az Európai Bizottság előmozdítja az általános európai érdekeket és ennek érdekében megfelelő kezdeményezéseket tesz. A Bizottság gondoskodik az Alkotmány rendelkezéseinek, valamint az intézmények által az Alkotmány alapján elfogadott rendelkezéseknek az alkalmazásáról. A Bíróság ellenőrzése mellett felügyeli az uniós jog alkalmazását. Végrehajtja a költségvetést és irányítja a programokat. Az Alkotmány előírásainak megfelelően koordinatív, végrehajtó és igazgatási feladatokat lát el. A közös kül- és biztonságpolitika, valamint az Alkotmány által meghatározott más esetek kivételével ellátja az Unió külső képviseletét. Az intézmények közötti megállapodások létrehozása céljából indítványt tesz az Unió tevékenységének éves és többéves programjára.
- (2) Ha az Alkotmány eltérően nem rendelkezik, az Unió jogalkotási aktusait kizárólag a Bizottság javaslata alapján lehet elfogadni. Az egyéb jogi aktusokat akkor kell a Bizottság javaslata alapján elfogadni, ha az Alkotmány úgy rendelkezik.

(3) A Bizottság egy testületet alkot, amelynek tagjai a Bizottság elnöke, az Unió külügyminisztere/a Bizottság alelnöke, valamint tizenhárom európai biztos, akiket egy egyenjogúságon alapuló, tagállamok közötti rotációs rend szerint választanak ki. Ezt a rendszert az Európai Tanács állapítja meg európai határozattal a következő elvek alapján:

- a) annak meghatározásánál, hogy állampolgáraik milyen sorrendben és időtartamra válnak a Bizottság tagjává, a tagállamokat teljes mértékben egyenlően kell kezelni; ennek megfelelően a bármely két tagállam állampolgárai által betöltött összes hivatali időszakok számának különbsége soha nem lehet több egynél;
- b) az a) pontra is figyelemmel, az egymást követő testületeket úgy kell összeállítani, hogy azokban az Unió tagállamainak teljes demográfiai és földrajzi spektruma kielégítő módon megjelenjen.

A Bizottság elnöke a fennmaradó tagállamok mindegyikéből egy-egy szavazati joggal nem rendelkező biztost nevez ki, ugyanazon feltételek alkalmazásával, mint amelyeket az európai biztosok testület tagjaira kell alkalmazni.

Ezek a rendelkezések 2009. november 1-jén lépnek hatályba.

- (4) Feladatainak ellátása során a Bizottság teljes mértékben független. Feladataik ellátása során az európai biztosok és a biztosok nem kérhetnek és fogadhatnak el utasításokat kormányoktól vagy más szervektől.
- (5) A Bizottság mint testület az Európai Parlamentnek tartozik felelősséggel. A biztosok tevékenységéért az Európai Parlamenttel szemben a Bizottság elnöke felelős. Az Alkotmány III-243. cikkében megállapított szabályoknak megfelelően az Európai Parlament a Bizottsággal szemben bizalmatlansági indítványt fogadhat el. Ha a bizalmatlansági indítványt elfogadják, az európai biztosoknak és a biztosoknak testületileg le kell mondaniuk. A folyamatban lévő ügyeket az új bizottsági testület kinevezéséig továbbra is ellátják.

26. cikk: Az Európai Bizottság elnöke

- (1) Az európai parlamenti választások figyelembevételével és a megfelelő egyeztetések lefolytatása után az Európai Tanács minősített többséggel benyújtja az Európai Parlamentnek a Bizottság elnöki tisztségére jelölt személyre vonatkozó javaslatát. Ezt a jelöltet az Európai Parlament tagjainak többségével választja meg. Amennyiben a jelölt nem kapja meg a szükséges többség támogatását, az Európai Tanács ugyanezen eljárás szerint egy hónapon belül új jelöltet terjeszt az Európai Parlament elé.

- (2) A rotációs rend alapján meghatározott valamennyi tagállam összeállít egy mindkét nem képviselőit tartalmazó listát arról a három személyről, akiket az európai biztosi poszt ellátására alkalmasnak ítél. A megválasztott elnök alkalmasságuk, európai elkötelezettségük és garantált függetlenségük alapján minden egyes listáról egy-egy személyt választva jelöli a tizenhárom európai biztost. A Bizottság elnökét és az ily módon bizottsági testületi tagnak, köztük az Unió külügyminiszterének jelölt személyeket, valamint a szavazati joggal nem rendelkező biztosoknak jelölt személyeket mint testületet az Európai Parlamentnek szavazatával jóvá kell hagynia. A Bizottság hivatali ideje öt év.

- (3) A Bizottság elnöke:
 - meghatározza a Bizottság működésére vonatkozó iránymutatásokat,
 - megállapítja a Bizottság belső szervezetét annak biztosítása érdekében, hogy az koherens módon, hatékonyan és a kollegialitás szellemében tevékenykedjen
 - a bizottsági testület tagjai közül alelnököket nevez ki.

Az európai biztos, illetve a biztos, amennyiben az elnök erre felhívja, köteles benyújtani a lemondását.

27. cikk: Az Unió külügyminisztere

- (1) Az Európai Tanács, minősített többséggel és a Bizottság elnökének egyetértésével kinevezi az Unió külügyminiszterét. Az Unió külügyminisztere irányítja az Unió közös kül- és biztonságpolitikáját. Megbízatását az Európai Tanács ugyanezen eljárás keretében megszüntetheti.
- (2) Az Unió külügyminisztere javaslataival hozzájárul a közös külpolitika alakításához, és azt a Miniszterek Tanácsától kapott felhatalmazásban foglaltak szerint végrehajtja. Ugyanez vonatkozik a közös biztonság- és védelmi politikára.
- (3) Az Unió külügyminiszterének tisztségét az Európai Bizottság egyik alelnöke tölti be. Ő felelős a külkapcsolatokért és az Unió külső tevékenysége egyéb területeinek összehangolásáért. Az Unió külügyminisztere – a Bizottságon belüli feladatai gyakorlása során és kizárólag e feladatok körében – a Bizottság működésére irányadó eljárások szerint köteles eljárni.

28. cikk: A Bíróság

- (1) A Bíróság az Európai Bíróságból, a Törvényszékből és szakosodott törvényszékekből áll. A Bíróság biztosítja a jog tiszteletben tartását az Alkotmány értelmezése és alkalmazása során.

A tagállamok megteremtik azokat a jogorvoslati lehetőségeket, amelyek az uniós jog területén a hatékony bírói jogvédelem biztosításához szükségesek.

- (2) Az Európai Bíróság tagállamonként egy-egy bíróból áll; munkáját főtanácsnokok segítik.

A Törvényszék tagállamonként legalább egy-egy bíróból áll; a bírák számát a Bíróság alapokmánya határozza meg.

A Bíróság bíráit és a főtanácsnokait, valamint a Törvényszék bíráit, akiket olyan személyek közül választanak ki, akiknek függetlenségéhez nem férhet kétség, és akik megfelelnek a III-260. és III-261. cikkben megállapított követelményeknek, a tagállamok kormányai közös megegyezéssel hatéves időtartamra nevezik ki; megbízatásuk megújítható.

- (3) A Bíróság:

- a III. részben foglalt rendelkezésekkel összhangban dönt a tagállamok vagy az intézmények valamelyike, illetve valamely természetes vagy jogi személy által hozzá benyújtott keresetekkel elé terjesztett ügyekben;
- a tagállami bíróságok kérelmére előzetes döntést hoz az Unió jog értelmezésére vagy az intézmények által elfogadott jogi aktusok érvényességére vonatkozó kérdésekről;
- dönt az Alkotmányban meghatározott egyéb esetekben.

II. fejezet – Egyéb intézmények és szervek

29. cikk: Az Európai Központi Bank

- (1) Az Európai Központi Bank és a nemzeti központi bankok együttesen alkotják a Központi Bankok Európai Rendszerét. Az Unió monetáris politikájának irányítója az Európai Központi Bank és az Unió pénzt, az eurót bevezető tagállamok nemzeti központi bankjai.
- (2) A Központi Bankok Európai Rendszerét az Európai Központi Bank döntéshozó szervei irányítják. A Központi Bankok Európai Rendszerének elsődleges célja az árstabilitás fenntartása. Az árstabilitási cél veszélyeztetése nélkül támogatja az Unión belüli általános gazdaságpolitikát azzal a céllal, hogy hozzájáruljon az Unió célkitűzéseinek megvalósításához. Az Alkotmány III. részében, valamint a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányában foglalt rendelkezésekkel összhangban ellátja az egyéb központi banki feladatokat.
- (3) Az Európai Központi Bank önálló jogi személyiséggel rendelkező intézmény. Kizárólag az Európai Központi Bank jogosult euró kibocsátásának az engedélyezésére. E jogkörének gyakorlásában és saját pénzügyei tekintetében függetlenséget élvez. Az Unió intézményei és szervei, valamint a tagállamok kormányai kötelezettséget vállalnak arra, hogy tiszteletben tartják ezt az elvet.
- (4) Az Európai Központi Bank a III-77–III-83. és a III-90. cikk rendelkezéseivel, valamint a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányában megállapított feltételekkel összhangban elfogadja a feladatai végrehajtásához szükséges intézkedéseket. Ugyanezen rendelkezéseknek megfelelően azok a tagállamok, amelyek nem vezették be az eurót, továbbá ezek központi bankjai megőrzik a monetáris ügyekben meglévő hatásköreiket.
- (5) Az Európai Központi Bankkal konzultálni kell a hatáskörébe tartozó valamennyi uniós jogi aktusra irányuló javaslattal, továbbá valamennyi nemzeti jogszabálytervezettel kapcsolatban, és a hatáskörébe tartozó területeken véleményt terjeszthet elő.

- (6) Az Európai Központi Bank döntéshozó szerveit, azok összetételét és a működésükre vonatkozó részletes szabályokat a III-84–III-87. cikk, valamint a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmánya határozza meg.

30. cikk: A Számvevőszék

- (1) A Számvevőszék a pénzügyi ellenőrzést végző intézmény.
- (2) A Számvevőszék megvizsgálja az Unió valamennyi bevételre és kiadásra vonatkozó elszámolását, valamint a pénzgazdálkodás hatékonyságát és eredményességét.
- (3) A Számvevőszék a tagállamok egy-egy állampolgárából áll. A Számvevőszék tagjai feladataik ellátása során teljes mértékben függetlenek.

31. cikk: Az Unió tanácsadó szervei

- (1) Az Európai Parlamentet, a Miniszterek Tanácsát és a Bizottságot a Régiók Bizottsága és a Gazdasági és Szociális Bizottság segíti tanácsadói minőségben.
- (2) A Régiók Bizottsága a regionális és helyi testületek olyan képviselőiből áll, akik valamely regionális vagy helyi testületben választással nyert képviselői megbízással rendelkeznek, vagy valamely választott testületnek politikai felelősséggel tartoznak.
- (3) A Gazdasági és Szociális Bizottság a munkaadók és a munkavállalók szervezetei, valamint a civil társadalom egyéb területei, így különösen a gazdasági és társadalmi élet, az állampolgári részvétel, a szakmai és a kulturális területek reprezentatív szereplőit tömörítő szervezetek képviselőiből áll.
- (4) A Régiók Bizottságának és a Gazdasági és Szociális Bizottságnak a tagjai nem utasíthatók. Feladataik ellátása során teljes mértékben függetlenek, és az Unió általános érdekében járnak el.

- (5) Az e bizottságok összetételére, tagjaik kinevezésére, valamint a hatáskörükre és a működésükre vonatkozó szabályokat a III-292–III-298. cikk tartalmazza. A bizottságok összetételére vonatkozó szabályokat a Miniszterek Tanácsa, a Bizottság javaslata alapján, az Unió gazdasági, társadalmi és demográfiai helyzetének alakulására tekintettel rendszeres időközönként felülvizsgálja.

V. CÍM: AZ UNIÓ HATÁSKÖREINEK GYAKORLÁSA

I. fejezet – Általános rendelkezések

32. cikk: Az Unió jogi aktusai

- (1) Az Alkotmányban ráruházott hatáskörök gyakorlása során az Unió, a III. rész rendelkezéseinek megfelelően a következő jogi aktusokat alkalmazza: európai törvények, európai kerettörvények, európai rendeletek, európai határozatok, ajánlások és vélemények.

Az európai törvény általános hatállyal bír. Teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Az európai kerettörvény az elérendő célokat illetően minden címzett tagállamra kötelező, azonban a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyja.

Az európai rendelet olyan általános hatállyal bíró nem jogalkotási aktus, amely a jogalkotási aktusok és az Alkotmány egyes külön rendelkezéseinek végrehajtására szolgál. Az európai rendelet egyaránt lehet olyan, amely teljes egészében kötelező és valamennyi tagállamban közvetlenül alkalmazandó, illetve olyan, amely az elérendő célokat illetően minden címzett tagállamra kötelező, azonban a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyja.

Az európai határozat teljes egészében kötelező, nem jogalkotási aktus. Amennyiben külön megjelöli, hogy kik a címzettjei, a határozat kizárólag azokra nézve kötelező, akiket címzettként megjelöl.

Az intézmények által elfogadott ajánlások és vélemények nem bírnak kötelező erővel.

- (2) A jogalkotási aktusokra irányuló javaslatok mérlegelésekor az Európai Parlament és a Miniszterek Tanácsa tartózkodik az adott területen az e cikkben előírtaktól eltérő jogi aktusok elfogadásától.

33. cikk: Jogalkotási aktusok

- (1) Az európai törvényeket és kerettörvényeket a Bizottság javaslata alapján az Európai Parlament és a Miniszterek Tanácsa fogadja el közösen, a III-302. cikkben megállapított rendes jogalkotási eljárásnak megfelelően. Amennyiben a két intézmény egy adott jogi aktus tekintetében nem jut megegyezésre, a jogi aktus nem kerül elfogadásra.

A III-165. cikkben külön meghatározott esetekben európai törvények és kerettörvények a III-302. cikk rendelkezéseivel összhangban a tagállamok egy csoportjának kezdeményezésére is elfogadhatók.

- (2) Az Alkotmányban külön meghatározott esetekben az európai törvényeket és kerettörvényeket az egyes különleges jogalkotási eljárások szerint az Európai Parlament, illetve a Miniszterek Tanácsa fogadja el önállóan, a Miniszterek Tanácsának, illetve az Európai Parlamentnek a közreműködésével.

34. cikk: Nem jogalkotási aktusok

- (1) A 35. és 36. cikkben említett esetekben, valamint az Alkotmányban külön meghatározott esetekben a Miniszterek Tanácsa és a Bizottság európai rendeleteket és európai határozatokat fogad el. Az Alkotmányban külön meghatározott esetekben az Európai Tanács európai határozatokat fogad el. Az Európai Központi Bank, amennyiben az Alkotmány erre külön felhatalmazza, európai rendeleteket és európai határozatokat fogadhat el.
- (2) A Miniszterek Tanácsa és a Bizottság, valamint az Európai Központi Bank, amikor az Alkotmány erre felhatalmazást ad, ajánlásokat fogad el.

35. cikk: Felhatalmazáson alapuló rendeletek

- (1) Az európai törvényekben és kerettörvényekben felhatalmazás adható a Bizottság részére olyan felhatalmazáson alapuló rendeletek megalkotására, amelyek a törvények vagy kerettörvények egyes nem alapvető rendelkezéseit kiegészítik, illetve módosítják.

A felhatalmazást tartalmazó európai törvényekben és kerettörvényekben egyértelműen meg kell határozni a felhatalmazás céljait, tartalmát, alkalmazási körét és időtartamát. Az adott szabályozási terület alapvető elemeire vonatkozóan nem lehet felhatalmazást adni. Ezek kizárólag a törvényben vagy a kerettörvényben szabályozhatók.

- (2) Az európai törvényben, illetve kerettörvényben egyértelműen meg kell határozni a felhatalmazás alkalmazásának feltételeit. E feltételek között előírható, hogy:
 - az Európai Parlament vagy a Miniszterek Tanácsa úgy határozhat, hogy a felhatalmazást visszavonja;

- a felhatalmazáson alapuló rendelet csak akkor léphet hatályba, ha az Európai Parlament vagy a Miniszterek Tanácsa az európai törvényben, illetve a kerettörvényben előírt határidőn belül nem emel ellene kifogást.

Az előző francia bekezdés alkalmazásakor az Európai Parlament tagjainak többségével, a Miniszterek Tanácsa pedig minősített többséggel jár el.

36. cikk: Végrehajtási aktusok

- (1) A tagállamok nemzeti jogukban elfogadják a kötelező erejű uniós jogi aktusok végrehajtásához szükséges intézkedéseket.
- (2) Ha valamely kötelező erejű uniós jogi aktus végrehajtásának egységes feltételek szerint kell történnie, az ilyen jogi aktus végrehajtási hatásköröket ruházhat a Bizottságra, illetve különleges és kellően indokolt esetekben, valamint a 39. cikkben előírt esetekben a Miniszterek Tanácsára.
- (3) Az európai törvényekben előre meg kell határozni az Unió végrehajtási aktusaira vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmus szabályait és általános elveit.
- (4) Az Unió végrehajtási aktusai európai végrehajtási rendeletek vagy európai végrehajtási határozatok lehetnek.

37. cikk: Az Unió jogi aktusaira vonatkozó közös szabályok

- (1) Ha az Alkotmány külön nem határozza meg, az intézmények az alkalmazandó eljárásoknak megfelelően maguk határoznak arról, hogy az adott esetekben – az arányosság 9. cikkben foglalt elvével összhangban – milyen típusú jogi aktust kell elfogadni.
- (2) Az európai törvényeknek, az európai kerettörvényeknek, az európai rendeleteknek és az európai határozatoknak indokolást kell tartalmazniuk, és azokban utalni kell minden olyan javaslatra vagy véleményre, amelyet az Alkotmány előír.

38. cikk: Kihirdetés és hatálybalépés

- (1) A rendes jogalkotási eljárás szerint elfogadott európai törvényeket és kerettörvényeket az Európai Parlament elnöke és a Miniszterek Tanácsának elnöke írja alá. Az egyéb esetekben ezeket a jogi aktusokat a Miniszterek Tanácsának elnöke vagy az Európai Parlament elnöke írja alá. Az európai törvényeket és kerettörvényeket az Európai Unió Hivatalos Lapjában ki kell hirdetni, és azok a bennük megjelölt napon, illetve ennek hiányában a kihirdetésüket követő huszadik napon lépnek hatályba.
- (2) Az európai rendeleteket, valamint a külön címzetti kört nem tartalmazó vagy valamennyi tagállamnak címzett európai határozatokat az azokat elfogadó intézmény elnöke írja alá, és azokat az Európai Unió Hivatalos Lapjában ki kell hirdetni; ezek a bennük megjelölt napon, illetve ennek hiányában a kihirdetésüket követő huszadik napon lépnek hatályba.
- (3) Az egyéb határozatokról értesíteni kell a címzettjeiket, és azok az értesítéssel lépnek hatályba.

II. fejezet – Különös rendelkezések

39. cikk: A közös kül- és biztonságpolitika végrehajtására vonatkozó külön rendelkezések

- (1) Az Európai Unió közös kül- és biztonságpolitikát folytat, amely a tagállamok közötti kölcsönös politikai szolidaritás továbbfejlesztésén, a közös érdekű ügyek azonosításán és a tagállamok fellépései közötti egyre növekvő fokú konvergencia megvalósításán alapul.

- (2) Az Európai Tanács megállapítja az Unió stratégiai érdekeit és meghatározza az Unió közös kül- és biztonságpolitikájának célkitűzéseit. E politikát az Európai Tanács által meghatározott stratégiai iránymutatások alapján és a III. részben megállapított részletes szabályoknak megfelelően a Miniszterek Tanácsa alakítja.
- (3) Az Európai Tanács és a Miniszterek Tanácsa meghozza a szükséges európai határozatokat.
- (4) A közös kül- és biztonságpolitikát az Unió külügyminisztere és a tagállamok hajtják végre nemzeti és uniós erőforrások felhasználásával.
- (5) Az Európai Tanácson és a Miniszterek Tanácsán belül a tagállamok minden általános érdekű kül- és biztonságpolitikai kérdésről egyeztetnek egymással annak érdekében, hogy a kérdés vonatkozásában közös megközelítést alakítsanak ki. A tagállamoknak az Unió érdekeit érintő bármely nemzetközi szintű fellépés vagy kötelezettségvállalás megtétele előtt egyeztetniük kell a többi tagállammal a Miniszterek Tanácsában vagy az Európai Tanácsban. A tagállamok, egy irányba mutató fellépésük útján, biztosítják, hogy az Unió képes legyen érdekeinek és értékeinek nemzetközi szinten való érvényesítésére. A tagállamok az egymás iránti kölcsönös szolidaritás szellemében kötelesek eljárni.
- (6) Az Európai Parlamenttel rendszeresen konzultálni kell a közös kül- és biztonságpolitika főbb vonatkozásairól és alapvető választási lehetőségeiről, és folyamatosan tájékoztatni kell annak alakulásáról.
- (7) A közös kül- és biztonságpolitikára vonatkozó európai határozatok elfogadásakor az Európai Tanács és a Miniszterek Tanácsa, a III. részben megállapított eltérő esetek kivételével, egyhangúlag köteles eljárni. Az Európai Tanács, illetve a Miniszterek Tanácsa valamely tagállam, az Unió külügyminisztere, illetve az Unió külügyminiszterének a Bizottság által támogatott javaslata alapján jár el. Európai törvényeket és kerettörvényeket nem fogadhatnak el.
- (8) Az Európai Tanács egyhangúlag úgy határozhat, hogy a Miniszterek Tanácsa a III. részben említettektől eltérő esetekben minősített többséggel is eljárhat.

40. cikk: A közös biztonság- és védelmi politika végrehajtására vonatkozó külön rendelkezések

- (1) A közös biztonság- és védelmi politika a közös kül- és biztonságpolitika szerves része. E politika polgári és katonai eszközök igénybevételével biztosítja az Unió műveleti képességét. Az Unió ezeket az eszközöket az Egyesült Nemzetek Alapokmányának alapelveivel összhangban igénybe veheti az Unión kívüli békefenntartó, konfliktusmegelőző és a nemzetközi biztonságot erősítő küldetésekben. E feladatok végrehajtása a tagállamok által rendelkezésre bocsátott képességeken alapul.
- (2) A közös biztonság- és védelmi politika magában foglalja egy közös uniós védelmi politikai fokozatos kialakítását. Ez, amennyiben az Európai Tanács egyhangúlag úgy határoz, közös védelemhez vezet. Ebben az esetben az Európai Tanács a tagállamoknak ajánlja egy ilyen határozatnak az alkotmányos követelményeiknek megfelelő elfogadását.

Az Unió e cikk szerinti politikája nem érinti az egyes tagállamok biztonság- és védelmi politikájának egyedi jellegét, tiszteletben tartja azoknak a tagállamoknak az Észak-atlanti Szerződés alapján vállalt kötelezettségeit, amelyek közös védelmüket az Észak-atlanti Szerződés Szervezetében látják megvalósítottak, és összeegyeztethető az annak keretében meghatározott közös biztonság- és védelmi politikával.

- (3) A tagállamok a Miniszterek Tanácsa által meghatározott célkitűzések megvalósításához való hozzájárulásként a közös biztonság- és védelmi politika végrehajtásához polgári és katonai képességeket bocsátanak az Unió rendelkezésére. Azok a tagállamok, amelyek közösen többnemzetiségű erőket állítanak fel, ezeket szintén a közös biztonság- és védelmi politika rendelkezésére bocsáthatják.

A tagállamok vállalják, hogy fokozatosan fejlesztik katonai képességeiket. Létrejön egy Európai Fegyverkezési, Kutatási és Katonai Képességfejlesztési Ügynökség, amelynek feladata a műveleti igények megállapítása, az ezen igények kielégítését szolgáló intézkedések támogatása, és amely hozzájárul a védelmi szektor ipari és technológiai alapjainak erősítéséhez szükséges intézkedések meghatározásához és – adott esetben – végrehajtásához, részt vesz egy európai fegyverkezési és képességfejlesztési politika meghatározásában, valamint segíti a Miniszterek Tanácsát a katonai képességek értékelésében és javításában.

- (4) A közös biztonság- és védelmi politika végrehajtására irányuló európai határozatokat, ideértve az e cikkben említett küldetések megindítására vonatkozó határozatokat is, a Miniszterek Tanácsa fogadja el egyhangúlag, az Unió külügyminiszterének vagy egy tagállamnak a javaslata alapján. Az Unió külügyminisztere, adott esetben a Bizottsággal közösen, nemzeti erőforrások és uniós eszközök felhasználását egyaránt indítványozhatja.
- (5) A Miniszterek Tanácsa az Unió értékeinek védelme és érdekeinek érvényesítése céljából egyes feladatoknak az Unió keretében történő végrehajtásával a tagállamok egy csoportját is megbízhatja. Az ilyen feladatok végrehajtására III-211. cikket kell alkalmazni.
- (6) Azok a magasabb követelményeket kielégítő katonai képességekkel rendelkező tagállamok, amelyek a fokozottabb követelményeket támaztó küldetésekre tekintettel ezen a területen egymással szemben szigorúbb kötelezettségeket vállaltak, az Unió keretein belül strukturált együttműködést alakítanak ki. Az ilyen együttműködésre az III-213. cikket kell alkalmazni.

- (7) Amíg az Európai Tanács az e cikk (2) bekezdése szerinti döntését meg nem hozza, az Unió keretén belül a kölcsönös védelem vonatkozásában szorosabb együttműködést hoznak létre. Ennek az együttműködésnek az értelmében az ebben az együttműködésben részt vevő tagállamok valamelyikének területe elleni fegyveres támadás esetén a többi részt vevő állam az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 51. cikkével összhangban minden hatalmában álló katonai vagy egyéb segítséget és támogatást megad ennek az államnak. A kölcsönös védelemre vonatkozó szorosabb együttműködés megvalósítása során a részt vevő tagállamok szorosan együttműködnek az Észak-atlanti Szerződés Szervezetével. Az ebben az együttműködésben való részvételre és annak működésére vonatkozó részletes szabályokat, valamint a együttműködésre vonatkozó döntéshozatali eljárásokat a III-214. cikk állapítja meg.
- (8) Az Európai Parlamenttel rendszeresen konzultálni kell a közös biztonság- és védelmi politika főbb vonatkozásairól és alapvető választási lehetőségeiről, valamint folyamatosan tájékoztatni kell annak alakulásáról.

41. cikk: A szabadság, biztonság és a jog érvényesülésének térségére vonatkozó külön rendelkezések

- (1) Az Unió egy a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget hoz létre a következő eszközök révén:
- amennyiben szükséges, európai törvények és kerettörvények elfogadása a III. részben felsorolt területeken a nemzeti jogszabályok közelítésére;
 - a tagállamok illetékes hatóságai közötti kölcsönös bizalom erősítése, különösen a bírósági és bíróságon kívüli határozatok kölcsönös elismerésének alapján;
 - operatív együttműködés a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai, köztük a tagállamok rendőrségei, vámhatóságai és a bűncselekmények megelőzésével és felderítésével foglalkozó egyéb szakszolgálatok között.

- (2) A szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térsége keretében a nemzeti parlamentek részt vehetnek a III-161. cikke szerinti értékelő eljárásokban, és a nemzeti parlamenteket a III-177. cikkel, illetve a III-174. cikkel összhangban be kell vonni az Europol politikai ellenőrzésébe, valamint az Eurojust tevékenységének értékelésébe.
- (3) A büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés területén a tagállamoknak a III-165. cikknek megfelelően jogalkotás-kezdeménnyezési joguk van.

42. cikk: Szolidaritási klauzula

- (1) Amennyiben egy tagállamot terrortámadás ér, illetve ha természeti vagy ember okozta katasztrófa áldozatává válik, az Unió és tagállamai a szolidaritás szellemében együttesen lépnek föl. Az Unió minden rendelkezésére álló eszközt, ideértve a tagállamok által rendelkezésre bocsátott katonai erőforrásokat is, mozgósít annak érdekében, hogy:
- a) – megelőzze a terrorista fenyegetést a tagállamok területén;
 - megvédje a demokratikus intézményeket és a polgári lakosságot mindenfajta terrortámadástól;
 - terrortámadás esetén egy tagállamnak, a tagállam politikai szerveinek kérésére, a területén segítséget nyújtson;
 - b) – katasztrófa esetén egy tagállamnak, a tagállam politikai szerveinek kérésére, a területén segítséget nyújtson.
- (2) Az e rendelkezés végrehajtására vonatkozó részletes szabályokat a III-231. cikk tartalmazza.

III. fejezet – Megerősített együttműködés

43. cikk: Megerősített együttműködés

- (1) Azok a tagállamok, amelyek az Unió nem kizárólagos hatáskörébe tartozó területeken egymás között megerősített együttműködést kívánnak létrehozni, az cikkben és a III-322–III-329. cikkben megállapított korlátokon belül és az ott megállapított szabályokkal összhangban igénybe vehetik az Unió intézményeit, és az Alkotmány megfelelő rendelkezéseinek alkalmazásával gyakorolhatják ezeket a hatásköröket.

A megerősített együttműködésnek az Unió célkitűzései megvalósításának előmozdítására, érdekeinek védelmére és az integráció folyamatának megerősítésére kell irányulnia. Az ilyen együttműködés a III-324. cikkel összhangban létrehozásakor és azt követően bármikor valamennyi tagállam számára nyitva áll.

- (2) A megerősített együttműködés folytatására vonatkozó felhatalmazást a Miniszterek Tanácsa, végső esetben, akkor adhatja meg, ha a Miniszterek Tanácsában megállapítást nyert, hogy az együttműködés célkitűzései az Unió egésze által ésszerű határidőn belül nem érhetők el, és ha abban legalább a tagállamok egyharmada részt vesz. Ennek során a Miniszterek Tanácsa a III-325. cikkben megállapított eljárás szerint jár el.
- (3) A jogi aktusok elfogadásában a Miniszterek Tanácsának csak a megerősített együttműködésben részt vevő tagállamokat képviselő tagjai vehetnek részt. Mindazonáltal a Miniszterek Tanácsának tanácskozásain valamennyi tagállam részt vehet.

Az egyhangúság eléréséhez csak a Miniszterek Tanácsa érintett tagjainak szavazatait kell figyelembe venni. A minősített többséghez a részt vevő tagállamok többségének egyben az e tagállamok népességének legalább háromötödét képviselő szavazata szükséges. Ha az Alkotmány nem írja elő, hogy a Miniszterek Tanácsának a Bizottság javaslata alapján kell határoznia, illetve ha a Miniszterek Tanácsa nem az Unió külügyminiszterének kezdeményezésére jár el, a minősített többséghez a részt vevő tagállamok kétharmadának egyben az e tagállamok népességének legalább háromötödét képviselő szavazata szükséges.

- (4) A megerősített együttműködés keretében elfogadott jogi aktusok csak azokat a tagállamokat kötelezik, amelyek a megerősített együttműködésben részt vesznek. Az ilyen jogi aktusok nem részei az Unióhoz csatlakozni szándékozó országok által elfogadandó uniós vívmányoknak.

VI. CÍM: AZ UNIÓ DEMOKRATIKUS MŰKÖDÉSE

44. cikk: A demokratikus egyenlőség elve

Az Unió minden tevékenysége során tiszteletben tartja a polgárok közötti egyenlőség elvét. Az Unió intézményei valamennyi polgárt ugyanolyan figyelemben részesítik.

45. cikk: A képviseleti demokrácia elve

- (1) Az Unió működése a képviseleti demokrácia elvén alapul.
- (2) Az Unió szintjén a polgárok közvetlen képvisete az Európai Parlamentben valósul meg. A tagállamok képviseletét az Európai Tanácsban és a Miniszterek Tanácsában kormányaik látják el, maguk a kormányok pedig a polgárok által választott nemzeti parlamenteknek felelősek.
- (3) Minden polgárnak joga ahhoz, hogy részt vegyen az Unió demokratikus életében. A döntéseket a lehető legnyilvánosabban és a polgárokhoz a lehető legközelebb eső szinten kell meghozni.
- (4) Az európai szintű politikai pártok hozzájárulnak az európai politikai öntudat kialakításához és az uniós polgárok akaratának kinyilvánításához.

46. cikk: A részvételi demokrácia elve

- (1) Az Unió intézményei a megfelelő eszközökkel biztosítják, hogy a polgárok és az érdekképviselői szervezetek az Unió bármely tevékenységéről véleményt nyilváníthassanak és azokat nyilvánosan megvitathassák.
- (2) Az Unió intézményei az érdekképviselői szervezetekkel és a civil társadalommal nyílt, átlátható és rendszeres párbeszédet tartanak fenn.
- (3) A Bizottság, annak érdekében, hogy biztosítsa az Unió fellépéseinek koherenciáját és átláthatóságát, az érintett felekkel széles körű előzetes konzultációkat folytat.
- (4) Legalább egymillió, egyben a tagállamok jelentős részéből való uniós polgár felhívhatja a Bizottságot arra, hogy terjesszen elő megfelelő javaslatokat azokban az ügyekben, amelyekben a polgárok megítélése szerint az Alkotmány végrehajtásához uniós jogi aktus elfogadására van szükség. Az ilyen polgári kezdeményezésekre alkalmazandó külön eljárásokra és feltételekre vonatkozó rendelkezéseket európai törvényben kell megállapítani.

47. cikk: A szociális partnerek és az önálló szociális párbeszéd

Az Európai Unió az egyes nemzeti rendszerek különbözőségeinek figyelembevételével elismeri és támogatja a szociális partnerek uniós szintű szerepvállalását; önállóságuk tiszteletben tartása mellett elősegíti a szociális partnerek közötti párbeszédet.

48. cikk: Az európai ombudsman

Az Európai Parlament által kinevezett ombudsman átveszi és kivizsgálja az uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek tevékenysége során felmerülő hivatali visszasságokra vonatkozó panaszokat és erről jelentést készít.

Feladatainak ellátása során az ombudsman teljes mértékben független.

49. cikk: Az uniós intézmények munkájának átláthatósága

- (1) A jó kormányzás előmozdítása és a civil társadalom részvételének biztosítása céljából az Unió intézményei, szervei, hivatalai és ügynökségei munkájuk során a nyitottság elvének lehető legnagyobb mértékű tiszteletben tartásával járnak el.
- (2) Az Európai Parlament ülései nyilvánosak; a Miniszterek Tanácsának ülései, amikor azokon jogalkotási aktusra irányuló javaslatot vitatnak meg vagy fogadnak el, szintén nyilvánosak.
- (3) A III. részben meghatározott feltételekkel bármely uniós polgár, valamint valamely tagállamban lakóhellyel, illetve létesítő okirat szerinti székhellyel rendelkező természetes vagy jogi személy jogosult hozzáférni az Unió intézményeinek, szerveinek, hivatalainak vagy ügynökségeinek dokumentumaihoz, függetlenül azok formájától.
- (4) Az e dokumentumokhoz való hozzáférési jog általános elveit és köz- vagy magánérdeken alapuló korlátozásait meghatározó szabályokat európai törvényben kell megállapítani.
- (5) A (4) bekezdésben említett európai törvénnyel összhangban a (3) bekezdésben említett minden intézmény, szerv, hivatal és ügynökség saját eljárási szabályzatában rögzíti a dokumentumaihoz való hozzáférésre vonatkozó különös rendelkezéseket.

50. cikk: A személyes adatok védelme

- (1) Mindenkinek joga van a rá vonatkozó személyes adatok védelméhez.
- (2) A természetes személyeknek az uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek által, illetve az uniós jog alkalmazási körébe tartozó tevékenységeik során a tagállamok által végzett személyes adatkezelés tekintetében történő védelmére, valamint az ilyen adatok szabad áramlására vonatkozó szabályokat európai törvényben kell megállapítani. E szabályok tiszteletben tartását független hatóság ellenőrzi.

51. cikk: Az egyházak és világnézeti szervezetek jogállása

- (1) Az Unió tiszteletben tartja és nem sérti az egyházak és vallási szervezetek vagy közösségek nemzeti jog szerinti jogállását a tagállamokban.
- (2) Az Unió ugyanígy tiszteletben tartja a világnézeti szervezetek jogállását.
- (3) Elismerve identitásukat és különleges hozzájárulásukat, az Unió nyílt, átlátható és rendszeres párbeszédet tart fenn ezekkel az egyházakkal és szervezetekkel.

VII. CÍM: AZ UNIÓ PÉNZÜGYEI

52. cikk: Költségvetési és pénzügyi alapelvek

- (1) A III. részben foglalt rendelkezésekkel összhangban az Unió valamennyi bevételi és kiadási tételét elő kell irányozni az egyes pénzügyi évekre vonatkozóan és fel kell tüntetni a költségvetésben.
- (2) A költségvetés bevételeinek és kiadásainak egyensúlyban kell lenniük.
- (3) A költségvetésben feltüntetett kiadásokat a III-318. cikkben említett európai törvénnyel összhangban egy pénzügyi évre hagyják jóvá.
- (4) A költségvetésben feltüntetett kiadások végrehajtásának előfeltétele az Unió fellépésének és a kiadások a III-318. cikkben említett európai törvény szerinti végrehajtásának jogalapot biztosító kötelező erejű jogi aktus elfogadása. Ennek a jogi aktusnak európai törvénynek, európai kerettörvénynek, európai rendeletnek vagy európai határozatnak kell lennie.

- (5) A költségvetési fegyelem biztosítása érdekében az Unió, amennyiben egy jogi aktus jelentős hatást gyakorolhat a költségvetésre, azt nem fogadhatja el mindaddig, amíg nem biztosítja, hogy a javaslat vagy az intézkedés az Unió saját forrásainak, valamint az 54. cikkben említett többéves pénzügyi keretnek a határain belül finanszírozható.
- (6) Az Unió költségvetését a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elveinek tiszteletben tartásával kell végrehajtani. A tagállamok és az Unió együttműködnek egymással annak érdekében, hogy biztosítsák a költségvetési előirányzatoknak a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás alapelveivel összhangban történő felhasználását.
- (7) Az Unió és a tagállamok a III-321. cikk rendelkezéseivel összhangban küzdenek a csalás és az Unió pénzügyi érdekeit sértő minden egyéb jogellenes tevékenység ellen.

53. cikk: Az Unió forrásai

- (1) Az Unió gondoskodik a céljai eléréséhez és politikái folytatásához szükséges eszközökről.
- (2) Az egyéb bevételek sérelme nélkül, a költségvetést teljes egészében saját forrásokból kell finanszírozni.
- (3) Az Unió saját forrásainak felső határát a Miniszterek Tanácsa által elfogadott európai törvényben kell megállapítani, amely új forrástípusokat teremthet, vagy egyes meglévő forrástípusokat megszüntethet. Ez a törvény csak azt követően léphet hatályba, hogy a tagállamok saját alkotmányos követelményeiknek megfelelően jóváhagyták. A Miniszterek Tanácsa, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, egyhangúlag jár el.
- (4) Az Unió saját forrásaira vonatkozó részletes szabályokat a Miniszterek Tanácsa által elfogadott európai törvény állapítja meg. A Miniszterek Tanácsa az Európai Parlament egyetértését követően határoz.

54. cikk: Többéves pénzügyi keret

- (1) A többéves pénzügyi keret biztosítja, hogy az Unió kiadásai rendezett módon, a saját források határain belül alakuljanak. A többéves pénzügyi keretben a III-308. cikkel összhangban kiadási csoportonként meg kell határozni az éves kötelezettségvállalási előirányzatok felső határát.
- (2) A többéves pénzügyi keretet a Miniszterek Tanácsa által elfogadott európai törvényben kell meghatározni. A Miniszterek Tanácsa az Európai Parlamentnek a tagjai többségével elfogadott egyetértését követően határoz.
- (3) Az Unió éves költségvetésének összhangban kell lennie a többéves pénzügyi kerettel.
- (4) A Miniszterek Tanácsa az Alkotmány hatálybalépését követő első többéves pénzügyi keret elfogadásáról egyhangúlag határoz.

55. cikk: Az Unió költségvetése

Az Európai Parlament és a Miniszterek Tanácsa, a Bizottság javaslata alapján, a III-310. cikkben megállapított szabályokkal összhangban elfogadja az Unió éves költségvetését meghatározó európai törvényt.

VIII. CÍM: AZ UNIÓ ÉS KÖZVETLEN KÖRNYEZETE

56. cikk: Az Unió és közvetlen környezete

- (1) Az Unió a vele szomszédos államokkal különleges kapcsolatokat épít ki a jólét és a jószomszédi viszonyok egy olyan térségének a létrehozása céljából, amely az Unió értékeire épül, és amelyet az együttműködésen alapuló szoros és békés kapcsolatok jellemeznek.

- (2) Ennek érdekében az Unió az érintett országokkal a III-227. cikkel összhangban külön megállapodásokat köthet és hajthat végre. Ezek a megállapodások kölcsönös jogokat és kötelezettségeket állapíthatnak meg, és közös fellépések lehetőségéről rendelkezhetnek. E megállapodások végrehajtásáról rendszeres egyeztetéseket kell folytatni.

IX. CÍM: UNIÓS TAGSÁG

57. cikk: Az Unióhoz való csatlakozás feltételei és az arra irányuló eljárás

- (1) Az Unió minden olyan európai állam előtt nyitva áll, amely tiszteletben tartja a 2. cikkben említett értékeket, és elkötelezett azok közös érvényesítése mellett.
- (2) Minden olyan európai államnak, amely az Unió tagjává kíván válni, erre irányuló kérelemmel kell a Miniszterek Tanácsához fordulnia. A kérelemről értesíteni kell az Európai Parlamentet és a tagállamok nemzeti parlamentjeit. A Miniszterek Tanácsa a Bizottsággal folytatott konzultációt és az Európai Parlament egyetértését követően egyhangúlag határoz. A felvétel feltételeit és részletes szabályait a tagállamok és a felvételét kérő állam közötti megállapodás rendezi. Ezt a megállapodást alkotmányos követelményeinek megfelelően valamennyi szerződő államnak meg kell erősítenie.

58. cikk: Az uniós tagsági jogok felfüggesztése

- (1) A Miniszterek Tanácsa, a tagállamok egyharmada, az Európai Parlament vagy a Bizottság indokolással ellátott javaslata alapján és az Európai Parlament egyetértését követően, tagjainak négyötödös többségével elfogadott európai határozatban megállapíthatja, hogy fennáll az egyértelmű veszélye annak, hogy egy tagállam súlyosan megsérti a 2. cikkben említett értékeket. Mielőtt ilyen megállapítást tenne, a Miniszterek Tanácsa meghallgatja a kérdéses tagállamot, és részére – ugyanezen eljárásnak megfelelően – ajánlásokat tehet.

A Miniszterek Tanácsa rendszeresen ellenőrzi, hogy azok az okok, amelyek alapján ilyen megállapítást tett, továbbra is fennállnak-e.

- (2) A tagállamok egyharmada vagy a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlament egyetértését követően az Európai Tanács, miután az érintett tagállam kormányát felkérte észrevételei benyújtására, egyhangúlag elfogadott európai határozatban megállapíthatja, hogy a tagállam súlyosan és tartósan megsérti a 2. cikkben említett értékeket.
- (3) A (2) bekezdés szerinti megállapítás esetén a Miniszterek Tanácsa minősített többséggel elfogadott európai határozattal felfüggesztheti az érintett tagállamnak az e szerződés alkalmazásából származó egyes jogait, köztük az e tagállam kormányának képviselőjét a Miniszterek Tanácsában megillető szavazati jogokat. Ebben az esetben a Miniszterek Tanácsa figyelembe veszi az ilyen felfüggesztésnek a természetes és jogi személyek jogait és kötelezettségeit érintő lehetséges következményeit.

Az érintett tagállam Alkotmány szerinti kötelezettségei minden esetben továbbra is kötik ezt az államot.

- (4) A Miniszterek Tanácsa a későbbiekben minősített többséggel újabb európai határozatot fogadhat el, amelyben a (3) bekezdés alapján hozott intézkedéseket megváltoztatja vagy visszavonja, amennyiben az elrendelésükhöz vezető körülményekben változás következett be.
- (5) Ennek a cikknek az alkalmazásában a Miniszterek Tanácsa az érintett tagállam szavazatát figyelmen kívül hagyva jár el. A személyesen jelenlévő vagy képviselt tagok tartózkodása nem akadályozza a (2) bekezdésben említett határozatok elfogadásának.

Ezt a bekezdést a szavazati jogok (3) bekezdés szerinti felfüggesztése esetén is alkalmazni kell.

- (6) Az (1) és (2) bekezdés alkalmazásakor az Európai Parlament a leadott szavazatoknak az egyben a tagok többségét is kitevő kétharmados többségével dönt.

59. cikk: Önkéntes kilépés az Unióból

- (1) Saját alkotmányos követelményeivel összhangban a tagállamok bármelyike úgy határozhat, hogy kilép az Európai Unióból.
- (2) A kilépést elhatározó tagállam szándékát bejelenti az Európai Tanácsnak, amely ezt a bejelentést megvizsgálja. Az Európai Tanács által adott iránymutatások alapján az Unió tárgyalást folytat és megállapodást köt ezzel az állammal, amelyben az érintett államnak az Unióval való jövőbeli kapcsolataira tekintettel meghatározzák az illető állam kilépésének részletes szabályait. Ezt a megállapodást az Unió részéről a Miniszterek Tanácsa köti meg minősített többséggel eljárva, az Európai Parlament egyetértését követően.

A kilépő tagállam képviselője az Európai Tanács, illetve a Miniszterek Tanácsának rá vonatkozó tanácskozásain és a rá vonatkozó határozatok meghozatalában nem vehet részt.

- (3) A kilépésről rendelkező megállapodás hatálybalépésének időpontjától, illetve ennek hiányában a (2) bekezdésben említett bejelentéstől számított két év elteltével az Alkotmány a kilépő államra többé nem alkalmazható, kivéve ha az Európai Tanács az érintett tagállammal egyetértésben ennek a határidőnek a meghosszabbításáról határoz.
- (4) Amennyiben az az állam, amely korábban kilépett az Unióból, később újra felvételét kéri, kérelmére az 57. cikkben megállapított eljárást kell alkalmazni.

II. RÉSZ

AZ UNIÓ ALAPJOGI CHARTÁJA

PREAMBULUM

Európa népei, az egymás közötti egyre szorosabb egység létrehozása során úgy döntöttek, hogy osztoznak a közös értékeken alapuló békés jövőben.

Szellemi és erkölcsi öröksége tudatában az Unió az emberi méltóság, a szabadság, az egyenlőség és a szolidaritás oszthatatlan és egyetemes értékein alapul, a demokrácia és a jogállamiság elveire támaszkodik. Tevékenységei középpontjába az egyént állítja, létrehozva az uniós polgárság intézményét és megteremtve a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térségét. Az Unió hozzájárul e közös értékek megőrzéséhez és továbbfejlesztéséhez, miközben tiszteletben tartja az európai népek kultúrájának és hagyományainak sokféleségét, a tagállamok nemzeti identitását és központi, regionális és helyi közhatalmi szervezetét; a kiegyensúlyozott és fenntartható fejlődés előmozdítására törekszik és biztosítja a személyek, az áruk, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgását, valamint a letelepedés szabadságát.

Ennek érdekében a társadalmi változások, a társadalmi haladás, a tudományos és technológiai fejlődés fényében szükséges az alapvető jogok megerősítése e jogok chartában való kinyilvánítása útján.

E charta, kellő figyelemmel az Unió hatásköreire és feladataira, valamint a szubszidiaritás elvére, megerősíti azokat a jogokat, amelyek különösen a tagállamok közös alkotmányos hagyományaiból és nemzetközi kötelezettségeiből, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményből, az Unió és az Európa Tanács által elfogadott szociális chartákból, valamint az Európai Unió Bíróságának és az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjogából következnek. Ebben az összefüggésben a charta értelmezése során az Unió és a tagállamok bíróságai kellően figyelembe veszik a chartát megszövegező Konvent elnökségének irányítása és felelőssége mellett készített magyarázatokat.

E jogok gyakorlása együtt jár a más személyek, az emberi közösség és a jövő nemzedékek iránt viselt felelősséggel és kötelezettségekkel.

Az Unió ezért elismeri az alábbiakban kinyilvánított jogokat, szabadságokat és elveket.

I. CÍM: MÉLTÓSÁG

II-1. cikk: Emberi méltóság

Az emberi méltóság sérthetetlen. Tiszteletben kell tartani, és védelmezni kell.

II-2. cikk: Élethez való jog

- (1) Minden embernek joga van az élethez.
- (2) Senkit nem lehet halálra ítélni vagy kivégezni.

II-3. cikk: Személyi sérthetlenséghez való jog

- (1) Mindenkinek joga van a testi és szellemi sérthetlenséghez.
- (2) Az orvostudomány és a biológia területén különösen a következőket kell tiszteletben tartani:
 - a) az érintett személy szabad és tájékoztatáson alapuló beleegyezése törvényben megállapított eljárásoknak megfelelően,
 - b) az eugenikai, különösen az egyedkiválasztást célzó gyakorlat tilalma,
 - c) az emberi test és részei haszonszerzési célú felhasználásának tilalma,
 - d) emberi lények szaporítási célú klónozásának tilalma.

II-4. cikk: A kínzás és az embertelen vagy megalázó bánásmód és büntetés tilalma

Senkit nem lehet kínzásnak, embertelen vagy megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni.

II-5. cikk: A rabszolgaság és kényszermunka tilalma

- (1) Senkit nem lehet rabszolgaságban vagy szolgaságban tartani.
- (2) Senkit nem lehet kényszermunkára vagy kötelező munkára igénybe venni.
- (3) Tilos emberi lényekkel kereskedni.

II. CÍM: SZABADSÁGOK

II-6. cikk: Szabadsághoz és biztonsághoz való jog

Mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz.

II-7. cikk: A magán- és a családi élet tiszteletben tartása

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát és kapcsolattartását tiszteletben tartsák.

II-8. cikk: Személyes adatok védelme

- (1) Mindenkinek joga van a rá vonatkozó személyes adatok védelméhez.
- (2) Az ilyen adatokat csak tisztességesen és jóhiszeműen és meghatározott célokra, az érintett személy hozzájárulása alapján vagy valamilyen más, törvényben rögzített jogos okból lehet kezelni. Mindenkinek joga van ahhoz, hogy a róla gyűjtött adatokat megismerje, és joga van azokat kijavíttatni.
- (3) E szabályok tiszteletben tartását független hatóság ellenőrzi.

II-9. cikk: Házasságkötéshez és családalapításhoz való jog

A házasságkötéshez és a családalapításhoz való jogot az e jogok gyakorlását szabályozó nemzeti törvények szerint biztosítani kell.

II-10. cikk: Gondolat-, lelkiismeret- és vallásszabadság

- (1) Mindenkinek joga van a gondolat-, lelkiismeret- és vallásszabadsághoz. Ez a jog magába foglalja a vallás vagy meggyőződés megváltoztatásának szabadságát, valamint a vallásnak vagy meggyőződésnek mind egyénileg, mind együttesen, mind a nyilvánosság előtt, mind a magánéletben istentisztelet, oktatás és szertartások végzése útján való kifejezésre juttatását.
- (2) A katonai szolgálat lelkiismereti okból történő megtagadásához való jogot az e jog gyakorlását szabályozó nemzeti törvények szerint el kell ismerni.

II-11. cikk: Véleménynyilvánítás és tájékozódás szabadsága

- (1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. Ez a jog magában foglalja a véleményalkotás szabadságát és az információk és eszmék megismerésének és közlésének szabadságát országhatárookra való tekintet nélkül és anélkül, hogy ebbe hatósági szerv beavatkozhatna.
- (2) A tömegtájékoztatás szabadságát és sokszínűségét tiszteletben kell tartani..

II-12. cikk: Gyülekezés és egyesülés szabadsága

- (1) Mindenkinek joga van a békés célú gyülekezés szabadságához és a másokkal való bármilyen szintű, különösen politikai, szakszervezeti és civil célú egyesüléshez, ami magában foglalja mindenkinek a jogát ahhoz, hogy érdekei védelmére szakszervezetet alapítson, vagy azokhoz csatlakozzon.
- (2) Az uniós szintű politikai pártok hozzájárulnak az uniós polgárok politikai akaratának kinyilvánításához.

II-13. cikk: A művészeti és tudományos élet szabadsága

A művészet és a tudományos kutatás szabad. A tudományos szabadságot tiszteletben kell tartani.

II-14. cikk: Oktatáshoz való jog

- (1) Mindenkinek joga van az oktatáshoz, valamint a szakképzésben és továbbképzésben való részvételhez.
- (2) Ez a jog magában foglalja a kötelező oktatásban való ingyenes részvétel lehetőségét.
- (3) Az e jogok és szabadságok gyakorlását szabályozó nemzeti jogszabályokkal összhangban tiszteletben kell tartani az oktatási intézmények demokratikus elvek figyelembevételével történő alapításának szabadságát, valamint a szülők azon jogát, hogy gyermekeik számára vallási, világnézeti vagy pedagógiai meggyőződésüknek megfelelő nevelést biztosítsanak.

II-15. cikk: A foglalkozás megválasztásának szabadsága és a munkavállaláshoz való jog

- (1) Mindenkinek joga van a munkavállaláshoz és szabadon választott vagy elfogadott foglalkozás gyakorlásához.
- (2) Az uniós polgárokat az Unió bármely tagállamában megilleti a szabad álláskereső, munkavállalás, letelepedés és szolgáltatásnyújtás joga.
- (3) Harmadik országok azon állampolgárait, akik a tagállamok területén való munkavállalásra engedéllyel rendelkeznek, az uniós polgárokkal azonos munkafeltételek illetik meg.

II-16. cikk: A vállalkozás szabadsága

A vállalkozás szabadságát az uniós joggal, valamint a nemzeti jogszabályokkal és gyakorlattal összhangban el kell ismerni.

II-17. cikk: Tulajdonhoz való jog

- (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogszerűen szerzett tulajdonát birtokolja, használja, azzal rendelkezzen, és örökül hagyja. Tulajdonától senkit nem lehet megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből, törvényben előírt esetekben és feltételekkel, az ezáltal elszenvedett veszteségekért kellő időben fizetett méltányos összegű kártalanítás mellett történik. A tulajdon használatát, az általános érdek által szükségessé tett mértékben, törvénnyel lehet szabályozni.
- (2) A szellemi tulajdon védelmet élvez.

II-18. cikk: Menedékjog

A menedékjogot a menekültek jogállásáról szóló 1951. július 28-i genfi egyezmény és az 1967. január 31-i jegyzőkönyv rendelkezéseivel, valamint az Alkotmánnyal összhangban biztosítani kell.

II-19. cikk: Védelem a kitelepítéssel, kiutasítással és kiadatással szemben

- (1) Tilos a kollektív kiutasítás.
- (2) Senki nem telepíthető ki, utasítható ki, vagy adható ki olyan államba, ahol súlyosan fenyegeti az a veszély, hogy halálra ítélik, kínozzák, vagy más embertelen bánásmódnak vagy büntetésnek vetik alá.

III. CÍM: EGYENLŐSÉG

II-20. cikk: Törvény előtti egyenlőség

A törvény előtt mindenki egyenlő.

II-21. cikk: A megkülönböztetés tilalma

- (1) Tilos minden megkülönböztetés, így különösen a nem, faj, szín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, nemzeti kisebbséghez tartozás, tulajdon, születés, fogyatékoság, kor vagy szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetés.
- (2) Az Alkotmány alkalmazási körében és az abban foglalt különös rendelkezések sérelme nélkül tilos az állampolgárság alapján történő minden megkülönböztetés.

II-22. cikk: Kulturális, vallási és nyelvi sokféleség

Az Unió tiszteletben tartja a kulturális, vallási és nyelvi sokféleséget.

II-23. cikk: Férfiak és nők közötti egyenlőség

A férfiak és nők közötti egyenlőséget minden területen, így a foglalkoztatás, a munkavégzés és a díjazás területén is biztosítani kell.

Az egyenlőség elve nem akadályozza, hogy az alacsonyabb arányban képviselt nem számára különleges előnyöket biztosító rendelkezéseket tartsanak fenn vagy hozzanak meg.

II-24. cikk: A gyermekek jogai

- (1) A gyermekeknek joguk van a jólétükhöz szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. A gyermekek véleményüket szabadon kifejezhetik. Véleményüket életkoruknak és érettségüknek megfelelően figyelembe kell venni az őket érintő ügyekben.
- (2) A hatóságok és a magánintézmények gyermekekkel kapcsolatos tevékenységében a gyermek mindenképp főt álló érdekének kell az elsődleges szempontnak lennie.
- (3) Minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy mindkét szülőjével rendszeres, személyes és közvetlen kapcsolatot tartson fenn, kivéve ha ez az érdekeivel ellentétes.

II-25. cikk: Az idősök jogai

Az Unió elismeri, és tiszteletben tartja az idősök jogát a méltó és önálló élethez, a társadalmi és kulturális életben való részvételhez.

II-26. cikk: A fogyatékossgal élő személyek beilleszkedése

Az Unió elismeri, és tiszteletben tartja a fogyatékossgal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedésekre.

IV. CÍM: SZOLIDARITÁS

II-27. cikk: A munkavállalók joga a vállalatnál a tájékoztatáshoz és konzultációhoz

A munkavállalók és képviselőik számára az uniós joggal és a nemzeti jogszabályokkal és gyakorlattal összhangban biztosítani kell a megfelelő szintű és kellő időben történő tájékoztatást és konzultációt.

II-28. cikk: Kollektív tárgyaláshoz és fellépéshez való jog

A munkavállalóknak és a munkaadóknak, illetőleg szervezeteiknek az uniós joggal, valamint a nemzeti jogszabályokkal és gyakorlattal összhangban joguk van arra, hogy megfelelő szinten kollektív tárgyalásokat folytassanak és kollektív szerződéseket kössenek, valamint hogy érdekütközés esetén érdekeik védelmében együttesen lépjenek fel, a sztrájkot is beleértve.

II-29. cikk: Munkaközvetítői szolgáltatások igénybevételéhez való jog

Mindenkinek joga van az ingyenes munkaközvetítői szolgáltatások igénybevételéhez.

II-30. cikk: A indokolatlan elbocsátással szembeni védelem

Az uniós joggal, valamint a nemzeti jogszabályokkal és gyakorlattal összhangban minden munkavállalónak joga van az indokolatlan elbocsátással szembeni védelemhez.

II-31. cikk: Tisztességes és igazságos munkafeltételek

- (1) Minden munkavállalónak joga van az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez.
- (2) Minden munkavállalónak joga van a munkaidő felső határának korlátozásához, a napi és heti pihenőidőhöz, valamint az éves fizetett szabadsághoz.

II-32. cikk: A gyermekmunka tilalma és a fiatalok munkahelyi védelme

Tilos a gyermekek foglalkoztatása. A foglalkoztatás alsó korhatára – a fiatalok számára kedvezőbb szabályok sérelme nélkül és korlátozott kivételekkel – nem lehet alacsonyabb, mint a tanköteles kor felső határa.

A fiatal munkavállalóknak életkoruknak megfelelő munkakörülményeket kell biztosítani, védeni kell őket a gazdasági kizsákmányolással szemben és minden olyan munkától, ami sértheti biztonságukat, egészségüket, fizikai, szellemi, erkölcsi és szociális fejlődésüket, vagy összeütközésbe kerülhet nevelésükkel, oktatásukkal.

II-33. cikk: Család és munka

- (1) A család jogi, gazdasági és szociális védelmet élvez.
- (2) A család és a munka összeegyeztetése érdekében mindenkinek joga van a védelemre a gyermekvállalással összefüggő okból történő elbocsátás ellen, valamint joga van a fizetett szülési és gyermeknevelési szabadságra, ha gyermeke születik, vagy gyermeket fogad örökbe.

II-34. cikk: Szociális biztonság és szociális segítség

- (1) Az Unió, az uniós jog, valamint a nemzeti jogszabályok és gyakorlat által megállapított szabályokkal összhangban, elismeri és tiszteletben tartja a szociális biztonsági ellátásokra és szociális szolgáltatásokra való jogosultságot, amelyek védelmet nyújtanak anyaság, betegség, munkahelyi baleset, gondoskodásra utaltság vagy idős kor, továbbá a munkahely elvesztése esetén.
- (2) Az uniós joggal, valamint a nemzeti jogszabályokkal és gyakorlattal összhangban az Európai Unión belül jogszerűen lakóhellyel rendelkező és tartózkodási helyét jogszerűen megváltoztató minden személy jogosult szociális biztonsági ellátásokra és szociális előnyökre.
- (3) A társadalmi kirekesztés és a szegénység leküzdése érdekében az Unió az uniós jog, valamint a nemzeti jogszabályok és gyakorlat által lefektetett szabályokkal összhangban elismeri és tiszteletben tartja a jogot a tisztességes megélhetést célzó szociális támogatásra és lakástámogatásra mindazok esetében, akik nem rendelkeznek az ehhez elégséges eszközökkel.

II-35. cikk: Egészségvédelem

A nemzeti jogszabályokban és gyakorlatban megállapított feltételek mellett mindenkinek joga van megelőző egészségügyi ellátás igénybe vételéhez, továbbá orvosi kezeléshez. Valamennyi uniós politika és tevékenység meghatározása és végrehajtása során biztosítani kell az emberi egészségvédelem magas szintjét.

II-36. cikk: Általános gazdasági érdekű szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az Unió, a nemzeti jogszabályokban és gyakorlatban foglaltak szerint és az Alkotmánnyal összhangban, elismeri és tiszteletben tartja az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokhoz való hozzáférést az Unió szociális és területi kohéziójának előmozdítása érdekében.

II-37. cikk: Környezetvédelem

A magas színvonalú környezetvédelmet és a környezet minőségének javítását integrálni kell az uniós politikákba, és a fenntartható fejlődés elvével összhangban biztosítani kell megvalósulásukat.

II-38. cikk: Fogyasztóvédelem

Az Unió politikáiban biztosítani kell a fogyasztóvédelem magas szintjét.

V. CÍM: POLGÁRI JOGOK

II-39. cikk: Aktív és passzív választójog az európai parlamenti választásokon

- (1) Minden uniós polgár választójoggal rendelkezik és választható a lakóhelye szerinti tagállam európai parlamenti választásain ugyanolyan feltételekkel, mint az adott tagállam állampolgárai.
- (2) Az Európai Parlament tagjait közvetlen és általános választójog alapján, szabad és titkos választásokon választják.

II-40. cikk: Aktív és passzív választójog a helyhatósági választásokon

Minden uniós polgár választójoggal rendelkezik és választható a lakóhelye szerinti tagállam helyhatósági választásain ugyanolyan feltételekkel, mint az adott tagállam állampolgárai.

II-41. cikk: Megfelelő ügyintézéshez való jog

- (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit az Unió intézményei, szervei, hivatalai és ügynökségei részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.
- (2) Ez a jog magában foglalja:
 - a) mindenkinek a jogát arra, hogy az őt hátrányosan érintő egyedi intézkedések meghozatala előtt meghallgassák,
 - b) mindenkinek a jogát arra, hogy a személyére vonatkozó nyilvántartásba a bizalmas adatkezeléshez, illetőleg a szakmai és üzleti titokhoz fűződő jogos érdekek tiszteletben tartása mellett betekintszen,
 - c) az igazgatási szervek azon kötelezettségét, hogy döntéseiket indokolják.
- (3) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az Unió a tagállamok jogában foglalt közös általános elvek alapján megtérítse számára az intézményei és alkalmazottai által feladatuk teljesítése során neki okozott károkat.
- (4) Mindenkinek lehetősége van arra, hogy az Alkotmány nyelveinek valamelyikén írásban forduljon az Unió intézményéhez, és ugyanazon a nyelven kapjon választ.

II-42. cikk: Dokumentumokhoz való hozzáférés joga

Bármely uniós polgár, valamint valamely tagállamban lakóhellyel, illetve létesítő okirat szerinti székhellyel rendelkező természetes vagy jogi személy jogosult hozzáférni az Unió intézményeinek, szerveinek, hivatalainak vagy ügynökségeinek dokumentumaihoz, függetlenül azok formájától.

II-43. cikk: Az európai ombudsman

Bármely uniós polgár, valamint valamely tagállamban lakóhellyel, illetve létesítő okirat szerint székhellyel rendelkező bármely természetes vagy jogi személy jogosult az európai ombudsmanhoz fordulni az Unió intézményeinek, szerveinek, hivatalainak vagy ügynökségeinek – kivéve az igazságszolgáltatási hatáskörében eljáró Európai Bíróságot és Törvényszéket – tevékenysége során felmerülő hivatali visszasságok esetén.

II-44. cikk: Petícióhoz való jog

Bármely uniós polgár, valamint valamely tagállamban lakóhellyel, illetve létesítő okirat szerint székhellyel rendelkező bármely természetes vagy jogi személy jogosult petíciót benyújtani az Európai Parlamenthez.

II-45. cikk: Szabad mozgás és tartózkodás

- (1) Minden uniós polgárnak joga van a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz.
- 2) Az Alkotmány értelmében a mozgás és tartózkodás szabadsága a tagállamok területén jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgároknak is biztosítható.

II-46. cikk: Diplomáciai és konzuli védelem

Bármely uniós polgár jogosult bármely tagállam diplomáciai vagy konzuli hatóságainak védelmét igénybe venni olyan harmadik ország területén, ahol az állampolgárságuk szerinti tagállam nem rendelkezik képvisellel, ugyanolyan feltételekkel, mint az adott tagállam állampolgárai.

VI. CÍM: IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS

II-47. cikk: Hatékony jogorvoslathoz és tisztességes tárgyaláshoz való jog

Mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, az e cikkben megállapított feltételek mellett joga van a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz.

Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által korábban létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja. Mindenkinek biztosítani kell a lehetőséget tanácsadás, védelem és képviselő igénybe vételéhez.

Azoknak, akik nem rendelkeznek elegendő eszközökkel, költségmentességet kell biztosítani, amennyiben az igazságszolgáltatás hatékony igénybeviteléhez erre szükség van.

II-48. cikk: Az ártatlanság véelme és a védelemhez való jog

(1) Minden gyanúsított személyt mindaddig ártatlannak kell vélelmezni, amíg bűnösségét a törvénynek megfelelően meg nem állapították.

(2) Minden gyanúsított számára biztosítani kell a védelemhez való jogának tiszteletben tartását.

II-49. cikk: A bűncselekmények és büntetések törvényességének és arányosságának elvei

(1) Senkit nem szabad elítélni olyan cselekményért vagy mulasztásért, amely az elkövetése idején a hazai vagy a nemzetközi jog alapján nem volt bűncselekmény. Ugyancsak nem lehet a bűncselekmény elkövetése idején alkalmazható büntetésnél súlyosabb büntetést kiszabni. Ha valamely bűncselekmény elkövetése után a törvény enyhébb büntetés kiszabását rendeli, az enyhébb büntetést kell alkalmazni.

(2) Ez a cikk nem zárja ki valamely személy bíróság elé állítását és megbüntetését olyan cselekményért vagy mulasztásért, amely elkövetése idején a nemzetek közössége által elismert általános elvek szerint bűncselekmény volt.

(3) A büntetések súlyossága nem lehet aránytalan a bűncselekményhez mérten.

II-50. cikk: A kétszeres eljárás alá vonás és a kétszeres büntetés tilalma

Senki nem vonható büntetőeljárás alá, és nem büntethető olyan bűncselekményért, amely miatt az Unióban a törvény értelmében már jogerősen felmentették vagy elítélték.

VII. CÍM: A CHARTA ÉRTELMEZÉSÉRE ÉS ALKALMAZÁSÁRA VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

II-51. cikk: Alkalmazási kör

- (1) E charta rendelkezéseinek címzettjei – a szubszidiaritás elvének megfelelő figyelembe vétele mellett – az Unió intézményei, szervei, hivatalai és ügynökségei, valamint a tagállamok annyiban, amennyiben az Unió jogát hajtják végre. Ennek megfelelően saját hatáskörükben és az Alkotmány egyéb részeiben az Unióra ruházott hatáskörök korlátain belül tiszteletben tartják az ebben a chartában foglalt jogokat és elveket, és előmozdítják azok alkalmazását.
- (2) Ez a charta az uniós jog alkalmazási körét nem terjeszti ki az Unió hatáskörein túl, továbbá nem hoz létre új hatásköröket vagy feladatokat az Unió számára, és nem módosítja az Alkotmány egyéb részeiben meghatározott hatásköröket és feladatokat.

II-52. cikk: A jogok és elvek terjedelme és értelmezése

- (1) Az e chartában elismert jogok és szabadságok gyakorlása csak törvényben és e jogok lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Az arányosság elvére figyelemmel, korlátozásokra csak abban az esetben kerülhet sor, ha az elengedhetetlen és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja.
- (2) A charta által elismert, az Alkotmány egyéb részeiben szabályozott jogok csak a megfelelő részben meghatározott feltételek és korlátozások mellett gyakorolhatók.
- (3) Amennyiben e charta olyan jogokat tartalmaz, amelyek megfelelnek az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményben biztosított jogoknak, akkor e jogok tartalmát és terjedelmét azonosnak kell tekinteni azokéval, amelyek az említett egyezményben szerepelnek. Ez a rendelkezés nem akadályozza meg azt, hogy az Unió joga kiterjedtebb védelmet nyújtson.
- (4) Amennyiben e charta a tagállamok közös alkotmányos hagyományyaiból eredő alapvető jogokat ismer el, akkor ezeket a jogokat e hagyományokkal összhangban kell értelmezni.
- (5) Az ebben a chartában foglalt, alapelveket megállapító rendelkezések a saját hatásköreik gyakorlása során az Unió intézményei és szervei által elfogadott jogalkotási és végrehajtási aktusok, illetve a tagállamok által elfogadott, az uniós jog végrehajtására irányuló jogi aktusok útján hajthatók végre. E rendelkezésekre bíróság előtt kizárólag az ilyen jogi aktusok értelmezése, illetve jogszerűségének megítélése tekintetében lehet hivatkozni.
- (6) A nemzeti jogszabályokat és gyakorlatot az ebben a chartában meghatározottak szerint teljes mértékben figyelembe kell venni.

II-53. cikk: A védelem szintje

E charta egyetlen rendelkezését sem lehet úgy értelmezni, mint amely szűkíti vagy hátrányosan érinti azokat az emberi jogokat és alapvető szabadságokat, amelyeket – saját alkalmazási területükön – az Unió joga, a nemzetközi jog, a tagállamok alkotmányai, illetve az Unió vagy a tagállamok mindegyikének részességével kötött nemzetközi szerződések, köztük az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény elismernek.

II-54. cikk: Joggal való visszaélés tilalma

E charta egyetlen rendelkezését sem lehet úgy értelmezni, hogy az bármilyen jogot biztosítana olyan tevékenység folytatására vagy olyan cselekedet végrehajtására, amely az e chartában elismert jogok vagy szabadságok megsértésére vagy a chartában meghatározottnál nagyobb mértékű korlátozására irányul.

III. RÉSZ

AZ UNIÓ POLITIKÁI ÉS MŰKÖDÉSE

I. CÍM

ÁLTALÁNOSAN ALKALMAZANDÓ RENDELKEZÉSEK

III-1. cikk

Az Unió, az uniós célkitűzések mindegyikét figyelembe véve és a hatáskör-átruházás elvével összhangban, biztosítja az ebben a részben említett különböző politikák és tevékenységek összhangját.

III-2. cikk

Az Unió az ebben a részben említett valamennyi tevékenység folytatása során törekszik az egyenlőtlenségek kiküszöbölésére, valamint a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdítására.

III-3. cikk

Az ebben a részben említett politikák és tevékenységek meghatározása és végrehajtása során az Unió célul tűzi ki mindenfajta nemet, fajt vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékoságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés leküzdését.

III-4. cikk

A környezetvédelmi követelményeket – különösen a fenntartható fejlődés előmozdítására tekintettel – be kell illeszteni az ebben a részben említett uniós politikák és tevékenységek meghatározásába és végrehajtásába.

III-5. cikk

Az egyéb uniós politikák és tevékenységek meghatározásakor és végrehajtásakor figyelembe kell venni a fogyasztóvédelmi követelményeket.

III-6. cikk

A III-55., III-56. és III-136. cikk sérelme nélkül és figyelemmel az általános gazdasági érdekű szolgáltatásoknak az Unió egésze számára elismert értékére, valamint a társadalmi és területi kohézióban játszott szerepére, az Unió és a tagállamok saját hatáskörükben és az Alkotmány alkalmazási körén belül gondoskodnak arról, hogy ezek a szolgáltatások olyan — így különösen gazdasági és pénzügyi — elvek alapján és feltételek mellett működjenek, amelyek lehetővé teszik rendeltetésük teljesítését. Ezeket az elveket és feltételeket európai törvény határozza meg.

II. CÍM

A MEGKÜLÖNBÖZTETÉS TILALMA ÉS AZ UNIÓS POLGÁRSÁG

III-7. cikk

Az állampolgárság alapján történő megkülönböztetés I-4. cikkben előírt tilalmára vonatkozó szabályokat európai törvényben, illetve európai kerettörvényben lehet megállapítani.

III-8. cikk

(1) Az Alkotmány egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül és az Alkotmány által az Unióra átruházott hatáskörök keretén belül a Miniszterek Tanácsa európai törvényben vagy kerettörvényben a nemet, fajt vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékoságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés leküzdéséhez szükséges intézkedéseket állapíthat meg. A Miniszterek Tanácsa az Európai Parlament egyetértését követően, egyhangúlag határoz.

(2) Európai törvény vagy kerettörvény megállapíthatja az Unió ösztönző intézkedéseinek alapelveit, illetve ilyen ösztönző intézkedéseket határozhat meg a tagállami intézkedések támogatásának érdekében, kizárva azonban a tagállamok jogszabályi vagy közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen harmonizációját.

III-9. cikk

(1) Ha az Unió fellépése bizonyul szükségesnek ahhoz, hogy megkönnyítsék valamennyi uniós polgár szabad mozgásra és tartózkodásra vonatkozó, az I-8. cikkben említett jogának gyakorlását, és az Alkotmány a szükséges hatásköröket nem biztosítja, az erre szolgáló szabályokat európai törvényben vagy kerettörvényben lehet megállapítani.

(2) Ugyanebből a célból, és ha az Alkotmány nem biztosított hatáskört az e területen való fellépésre, a Miniszterek Tanácsa európai törvényben vagy kerettörvényben az útlevelekre, személyazonosító igazolványokra, tartózkodási engedélyekre vagy bármilyen egyéb ilyen jellegű okmányra, valamint a szociális biztonságra, illetve szociális védelemre vonatkozó intézkedéseket fogadhat el. A Miniszterek Tanácsa, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, egyhangúlag jár el.

III-10. cikk

A Miniszterek Tanácsa európai törvényben vagy kerettörvényben meghatározza az I-8. cikkben említett azon jog gyakorlásának részletes szabályait, amely szerint minden uniós polgár választójoggal rendelkezik és választható a lakóhelye szerinti tagállam helyhatósági és európai parlamenti választásain, akkor is, ha nem az adott állam állampolgára lenne. A Miniszterek Tanácsa az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, egyhangúlag jár el. E részletes szabályok eltérést állapíthatnak meg, amennyiben valamely tagállam különleges problémái azt indokolják.

Az európai parlamenti választásokon való aktív és passzív választójog gyakorlása nem sértheti a III-232. cikk (2) bekezdését és az annak végrehajtására elfogadott intézkedéseket.

III-11. cikk

A tagállamok elfogadják a szükséges rendelkezéseket annak érdekében, hogy az I-8. cikknek megfelelően biztosítsák a harmadik országokban az uniós polgárok diplomáciai és konzuli védelmét. A Miniszterek Tanácsa európai törvényben megállapíthatja az e védelem megkönnyítéséhez szükséges rendelkezéseket. A Miniszterek Tanácsa az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően jár el.

III-12. cikk

A IV-10. cikk sorolja fel azokat a nyelveket, amelyeken az I-8. cikknek megfelelően bármely uniós polgár jogosult írásban az Unió intézményeihez vagy tanácsadó szerveihez fordulni, illetve azoktól választ kapni. Az e cikkben említett intézmények és tanácsadó szervek az I-18. cikk (2) bekezdésében, valamint az I-30. és II-31. cikkben felsorolt intézmények és szervek, továbbá az európai ombudsman.

III-13. cikk

A Bizottság minden harmadik évben jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek, a Miniszterek Tanácsának és a Gazdasági és Szociális Bizottságnak az I-8. cikkben és az ebben e címben foglalt rendelkezések alkalmazásáról. Ez a jelentés beszámol az Unió fejlődéséről.

Ennek alapján és az Alkotmány egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül a Miniszterek Tanácsa európai törvénnyel vagy kerettörvénnyel az I-8. cikkben megállapított jogokat továbbiakkal egészítheti ki. A Miniszterek Tanácsa a Parlament egyetértését követően, egyhangúlag határoz. Az adott törvény vagy kerettörvény csak azt követően léphet hatályba, hogy a tagállamok saját alkotmányos követelményeiknek megfelelően azt jóváhagyják.

III. CÍM

BELSŐ POLITIKÁK ÉS INTÉZKEDÉSEK

I. FEJEZET

BELSŐ PIAC

1. SZAKASZ

A BELSŐ PIAC LÉTREHOZÁSA

III-14. cikk

(1) Az Unió e cikk, valamint a III-15. cikk, a III-26. cikk (1) bekezdése, a III-29., III-39. cikk, továbbá a III-62., III-65. és III-143. cikk rendelkezéseinek megfelelően és az Alkotmány egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül meghozza a belső piac létrehozásához szükséges intézkedéseket.

(2) A belső piac egy olyan, belső határok nélküli térség, amelyben az Alkotmány rendelkezéseivel összhangban biztosított az áruk, a személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgása.

(3) A Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján elfogadja azokat az európai rendeleteket és határozatokat, amelyek meghatározzák az összes érintett ágazat kiegyensúlyozott fejlődésének biztosításához szükséges iránymutatásokat és feltételeket.

III-15. cikk

A Bizottság a III-14. cikkben meghatározott célkitűzések megvalósítására irányuló javaslatainak kialakításánál figyelembe veszi azoknak az erőfeszítéseknek a mértékét, amelyeket egyes eltérő fejlettségű gazdaságoknak a belső piac létrehozása érdekében meg kell tenniük, és megfelelő intézkedéseket javasolhat.

Ha ezek az intézkedések eltéréseként jelennek meg, azoknak ideiglenes jellegűeknek kell lenniük, és a belső piac működését csak a lehető legkisebb mértékben zavarhatják.

III-16. cikk

A tagállamok konzultálnak egymással annak érdekében, hogy közösen megtegyék a szükséges intézkedéseket annak megakadályozására, hogy a belső piac működését hátrányosan befolyásolják az olyan intézkedések, amelyek megtételére egy tagállam a közrend fenntartását befolyásoló súlyos belső zavarok esetén, háború, háborús fenyegetést jelentő súlyos nemzetközi feszültség esetén vagy a béke és nemzetközi biztonság fenntartása céljából vállalt kötelezettségei teljesítése érdekében kényszerül.

III-17. cikk

Ha a III-6. és III-34. cikkben említett esetekben tett intézkedések a belső piacon belüli versenyfeltételekre torzító hatást gyakorolnak, a Bizottság az érintett állammal együtt megvizsgálja, hogyan lehet ezeket az intézkedéseket az Alkotmányban megállapított rendelkezésekhez igazítani.

A III-265. és III-266. cikkben megállapított eljárástól eltérve, a Bizottság vagy bármely tagállam közvetlenül a Bírósághoz fordulhat, ha megítélése szerint egy másik tagállam visszaél a III-6. és III-34. cikkben megállapított hatáskörével. A Bíróság határozatát zárt ülésen hozza meg.

2. SZAKASZ

A SZEMÉLYEK ÉS A SZOLGÁLTATÁSOK SZABAD MOZGÁSA

1. alszakasz

Munkavállalók

III-18. cikk

- (1) A munkavállalókat illeti az Unión belüli szabad mozgás joga.
- (2) Tilos az állampolgárság alapján történő minden megkülönböztetés a tagállamok munkavállalói között a foglalkoztatás, a javadalmazás, valamint az egyéb munka- és foglalkoztatási feltételek tekintetében.
- (3) A közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okok alapján indokolt korlátozásokra is figyelemmel, a munkavállalóknak joguk van arra, hogy:
 - a) tényleges állásajánlatokra jelentkezzenek;
 - b) e célból a tagállamok területén szabadon mozogjanak;

- c) munkavállalás céljából valamely tagállamban tartózkodjanak az adott tagállam állampolgárainak foglalkoztatására vonatkozó jogszabályi vagy közigazgatási rendelkezéseknek megfelelően;
 - d) egy tagállamban történő alkalmazásukat követően a Bizottság által elfogadott európai rendeletekben meghatározott feltételek mellett az adott tagállam területén maradjanak.
- (4) E cikk a közszolgálatban történő foglalkoztatásra nem alkalmazható.

III-19. cikk

A munkavállalók III-18. cikkben meghatározott szabad mozgásának eléréséhez szükséges intézkedéseket európai törvény vagy kerettörvény állapítja meg. Ezeket a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

Az európai törvénynek vagy kerettörvénynek különösen a következőkre kell irányulnia:

- a) a nemzeti foglalkoztatási szolgálatok közötti szoros együttműködés biztosítása;
- b) azoknak a közigazgatási eljárásoknak és gyakorlatnak, valamint a betölthető állások megszerzéséhez előírt időtartamoknak a megszüntetése, amelyek nemzeti jogszabályokon vagy a tagállamok között korábban megkötött megállapodásokon alapulnak, és amelyek fenntartása a munkavállalók szabad mozgásának megvalósulását akadályozná;
- c) azoknak a betölthető állások megszerzéséhez előírt időtartamoknak és egyéb korlátozásoknak a megszüntetése, amelyek nemzeti jogszabályokon vagy a tagállamok között korábban megkötött megállapodásokon alapulnak, és amelyek más tagállamok munkavállalói részére a saját munkavállalókra irányadóktól eltérő feltételeket írnak elő a munkahely szabad megválasztására vonatkozóan;
- d) megfelelő mechanizmusok kialakítása, amelyek összekapcsolják a munkaerő-piaci keresletet és kínálatot, valamint elősegítik e téren az egyensúly kialakítását oly módon, hogy a különböző régiókban és iparágakban elkerülhető legyen az életszínvonal és a foglalkoztatási szint komoly veszélyeztetése.

III-20. cikk

A tagállamok közös program keretében ösztönzik a fiatal munkavállalók cseréjét.

III-21. cikk

A szociális biztonság területén európai törvényben vagy kerettörvényben kell megállapítani azokat az intézkedéseket, amelyek a munkavállalók szabad mozgásának megvalósításához szükségesek, így különösen egy olyan rendszert kell létrehozni, amely a migráns munkavállalók és önálló vállalkozók, valamint az azok jogán jogosultak számára biztosítja

- a) a különböző országok jogszabályai szerint figyelembe vehető összes időszak összevonását a juttatásokhoz való jog megszerzése és fenntartása, valamint a juttatások összegének kiszámítása céljából;
- b) a juttatások kifizetését a tagállamok területén lakó személyek számára.

2. alszakasz

A letelepedés szabadsága

III-22. cikk

Az ebben az alszakaszban megállapított rendelkezéseknek megfelelően tilos a valamely tagállam állampolgárainak egy másik tagállam területén történő szabad letelepedésére vonatkozó minden korlátozás. Ezt a rendelkezést azokra a korlátozásokra is alkalmazni kell, amelyek képviselőnek, fióktelepnek vagy leányvállalatnak egy tagállam valamely tagállamban letelepedett állampolgára által történő alapítására vonatkoznak.

A tökeműveletekre vonatkozó szakasz rendelkezéseire is figyelemmel, valamely tagállam állampolgárának joga van egy másik tagállam területén önálló vállalkozóként gazdasági tevékenység megkezdésére és folytatására, továbbá vállalkozások, így különösen a III-27. cikk szerinti társaságok alapítására és irányítására a letelepedés szerinti tagállam joga által a saját állampolgáira előírt feltételek szerint.

III-23. cikk

- (1) A letelepedési szabadság egyes meghatározott tevékenységek tekintetében történő megvalósítására irányuló intézkedéseket európai kerettörvények állapítják meg. Ezeket a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.
- (2) Az Európai Parlament, a Miniszterek Tanácsa, illetve a Bizottság az (1) bekezdés alapján rá háruló feladatokat különösen azáltal látja el, hogy:
 - a) főszabályként elsőbbségi elbánást biztosít az olyan tevékenységek számára, amelyeknél a letelepedés szabadsága különös mértékben előmozdítja a termelés és a kereskedelem fejlődését;
 - b) szoros együttműködést biztosít a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai között a különböző tevékenységek Unión belüli sajátos helyzetének megismerése érdekében;

- c) eltörli azokat a nemzeti jogszabályokon vagy a tagállamok között korábban kötött megállapodásokon alapuló közigazgatási eljárásokat és gyakorlatot, amelyek fenntartása a letelepedés szabadságának akadályát képezné;
- d) biztosítja, hogy valamely tagállamnak egy másik tagállam területén alkalmazott munkavállalói önálló vállalkozói tevékenység folytatása céljából ez utóbbi állam területén maradhassanak, amennyiben megfelelnek azoknak a feltételeknek, amelyeket teljesíteniük kellene, ha abban az időpontban lépnének a másik tagállam területére, amikor az ilyen tevékenységet meg kívánják kezdeni;
- e) lehetővé teszi valamely tagállam állampolgára számára, hogy egy másik tagállam területén ingatlantulajdont szerezzen és használjon, amennyiben ez nem ellentétes a III-123. cikk (2) bekezdésében megállapított elvekkel;
- f) megvalósítja a letelepedési szabadság korlátozásainak fokozatos eltörlését minden érintett tevékenységi ágban, mind a képviseletek, fióktelepek vagy leányvállalatok valamely tagállam területén történő létrehozásának feltételeit, mind pedig az ilyen képviseletek, fióktelepek és leányvállalatok irányító és ellenőrző tisztségeinek az anyalétesítmény személyzete által történő betöltésére vonatkozó feltételeket illetően;
- g) a szükséges mértékben összehangolja azokat a biztosítékokat, amelyeket a tagállamok a III-27. cikk (2) bekezdése szerinti társaságoktól a tagok és harmadik személyek érdekeinek védelme céljából megkövetelnek, annak érdekében, hogy az ilyen biztosítékokat egyenértékűvé tegyék az Unión belül;
- h) megbizonyosodik arról, hogy a tagállamok által nyújtott támogatások nem torzítják-e a letelepedés feltételeit.

III-24. cikk

Ennek az alszakasznak a rendelkezései a valamely tagállamban tartósan vagy időlegesen a közhatalom gyakorlásához kapcsolódó tevékenységekre az adott tagállam vonatkozásában nem alkalmazhatók. Európai törvény vagy kerettörvény bizonyos tevékenységeket kivonhat ezen alszakasz rendelkezéseinek alkalmazása alól.

III-25. cikk

(1) Ez az alszakasz és az ennek alapján elfogadott intézkedések nem érintik a tagállamok azon jogszabályi vagy közigazgatási rendelkezéseinek az alkalmazhatóságát, amelyek közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okokból különleges bánásmódot írnak elő a külföldi állampolgárokra nézve.

(2) Az (1) bekezdésben említett nemzeti rendelkezéseket európai kerettörvényekkel kell összehangolni.

III-26. cikk

(1) Az önálló vállalkozói tevékenység megkezdését és gyakorlását európai kerettörvények segítik. Ennek a következőkre kell kiterjednie:

- a) az oklevelek, a bizonyítványok és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványok kölcsönös elismerése;
- b) a tagállamok önálló vállalkozói tevékenység megkezdésére és folytatására vonatkozó jogszabályi és közigazgatási rendelkezéseinek összehangolása.

(2) Az orvosi és egyéb gyógyító, valamint a gyógyszerészeti szakmák esetében a korlátozások fokozatos eltörlése az e szakmáknak a különböző tagállamokban történő gyakorlására vonatkozó feltételek összehangolásától függ.

III-27. cikk

A valamely tagállam jogszabályai alapján létrehozott olyan társaság, amelynek létesítő okirat szerinti székhelye, központi ügyvezetése vagy üzleti tevékenységének fő helye az Unió területén van, ennek az alszakasznak az alkalmazása szempontjából ugyanolyan elbánásban részesül, mint azok a természetes személyek, akik a tagállamok állampolgárai.

„Társaság” a polgári vagy kereskedelmi jog alapján létrejött társaság, beleértve a szövetkezeteket és a közjog vagy a magánjog hatálya alá tartozó más jogi személyeket, kivéve a nonprofit szervezeteket.

III-28. cikk

A tagállamok – az Alkotmány egyéb rendelkezései alkalmazásának sérelme nélkül – a III-27. cikk értelmében vett társaságok tőkéjében való részesedést illetően a többi tagállam állampolgárait ugyanolyan elbánásban részesítik, mint a saját állampolgárait.

3. alszakasz

A szolgáltatásnyújtás szabadsága

III-29. cikk

Az ebben az alszakaszban megállapított rendelkezéseknek megfelelően tilos az Unión belüli szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó minden korlátozás a tagállamok olyan állampolgárai tekintetében, akik nem abban a tagállamban letelepedettek, mint a szolgáltatást igénybe vevő személy.

Európai törvény vagy kerettörvény ezen alszakasz alkalmazását a harmadik országoknak az Unió területén letelepedett állampolgárai által történő szolgáltatásnyújtásra is kiterjesztheti.

III-30. cikk

Az Alkotmány alkalmazásában „szolgáltatás” a rendszerint díjazás ellenében nyújtott szolgáltatás, ha nem tartozik az áruk, a tőke vagy a személyek szabad mozgására vonatkozó rendelkezések hatálya alá. Szolgáltatásnak minősülnek különösen:

- a) az ipari jellegű tevékenységek;
- b) a kereskedelmi jellegű tevékenységek;
- c) a kézműipari tevékenységek;
- d) a szabadfoglalkozásúként végzett tevékenységek.

A letelepedési jogra vonatkozó alszakasz rendelkezéseinek sérelme nélkül a szolgáltatást nyújtó személy a szolgáltatásnyújtás érdekében tevékenységét ideiglenesen a szolgáltatásnyújtás helye szerinti tagállamban is folytathatja az ezen állam saját állampolgáira irányadó feltételek szerint.

III-31. cikk

(1) A közlekedés területén a szolgáltatásnyújtás szabadságára a közlekedésre vonatkozó szakasz rendelkezései az irányadók.

(2) A tőkemozgásokkal kapcsolatos banki és biztosítási szolgáltatások liberalizációja a tőkemozgások liberalizációjával összhangban valósul meg.

III-32. cikk

(1) Az egyes meghatározott szolgáltatások liberalizációjának elérésére irányuló intézkedéseket európai kerettörvények állapítják meg. Ezeket a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

(2) Az (1) bekezdésben említett európai kerettörvények tekintetében főszabályként azok a szolgáltatások élveznek elsőbbséget, amelyek közvetlen hatást gyakorolnak a termelési költségekre, vagy amelyek liberalizációja hozzájárul a termékek kereskedelmének előmozdításához.

III-33. cikk

A tagállamok kinyilvánítják készségüket arra, hogy a III-32. cikk (1) bekezdése alapján kibocsátott európai kerettörvények által előírányzott mértéken túl is vállalják a szolgáltatások liberalizációját, amennyiben általános gazdasági helyzetük és az érintett gazdasági ágazat helyzete ezt lehetővé teszi.

A Bizottság ennek érdekében ajánlásokat tesz az érintett tagállamoknak.

III-34. cikk

A szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó korlátozások eltörléséig a tagállamok ezeket a korlátozásokat állampolgárság vagy lakóhely alapján történő különbségtétel nélkül alkalmazzák a III-29. cikk első bekezdése értelmében szolgáltatást nyújtó minden személyre.

III-35. cikk

A III-24–III-27. cikket az ebben az alszakaszban szabályozott területeken is alkalmazni kell.

3. SZAKASZ

AZ ÁRUK SZABAD MOZGÁSA

1. alszakasz

Vámunió

III-36. cikk

- (1) Az Unió vámuniót alkot, amely a teljes árukereskedelemre kiterjed, és magában foglalja a behozatali és kiviteli vámok, valamint az azokkal azonos hatású díjak tilalmát a tagállamok között, továbbá közös vámtarifa bevezetését harmadik országokkal fenntartott kapcsolataikban.
- (2) A III-38. cikk és e szakasz 3. alszakaszának rendelkezéseit a tagállamokból származó, továbbá a harmadik országokból érkező és a tagállamokban szabad forgalomban lévő termékekre kell alkalmazni.

III-37. cikk

A harmadik országokból érkező termékek akkor tekinthetők egy tagállamban szabad forgalomban lévőnek, ha az adott tagállamban eleget tettek a behozatal alaki követelményeinek, és a fizetendő vámot vagy az azzal azonos hatású díjakat az adott tagállamban e termékekre beszedték, és azt sem teljes egészében, sem részben nem térítették vissza.

III-38. cikk

A tagállamok között tilos bármilyen behozatali vagy kiviteli vám és azzal azonos hatású díj. Ezt a tilalmat a fiskális vámokra is alkalmazni kell.

III-39. cikk

A Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján elfogadja a Közös Vámtarifa vámtételeit meghatározó európai rendeleteket és határozatokat.

III-40. cikk

Az ebben az alszakaszban rábízott feladatok végrehajtása során a Bizottság a következőket tartja szem előtt:

- a) a tagállamok és harmadik országok közötti kereskedelem előmozdításának szükségessége;
- b) az Unión belüli verseny feltételeinek javítása olyan mértékben, amely a vállalkozások versenyképességének javulásához vezet;
- c) az Unió nyersanyag- és félkésztermék-ellátásával kapcsolatos követelmények; ebben a vonatkozásban a Bizottság ügyel arra, hogy elkerülje a tagállamok közötti verseny feltételeinek torzulását a késztermékek esetében;
- d) a tagállamok gazdaságaiban bekövetkező komoly zavarok elkerülésének, valamint az Unión belüli ésszerű termelésfejlesztés és fogyasztásbővítés biztosításának szükségessége.

2. alszakasz

Vámügyi együttműködés

III-41. cikk

Az Alkotmány alkalmazási körén belül az európai törvények vagy kerettörvények intézkedéseket állapítanak meg a tagállamok közötti, valamint a tagállamok és a Bizottság közötti vámügyi együttműködés erősítésére.

3. alszakasz

Mennyiségi korlátozások tilalma

III-42. cikk

A tagállamok között tilos minden behozatalra vagy kivitelre vonatkozó mennyiségi korlátozás és azzal azonos hatású intézkedés.

III-43. cikk

A III-42. cikk nem zárja ki a behozatalra, a kivitelre vagy a tranzitárakra vonatkozó olyan tilalmakat vagy korlátozásokat, amelyeket a közérkölc, a közrend, a közbiztonság, az emberek, az állatok és növények egészségének és életének védelme, a művészi, történelmi vagy régészeti értéket képviselő nemzeti kincsek védelme vagy az ipari és kereskedelmi tulajdon védelme indokol. Ezek a tilalmak és korlátozások azonban nem lehetnek önkényes megkülönböztetés vagy a tagállamok közötti kereskedelem rejtett korlátozásának eszközei.

III-44. cikk

(1) A tagállamok minden kereskedelmi jellegű állami monopóliumot kiigazítanak oly módon, hogy az áruk beszerzési és értékesítési feltételei tekintetében a tagállamok állampolgárai között semmilyen megkülönböztetés ne érvényesüljön.

E cikket minden olyan szervre alkalmazni kell, amelyen keresztül a tagállamok közötti behozatalt vagy kivitelt valamely tagállam jogilag vagy ténylegesen, közvetlenül vagy közvetve ellenőrzi, irányítja vagy érzékelhetően befolyásolja. E cikket az állam által másokra átruházott monopóliumokra ugyanúgy alkalmazni kell.

(2) A tagállamok tartózkodnak minden olyan új intézkedéstől, amely ellentétes az (1) bekezdésben megállapított elvekkkel, vagy amely korlátozza a tagállamok közötti vámok és mennyiségi korlátozások tilalmára vonatkozó cikkek hatályát.

(3) Ha egy kereskedelmi jellegű állami monopóliumhoz olyan szabályok kapcsolódnak, amelyek célja a mezőgazdasági termékek forgalomba hozatalának vagy legjobb áron történő értékesítésének megkönnyítése, ennek a cikknek az alkalmazásakor az érintett termelők foglalkoztatása és életszínvonala tekintetében egyenértékű biztosítékokat kell biztosítani.

4. SZAKASZ

TŐKE- ÉS FIZETÉSI MŰVELETEK

III-45. cikk

E szakasz keretein belül a tagállamok, valamint a tagállamok és harmadik országok közötti tőkemozgásra és fizetési műveletekre vonatkozó minden korlátozás egyaránt tilos.

III-46. cikk

(1) A III-45. cikk nem érinti azoknak a nemzeti vagy uniós jogszabályok alapján 1993. december 31-én hatályban lévő korlátozásoknak a harmadik országokra történő alkalmazását, amelyeket a harmadik országokba irányuló vagy onnan származó olyan tőkemozgás tekintetében fogadtak el, amely közvetlen befektetéssel – az ingatlanbefektetéseket is beleértve –, letelepedéssel, pénzügyi szolgáltatások nyújtásával vagy értékpapírok tőkepiacokra történő bevezetésével függ össze.

(2) A közvetlen befektetéssel – az ingatlanbefektetéseket is beleértve –, letelepedéssel, pénzügyi szolgáltatások nyújtásával vagy értékpapírok tőkepiacokra történő bevezetésével összefüggő harmadik országokba irányuló vagy onnan származó tőkemozgásra vonatkozó intézkedéseket európai törvény vagy kerettörvény állapítja meg.

Az Európai Parlamentnek és a Miniszterek Tanácsának arra kell törekednie, hogy a tagállamok és harmadik országok közötti szabad tőkemozgást az Alkotmány egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül a lehető legnagyobb mértékben megvalósítsa.

(3) A (2) bekezdéstől eltérve, kizárólag a Miniszterek Tanácsa által elfogadott európai törvény vagy kerettörvény állapíthat meg olyan intézkedéseket, amelyek az uniós jogban visszalépést jelentenek a harmadik országokba irányuló vagy onnan származó tőkemozgás liberalizációja tekintetében. A Miniszterek Tanácsa, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, egyhangúlag jár el.

III-47. cikk

(1) A III-45. cikk nem érinti a tagállamoknak azt a jogát, hogy:

- a) alkalmazzák adójoguk azon vonatkozó rendelkezéseit, amelyek a lakóhely vagy a tőkebefektetés helye alapján az adózók között különbséget tesznek;
- b) meghozzák a szükséges rendelkezéseket a nemzeti jogszabályi és közigazgatási rendelkezések megsértésének megakadályozására, különösen az adózás és a pénzügyi szervezetek prudenciális felügyelete terén, vagy hogy eljárásokat alakítsanak ki a tőkemozgások igazgatási vagy statisztikai célú bejelentésére, illetve hogy megtegyék a közrend vagy a közbiztonság által indokolt intézkedéseket.

(2) E szakasz nem érinti a letelepedési jogra vonatkozó és az Alkotmánnyal összeegyeztethető korlátozások alkalmazhatóságát.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben említett intézkedések és eljárások nem szolgálhatnak a III-45. cikkben meghatározott szabad tőke mozgásra és fizetési műveletekre vonatkozó önkényes megkülönböztetés vagy rejtett korlátozás eszközéül.

III-48. cikk

Ha rendkívüli körülmények fennállása esetén a harmadik országokba irányuló vagy onnan származó tőke mozgás a gazdasági és monetáris unió működésében súlyos nehézségeket okoz vagy azzal fenyeget, a Miniszterek Tanácsa, a Bizottság javaslata alapján, európai rendeletek vagy határozatok útján valamely harmadik országgal szemben hat hónapot meg nem haladó időszakokra védintézkedéseket vezethet be, amennyiben ezek az intézkedések feltétlenül szükségesek. Ennek során a Miniszterek Tanácsa az Európai Központi Bankkal folytatott konzultációt követően határoz.

III-49. cikk

Amennyiben az a III-158. cikkben megállapított célkitűzések, így különösen a szervezett bűnözés, a terrorizmus és az emberkereskedelem megelőzése és az azok elleni küzdelem megvalósítása érdekében szükséges, európai törvényekben meghatározhatók a tőke mozgások és fizetési műveletek terén megteendő intézkedéseknek, így például a természetes és jogi személyek, ezek csoportjai vagy a nem állami szervezetek birtokában vagy tulajdonában lévő, illetve őket illető pénzkészletek, pénzügyi eszközök és gazdasági jövedelmek befagyasztásának a keretei.

A Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján elfogadja az első bekezdésben említett törvény végrehajtásához szükséges európai rendeleteket vagy határozatokat.

5. SZAKASZ

VERSENYSZABÁLYOK

1. alszakasz

Vállalkozásokra vonatkozó szabályok

III-50. cikk

(1) A belső piaccal összeegyeztethetetlen és tilos minden olyan vállalkozások közötti megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés és összehangolt magatartás, amely hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre, és amelynek célja vagy hatása a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása, így különösen:

- a) a beszerzési vagy eladási árak, illetve bármely egyéb üzleti feltétel közvetlen vagy közvetett rögzítése;
- b) a termelés, az értékesítés, a műszaki fejlesztés vagy a befektetés korlátozása vagy ellenőrzése;
- c) a piacok vagy a beszerzési források felosztása;
- d) egyenértékű ügyletek esetén eltérő feltételek alkalmazása az üzletfelekkel szemben, ami által azok hátrányos versenyhelyzetbe kerülnek;
- e) a szerződések megkötésének függővé tétele olyan kiegészítő kötelezettségeknek a másik fél részéről történő vállalásától, amelyek sem természetüknél fogva, sem a kereskedelmi szokások szerint nem tartoznak a szerződés tárgyához.

(2) Az e cikk alapján tiltott megállapodás vagy döntés semmis.

(3) Az (1) bekezdés alkalmazásától azonban el lehet tekinteni az olyan esetekben, amikor

- a vállalkozások közötti megállapodás vagy megállapodások csoportja,
- a vállalkozások társulásai által hozott döntés vagy döntések csoportja, illetve
- az összehangolt magatartás vagy összehangolt magatartások csoportja

hozzájárul az áruk termelésének vagy forgalmazásának javításához, illetve a műszaki vagy gazdasági fejlődés előmozdításához, ugyanakkor lehetővé teszi a fogyasztók méltányos részesedését a belőle eredő előnyből anélkül, hogy:

- a) az érintett vállalkozásokra olyan korlátozásokat róna, amelyek e célok eléréséhez nem nélkülözhetetlenek;

- b) lehetővé tenné ezeknek a vállalkozásoknak, hogy a kérdéses áruk jelentős része tekintetében megszüntessék a versenyt.

III-51. cikk

A belső piaccal összeegyeztethetetlen és tilos egy vagy több vállalkozásnak a belső piacon vagy annak jelentős részén meglévő erőfölényével való visszaélése, amennyiben ez hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre.

Ilyen visszaélésnek minősül különösen:

- a) tisztességtelen beszerzési vagy eladási árak, illetve egyéb tisztességtelen üzleti feltételek közvetlen vagy közvetett kikötése,
- b) a termelés, az értékesítés vagy a műszaki fejlesztés korlátozása a fogyasztók kárára,
- c) egyenértékű ügyletek esetén eltérő feltételek alkalmazása az üzletfelekkel szemben, ami által azok hátrányos versenyhelyzetbe kerülnek,
- d) a szerződések megkötésének függővé tétele olyan kiegészítő kötelezettségeknek a másik fél részéről történő vállalásától, amelyek sem természetüknél fogva, sem a kereskedelmi szokások szerint nem tartoznak a szerződés tárgyához.

III-52. cikk

(1) A Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján elfogadja a III-50. és III-51. cikkben meghatározott elvek érvényre juttatását szolgáló európai rendeleteket. A Miniszterek Tanácsa az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően jár el.

(2) Az (1) bekezdésben említett európai rendeletek célja különösen:

- a) a III-50. cikk (1) bekezdésében és a III-51. cikkben megállapított tilalmak betartásának biztosítása pénzbírság vagy kényszerítő bírság előírásával;
- b) a III-50. cikk (3) bekezdésének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapítása, figyelembe véve egyrészt a hatékony felügyelet biztosításának, másrészt a hatósági ellenőrzés lehető legnagyobb mértékű egyszerűsítésének szükségességét;
- c) szükség esetén a III-50. és III-51. cikk rendelkezései hatályának meghatározása a gazdaság különböző ágazataiban;
- d) a Bizottság, illetve a Bíróság e bekezdés rendelkezéseinek alkalmazása terén ellátandó feladatainak meghatározása;
- e) a nemzeti jogszabályok és az e szakasz, illetve az e cikk alapján elfogadott európai rendeletek közötti kapcsolat meghatározása.

III-53. cikk

A III-52. cikk alapján elfogadott európai rendeletek hatálybalépéséig a tagállamok hatóságai belső joguknak megfelelően, valamint a III-50. cikk, különösen annak (3) bekezdése, és a III-51. cikk rendelkezéseinek megfelelően döntenek a megállapodások, döntések és összehangolt magatartások megengedhetőségéről, valamint a belső piacon meglévő erőfölénnyel való visszaélésről.

III-54. cikk

(1) A III-53. cikk sérelme nélkül a Bizottság biztosítja a III-50. és III-51. cikkben megállapított elvek alkalmazását. Egy tagállam kérelmére vagy hivatalból – együttműködve a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságaival, amelyek segítséget nyújtanak számára – kivizsgálja azokat az eseteket, ahol fennáll ezen elvek megsértésének a gyanúja. Amennyiben jogsértést állapít meg, javaslatot tesz a jogsértés megszüntetésére irányuló megfelelő intézkedésekre.

(2) Amennyiben a jogsértést nem szüntetik meg, a Bizottság indokolással ellátott európai határozatot fogad el, amelyben megállapítja az elvek megsértését. A Bizottság határozatát nyilvánosságra hozhatja, és felhatalmazhatja a tagállamokat arra, hogy megtegyék a helyzet orvosolásához szükséges intézkedéseket, amelyek feltételeit és részleteit a Bizottság határozza meg.

(3) A Bizottság európai rendeleteket fogadhat el a megállapodások azon csoportjaira vonatkozóan, amelyek tekintetében a Miniszterek Tanácsa a III-52. cikk (2) bekezdésének b) pontjával összhangban így határozott.

III-55. cikk

(1) A közvállalkozások és az olyan vállalkozások esetében, amelyeknek a tagállamok különleges vagy kizárólagos jogokat biztosítanak, a tagállamok nem hozhatnak és nem tarthatnak fenn olyan rendelkezéseket, amelyek ellentétesek az Alkotmányban, különösen pedig annak I-4., illetve III-55–III-59. cikkében foglalt rendelkezésekkel.

(2) Az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vagy a jövedelemtermelő monopólium jellegű vállalkozások olyan mértékben tartoznak az Alkotmány rendelkezései, így különösen a versenyszabályok hatálya alá, amennyiben ezek alkalmazása sem jogilag, sem ténylegesen nem akadályozza a rájuk bízott sajátos feladatok végrehajtását. A kereskedelem fejlődését ez nem befolyásolhatja olyan mértékben, amely ellentétes az Unió érdekeivel.

(3) A Bizottság biztosítja e cikk rendelkezéseinek alkalmazását, és elfogadja a megfelelő európai rendeleteket és határozatokat.

2. alszakasz

A tagállamok által nyújtott támogatások

III-56. cikk

- (1) Ha az Alkotmány másként nem rendelkezik, a belső piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.
- (2) A belső piaccal összeegyeztethető:
- a) a magánszemély fogyasztóknak nyújtott szociális jellegű támogatás, feltéve hogy azt a termék származásán alapuló megkülönböztetés nélkül nyújtják;
 - b) a természeti csapások vagy más rendkívüli események által okozott károk helyreállítására nyújtott támogatás;
 - c) a Németországi Szövetségi Köztársaság Németország felosztása által érintett egyes területei gazdaságának nyújtott támogatás, amennyiben a támogatásra a felosztásból eredő gazdasági hátrányok ellensúlyozásához szükség van.
- (3) A belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető:
- a) az olyan térségek gazdasági fejlődésének előmozdítására nyújtott támogatás, ahol rendkívül alacsony az életszínvonal vagy jelentős az alulfoglalkoztatottság;
 - b) valamely közös európai érdeket szolgáló fontos projekt megvalósításának előmozdítására vagy egy tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetésére nyújtott támogatás;
 - c) az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben;
 - d) a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás, ha az az Unión belüli kereskedelmi és versenyfeltételeket nem befolyásolja a közös érdekekkel ellentétes mértékben;
 - e) a támogatás olyan egyéb fajtái, amelyeket a Miniszterek Tanácsa által a Bizottság javaslata alapján elfogadott európai rendeletek vagy határozatok határoznak meg.

III-57. cikk

(1) A Bizottság a tagállamokkal együttműködve folyamatosan vizsgálja a tagállamokban létező támogatási programokat. A Bizottság javaslatot tesz a tagállamoknak a belső piac fokozatos fejlődése vagy működése által megkövetelt megfelelő intézkedések meghozatalára.

(2) Ha a Bizottság – azt követően, hogy felhívta az érintett feleket észrevételeik megtételére – megállapítja, hogy egy tagállam állam által vagy állami forrásból nyújtott támogatás a III-56. cikk értelmében nem egyeztethető össze a belső piaccal, vagy hogy az ilyen támogatást visszaélészerűen használják fel, európai határozatban kötelezi az érintett államot arra, hogy az általa kitűzött határidőn belül a szüntesse meg vagy módosítsa támogatást.

Ha az érintett állam a kitűzött határidőn belül nem tesz eleget ennek az európai határozatnak, a Bizottság vagy bármely érdekelt tagállam – a III-265. és III-266. cikktől eltérve – közvetlenül a Bírósághoz fordulhat.

Valamely tagállam kérelmére a Miniszterek Tanácsa egyhangúlag elfogadott európai határozatban megállapíthatja, hogy a tagállam által nyújtott vagy nyújtani kívánt támogatást a III-56. cikktől vagy a III-58. cikk alapján elfogadott európai rendelektől eltérve a belső piaccal összeegyeztethetőnek kell tekinteni, ha az ilyen határozatot rendkívüli körülmények indokolják. Ha a Bizottság e támogatást illetően már megindította az e bekezdés első albekezdésében említett eljárást, a kérelem tagállam általi benyújtása a Miniszterek Tanácsához a Miniszterek Tanácsa álláspontjának kinyilvánításáig az eljárás felfüggesztését eredményezi.

Ha azonban a Miniszterek Tanácsa a kérelem benyújtásától számított három hónapon belül nem nyilatkozik, az ügyben a Bizottság határoz.

(3) A tagállamoknak a Bizottságot az észrevételei megtételéhez szükséges időben tájékoztatniuk kell minden támogatás nyújtására és módosítására irányuló szándékukról. Ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy ez a szándék a III-56. cikk értelmében nem egyeztethető össze a belső piaccal, haladéktalanul megindítja a (2) bekezdés szerinti eljárást. Amíg ebben az eljárásban végső határozat nem születik, az érintett tagállam a tervezett intézkedéseket nem hajthatja végre.

(4) A Bizottság európai rendeleteket fogadhat el az állami támogatások azon csoportjaira vonatkozóan, amelyeket a Miniszterek Tanácsa a III-58. cikknek megfelelően a (3) bekezdésben említett eljárás alól mentesíthetőnek ítél.

III-58. cikk

A Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján európai rendeleteket fogadhat el a III-56. és III-57. cikk alkalmazására, és különösen a III-57. cikk (3) bekezdése alkalmazási feltételeinek, valamint az ez alól az eljárás alól mentesülő támogatáscsoportoknak a meghatározására vonatkozóan. A Miniszterek Tanácsa az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően jár el.

6. SZAKASZ

ADÓZÁSRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

III-59. cikk

A tagállamok sem közvetlenül, sem közvetve nem vetnek ki más tagállamok termékeire a hasonló jellegű hazai termékre közvetlenül vagy közvetve kivetett adónál magasabb belső adót. A tagállamok továbbá nem vetnek ki más tagállamok termékeire olyan természetű belső adót, amely más termékek közvetett védelmét szolgálhatja.

III-60. cikk

Egy termék valamely tagállamból egy másik tagállamba történő kivitele esetén a belső adó visszatérítése nem haladhatja meg az erre közvetlenül vagy közvetve kivetett belső adók összegét.

III-61. cikk

A forgalmi adóktól, jövedéki adóktól és a közvetett adók egyéb formáitól eltérő közterhek esetén a többi tagállamba irányuló kivitellel összefüggésben nem adhatók mentességek és visszatérítések, valamint a tagállamokból történő behozattal összefüggésben nem vethetők ki kiegyenlítő díjak, kivéve ha a tervezett intézkedéseket a Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján elfogadott európai határozatával korlátozott időtartamra előzetesen jóváhagyta.

III-62. cikk

(1) A Miniszterek Tanácsa európai törvényben vagy kerettörvényben intézkedéseket fogad el a forgalmi adók, a jövedéki adók és a közvetett adók egyéb formáira vonatkozó jogszabályok olyan mértékű harmonizálására, amennyiben az ilyen harmonizáció a belső piac működéséhez és a verseny torzulásának elkerüléséhez szükséges. A Miniszterek Tanácsa, az Európai Parlamenttel és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően, egyhangúlag jár el.

(2) Amennyiben a Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján, egyhangúlag eljárva megállapítja, hogy az (1) bekezdésben említett intézkedések kihatnak az igazgatási együttműködésre vagy az adócsalás, illetve az adókijátszás elleni küzdelemre, az ezen intézkedéseket megállapító európai törvények, illetve kerettörvények elfogadásakor – az (1) bekezdéstől eltérve – minősített többséggel határoz.

III-63. cikk

Amennyiben a Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján, egyhangúlag eljárva megállapítja, hogy a társaságok adózására vonatkozó egyes intézkedések kihatnak az igazgatási együttműködésre vagy az adócsalás, illetve az adókijátszás elleni küzdelemre, minősített többséggel európai törvényben vagy kerettörvényben ilyen intézkedéseket fogad el, amennyiben azok a belső piac működéséhez és a verseny torzulásának elkerüléséhez szükségesek.

Az ilyen törvényt vagy kerettörvényt az Európai Parlamenttel és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

7. SZAKASZ

JOGSZABÁLYOK KÖZELÍTÉSE

III-64. cikk

A Miniszterek Tanácsa, a III-62. cikk sérelme nélkül, európai kerettörvényt fogad el a tagállamok olyan jogszabályi vagy közigazgatási rendelkezéseinek közelítésére, amelyek közvetlenül érintik a belső piac megteremtését vagy működését. A Miniszterek Tanácsa, az Európai Parlamenttel és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően, egyhangúlag jár el.

III-65. cikk

(1) Ha az Alkotmány eltérően nem rendelkezik, a III-14. cikkben meghatározott célkitűzések megvalósítására ennek a cikknek a rendelkezéseit kell alkalmazni. Európai törvények vagy kerettörvények állapítják meg a tagállamok jogszabályi és közigazgatási rendelkezéseinek közelítésére vonatkozó azon intézkedéseket, amelyek tárgya a belső piac megteremtése és működése. Ezeket a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

(2) Az (1) bekezdés az adózásra, a személyek szabad mozgására, valamint a munkavállalók jogaira és érdekeire vonatkozó rendelkezésekre nem alkalmazható.

(3) A Bizottság az (1) bekezdés alapján előterjesztett, az egészségügyre, a biztonságra, a környezetvédelemre és a fogyasztóvédelemre vonatkozó javaslataiban a védelem magas szintjét veszi alapul, különös figyelemmel a tudományos tényeken alapuló új fejleményekre. Az Európai Parlament és a Miniszterek Tanácsa saját hatáskörén belül szintén törekszik e célkitűzés megvalósítására.

(4) Ha valamely harmonizációs intézkedésnek európai törvénnyel, kerettörvénnyel vagy a Bizottság európai rendeletével való elfogadását követően egy tagállam a III-43. cikkben említett lényeges követelmények alapján vagy a környezet, illetve a munkakörnyezet védelmével kapcsolatosan szükségesnek tartja nemzeti rendelkezések fenntartását, ezekről a rendelkezésekről és fenntartásuk indokairól értesíti a Bizottságot.

(5) Ezen felül, a (4) bekezdés sérelme nélkül, amennyiben valamely harmonizációs intézkedésnek európai törvénnyel, kerettörvénnyel vagy a Bizottság európai rendeletével való elfogadását követően egy tagállam új tudományos bizonyítékon alapuló, a környezet vagy a munkakörnyezet védelmével kapcsolatos nemzeti rendelkezések bevezetését tartja szükségesnek az adott tagállamra jellemző olyan probléma miatt, amely a harmonizációs intézkedés elfogadása után merült fel, ezekről az előirányzott rendelkezésekről és bevezetésük indokairól értesíti a Bizottságot.

(6) A Bizottság a (4) és (5) bekezdésben említett értesítésektől számított hat hónapon belül európai határozatot fogad el, amelyben a vonatkozó nemzeti rendelkezéseket – miután ellenőrizte, hogy az érintett rendelkezések nem képezik-e a tagállamok közötti önkényes megkülönböztetés eszközét vagy a kereskedelem rejtett korlátozását, valamint hogy nem jelentenek-e akadályt a belső piac működésében – jóváhagyja vagy elutasítja.

Amennyiben a Bizottság e határidőn belül nem hoz határozatot, a (4) és (5) bekezdésben említett nemzeti rendelkezéseket jóváhagyottnak kell tekinteni.

Ha az ügy összetettsége indokolja, és az emberi egészséget fenyegető veszély nem áll fenn, a Bizottság értesítheti az érintett tagállamot arról, hogy az ebben a bekezdésben említett határidő legfeljebb további hat hónappal meghosszabbítható.

(7) Ha a (6) bekezdés alapján egy tagállamnak engedélyezték valamely harmonizációs intézkedéstől eltérő nemzeti rendelkezések fenntartását vagy bevezetését, a Bizottság haladéktalanul megvizsgálja, hogy javasolja-e az adott intézkedés kiigazítását.

(8) Ha egy olyan területen, amely korábban harmonizációs intézkedések tárgyát képezte, valamely tagállam különleges közegészségügyi problémát vet fel, erről tájékoztatja a Bizottságot, amely haladéktalanul megvizsgálja, hogy szükséges-e megfelelő intézkedéseket javasolni.

(9) A III-265. és III-266. cikkben megállapított eljárástól eltérve, a Bizottság vagy bármely tagállam közvetlenül a Bírósághoz fordulhat, ha megítélése szerint egy másik tagállam az e cikkben biztosított hatáskörével visszaél.

(10) Az e cikkben említett harmonizációs intézkedések indokolt esetben védzáradékokat tartalmaznak, amely felhatalmazza a tagállamokat arra, hogy a III-43. cikkben említett egy vagy több nem gazdasági okból olyan ideiglenes intézkedéseket tegyenek, amelyek uniós ellenőrzési eljárás alá tartoznak.

III-66. cikk

Ha a Bizottság azt állapítja meg, hogy a tagállamok jogszabályi és közigazgatási rendelkezései közötti különbségek torzítják a belső piaci verseny feltételeit, és hogy ezt a torzulást ki kell küszöbölni, konzultál az érintett tagállamokkal.

Ha e konzultáció nem vezet megegyezésre, a szóban forgó torzulásokat európai kerettörvénnyel kell megszüntetni. E célból az Alkotmányban előírt bármilyen egyéb megfelelő intézkedést el lehet fogadni.

III-67. cikk

(1) Amennyiben okkal lehet tartani attól, hogy a nemzeti jogszabályi vagy közigazgatási rendelkezések elfogadása vagy módosítása a III-66. cikk értelmében vett torzulást okoz, az így eljárni kívánó tagállam konzultál a Bizottsággal. A tagállamokkal folytatott konzultációt követően a Bizottság ajánlást tesz az érintett tagállamoknak a szóban forgó torzulás elkerülésére alkalmas intézkedésekre vonatkozóan.

(2) Ha az a tagállam, amely nemzeti rendelkezéseket kíván bevezetni vagy módosítani, nem tesz eleget a neki címzett bizottsági ajánlásnak, a többi tagállamtól nem követelhető meg, hogy e torzulás kiküszöbölése érdekében saját nemzeti rendelkezéseit a III-66. cikk értelmében módosítsa. Ha az a tagállam, amely figyelmen kívül hagyta a Bizottság ajánlását, olyan torzulást okoz, amely csak saját magára nézve hátrányos, a III-66. cikk nem alkalmazható.

III-68. cikk (új)

A belső piac létrehozása keretében európai törvény vagy kerettörvény útján intézkedéseket kell elfogadni a szellemi tulajdonjogok Unión belüli egységes oltalmát biztosító európai oltalmi okiratok létrehozására, valamint egy uniós szintű központi engedélyezési, koordinációs és ellenőrzési rendszer megteremtésére.

Az európai oltalmi okiratokra vonatkozó nyelvhasználati rendet a Miniszterek Tanácsa által elfogadott európai törvény állapítja meg. A Miniszterek Tanácsa, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, egyhangúlag jár el.

II. FEJEZET

GAZDASÁG- ÉS MONETÁRIS POLITIKA

III-69. cikk

(1) Az I-3. cikkben meghatározott célok megvalósítása érdekében a tagállamok és az Unió tevékenysége – az Alkotmányban előírtak szerint – magában foglalja egy olyan gazdaságpolitika bevezetését, amely a tagállamok gazdaságpolitikájának szoros összehangolásán, a belső piacon és a közös célkitűzések meghatározásán alapul, és amelyet a szabad versenyen alapuló nyitott piacgazdaság elvével összhangban valósítanak meg.

(2) Az előzőekkel párhuzamosan, továbbá az Alkotmányban előírtak és az abban meghatározott eljárások szerint ez a tevékenység magában foglalja egy közös pénz, az euró bevezetését, valamint egy egységes monetáris és árfolyam-politika meghatározását és megvalósítását, amelyek elsődleges célja az árstabilitás fenntartása és – e célkitűzés sérelme nélkül – az általános gazdaságpolitika támogatása az Unión belül, a szabad versenyen alapuló nyitott piacgazdaság elvével összhangban.

(3) A tagállamok és az Unió ezen tevékenységei feltételezik a következő irányadó elvek betartását: stabil árak, rendezett államháztartás és monetáris feltételek, valamint stabil fizetési mérleg.

1. SZAKASZ

GAZDASÁGPOLITIKA

III-70. cikk

A tagállamok úgy alakítják gazdaságpolitikájukat, hogy a III-71. cikk (2) bekezdésében említett átfogó iránymutatások szerint hozzájáruljanak az Unió I-3. cikkben meghatározott célkitűzéseinek megvalósításához. A tagállamok és az Unió a szabad versenyen alapuló nyitott piacgazdaság elvével összhangban tevékenykednek, elősegítve az erőforrások hatékony elosztását és tiszteletben tartva a III-69. cikkben meghatározott elveket.

III-71. cikk

(1) A tagállamok közös érdekű ügynek tekintik és III-70. cikknek megfelelően összehangolják gazdaságpolitikájukat a Miniszterek Tanácsában.

(2) A Miniszterek Tanácsa a Bizottság ajánlása alapján, tervezetet készít a tagállamok és az Unió gazdaságpolitikájára vonatkozó átfogó iránymutatásokról, és erről jelentést tesz az Európai Tanácsnak.

Az Európai Tanács a Miniszterek Tanácsának jelentése alapján a tagállamok és az Unió gazdaságpolitikájára vonatkozó átfogó iránymutatásokról kialakítja következtetését. E következtetés alapján a Miniszterek Tanácsa ajánlást fogad el, amelyben meghatározza ezeket az átfogó iránymutatásokat. A Miniszterek Tanácsa az ajánlásról tájékoztatja az Európai Parlamentet.

(3) A tagállamok gazdaságpolitikájának szorosabb összehangolása és gazdasági teljesítményének tartós egymáshoz közelítése érdekében a Miniszterek Tanácsa a Bizottság által benyújtott jelentések alapján figyelemmel kíséri az egyes tagállamok és az Unió gazdasági fejlődését, valamint a gazdaságpolitikák összeegyeztethetőségét a (2) bekezdésben említett átfogó iránymutatásokkal, és erről rendszeresen átfogó értékelést készít.

E többoldalú felügyelet céljából a tagállamok tájékoztatják a Bizottságot a gazdaságpolitikájuk terén hozott fontos intézkedéseikről, valamint az általuk szükségesnek tartott egyéb adatokról.

(4) Ha a (3) bekezdésben említett eljárásban megállapításra kerül, hogy egy tagállam gazdaságpolitikája nem felel meg a (2) bekezdésben említett átfogó iránymutatásoknak, vagy veszélyeztetheti a gazdasági és monetáris unió megfelelő működését, a Bizottság az érintett tagállamot figyelmeztetésben részesítheti. A Miniszterek Tanácsa, a Bizottság ajánlása alapján, megteheti a szükséges ajánlásokat az érintett tagállamnak. A Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján úgy határozhat, hogy ajánlásait nyilvánosságra hozza.

Ennek a bekezdésnek az alkalmazásában a Miniszterek Tanácsa az érintett tagállam kormánya képviselőjének szavazatát figyelmen kívül hagyva jár el, és a minősített többséghez a többi tagállam többségének egyben a népességük legalább háromötödét képviselő szavazata szükséges.

(5) A Miniszterek Tanácsának elnöke és a Bizottság jelentést tesz az Európai Parlamentnek a többoldalú felügyelet eredményeiről. Amennyiben a Miniszterek Tanácsa az ajánlásait nyilvánosságra hozta, a Miniszterek Tanácsának elnökét fel lehet hívni arra, hogy jelenjen meg az Európai Parlament hatáskörrel rendelkező bizottsága előtt.

(6) A (3) és (4) bekezdésben említett többoldalú felügyeleti eljárás részletes szabályait európai törvényben lehet megállapítani.

III-72. cikk

(1) A Miniszterek Tanácsa, az Alkotmányban előírt egyéb eljárások sérelme nélkül, a Bizottság javaslata alapján elfogadott európai határozatban a gazdasági helyzetnek megfelelő intézkedéseket állapíthat meg, különösen ha egyes termékek esetén az ellátásban súlyos nehézségek merülnek fel.

(2) Ha egy tagállam természeti csapások vagy általa nem befolyásolható rendkívüli események folytán nehézségekkel küzd, vagy súlyos nehézségek komoly veszélye áll fenn, a Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján elfogadott európai határozattal az érintett tagállamnak bizonyos feltételek mellett uniós pénzügyi támogatást nyújthat. A Miniszterek Tanácsának elnöke az elfogadott határozatról tájékoztatja az Európai Parlamentet.

III-73. cikk

(1) Az Európai Központi Bank, illetve a tagállamok központi bankjai (a továbbiakban: nemzeti központi bankok) nem nyújthatnak folyószámlahitelt vagy bármely más hitelt az uniós intézmények, szervek, hivatalok vagy ügynökségek, továbbá a tagállamok központi kormányzata, regionális vagy helyi közigazgatási szervei, közjogi testületei, egyéb közintézményei vagy közvállalkozásai részére, és ezektől közvetlenül nem vásárolhatnak adósságinstrumentumokat.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható a köztulajdonban lévő hitelintézetekre, amelyeket a jegybanki pénzkínálat vonatkozásában a nemzeti központi bankoknak és az Európai Központi Banknak a magántulajdonban lévő hitelintézetekkel azonos elbánásban kell részesíteniük.

III-74. cikk

(1) Tilos minden olyan intézkedés vagy rendelkezés, amely nem prudenciális megfontoláson alapul, és amely az Unió intézményeinek, szerveinek, hivatalainak vagy ügynökségeinek, illetve a tagállamok központi kormányzatának, regionális vagy helyi közigazgatási szerveinek, közjogi testületeinek, egyéb közintézményeinek vagy közvállalkozásainak kiváltságos hozzáférést biztosít a pénzügyi szervezetekhez.

(2) A Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján elfogadott európai rendeletekben vagy határozatokban meghatározza az (1) bekezdésben előírt tilalom alkalmazásával kapcsolatos fogalmakat. A Miniszterek Tanácsa az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően jár el.

III-75. cikk

(1) Az Unió nem felel a tagállamok központi kormányzatának, regionális vagy helyi közigazgatási szerveinek, közjogi testületeinek, egyéb közintézményeinek vagy közvállalkozásainak kötelezettségeiért, és nem vállalja át azokat; ez nem sértheti a valamely meghatározott projekt közös megvalósítására vonatkozó kölcsönös pénzügyi garanciákat. A tagállamok nem felelnek egy másik tagállam központi kormányzatának, regionális vagy helyi közigazgatási szerveinek, közjogi testületeinek, egyéb közintézményeinek vagy közvállalkozásainak kötelezettségeiért, és nem vállalják át azokat; ez nem sértheti a valamely meghatározott projekt közös megvalósítására vonatkozó kölcsönös pénzügyi garanciákat.

(2) A Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján elfogadott európai rendeletekben vagy határozatokban meghatározza a III-73 cikkben és az ebben a cikkben előírt tilalmak alkalmazásával kapcsolatos fogalmakat. A Miniszterek Tanácsa az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően jár el.

III-76. cikk

- (1) A tagállamok kerülnek a túlzott költségvetési hiányt.
- (2) A Bizottság a jelentős mértékű eltérések feltárása érdekében figyelemmel kíséri a tagállamok költségvetési helyzetének és államadósság-állományának alakulását. Különösen a költségvetési fegyelem betartását vizsgálja az alábbi két kritérium alapján:
 - a) a tervezett vagy tényleges költségvetési hiánynak a bruttó hazai termékhez viszonyított aránya túllép-e egy meghatározott referenciaértéket, kivéve ha:
 - i. az arány jelentős mértékben és folyamatosan csökkent, és elért egy, a referenciaértékhez közeli szintet, vagy
 - ii. a referenciaérték túllépése csak kivételes és átmeneti, és az arány közel marad a referenciaértékhez;
 - b) az államadósságnak a bruttó hazai termékhez viszonyított aránya túllép-e egy meghatározott referenciaértéket, kivéve ha az arány elegendő mértékben csökken, és kielégítő ütemben közelít a referenciaértékhez.

A referenciaértékeket a túlzott hiány esetén követendő eljárásról szóló jegyzőkönyv határozza meg.

(3) Ha egy tagállam nem felel meg az egyik vagy mindkét kritériummal kapcsolatos követelményeknek, a Bizottság erről jelentést készít. A Bizottság jelentése figyelembe veszi, hogy a költségvetési hiány meghaladja-e az állami beruházások kiadásait, valamint minden egyéb vonatkozó tényezőt, beleértve a tagállam középtávú gazdasági és költségvetési helyzetét.

A Bizottság jelentést készíthet akkor is, ha a kritériumokkal kapcsolatos követelmények teljesítésétől függetlenül azon a véleményen van, hogy egy tagállamban túlzott hiány kialakulásának veszélye áll fenn.

- (4) A Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményezi a Bizottság jelentését.
- (5) Ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy egy tagállamban túlzott hiány áll fenn vagy következhet be, erről véleményt küld az érintett tagállamnak.
- (6) A Miniszterek Tanácsa, a Bizottság javaslata alapján és az érintett tagállam esetleges észrevételeit figyelembe véve, egy általános értékelést követően határoz arról, hogy fennáll-e a túlzott hiány. Ebben az esetben a Miniszterek Tanácsa – ugyanezen eljárásnak megfelelően – ajánlásokat fogad el az érintett tagállamra vonatkozóan azzal a céllal, hogy ezt az állapotot meghatározott időn belül szüntesse meg A (8) bekezdésre is figyelemmel, ezek az ajánlások nem hozhatók nyilvánosságra.

Ennek a bekezdésnek az alkalmazásában a Miniszterek Tanácsa az érintett tagállam kormánya képviselőjének szavazatát figyelmen kívül hagyva jár el, és a minősített többséghez a többi tagállam többségének egyben a népszerűség legalább háromötödét képviselő szavazata szükséges.

(7) A Miniszterek Tanácsa, a Bizottság ajánlása alapján, elfogadja a (8)–(11) bekezdésben említett európai határozatokat. Ennek során az érintett tagállam kormánya képviselőjének szavazatát figyelmen kívül hagyva jár el, és a minősített többséghez a többi tagállam többségének egyben a népességük legalább háromötödét képviselő szavazata szükséges.

(8) Ha a Miniszterek Tanácsa megállapítja, hogy ajánlásait a meghatározott időn belül nem követte eredményes intézkedés, azokat nyilvánosságra hozhatja.

(9) Ha a Miniszterek Tanácsa ajánlásainak egy tagállam továbbra sem tesz eleget, a Miniszterek Tanácsa európai határozatot fogadhat el, amelyben felszólítja a tagállamot arra, hogy meghatározott időn belül hozzon intézkedéseket a hiány olyan mértékű csökkentésére, amelyet a Miniszterek Tanácsa a helyzet orvoslásához szükségesnek ítél.

Ilyen esetben a Miniszterek Tanácsa az érintett tagállamtól meghatározott ütemezés szerint jelentések benyújtását kérheti annak érdekében, hogy a tagállam kiigazításra irányuló erőfeszítéseit felülvizsgálhassa.

(10) Mindaddig, amíg egy tagállam nem tesz eleget a (9) bekezdés szerint elfogadott európai határozatnak, a Miniszterek Tanácsa a következő intézkedések közül egynek vagy többnek az alkalmazásáról vagy adott esetben megszigorításáról dönthet:

- a) megköveteli, hogy az érintett tagállam a kötvények és értékpapírok kibocsátását megelőzően a Miniszterek Tanácsa által meghatározandó további adatokat hozzon nyilvánosságra;
- b) felkéri az Európai Beruházási Bankot, hogy vizsgálja felül hitelezési politikáját az érintett tagállam vonatkozásában;
- c) megköveteli, hogy az érintett tagállam megfelelő mértékű, nem kamatozó letétet helyezzen el az Uniónál mindaddig, amíg a Miniszterek Tanácsa meg nem állapítja, hogy a túlzott hiány kiigazítása megtörtént;
- d) megfelelő mértékű pénzbírságokat szab ki.

A Miniszterek Tanácsának elnöke az elfogadott intézkedésekről tájékoztatja az Európai Parlamentet.

(11) A Miniszterek Tanácsa a (6), valamint a (8)–(10) bekezdésben említett intézkedések közül némelyikét vagy mindet hatályon kívül helyezi, ha úgy ítéli meg, hogy az érintett tagállamban megtörtént a túlzott hiány kiigazítása. Amennyiben a Miniszterek Tanácsa előzőleg ajánlásokat hozott nyilvánosságra, a (8) bekezdés szerinti határozat hatályon kívül helyezését követően nyilvános közleményben állapítja meg, hogy az érintett tagállamban megszűnt a túlzott hiány.

(12) A III-265. és a III-266. cikkben biztosított eljárásindítási jog e cikk (1)–(6), illetve (8) és (9) bekezdésének keretei között nem gyakorolható.

(13) Az ebben a cikkben leírt eljárás végrehajtására vonatkozó további rendelkezéseket a túlzott hiány esetén követendő eljárásról szóló jegyzőkönyv határozza meg.

A Miniszterek Tanácsa európai törvényt fogad el, amelyben megállapítja az említett jegyzőkönyv helyébe lépő megfelelő intézkedéseket. A Miniszterek Tanácsa, az Európai Parlamenttel és az Európai Központi Bankkal folytatott konzultációt követően, egyhangúlag jár el.

E bekezdés egyéb rendelkezéseire is figyelemmel, a Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján európai rendeleteteket vagy határozatokat fogad el, amelyekben meghatározza az említett jegyzőkönyv végrehajtására vonatkozó szabályokat és fogalmakat. A Miniszterek Tanácsa az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően jár el.

2. SZAKASZ

MONETÁRIS POLITIKA

III-77. cikk

(1) A Központi Bankok Európai Rendszerének elsődleges célja az árstabilitás fenntartása. E cél veszélyeztetése nélkül a Központi Bankok Európai Rendszere támogatja az Unión belüli általános gazdaságpolitikát annak érdekében, hogy hozzájáruljon az I-3. cikkben megállapított uniós célkitűzések megvalósításához. A Központi Bankok Európai Rendszere a szabad versenyen alapuló nyitott piacgazdaság elvével összhangban tevékenykedik, elősegítve az erőforrások hatékony elosztását és tiszteletben tartva a III-69. cikkben meghatározott alapelveket.

(2) A Központi Bankok Európai Rendszerének alapvető feladatai a következők:

- a) az Unió monetáris politikájának meghatározása és végrehajtása,
- b) devizaműveletek végzése a III-228. cikknek megfelelően,
- c) a tagállamok hivatalos devizatartalékainak tartása és kezelése,
- d) a fizetési rendszerek zavartalan működésének előmozdítása.

(3) A (2) bekezdés c) pontja nem érinti a devizában tartott technikai egyenlegeknek a tagállamok kormányai által történő tartását és kezelését.

(4) Az Európai Központi Bankkal konzultálni kell:

- a) a hatáskörébe tartozó valamennyi uniós jogi aktusra irányuló javaslattal kapcsolatban;
- b) a nemzeti hatóságok részéről az Európai Központi Bank hatáskörébe tartozó valamennyi jogszabálytervezettel kapcsolatban a Miniszterek Tanácsa által a III-79. cikk (6) bekezdésében megállapított eljárásnak megfelelően meghatározott kereteken belül és feltételek mellett.

Az Európai Központi Bank a hatáskörébe tartozó területeken véleményt terjeszthet az Unió intézményei, szervei, hivatalai és ügynökségei, illetve a nemzeti hatóságok elé.

(5) A Központi Bankok Európai Rendszere támogatja a hatáskörrel rendelkező hatóságokat a hitelintézetek prudenciális felügyeletére és a pénzügyi rendszer stabilitására vonatkozó politikáik zavartalan megvalósításában.

(6) Európai törvénnyel az Európai Központi Bank a hitelintézetek és – a biztosítóiintézetek kivételével – az egyéb pénzügyi szervezetek prudenciális felügyeletére vonatkozó politikákkal kapcsolatban külön feladatokkal lehet megbízni. Az ilyen törvényeket az Európai Központi Bankkal folytatott konzultációt követően lehet elfogadni.

III-78. cikk

(1) Az Unión belül kizárólag az Európai Központi Bank jogosult euróbankjegyek kibocsátásának az engedélyezésére. Ilyen bankjegyek kibocsátására az Európai Központi Bank és a nemzeti központi bankok jogosultak. Kizárólag az Európai Központi Bank és a nemzeti központi bankok által kibocsátott bankjegyek minősülnek törvényes fizetőeszköznek az Unión belül.

(2) A tagállamok az Európai Központi Bank által jóváhagyott mennyiségben euróérméket bocsáthatnak ki. A Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján európai rendeleteket fogadhat el, amelyek intézkedéseket állapítanak meg a forgalomba hozatalra szánt pénzermék címletének és műszaki előírásainak az Unión belüli zavartalan forgalomhoz szükséges mértékű harmonizálására vonatkozóan. A Miniszterek Tanácsa az Európai Parlamenttel és az Európai Központi Bankkal folytatott konzultációt követően jár el.

III-79. cikk

(1) A Központi Bankok Európai Rendszere az Európai Központi Bankból és a nemzeti központi bankokból áll.

(2) Az Európai Központi Bank jogi személy.

(3) A Központi Bankok Európai Rendszerét az Európai Központi Bank döntéshozó szervei, a Kormányzótanács és az Igazgatóság irányítják.

(4) A Központi Bankok Európai Rendszerének alapokmányát a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányáról szóló jegyzőkönyv állapítja meg.

(5) A Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányának 5.1., 5.2., 5.3., 17., 18., 19.1., 22., 23., 24., 26., 32.2., 32.3., 32.4., 32.6. cikkét, 33.1. cikkének a) pontját és 36. cikkét

a) a Bizottság javaslata alapján és az Európai Központi Bankkal folytatott konzultációt követően, vagy

b) az Európai Központi Bank javaslata alapján és a Bizottsággal folytatott konzultációt követően elfogadott európai törvénnyel lehet módosítani.

(6) A Miniszterek Tanácsa elfogadja a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányának 4., 5.4., 19.2., 20., 28.1., 29.2., 30.4. és 34.3. cikkében említett rendelkezéseket megállapító európai rendeleteket és határozatokat. A Miniszterek Tanácsa, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően,

- a) a Bizottság javaslata alapján és az Európai Központi Bankkal folytatott konzultációt követően, vagy
- b) az Európai Központi Bank javaslata alapján és a Bizottsággal folytatott konzultációt követően határoz.

III-80. cikk

Az Alkotmány és a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmánya által rájuk ruházott hatáskörök gyakorlása, valamint az ilyen feladatok és kötelezettségek végrehajtása során sem az Európai Központi Bank, sem a nemzeti központi bankok, sem döntéshozó szerveik valamely tagja nem kérhet vagy fogadhat el utasítást az uniós intézményektől, szervektől, hivataloktól vagy ügynökségektől, illetve a tagállamok kormányaitól vagy bármely egyéb szervtől. A Unió intézményei, szervei, hivatalai és ügynökségei, valamint a tagállamok kormányai kötelezettséget vállalnak arra, hogy tiszteletben tartják ezt az elvet, és nem kísérik meg az Európai Központi Bank vagy a nemzeti központi bankok döntéshozó szervei tagjainak befolyásolását feladataik ellátása során.

III-81. cikk

Valamennyi tagállam gondoskodik arról, hogy nemzeti jogszabályai – nemzeti központi bankjának statútumát is beleértve – összeegyeztethetők legyenek az alkotmánnyal és Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányával.

II-82. cikk

(1) A Központi Bankok Európai Rendszerére bízott feladatok teljesítése érdekében az Európai Központi Bank az Alkotmánynak megfelelően, továbbá a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányában megállapított feltételek mellett

- a) európai rendeleteket alkot a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmánya 3.1. cikkének első francia bekezdésében, 19.1. cikkében, 22. cikkében és 25.2. cikkében meghatározott feladatok végrehajtásához szükséges mértékben, valamint a III-79. cikk (6) bekezdésében említett európai rendeletekben és határozatokban megállapított esetekben;
- b) elfogadja az Alkotmány, illetve a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmánya értelmében a Központi Bankok Európai Rendszerére ruházott feladatok végrehajtásához szükséges európai határozatokat;
- c) ajánlásokat tesz és véleményeket fogad el.

(2) Az Európai Központi Bank úgy határozhat, hogy európai határozatait, valamint ajánlásait és véleményeit nyilvánosságra hozza.

(3) A Miniszterek Tanácsa a III-79. cikk (6) bekezdésében megállapított eljárásnak megfelelően elfogadott európai rendeletekben megállapítja azokat a kereteket és feltételeket, amelyek szerint az Európai Központi Bank az általa elfogadott európai rendeletekből és határozatokból fakadó kötelezettségeket nem teljesítő vállalkozásokra pénzbírságot vagy kényszerítő bírságot szabhat ki.

III-83. cikk

Az Európai Központi Bankra ruházott hatáskörök sérelme nélkül az eurónak a tagállamok közös pénzeként történő alkalmazásához szükséges intézkedéseket európai törvény vagy kerettörvény állapítja meg. Az ilyen törvényt vagy kerettörvényt az Európai Központi Bankkal folytatott konzultációt követően lehet elfogadni.

3. SZAKASZ

INTÉZMÉNYI RENDELKEZÉSEK

III-84. cikk

(1) Az Európai Központi Bank Kormányzótanácsa az Európai Központi Bank Igazgatóságának tagjaiból és a III-91. cikk szerinti eltéréssel nem rendelkező tagállamok nemzeti központi bankjainak elnökeiből áll.

(2) a) Az Igazgatóság az elnökből, az alelnökből és négy további tagból áll.

b) Az elnököt, az alelnököt és az Igazgatóság többi tagját a tagállamok kormányai állam-, illetve kormányfői szinten, közös megegyezéssel, a Miniszterek Tanácsának az Európai Parlamenttel és az Európai Központi Bank Kormányzótanácsával folytatott konzultációt követő ajánlása alapján olyan személyek közül nevezik ki, akik monetáris vagy banki területen elismert szakmai tekintéllyel és tapasztalattal rendelkeznek.

Megbízatusuk nyolc évre szól és nem újítható meg.

Az Igazgatóság tagjai csak a tagállamok állampolgárai lehetnek.

III-85. cikk

(1) A Miniszterek Tanácsának elnöke és a Bizottság egy tagja szavazati jog nélkül részt vehet az Európai Központi Bank Kormányzótanácsának ülésein.

A Miniszterek Tanácsnak elnöke megvitatás céljából indítványt terjeszthet az Európai Központi Bank Kormányzótanácsa elé.

(2) Ha a Miniszterek Tanácsa a Központi Bankok Európai Rendszere céljaival és feladataival kapcsolatos kérdéseket vitat meg, az ülésre meg kell hívni az Európai Központi Bank elnökét.

(3) Az Európai Központi Bank a Központi Bankok Európai Rendszere tevékenységéről, valamint az előző és a folyó év monetáris politikájáról éves jelentést készít az Európai Parlamentnek, a Miniszterek Tanácsának és a Bizottságnak, valamint az Európai Tanácsnak. Ezt a jelentést az Európai Központi Bank elnöke nyújtja be a Miniszterek Tanácsának és az Európai Parlamentnek, mely utóbbi ez alapján általános vitát tarthat.

Az Európai Központi Bank elnökét és az Igazgatóság többi tagját az Európai Parlament kérésére vagy saját kezdeményezésükre az Európai Parlament hatáskörrel rendelkező bizottságai meghallgatják.

III-86. cikk

- (1) A tagállamok politikáinak a belső piac működéséhez szükséges legteljesebb mértékű összehangolásának elősegítése érdekében létrejön a tanácsadói jogkörrel rendelkező Gazdasági és Pénzügyi Bizottság.
- (2) Ez a bizottság a következő feladatokat látja el:
- a) a Miniszterek Tanácsa vagy a Bizottság kérésére, illetve saját kezdeményezésére véleményt ad ezen intézmények részére;
 - b) figyelemmel kíséri a tagállamok és az Unió gazdasági és pénzügyi helyzetét és arról rendszeresen jelentést készít a Miniszterek Tanácsa és a Bizottság részére, különös tekintettel a harmadik országokkal és a nemzetközi intézményekkel fennálló pénzügyi kapcsolatokra;
 - c) a III-247. cikk sérelme nélkül hozzájárul a Miniszterek Tanácsának az III-48. cikkben, a III-71. cikk (2), (3), (4) és (5) bekezdésében, a III-72., III-74., III-75., és III-76. cikkben, a III-77. cikk (6) bekezdésében, a III-78. cikk (2) bekezdésében, a III-79. cikk (5) és (6) bekezdésében, a III-83. és III-90. cikkben, a III-92. cikk (2) és (3) bekezdésében, a III-95. cikkben, a III-96. cikk (2) és (3) bekezdésében, valamint a III-224. és III-228 cikkben említett munkája előkészítéséhez, és ellátja a Miniszterek Tanácsa által ráruházott egyéb tanácsadói és előkészítő feladatokat;
 - d) évente legalább egyszer megvizsgálja az Alkotmány és az Uniós jogi aktusok alkalmazásának eredményeként a tőkemozgás és a fizetési műveletek szabadsága tekintetében előálló helyzetet; e vizsgálat kiterjed a tőkemozgással és fizetési műveletekkel kapcsolatos összes intézkedésre; e vizsgálat eredményéről a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság jelentést tesz a Bizottságnak és a Miniszterek Tanácsának.

Minden egyes tagállam, a Bizottság és az Európai Központi Bank legfeljebb két-két tagot nevez ki a Gazdasági és Pénzügyi Bizottságba.

(3) A Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján európai határozatot fogad el, amelyben meghatározza a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság összetételére vonatkozó részletes rendelkezéseket. A Miniszterek Tanácsa az Európai Központi Bankkal és a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően jár el. A Miniszterek Tanácsának elnöke e határozatról tájékoztatja az Európai Parlamentet.

(4) A (2) bekezdésben meghatározott feladatokon túl, amennyiben és amíg vannak olyan tagállamok, amelyek a III-91. cikk alapján eltéréssel rendelkeznek, a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság figyelemmel kíséri az ilyen tagállamok monetáris és pénzügyi helyzetét, valamint általános fizetési rendszerét, és e tárgyban rendszeresen jelentést készít a Miniszterek Tanácsa és a Bizottság számára.

III-87. cikk

A III-71. cikk (4) bekezdésének, a III-76. cikknek – kivéve a (13) bekezdését –, a III-83., III-90., III-91. cikknek és a III-92. cikk (3) bekezdésének, valamint a III-228. cikknek a hatálya alá tartozó ügyekben a Miniszterek Tanácsa vagy valamely tagállam kérheti a Bizottságot, hogy szükség szerint tegyen ajánlásokat vagy javaslatokat. A Bizottság megvizsgálja ezt a kérelmet, és következtetéseit haladéktalanul benyújtja a Miniszterek Tanácsának.

3a. SZAKASZ

AZ EURÓÖVEZETBE TARTOZÓ TAGÁLLAMOKRA VONATKOZÓ KÜLÖN RENDELKEZÉSEK

III-88. cikk

(1) Az európai gazdasági és monetáris unió megfelelő működésének biztosítása érdekében és az Alkotmány vonatkozó rendelkezéseivel összhangban, az euróövezetbe tartozó tagállamokra vonatkozóan külön intézkedéseket kell elfogadni, amelyek célja:

- a) ezen tagállamokban a költségvetési fegyelem és a költségvetési felügyelet összehangolásának erősítése,
- b) gazdaságpolitikai iránymutatások megállapítása ezen tagállamokra vonatkozóan, biztosítva egyúttal ezeknek az Unió egészére vonatkozóan elfogadott iránymutatásokkal való összeegyeztethetőségét és felügyeletét.

(2) Az (1) bekezdésben említett intézkedések elfogadásakor a Miniszterek Tanácsának csak azok a tagjai rendelkeznek szavazati joggal, akik az euróövezetben részt vevő tagállamokat képviselik. A minősített többséghez az euróövezet részét képező tagállamok képviselői többségének egyben az e tagállamok népességének legalább háromötödét képviselő szavazata szükséges. Az egyhangúságot igénylő jogi aktusok elfogadásához a Miniszterek Tanácsa ezen tagjainak egyhangú szavazatára van szükség

III-89. cikk

Az euróövezet részét képező tagállamok minisztereinek találkozóira vonatkozó szabályokat az eurócsoportról szóló jegyzőkönyv állapítja meg.

III-90. cikk

(1) Annak érdekében, hogy az eurónak a nemzetközi pénzrendszerben elfoglalt helyét biztosítsa, a Miniszterek Tanácsa, a Bizottság javaslata alapján és a Európai Központi Bankkal folytatott konzultációt követően, európai határozatban állapítja meg a gazdasági és monetáris unió szempontjából különösen jelentős ügyekben a nemzetközi pénzügyi szervezetekben és konferenciákon képviselendő közös álláspontokat.

(2) Az (1) bekezdésben említett intézkedések elfogadásakor a Miniszterek Tanácsának csak azok a tagjai rendelkeznek szavazati joggal, akik az euróövezetben részt vevő tagállamokat képviselik. A minősített többséghez az euróövezet részét képező tagállamok képviselői többségének egyben az e tagállamok népességének legalább háromötödét képviselő szavazata szükséges. Az egyhangúságot igénylő jogi aktusok elfogadásához a Miniszterek Tanácsa ezen tagjainak egyhangú szavazatára van szükség.

(3) A Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján megfelelő intézkedéseket fogadhat el a nemzetközi pénzügyi szervezetekben és konferencián való egységes képviselet biztosítása céljából. A (1) és (2) bekezdés eljárási rendelkezéseit alkalmazni kell.

4. SZAKASZ

ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK

III-91. cikk

(1) Azoknak a tagállamoknak a megjelölése, amelyek vonatkozásában a Miniszterek Tanácsa nem határozott úgy, hogy teljesítik az euró bevezetéséhez szükséges feltételeket, a továbbiakban: eltéréssel rendelkező tagállam.

(2) Az eltéréssel rendelkező tagállamokra az Alkotmány itt következő rendelkezései nem alkalmazhatók:

- a) az átfogó gazdaságpolitikai iránymutatások azon részeinek elfogadása, amelyek az euróövezetre vonatkoznak általános jelleggel (III-71. cikk, (2) bekezdés);
- b) a túlzott hiány orvoslására vonatkozó kényszerítő eszközök (III-76. cikk, (9) és (10) bekezdés);
- c) az Európai Központi Bank célkitűzései és feladatai (III-77. cikk, (1), (2), (3) és (5) bekezdés)
- d) euró kibocsátása (III-78. cikk);
- e) az Európai Központi Bank jogi aktusai (III-82. cikk);
- f) az euró alkalmazására vonatkozó intézkedések (III-83. cikk);
- g) a monetáris megállapodások és az egyéb árfolyampolitikai intézkedések (III-228. cikk);
- h) az Európai Központi Bank Igazgatósága tagjainak kinevezése (III-84. cikk, (2) bekezdés, b) pont);

Ennek megfelelően a fent hivatkozott cikkekben „tagállamok” alatt az eltéréssel nem rendelkező tagállamokat kell érteni.

(3) A Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányának IX. fejezetével összhangban az eltéréssel rendelkező tagállamokat és azok nemzeti központi bankjait nem illetik meg a Központi Bankok Európai Rendszerének keretében biztosított jogok és nem terhelik az ott megállapított kötelezettségek.

(4) A (2) bekezdésben felsorolt cikkekben említett intézkedéseknek a Miniszterek Tanácsa által történő elfogadásakor, a Miniszterek Tanácsa eltéréssel rendelkező tagállamokat képviselő tagjainak szavazati jogát fel kell függeszteni. A minősített többséghez az eltéréssel nem rendelkező tagállamok képviselői többségének egyben az e tagállamok népességének legalább háromötödét képviselő szavazata szükséges. Az egyhangúságot igénylő jogi aktusok elfogadásához e tagállamok egyhangú szavazatára van szükség.

III-92. cikk

(1) A Bizottság és az Európai Központi Bank legalább két évente egyszer, illetve valamely eltéréssel rendelkező tagállam kérelmére jelentést tesz a Miniszterek Tanácsának az eltéréssel rendelkező tagállamok által a gazdasági és monetáris unió megvalósítására vonatkozó kötelezettségeik teljesítésében megtett előrehaladásról. E jelentésekben annak vizsgálatára is ki kell térni, hogy ezen tagállamok nemzeti jogszabályai – nemzeti központi bankjaik statútumait is beleértve – mennyiben egyeztethetők össze az Alkotmány III-80. és III-81. cikkével, illetve a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányával. A jelentésekben vizsgálni kell továbbá a fenntartható konvergencia magas fokának elérését, elemezve, hogy az egyes tagállamok milyen mértékben felelnek meg a következő kritériumoknak:

- a) az árstabilitás magas fokának elérése; ez olyan inflációs ráta esetén áll fenn, amely közel esik az árstabilitás tekintetében legjobb eredményt felmutató legfeljebb három tagállaméhoz;
- b) az állam pénzügyi helyzetének fenntarthatósága; ezt olyan költségvetési egyenleg elérése mutatja, amely nem rendelkezik a III-76. cikk (6) bekezdése értelmében vett túlzott hiánnyal;
- c) az árfolyam-mechanizmus által előírt normál ingadozási sávok betartása legalább két évig anélkül, hogy az euróval leértékelésre kerülne sor;
- d) az eltéréssel rendelkező tagállam által elért konvergencia és a tagállam részéről az árfolyam-mechanizmusban való részvétel fenntarthatósága, ami a hosszútávú kamatszintben tükröződik.

Az e bekezdésben említett négy kritériumot és azt az időtartamot, amelyen keresztül azokat be kell tartani, a konvergenciakritériumokról szóló jegyzőkönyv határozza meg részletesen. A Bizottság és az Európai Központi Bank jelentéseiben a piacok integrációjának eredményeit, a folyó fizetési mérlegek helyzetét és alakulását, továbbá a fajlagos bérköltségek alakulását és az egyéb árindexeket is figyelembe kell venni.

(2) A Miniszterek Tanácsa az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt és az Európai Tanácsban folytatott vitát követően a Bizottság javaslata alapján európai határozatot fogad el, melyben megállapítja, hogy mely eltéréssel rendelkező tagállamok teljesítik a szükséges feltételeket az (1) bekezdésében megállapított szempontok alapján, és az érintett tagállamokra vonatkozó eltérést megszünteti.

(3) Ha a (2) bekezdésében megállapított eljárásnak megfelelően az eltérés megszüntetéséről határoztak, a Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján, az eltéréssel nem rendelkező tagállamok és az érintett tagállam képviselőinek egyhangú szavazatával elfogadott európai rendeletben vagy határozatban visszavonhatatlanul rögzíti azt az átváltási arányt, amelyen az euró az érintett tagállam valutájának helyébe lép, és meghozza az eurónak mint közös valutának a szóban forgó tagállamban történő bevezetéséhez szükséges egyéb intézkedéseket. A Miniszterek Tanácsa az Európai Központi Bankkal folytatott konzultációt követően jár el.

III-93. cikk

(1) Amennyiben és amíg vannak eltéréssel rendelkező tagállamok, és a III-79. cikk (3) bekezdésének sérelme nélkül, az Európai Központi Bank harmadik döntéshozó szerveként fel kell állítani a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányának 45. cikkében említett Általános Tanácsot.

(2) Amennyiben és amíg vannak eltéréssel rendelkező tagállamok, az Európai Központi Bank ezen tagállamok tekintetében:

- a) erősíti a nemzeti központi bankok közötti együttműködést;
- b) erősíti a tagállamok monetáris politikáinak összehangolását az árstabilitás biztosítása céljából;
- c) felügyeli az árfolyam-mechanizmus működését;
- d) konzultációkat tart a nemzeti központi bankok hatáskörébe tartozó, a pénzügyi szervezetek és piacok stabilitását érintő kérdésekben;
- e) ellátja az Európai Monetáris Együttműködési Alap régebbi feladatait, amelyeket előzőleg az Európai Monetáris Intézet vett át.

III-94. cikk

Az eltéréssel rendelkező tagállamok árfolyam-politikájukat közös érdekű ügyként kezelik. Eközben figyelembe veszik az árfolyam-mechanizmus keretén belüli együttműködés terén szerzett tapasztalatokat.

III-95. cikk

(1) Ha egy eltéréssel rendelkező tagállam a fizetési mérlege tekintetében a fizetési mérleg egészének egyensúlyhiányából vagy a rendelkezésére álló deviza típusából adódóan nehézségekkel küzd vagy ilyen nehézségek bekövetkezése komolyan fenyegeti, és ezek a nehézségek alkalmasak különösen a belső piac működésének vagy a közös kereskedelempolitika megvalósításának veszélyeztetésére, a Bizottság haladéktalanul megvizsgálja az érintett állam helyzetét és azokat az intézkedéseket, amelyeket ez az állam az Alkotmánynak megfelelően minden rendelkezésére álló eszközzel megtett vagy megtehet. A Bizottság megjelöli, hogy milyen intézkedések elfogadását javasolja az érintett tagállamnak.

Ha az eltéréssel rendelkező tagállam által hozott és a Bizottság által javasolt intézkedések elégtelennek bizonyulnak a felmerült vagy fenyegető nehézségek leküzdéséhez, a Bizottság a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően kölcsönös segítségnyújtásra és ehhez megfelelő módszerekre tesz javaslatot a Miniszterek Tanácsának.

A Bizottság rendszeresen tájékoztatja a Miniszterek Tanácsát a helyzetről és annak alakulásáról.

(2) A Miniszterek Tanácsa ilyen kölcsönös segítséget nyújt; elfogadja azokat az európai rendeleteket vagy határozatokat, amelyek meghatározzák az ilyen segítségnyújtás feltételeit és részletes szabályait. A kölcsönös segítségnyújtás megvalósulhat:

- a) összehangolt fellépés útján olyan más nemzetközi szervezetek irányába vagy keretében, amelyekhez az eltéréssel rendelkező tagállamok fordulhatnak;
- b) olyan intézkedések útján, amelyek a kereskedelem eltérülésének elkerüléséhez szükségesek, ha a nehézségekkel küzdő, eltéréssel rendelkező tagállam harmadik országokkal szemben mennyiségi korlátozásokat tart fenn vagy vezet be újra;
- c) más tagállamok által nyújtott korlátozott mértékű hitelek útján, amihez ezek egyetértése szükséges.

(3) Ha a Miniszterek Tanácsa nem adja meg a Bizottság által ajánlott kölcsönös segítségnyújtást, vagy ha a kölcsönös segítségnyújtás és a meghozott intézkedések nem elégségesek, a Bizottság felhatalmazza a nehézségekkel küzdő, eltéréssel rendelkező tagállamot arra, hogy védintézkedéseket tegyen, amelyek feltételeit és részletes szabályait a Bizottság határozza meg.

A Miniszterek Tanácsa ezt a felhatalmazást visszavonhatja, illetve annak feltételeit és részletes szabályait megváltoztathatja.

III-96. cikk

(1) Ha egy tagállamban hirtelen fizetésimérleg-válság lép fel, és a III-95. cikk (2) bekezdése szerinti jogi aktus elfogadására haladéktalanul nem kerül sor, az érintett eltéréssel rendelkező tagállam elővigyázatosságból megteheti a szükséges védintézkedéseket. Ezek az intézkedések a belső piac működésében csak a lehető legkisebb zavart okozhatják, és nem haladhatják meg a hirtelen felmerült nehézségek orvoslásához feltétlenül szükséges mértéket.

(2) A Bizottságot és a többi tagállamot az ilyen védintézkedésekről legkésőbb azok hatálybalépésének időpontjában tájékoztatni kell. A Bizottság javaslatot tehet a Miniszterek Tanácsának a III-95. cikk szerinti kölcsönös segítségnyújtásra.

(3) A Bizottság véleményadását és a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően a Miniszterek Tanácsa határozatot fogadhat el arról, hogy az érintett tagállam módosítsa, függeszse fel vagy törölje el a fent említett védintézkedéseket.

III. FEJEZET

EGYÉB KÜLÖN TERÜLETEKRE VONATKOZÓ POLITIKÁK

1. SZAKASZ

FOGLALKOZTATÁS

III-97. cikk

Az Unió és a tagállamok az I-3. cikkben meghatározott célkitűzések megvalósítása érdekében e szakasznak megfelelően arra törekednek, hogy összehangolt stratégiát alakítsanak ki a foglalkoztatás, és különösen a szakképzett, képzett és alkalmazkodásra képes munkaerő, valamint a gazdasági változásokra reagálni képes munkaerőpiacok fejlesztése terén.

III-98. cikk

(1) A tagállamok foglalkoztatáspolitikájuk révén olyan módon járulnak hozzá a III-97. cikkben említett célkitűzések eléréséhez, hogy az összhangban álljon a tagállamok és az Unió gazdaságpolitikájára vonatkozó, a III-71. cikk (2) bekezdése alapján elfogadott átfogó iránymutatásokkal.

(2) A tagállamok a szociális partnerek kötelezettségeire vonatkozó nemzeti gyakorlat figyelembevételével közös érdekű ügynek tekintik a foglalkoztatás előmozdítását, és ilyen irányú fellépésüket a III-100. cikknek megfelelően összehangolják a Miniszterek Tanácsában.

III-99. cikk

(1) Az Unió hozzájárul a foglalkoztatás magas szintjéhez azáltal, hogy bátorítja a tagállamok közötti együttműködést, támogatja és szükség esetén kiegészíti tevékenységüket. Ennek során tiszteletben tartja a tagállamok hatáskörét.

(2) Az uniós politikák és intézkedések meghatározásánál és végrehajtásánál figyelembe kell venni a foglalkoztatás magas szintjének célkitűzését.

III-100. cikk

(1) A Miniszterek Tanácsa és a Bizottság által készített együttes éves jelentés alapján az Európai Tanács évente megvizsgálja a foglalkoztatottság helyzetét az Unióban, és következtetéseket fogad el arra vonatkozóan.

(2) Az Európai Tanács következtetéseiből kiindulva a Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján évente iránymutatásokat dolgoz ki, amelyeket a tagállamoknak foglalkoztatáspolitikájukban figyelembe kell venniük. A Miniszterek Tanácsa az Európai Parlamenttel, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal, a Régiók Bizottságával és Foglalkoztatási Bizottsággal folytatott konzultációt követően jár el.

Ezeknek az iránymutatásoknak összhangban kell állniuk a III-71. cikk (2) bekezdése alapján elfogadott átfogó iránymutatásokkal.

(3) Minden tagállam éves jelentést nyújt be a Miniszterek Tanácsának és a Bizottságnak azokról a főbb intézkedésekről, amelyeket a (2) bekezdésben említett foglalkoztatási iránymutatásokat követve foglalkoztatáspolitikája végrehajtása céljából hozott.

(4) A Miniszterek Tanácsa a (3) bekezdésben említett jelentések alapján és a Foglalkoztatási Bizottság véleményének kézhezvételét követően a foglalkoztatási iránymutatások fényében évente megvizsgálja a tagállamok foglalkoztatáspolitikájának végrehajtását. A Miniszterek Tanácsa, a Bizottság ajánlása alapján, ajánlásokat tehet a tagállamok számára.

(5) A vizsgálat eredményei alapján a Miniszterek Tanácsa és a Bizottság együttes éves jelentést készít az Európai Tanács számára az Unió foglalkoztatási helyzetéről és a foglalkoztatási iránymutatások végrehajtásáról.

III-101. cikk

Európai törvények vagy kerettörvények ösztönző intézkedéseket állapíthatnak meg, amelyek arra szolgálnak, hogy bátorítsák az együttműködést a tagállamok között és támogassák fellépésüket a foglalkoztatás terén olyan kezdeményezések révén, amelyek célja az információk és a bevált gyakorlatok cseréjének fejlesztése, összehasonlító elemzések és tanácsok szolgáltatása, valamint az innovatív megközelítések támogatása és a tapasztalatok kiértékelése, különösen kísérleti projektek útján. Ezeket a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

Ezek a törvények, illetve kerettörvények nem foglalhatják magukban a tagállamok jogszabályi és közigazgatási rendelkezéseinek összhanglását.

III-102. cikk

A Miniszterek Tanácsa egyszerű többséggel elfogadott európai határozattal létrehozza a tanácsadói jogkörrel rendelkező Foglalkoztatási Bizottságot annak érdekében, hogy elősegítse a tagállamok közötti koordinációt a foglalkoztatási és munkaerő-piaci politikák területén. A Miniszterek Tanácsa az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően jár el.

A bizottság a következő feladatokat látja el:

a) figyelemmel kíséri a foglalkoztatási helyzetet és a foglalkoztatáspolitikát a tagállamokban és az Unióban;

- b) a III-247. cikk sérelme nélkül a Miniszterek Tanácsa vagy a Bizottság kérésére vagy saját kezdeményezésére véleményeket dolgoz ki, és hozzájárul a Miniszterek Tanácsának III-100. cikkben említett tevékenységének előkészítéséhez.

Feladatának teljesítése során a bizottság konzultál a szociális partnerekkel.

Minden egyes tagállam és a Bizottság két-két bizottsági tagot nevez ki.

2. SZAKASZ

SZOCIÁLPOLITIKA

III-103. cikk

Az alapvető szociális jogokat, többek között az 1961. október 18-án Torinóban aláírt Európai szociális chartában, valamint a munkavállalók alapvető szociális jogairól szóló 1989. évi közösségi chartában meghatározott jogokat szem előtt tartva, az Unió és a tagállamok célkitűzése a foglalkoztatás, az élet- és munkakörülmények javítása – lehetővé téve ezáltal a fejlődési folyamat fenntartása mellett ezek összehangolását –, a megfelelő szociális védelem, a szociális partnerek közötti párbeszéd és az emberi erőforrások fejlesztésének elősegítése a tartósan magas foglalkoztatás és a kirekesztés elleni küzdelem érdekében.

E célból az Unió és a tagállamok fellépésük során figyelembe veszik – különösen a szerződéses kapcsolatok terén – a nemzeti gyakorlatok sokszínűségét, valamint az Unió gazdasági versenyképessége fenntartásának szükségességét.

Úgy vélik, hogy ez a fejlődés nemcsak a szociális rendszerek összehangolását előnyben részesítő belső piac működéséből következik, hanem az Alkotmányban megállapított eljárásokból, valamint a jogszabályi és közigazgatási rendelkezések közelítéséből is.

III-104. cikk

(1) A III-103. cikkben foglalt célkitűzések megvalósítása érdekében az Unió támogatja és kiegészíti a tagállamok tevékenységeit a következő területeken:

- a) különösen a munkakörnyezet javítása a munkavállalók egészségének és biztonságának védelme érdekében;
- b) munkafeltételek;
- c) a munkavállalók szociális biztonsága és szociális védelme;
- d) a munkavállalók védelme munkaviszonyuk megszűntetése esetén;
- e) a munkavállalók tájékoztatása és véleményük meghallgatása;
- f) a munkavállalók és munkaadók érdekeinek képviselése és kollektív védelme, beleértve – az (6) bekezdésre is figyelemmel – a vállalatvezetésben való részvételt;
- g) az Unió területén jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok foglalkoztatásának feltételei;

- h) a munkaerőpiacról kirekesztett személyek beilleszkedésének lehetővé tétele a III-183. cikk sérelme nélkül;
- i. a férfiak és nők munkaerő-piaci esélyegyenlősége és az egyenlő munkahelyi bánásmód;
- j) a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem;
- k) a szociális védelmi rendszerek modernizálása a c) pontban foglaltak sérelme nélkül.

(2) Ennek érdekében:

- a) európai törvényekben vagy kerettörvényekben olyan intézkedéseket állapíthatók meg – kizárva azonban a tagállamok jogszabályi és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen összehangolását – , amelyek arra szolgálnak, hogy ösztönözzék az együttműködést a tagállamok között olyan kezdeményezések révén, amelyek célja az ismeretek gyarapítása, az információk és a bevált gyakorlatok cseréjének fejlesztése, az innovatív megközelítések támogatása és a tapasztalatok kiértékelése;
- b) az (1) bekezdés a)–i) pontjában említett területeken az európai kerettörvények, figyelembe véve az egyes tagállamokban fennálló feltételeket és műszaki szabályokat, fokozatosan alkalmazandó minimumkövetelményeket állapíthatnak meg. Ezek a kerettörvények nem írhatnak elő olyan közigazgatási, pénzügyi vagy jogi korlátozásokat, amelyek gátolnák a kis- és középvállalkozások alapítását és fejlődését.

Minden ilyen törvényt vagy kerettörvényt a Régiók Bizottságával és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

(3) A (2) bekezdéstől eltérve, az (1) bekezdés c), d), f) és g) pontjában említett területeken az európai törvényeket és kerettörvényeket a Miniszterek Tanácsa fogadja el egyhangúlag, a Bizottság javaslata alapján, valamint az Európai Parlamenttel, a Régiók Bizottságával és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően.

A Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján európai határozatban előírhatja, hogy a d), f) és g) pontra a rendes jogalkotási eljárást kell alkalmazni. Erről a Miniszterek Tanácsa, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, egyhangúlag határoz.

(4) A szociális partnereket együttes kérelmükre bármely tagállam megbízhatja a (2) bekezdés alapján elfogadott európai kerettörvények végrehajtásával.

Ebben az esetben e tagállamnak meg kell bizonyosodnia arról, hogy a szociális partnerek legkésőbb a kerettörvény átültetési határidejének lejártáig megállapodás útján bevezették a szükséges intézkedéseket, miközben minden szükséges lépést meg kell tennie annak érdekében, hogy a kerettörvény által előírt eredmények elérését mindenkor biztosítani tudja.

(5) Az e cikk alapján elfogadott európai törvények és kerettörvények

- a) nem érinthetik a tagállamok azon jogát, hogy szociális biztonsági rendszerük alapelveit meghatározzák és nem érinthetik jelentősen e rendszerek pénzügyi egyensúlyát;

- b) nem akadályozhatják a tagállamokat abban, hogy olyan szigorúbb védintézkedéseket tartsanak fenn vagy vezessenek be, amelyek az Alkotmánnyal összeegyeztethetőek.
- (6) E cikk a díjazásra, az egyesülési jogra, a sztrájkjogra vagy a kizárás jogára nem alkalmazható.

III-105. cikk

- (1) A Bizottság feladata elősegíteni a szociális partnerek uniós szintű konzultációját, és meghozni minden szükséges intézkedést, hogy megkönnyítse a felek közötti párbeszédet a számukra nyújtott kiegyensúlyozott támogatás biztosításával.
- (2) E célból a Bizottság a szociálpolitika területére vonatkozó javaslatok benyújtása előtt konzultál a szociális partnerekkel az unió fellépésének lehetséges irányáról.
- (3) Ha az ilyen konzultációt követően a Bizottság uniós fellépést tart kívánatosnak, a tervezett javaslat tartalmáról konzultál a szociális partnerekkel. A szociális partnerek a Bizottsághoz véleményt vagy – adott esetben – ajánlást juttatnak el.
- (4) Az ilyen konzultáció alkalmával a szociális partnerek tájékoztathatják a Bizottságot arról, hogy a III-106. cikkben említett eljárás megindítását igénylik. Az eljárás időtartama nem haladhatja meg a kilenc hónapot, kivéve ha az érintett szociális partnerek, valamint a Bizottság együttesen úgy határoznak, hogy azt meghosszabbítják.

III-106. cikk

- (1) A szociális partnerek közötti uniós szintű párbeszéd, amennyiben úgy kívánják, szerződéses kapcsolatokhoz, így megállapodásokhoz vezethet.
- (2) Az uniós szinten megkötött megállapodásokat a szociális partnerek és a tagállamok sajátos eljárásainak és gyakorlatának megfelelően, vagy pedig – a III-104. cikk hatálya alá tartozó kérdésekben – az aláíró felek együttes kérelmére, a Miniszterek Tanácsa által a Bizottság javaslata alapján elfogadott európai rendelettel vagy határozattal kell végrehajtani. Erről az Európai Parlamentet tájékoztatni kell.

Ha a kérdéses megállapodás egy vagy több, valamely olyan területre vonatkozó rendelkezést tartalmaz, amelyre nézve a III-104. cikk (3) bekezdése értelmében egyhangúságra van szükség, a Miniszterek Tanácsa egyhangúlag köteles eljárni.

III-107. cikk

A III-103. cikkben foglalt célkitűzések megvalósítása érdekében és az Alkotmány egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül, a Bizottság a szociális politikának az e szakasz hatálya alá tartozó minden területén ösztönzi a tagállamok együttműködését és megkönnyíti intézkedéseik összehangolását, különösen a következő területeken:

- a) foglalkoztatás,
- b) munkajog és munkafeltételek,
- c) alap- és magasabb szintű szakképzés,
- d) szociális biztonság,
- e) munkahelyi balesetek és foglalkozási megbetegedések megelőzése,
- f) munkahelyi egészségvédelem,
- g) egyesülési jog, valamint a munkaadók és munkavállalók közötti kollektív tárgyalások.

E célból a Bizottság a tagállamokkal szoros kapcsolatot tartva tanulmányokat készít, véleményeket ad és konzultációkat szervez mind a nemzeti szinten felmerülő, mind pedig a nemzetközi szervezetek érdeklődésére is számot tartó problémakörökben, különös tekintettel az iránymutatások és mutatók megállapítására irányuló kezdeményezésekre, a bevált gyakorlatok cseréjének megszervezésére, valamint az időszakonkénti felülvizsgálat és kiértékelés szükséges elemeinek kialakítására. Az Európai Parlamentet folyamatosan és teljes körűen tájékoztatni kell.

Az e cikkben említett véleményeinek közreadását megelőzően a Bizottság konzultál a Gazdasági és Szociális Bizottsággal.

III-108. cikk

- (1) Minden tagállam biztosítja annak az elvnek az alkalmazását, hogy a férfiak és a nők egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért egyenlő díjazást kapjanak.
- (2) E cikk alkalmazásában „díjazás” a rendes alap- vagy minimálbér, illetve illetmény, valamint minden egyéb olyan juttatás, amelyet a munkavállaló a munkáltatójától közvetlenül vagy közvetve, készpénzben vagy természetben a munkaviszonyára tekintettel kap.

A nem alapuló megkülönböztetés nélküli egyenlő díjazás azt jelenti, hogy:

- a) teljesítménybér esetén az azonos munkáért járó díjazást azonos mérték alapján állapítják meg;
 - b) időbér esetén azonos munkakörben azonos díjazás jár.
- (3) Európai törvénnyel vagy kerettörvénnyel intézkedéseket kell megállapítani annak érdekében, hogy biztosítsák a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének alkalmazását a foglalkoztatás és a munka területén, beleértve az egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazás alapelvét is. Ezeket a törvényeket és kerettörvényeket a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

(4) Annak érdekében, hogy ténylegesen biztosítsák a teljes egyenlőséget a férfiak és nők között a munka világában, az egyenlő bánásmód elve nem akadályozza a tagállamokat abban, hogy bizonyos előnyöket nyújtó intézkedéseket tartsanak fenn vagy fogadjanak el abból a célból, hogy az alulreprezentált nem számára a szakmai tevékenységek folytatását megkönnyítsék, vagy hogy a szakmai előmenetelükben őket érő hátrányokat megakadályozzák vagy kiegyenlítsék.

III-109. cikk

A tagállamok törekednek arra, hogy fenntartsák a fizetett szabadságra vonatkozó szabályozási rendszerek fennálló egyenértékűségét.

III-110. cikk

A Bizottság évente jelentést készít a III-103. cikk célkitűzéseinek megvalósításában elért előrehaladásról, beleértve az Unión belüli demográfiai helyzetet. Jelentését megküldi az Európai Parlamentnek, a Miniszterek Tanácsának és a Gazdasági és Szociális Bizottságnak.

III-111. cikk

A Miniszterek Tanácsa egyszerű többséggel elfogadott európai határozattal létrehozza a tanácsadói jogkörrel rendelkező Szociális Védelemmel Foglalkozó Bizottságot annak érdekében, hogy a szociális védelmi politikák területén elősegítse az együttműködést a tagállamok között és a Bizottsággal. A Miniszterek Tanácsa az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően jár el.

A bizottság a következő feladatokat látja el:

- a) figyelemmel kíséri a szociális helyzetet és a szociális védelmi politikák alakulását a tagállamokban és az Unióban;
- b) elősegíti az információk, a tapasztalatok és a bevált gyakorlatok cseréjét a tagállamok között, valamint a tagállamok és a Bizottság között;
- c) a III-247. cikk sérelme nélkül a Miniszterek Tanácsa vagy a Bizottság kérésére vagy saját kezdeményezésére jelentéseket készít, véleményeket dolgoz ki, vagy a hatáskörébe tartozó területeken egyéb feladatokat végez.

Feladatának teljesítése során a bizottság megfelelő kapcsolatokat alakít ki a szociális partnerekkel.

Minden egyes tagállam és a Bizottság két-két bizottsági tagot nevez ki.

III-112. cikk

A Bizottság az Európai Parlamentnek készített éves jelentésében külön fejezetet szentel az Unión belül szociális téren bekövetkezett fejleményeknek.

Az Európai Parlament felkérheti a Bizottságot, hogy készítsen jelentést a szociális körülményeket érintő bármely sajátos problémáról.

1. alszakasz

Az Európai Szociális Alap

III-113. cikk

A belső piacon a munkavállalók foglalkoztatási lehetőségeinek javítása és ezáltal az életszínvonal emeléséhez való hozzájárulás érdekében létrejön az Európai Szociális Alap, amelynek célja az Unión belül a munkavállalók foglalkoztatásának megkönnyítése, földrajzi és foglalkozási mobilitásuk növelése, továbbá az ipari és a termelési rendszerben bekövetkező változásokhoz való alkalmazkodásuk megkönnyítése, különösen szakképzés és átképzés útján.

III-114. cikk

Az Alapot a Bizottság kezeli.

Ebben a feladatában a Bizottságot egy, a tagállamok, a szakszervezetek és a munkaadói szervezetek képviselőiből álló bizottság segíti, amelynek elnöke a Bizottság egyik tagja.

III-115. cikk

Az Európai Szociális Alapra vonatkozó végrehajtási intézkedéseket európai törvények állapítják meg. Ezeket a törvényeket a Régiók Bizottságával és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

3. SZAKASZ

GAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS TERÜLETI KOHÉZIÓ

III-116. cikk

Átfogó harmonikus fejlődésének előmozdítása érdekében az Unió úgy alakítja és folytatja tevékenységét, hogy az a gazdasági, társadalmi és területi kohézió erősítését eredményezze.

az Unió különösen a különböző régiók fejlettségi szintje közötti egyenlőtlenségek és a legkedvezőtlenebb helyzetű régiók vagy szigetek – a vidéki térségeket is beleértve – lemaradásának csökkentésére törekszik.

III-117. cikk

A tagállamok úgy folytatják és hangozzák össze gazdaságpolitikájukat, hogy a III-116. cikkben meghatározott célokat is elérjék. Az uniós politikák és fellépések kialakításánál és végrehajtásánál, valamint a belső piac megvalósításánál figyelembe kell venni ezeket célokat, és azoknak hozzá kell járulniuk ezek eléréséhez. Az Unió e célok elérését a strukturális alapok (Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalap Orientációs Részlege; Európai Szociális Alap; Európai Regionális Fejlesztési Alap), az Európai Beruházási Bank és az egyéb meglévő pénzügyi eszközök révén megvalósított fellépésével is támogatja.

A Bizottság három évente jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek, a Miniszterek Tanácsának, a Régiók Bizottságának és a Gazdasági és Szociális Bizottságnak a gazdasági, társadalmi és területi kohézió elérése terén megvalósított előrehaladról, és arról, hogy az e cikkben előírt különböző eszközök ehhez hogyan járultak hozzá. A jelentéshez szükség szerint megfelelő javaslatokat kell csatolni.

Európai törvények vagy kerettörvények, az egyéb uniós politikák keretében elfogadott intézkedések sérelme nélkül bármilyen egyéb, az alapokon kívüli egyedi intézkedést megállapíthatnak. Ezeket a Régiók Bizottságával és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

III-118. cikk

Az Európai Regionális Fejlesztési Alap rendeltetése, hogy elősegítse az Unión belüli legjelentősebb regionális egyenlőtlenségek orvoslását a fejlődésben lemaradt térségek fejlesztésében és strukturális alkalmazkodásában, valamint a hanyatló ipari térségek átalakításában való részvétel útján.

III-119. cikk

A III-120. cikk sérelme nélkül európai törvény állapítja meg a strukturális alapok feladatait, elsődleges célkitűzéseit és megszervezését, ami az alapok átcsoportosítását magában foglalhatja, továbbá az alapokra alkalmazandó általános szabályokat, továbbá azokat a rendelkezéseket, amelyek az alapok eredményes működésének, valamint az egymás közötti és az egyéb meglévő pénzügyi eszközökkel történő összehangolásának biztosításához szükségesek.

Az európai törvénnyel létrehozott Kohéziós Alap pénzügyi hozzájárulást nyújt a környezetvédelmi, illetve a közlekedési infrastruktúra területén a transzeurópai hálózatokra vonatkozó projektekhez.

Minden ilyen európai törvényt a Régiók Bizottságával és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni. 2007. január 1-jéig a Miniszterek Tanácsa egyhangúlag jár el.

III-120. cikk

Az Európai Regionális Fejlesztési Alapra vonatkozó végrehajtási intézkedéseket európai törvények állapítják meg. Ezeket a törvényeket a Régiók Bizottságával és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

Az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalap Orientációs Részlegére a III-127. cikket, az Európai Szociális Alapra pedig a III-115. cikket alkalmazni kell.

4. SZAKASZ

MEZŐGAZDASÁG ÉS HALÁSZAT

III-121. cikk

Az Unió közös mezőgazdasági és halászati politikát határoz meg és hajt végre.

„Mezőgazdasági termékek” a termőföld, az állattenyésztés és a halászat termékei, valamint az ezekhez a termékekhez közvetlenül kapcsolódó első feldolgozási szint termékei. A közös agrárpolitikára vagy a mezőgazdaságra vonatkozó utalásokat, valamint a „mezőgazdasági”, illetve az „agrár-” kifejezéseket úgy kell értelmezni, mint amelyek a halászatot is magukban foglalják, figyelembe véve ezen ágazat sajátos jellemzőit.

III-122. cikk

- (1) A belső piac kiterjed a mezőgazdaságra és a mezőgazdasági termékek kereskedelmére.
- (2) Ha a III-123–III-128. cikk másként nem rendelkezik, a belső piac létrehozására megállapított szabályokat a mezőgazdasági termékekre is alkalmazni kell.
- (3) A III-123–III-128. cikk hatálya alá tartozó termékeket az I. melléklet* sorolja fel.
- (4) A mezőgazdasági termékek belső piaca működésének és fejlődésének együtt kell járnia egy közös agrárpolitika létrehozásával.

III-123. cikk

- (1) A közös agrárpolitika célkitűzései a következők:
 - a) a mezőgazdasági termelékenység növelése a műszaki fejlődés előmozdításával, valamint a mezőgazdasági termelés ésszerű fejlesztésének és a termelési tényezők, így különösen a munkaerő lehető legjobb hasznosításának biztosításával;
 - b) ily módon a mezőgazdasági népesség megfelelő életszínvonalának biztosítása, különösen a mezőgazdaságban dolgozók egy főre jutó jövedelmének növelésével;
 - c) a piacok stabilizálása;
 - d) az ellátás hozzáférhetőségének biztosítása;
 - e) a fogyasztók elfogadható ár ellenében történő ellátásának biztosítása;
- (2) A közös agrárpolitika és az alkalmazásához szükséges különleges módszerek kidolgozása során figyelembe kell venni:
 - a) a mezőgazdasági tevékenységnek a mezőgazdaság társadalmi szerkezetéből és a különböző mezőgazdasági régiók közötti szerkezeti és természeti egyenlőtlenségekből adódó sajátos

* Ezt a mellékletet, amely az EK Sz. I. mellékletének felel meg, a későbbiekben kell megszővegezni.

természetét;

- b) a megfelelő kiigazítások fokozatos megvalósításának szükségességét;
- c) azt a tényt, hogy a tagállamokban a mezőgazdaság a gazdaság egészéhez szorosan kapcsolódó ágazat.

III-124. cikk

(1) A III-123. cikkben megfogalmazott célkitűzések elérése érdekében létre kell hozni a mezőgazdasági piacok közös szervezését.

Ez a piacszervezés, az érintett terméktől függően, az alábbi formák valamelyikét ölti:

- a) közös versenyszabályok;
- b) a különböző nemzeti piaci rendtartások kötelező összehangolása;
- c) egy európai piaci rendtartás.

(2) Az (1) bekezdés értelmében létrehozott közös piacszervezés a III-123. cikkben megfogalmazott célkitűzések eléréséhez szükséges minden intézkedést magában foglalhat, így különösen árszabályozást, különböző termékek előállításához és piaci értékesítéséhez nyújtott támogatást, raktározási és készletgazdálkodási szabályokat, valamint közös mechanizmust a behozatal és a kivitel stabilizálására.

A közös piacszervezés a III-123. cikkben meghatározott célkitűzések megvalósítására korlátozódik, és a termelők vagy a fogyasztók közötti minden megkülönböztetést kizár az Unión belül.

Egy esetleges közös árpolitikának közös ismérveken és egységes számítási módszereken kell alapulnia.

(3) Az (1) bekezdésben említett közös piacszervezés célkitűzéseinek elérése érdekében egy vagy több mezőgazdasági orientációs és garanciaalap hozható létre.

III-125. cikk

A III-123. cikkben megfogalmazott célkitűzések elérése érdekében a közös agrárpolitika keretében rendelkezni lehet különösen:

- a) a szakképzés, a kutatás és a mezőgazdasági ismeretek terjesztésének területén az erőfeszítések eredményes összehangolásáról, amely magában foglalhatja projektek vagy intézmények közös finanszírozását;
- b) közös intézkedésekről bizonyos termékek fogyasztásának előmozdítására.

III-126. cikk

(1) A versenyszabályokról szóló szakasz a mezőgazdasági termékek termelésére és kereskedelmére csak olyan mértékben alkalmazható, ahogyan azt a III-127. cikk (2) bekezdésével összhangban elfogadott európai törvények vagy kerettörvények – a III-123. cikkben megfogalmazott célkitűzések figyelembevételével – meghatározzák.

(2) A Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján elfogadott európai rendeletben vagy határozatban támogatás nyújtását engedélyezheti

- a) szerkezeti vagy természeti feltételek miatt hátrányos helyzetben lévő üzemek védelméhez;
- b) gazdaságfejlesztési programok keretében.

III-127. cikk

(1) A Bizottság javaslatokat terjeszt elő a közös agrárpolitika kidolgozására és végrehajtására, beleértve a nemzeti rendtartásoknak a III-124. cikk (1) bekezdésében említett közös piacszervezés egyik formájával történő felváltását, továbbá az e szakaszban meghatározott intézkedések végrehajtására

Ezekben a javaslatokban figyelembe kell venni az ebben a szakaszban említett mezőgazdasági kérdések egymással való kölcsönös összefüggését.

(2) A III-124. cikk (1) bekezdésében előírt közös piacszervezést, továbbá a közös agrárpolitika és a közös halászati politika célkitűzéseinek megvalósításához szükséges egyéb rendelkezéseket európai törvény vagy kerettörvény állapítja meg. Ezeket a törvényeket és kerettörvényeket a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

(3) A Miniszterek Tanácsa, a Bizottság javaslata alapján, elfogadja az árak, a lefölözések, a támogatások és a mennyiségi korlátozások rögzítésére, továbbá a halászati lehetőségek meghatározására és elosztására vonatkozó európai rendeleteket, illetve határozatokat.

(4) A (2) bekezdésnek megfelelően a nemzeti piaci rendtartásokat a III-124. cikk (1) bekezdése szerinti közös piacszervezés válthatja fel, ha

- a) a közös piacszervezés azoknak az ilyen intézkedést ellenző tagállamoknak, amelyek a kérdéses termeléssel kapcsolatban saját nemzeti piaci rendtartással rendelkeznek, az érintett termelők foglalkoztatására és életszínvonalára vonatkozóan egyenértékű biztosítékot nyújt; ennek során a lehetséges alkalmazkodás és a szükséges szakosodás ütemét is figyelembe kell venni, és
- b) ez a közös piacszervezés a nemzeti piacon fennálló feltételekhez hasonló feltételeket biztosít az Unión belüli kereskedelem számára.

(5) Ha egyes nyersanyagokra vonatkozóan a közös piacszervezést azt megelőzően hozzák létre, hogy a megfelelő feldolgozott termékekre már létezne közös piacszervezés, a harmadik országokba irányuló kivitelre szánt feldolgozott termékekhez felhasznált nyersanyagok az Unión kívülről is behozhatók.

III-128. cikk

Ha egy tagállamban valamely termék olyan nemzeti piaci rendtartás vagy azzal azonos hatású nemzeti szabályozás hatálya alá tartozik, amely egy másik tagállam hasonló termékének versenyhelyzetét hátrányosan befolyásolja, a tagállamok kiegyenlítő díjat számolnak fel az abból a tagállamból érkező behozatalra, amelyben ilyen rendtartás vagy szabályozás létezik, kivéve ha ez utóbbi állam a kivitelre kiegyenlítő díjat alkalmaz.

Ezeknek a díjaknak az összegét, az egyensúly helyreállításához szükséges mértékben, a Bizottság állapítja meg európai rendeletekben, illetve határozatokban; ezeken túlmenően egyéb intézkedéseket is engedélyezhet, amelyeknek feltételeit és részleteit maga határozza meg.

5. SZAKASZ

KÖRNYEZET

III-129. cikk

(1) Az Unió környezetpolitikája hozzájárul a következő célkitűzések eléréséhez:

- a) a környezet minőségének megőrzése, védelme és javítása,
- b) az emberi egészség védelme,
- c) a természeti erőforrások körültekintő és ésszerű hasznosítása,
- d) a regionális vagy világméretű környezeti problémák leküzdésére irányuló intézkedések ösztönzése nemzetközi szinten.

(2) Az Unió környezetpolitikájának célja a magas szintű védelem, figyelembe véve ugyanakkor az Unió különböző régióinak helyzetében mutatkozó különbségeket. Ez a politika az elővigyázatosság és a megelőzés elvén, a környezeti károk elsődlegesen a forrásuknál történő elhárításának elvén, valamint a „szennyező fizet”-elven alapul.

Ebben az összefüggésben a környezetvédelmi követelményeknek megfelelő harmonizációs intézkedések adott esetben egy védzáradékot foglalnak magukban, amely felhatalmazza a tagállamokat arra, hogy nem gazdasági jellegű környezetvédelmi okokból ideiglenes intézkedéseket tegyenek, amelyek uniós ellenőrzési eljárás alá tartoznak.

(3) Környezetpolitikája kidolgozása során az Unió figyelembe veszi:

- a) a rendelkezésre álló tudományos és műszaki adatokat,
- b) az Unió különböző régióinak környezeti feltételeit,
- c) a beavatkozás, illetve a be nem avatkozás lehetséges hasznait és költségeit,
- d) az Unió egészségének gazdasági és társadalmi fejlődését, valamint régióinak kiegyensúlyozott fejlődését.

(4) Az Unió és a tagállamok hatáskörük keretén belül együttműködnek a harmadik országokkal és a hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel. A Unió által folytatott együttműködésre vonatkozó részletes szabályok az Unió és az érintett harmadik felek közötti, a III-272. cikknek megfelelően megtárgyalt és megkötött megállapodások tárgyát képezhetik.

Az előző albekezdés nem érinti a tagállamok arra vonatkozó hatáskörét, hogy nemzetközi fórumokon tárgyalásokat folytassanak és nemzetközi megállapodásokat kössenek.

III-130. cikk

(1) A III-129. cikkben említett célok elérése érdekében megteendő intézkedéseket európai törvény vagy kerettörvény állapítja meg. Ezeket a Régiók Bizottságával és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérve és a III-65. cikk sérelme nélkül a Miniszterek Tanácsa egyhangúlag fogadja el az olyan európai törvényt, illetve kerettörvényt, amelyek:

- a) az elsődlegesen adózási természetű intézkedéseket állapítanak meg;
- b) olyan intézkedéseket állapítanak meg, amelyek érintik
 - i. a területrendezést;
 - ii. a mennyiségi vízkészlet-gazdálkodást, illetve amelyek az e készletek rendelkezésre állását akár közvetlenül, akár közvetve befolyásolják,
 - iii. a földhasználatot, kivéve a hulladékgazdálkodást;
- c) a tagállamok valamelyikének különböző energiaforrások közötti választását és energiaellátásának általános szerkezetét jelentős mértékben érintő intézkedéseket állapítanak meg.

A Miniszterek Tanácsa egyhangúlag elfogadott európai határozatban előírhatja, hogy az e bekezdés első albekezdésében említett ügyekben a rendes jogalkotási eljárást kell alkalmazni.

A Miniszterek Tanácsa minden esetben az Európai Parlamenttel, a Régiók Bizottságával és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően jár el.

(3) Európai törvény általános cselekvési programokat állapít meg, amelyek meghatározzák az elérendő elsődleges célkitűzéseket. Ezeket a törvényeket a Régiók Bizottságával és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

Az e programok végrehajtásához szükséges intézkedéseket, az adott esettől függően, az (1), illetve a (2) bekezdésben foglalt feltételeknek megfelelően kell elfogadni.

(4) Az Unió által elfogadott egyes intézkedéseket nem érintve, a környezetpolitika finanszírozásáról és megvalósításáról a tagállamok gondoskodnak.

(5) Ha az (1) bekezdésen alapuló valamely intézkedés egy tagállam hatóságai számára aránytalanul magas költségekkel járna, az ilyen intézkedésekben – a „szennyező fizet”-elv sérelme nélkül – megfelelő módon rendelkezni kell a következőkről:

- a) átmeneti eltérés és/vagy
- b) a Kohéziós Alapból nyújtott pénzügyi támogatás.

III-131. cikk

A III-130. cikk alapján elfogadott védintézkedések nem akadályozzák a tagállamokat abban, hogy szigorúbb védintézkedések tartsanak fenn vagy vezessenek be. Ezeknek az intézkedéseknek összeegyeztethetőeknek kell lenniük az Alkotmánnyal. Az intézkedésekről értesíteni kell a Bizottságot.

6. SZAKASZ

FOGYASZTÓVÉDELEM

III-132. cikk

(1) A fogyasztói érdekek érvényesülésének előmozdítása és a fogyasztóvédelem magas szintjének biztosítása érdekében az Unió hozzájárul a fogyasztók egészségének, biztonságának és gazdasági érdekeinek védelméhez, valamint a tájékoztatáshoz, oktatáshoz és az érdekeik védelmét célzó önszerveződéshez való jogaik megerősítéséhez.

(2) Az Unió a következőkkel járul hozzá az (1) bekezdésben említett célok eléréséhez:

- a) a III-65. cikk alapján a belső piac megvalósításával összefüggésben elfogadott intézkedések;
- b) a tagállami politikákat támogató, kiegészítő és figyelemmel kísérő intézkedések.

(3) A (2) bekezdés b) pontjában említett intézkedéseket európai törvényben vagy kerettörvényben kell megállapítani. Ezeket a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

(4) A (3) bekezdés szerint elfogadott jogi aktusok nem akadályozzák a tagállamokat abban, hogy szigorúbb védintézkedéseket tartsanak fenn vagy vezessenek be. Ezeknek az intézkedéseknek összeegyeztethetőeknek kell lenniük az Alkotmánnyal. Az intézkedésekről értesíteni kell a Bizottságot.

7. SZAKASZ

KÖZLEKEDÉS

III-133. cikk

Az Alkotmány célkitűzéseit az e szakaszban szabályozott területeken egy közös közlekedéspolitikai keretében kell megvalósítani.

III-134. cikk

A III-33. cikket, figyelembe véve a közlekedés sajátosságait, európai törvények és kerettörvények útján kell végrehajtani. Ezeket a Régiók Bizottságával és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

Ezek az európai törvények, illetve kerettörvények megállapítják:

- a) a valamely tagállam területére irányuló vagy onnan kiinduló, illetve egy vagy több tagállam területén áthaladó nemzetközi közlekedésre alkalmazandó közös szabályokat;
- b) azokat a feltételeket, amelyek mellett valamely tagállamban egy ott nem honos fuvarozó közlekedési szolgáltatásokat végezhet;
- c) a közlekedés biztonságát javító intézkedéseket;
- d) az egyéb megfelelő rendelkezéseket.

III-135. cikk

A III-134. cikk első bekezdésében említett európai törvények és kerettörvények elfogadásáig az erre a területre 1958. január 1-jén, illetve csatlakozó államoknál a csatlakozásuk időpontjában irányadó különböző rendelkezéseket egyetlen tagállam sem változtathatja meg oly módon, hogy azok más tagállamok fuvarozóit a belföldi fuvarozóknál – akár közvetlenül, akár közvetve – hátrányosabban érintsék, kivéve ha ez alól a Miniszterek Tanácsa egyhangúlag elfogadott európai határozatban eltérést engedélyezett.

III-136. cikk

Az Alkotmánnyal összeegyeztethetők azok a támogatások, amelyek megfelelnek a közlekedés összehangolására irányuló igényeknek, vagy amelyek a közszolgáltatás fogalmában benne rejlő bizonyos kötelezettségek terheinek megtérítését szolgálják.

III-137. cikk

Az Alkotmány keretei között a fuvarozási díjakra és feltételekre vonatkozóan elfogadott intézkedéseknek figyelembe kell venniük a fuvarozók gazdasági körülményeit.

III-138. cikk

(1) Az Unión belüli közlekedés terén tilos minden olyan megkülönböztetés, amely abban nyilvánul meg, hogy a fuvarozók azonos áruk azonos viszonylatban történő fuvarozása esetén különböző díjakat és feltételeket állapítanak meg az áru származása vagy rendeltetési helye szerinti tagállamtól függően.

(2) Az (1) bekezdés nem zárja ki hogy a III-134. cikk alapján egyéb európai törvények és kerettörvények kerüljenek elfogadásra.

(3) A Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján elfogadja az (1) bekezdés végrehajtására vonatkozó európai rendeleteket és határozatokat. A Miniszterek Tanácsa, az Európai Parlamenttel és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően jár el.

A Miniszterek Tanácsa mindenekelőtt olyan európai rendeleteket és határozatokat fogadhat el, amelyek ahhoz szükségesek, hogy az Unió intézményei az (1) bekezdésben megállapított szabály betartását biztosítani tudják, továbbá hogy az ebből származó előnyöket a felhasználók teljes mértékben élvezhessék.

(4) A Bizottság saját kezdeményezésére vagy valamely tagállam kérelmére az (1) bekezdés hatálya alá tartozó valamennyi megkülönböztetést megvizsgálja, és az érintett tagállamokkal folytatott konzultációt követően, a (3) bekezdésben említett európai rendeletek és határozatok keretei között elfogadja a szükséges európai határozatokat.

III-139. cikk

(1) A tagállamok az Unión belüli közlekedés tekintetében nem állapíthatnak meg olyan díjat vagy feltételt, amely egy vagy több vállalkozás vagy iparág támogatásának vagy védelmének valamely elemét foglalja magában, kivéve ha a Bizottság ezt európai határozatban engedélyezi.

(2) A Bizottság saját kezdeményezésére vagy valamely tagállam kérelmére megvizsgálja az (1) bekezdésben említett díjakat és feltételeket, figyelembe véve különösen a megfelelő regionális gazdaságpolitika követelményeit, a gazdasági fejlődésben elmaradt területek szükségleteit és a politikai körülmények által súlyosan érintett területek problémáit egyrészt, valamint a díjaknak és feltételeknek a különböző közlekedési módok közötti versenyre gyakorolt hatását másrészt.

A valamennyi érintett tagállammal folytatott konzultációt követően a Bizottság elfogadja a szükséges európai határozatokat.

(3) Az (1) bekezdésben előírt tilalom nem vonatkozik a versenytarifákra.

III-140. cikk

A fuvarozók által a határátlépéssel összefüggésben a fuvardíjakon felül felszámított költségek vagy díjak nem léphetnek túl egy ésszerű szintet, figyelembe véve a határátlépéssel ténylegesen felmerült költségeket is.

A tagállamok törekednek ezeknek a költségeknek a csökkentésére.

A Bizottság e cikk alkalmazására ajánlásokat tehet a tagállamoknak.

III-141. cikk

E szakasz rendelkezései nem akadályozzák a Németországi Szövetségi Köztársaságban hozott intézkedések alkalmazását, amennyiben azokra olyan gazdasági hátrányok ellensúlyozása érdekében van szükség, amelyeket Németország felosztása okozott a Szövetségi Köztársaság e felosztás által érintett egyes területeinek gazdaságában.

III-142. cikk

A Bizottság mellett a tagállamok kormányai által kijelölt szakértőkből álló tanácsadó bizottságot kell létrehozni. A Bizottság, amennyiben szükségesnek tartja, konzultál ezzel a bizottsággal a közlekedési kérdésekről.

III-143. cikk

- (1) E szakaszt a vasúti, közúti és belvízi közlekedésre kell alkalmazni.
- (2) Európai törvény vagy kerettörvény megfelelő rendelkezéseket állapíthat meg a tengeri és légi közlekedésre vonatkozóan. Ezeket a Régiók Bizottságával és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

8. SZAKASZ

TRANSZEURÓPAI HÁLÓZATOK

III-144. cikk

(1) A III-14. és III-116. cikkben említett célkitűzések elérése, valamint annak lehetővé tétele érdekében, hogy az uniós polgárok, a gazdasági szereplők, valamint a regionális és helyi közösségek a belső határok nélküli térség kialakításának előnyeit teljes mértékben élvezhessék, az Unió hozzájárul a transzeurópai hálózatok létrehozatalához és fejlesztéséhez a közlekedési, a távközlési és az energiaipari infrastruktúra területén.

(2) A nyitott és versengő piacok rendszerének keretén belül az Unió fellépésének az a célja, hogy elősegítse a nemzeti hálózatok összekapcsolódását és átjárhatóságát, valamint a hálózatokhoz történő hozzáférést. Az Unió különös figyelmet fordít annak szükségességére, hogy a szigeteket, a tengerparttal nem rendelkező területeket és a peremterületeket összekössék a Közösség központi területeivel.

III-145. cikk

(1) A III-144. cikkben említett célkitűzések elérése érdekében az Unió:

- a) iránymutatás-csomagot dolgoz ki, amely a transzeurópai hálózatok területén a tervezett intézkedések célkitűzéseire, prioritásaira és főbb vonalaira vonatkozik; ezek az iránymutatások közös érdekű projekteket határoznak meg;
- b) végrehajt minden olyan intézkedést, különösen a műszaki szabványok összehangolásának területén, amely a hálózatok átjárhatóságának biztosításához szükséges;
- c) támogathatja – különösen megvalósíthatósági tanulmányok, hitelgaranciák vagy kamattámogatások formájában – a tagállamok által támogatott, az a) pontban említett iránymutatások által meghatározott közös érdekű projekteket; az Unió emellett a Kohéziós Alapon keresztül hozzájárulhat a közlekedési infrastruktúra területén egyedi projektek finanszírozásához a tagállamokban.

Az Unió tevékenységei során figyelembe kell venni a projektek potenciális gazdasági életképességét.

(2) A (1) bekezdésben említett iránymutatásokat és egyéb intézkedéseket európai törvényben vagy kerettörvényben kell megállapítani. Ezeket a Régiók Bizottságával és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

A valamely tagállam területét érintő iránymutatásokhoz és közös érdekű projektekhez az érintett tagállam egyetértése szükséges.

(3) A tagállamok a Bizottsággal kapcsolatot tartva összehangolják azokat a nemzeti szinten folytatott politikáikat, amelyek jelentős hatással lehetnek a III-144. cikkben említett célkitűzések elérésére. A Bizottság a tagállamokkal szorosan együttműködve megteheti minden hasznos kezdeményezést az összehangolás előmozdítására.

(4) Az Unió a közös érdekű projektek előmozdítása és a hálózatok átjárhatóságának biztosítása érdekében harmadik országokkal együttműködést folytathat.

9. SZAKASZ

KUTATÁS, TECHNOLÓGIAI FEJLESZTÉS ÉS ÚRKUTATÁS

III-146. cikk

(1) Az Uniónak arra kell törekednie, hogy erősítse az uniós ipar tudományos és technológiai alapjait, ösztönözze nemzetközi versenyképességének fejlődését, ugyanakkor támogassa az Alkotmány egyéb fejezetei alapján szükségesnek ítélt kutatási tevékenységeket.

(2) E célból az Unió az egész területén ösztönzi a vállalkozásokat – a kis- és középvállalkozásokat is beleértve –, a kutatási központokat és egyetemeket a magas színvonalú kutatási és technológiafejlesztési tevékenységeik terén; támogatja azokat az együttműködésüket célzó erőfeszítéseiket, amelyek célja elsősorban az, hogy a kutatók a határokon átívelve szabadon együttműködhessenek egymással, és hogy a vállalkozások kihasználhassák a belső piac lehetőségeit, különösen a nemzeti közbeszerzések megnyitása, a közös szabványok meghatározása és az együttműködés jogi és adóügyi akadályainak felszámolása útján.

(3) Az Unió a kutatás és a technológiai fejlesztés terén az Alkotmány alapján végzett minden tevékenységét – a demonstrációs projekteket is beleértve – e szakasz rendelkezéseinek megfelelően kell meghatározni és végrehajtani.

III-147. cikk

E célkitűzések megvalósítása érdekében az Unió a tagállamokban végzett tevékenységeket kiegészítő alábbi tevékenységeket folytatja:

- a) kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs programok végrehajtása a vállalkozásokkal, kutatási központokkal és egyetemekkel való és az azok közötti együttműködés előmozdításával;
- b) a harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel történő együttműködés előmozdítása az uniós kutatás, technológiai fejlesztés és demonstráció területén;
- c) az uniós kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs tevékenységek eredményeinek terjesztése és hasznosítása;
- d) az uniós kutatók képzésének és mobilitásának ösztönzése.

III-148. cikk

(1) Az Unió és a tagállamok a nemzeti politikák és az uniós politika kölcsönös összhangjának biztosítása érdekében összehangolják kutatási és technológiafejlesztési tevékenységeiket.

(2) A Bizottság a tagállamokkal szorosan együttműködve megtehet minden hasznos kezdeményezést az (1) bekezdésben említett összehangolás előmozdítása érdekében, különös tekintettel az iránymutatások és mutatók megállapítására irányuló kezdeményezésekre, a bevált gyakorlatok cseréjének megszervezésére, valamint az időszakonkénti felülvizsgálat és kiértékelés szükséges elemeinek kialakítására. Az Európai Parlamentet folyamatosan és teljes körűen tájékoztatni kell.

III-149. cikk

(1) Európai törvényben többéves keretprogramot kell megállapítani, amely az Unió valamennyi tevékenységét felöleli. Az ilyen törvényt a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

A keretprogram

- a) meghatározza azokat a tudományos és technológiai célkitűzéseket, amelyeket a III-147. cikkben előirányzott tevékenységekkel kell megvalósítani, és rögzíti az ezekkel kapcsolatos prioritásokat;
- b) kijelöli e tevékenységek irányvonalait;
- c) rögzíti a keretprogramban való uniós pénzügyi részvétel legmagasabb teljes összegét és részletes szabályait, valamint az egyes előirányzott tevékenységekre vonatkozó részösszegeket.

(2) A keretprogramot a helyzet változásának megfelelően ki kell igazítani, illetve ki kell egészíteni.

(3) A keretprogram végrehajtása az egyes tevékenységeken belül kialakított egyedi programok útján történik. Minden egyedi programban meg kell határozni végrehajtásának részletes szabályait, rögzíteni kell időtartamát és rendelkezni kell a szükségesnek ítélt eszközökről. Az egyedi programokban rögzített, szükségesnek ítélt összegek nem léphetik túl a keretprogramra és az egyes tevékenységekre megállapított teljes összeg felső határát.

(4) A Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján elfogadja az egyedi programokat létrehozó európai rendeleteket, illetve határozatokat. A Miniszterek Tanácsa az Európai Parlamenttel és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően jár el.

III-150. cikk

A többéves keretprogram végrehajtása céljából európai törvényben vagy kerettörvényben meg kell határozni:

- a) a vállalkozások, kutatási központok és egyetemek részvételére vonatkozó szabályokat, és
- b) a kutatási eredmények terjesztésére vonatkozó szabályokat.

Az ilyen törvényeket, illetve kerettörvényeket a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott

konzultációt követően kell elfogadni.

III-151. cikk

A többéves keretprogram végrehajtása során európai törvénnyel olyan kiegészítő programok is létrehozhatók, amelyekben csak bizonyos tagállamok vesznek részt, és amelyeket – az esetleges uniós részvételre is figyelemmel – a részt vevő tagállamok finanszíroznak.

Ezekben a törvényekben meg kell határozni a kiegészítő programokra, így különösen az ismeretek terjesztésére és a más tagállamok általi hozzáférésre vonatkozó szabályokat. Az ilyen törvényt, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően, az érintett tagállamokkal egyetértésben kell elfogadni.

III-152. cikk

A többéves keretprogram végrehajtása során európai törvény – az érintett tagállamokkal egyetértésben – előírhatja a több tagállam által indított kutatási és fejlesztési programokban való részvételt, beleértve az e programok végrehajtására kialakított struktúrákban való részvételt is.

Az ilyen törvényeket a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

III-153. cikk

A többéves keretprogram végrehajtása során az Unió harmadik országokkal vagy nemzetközi szervezetekkel történő együttműködést irányozhat elő az uniós kutatás, technológiai fejlesztés és demonstrációs programok területén.

Az ilyen együttműködésre vonatkozó részletes szabályok az Unió és az érintett harmadik felek közötti, a III-227. cikknek megfelelően megtárgyalt és megkötött megállapodások tárgyát képezhetik.

III-154. cikk

A Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján elfogadott európai rendelettel vagy határozattal közös vállalkozásokat vagy egyéb olyan struktúrákat hozhat létre, amelyek az uniós kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs programok szabályszerű végrehajtásához szükségesek. A Miniszterek Tanácsa, az Európai Parlamenttel és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően jár el.

III-155. cikk

(1) A tudományos és műszaki haladás, az ipari versenyképesség előmozdítása, valamint az uniós politikák végrehajtásának elősegítése érdekében az Unió európai űrpolitikát alakít ki. E célból közös kezdeményezéseket segíthet, a kutatásokat és technológiai fejlesztéseket támogathat, és összehangolhatja a világűr kutatásához és hasznosításához szükséges erőfeszítéseket.

(2) Az (1) bekezdésben említett célkitűzések megvalósításához való hozzájárulás érdekében a szükséges intézkedéseket, amelyek egy európai űrprogram formáját is ölthetik, európai törvény vagy kerettörvény állapítja meg.

III-156. cikk

A Bizottság minden év elején jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Miniszterek Tanácsának. A jelentés különösen a megelőző évi kutatási és technológiafejlesztési tevékenységre, e tevékenységek eredményének terjesztésére, valamint a folyó év munkaprogramjára terjed ki.

10. SZAKASZ

ENERGIA

III-157. cikk

(1) A belső piac létrehozása keretében, és a környezet megőrzésének és javításának szükségességére tekintettel az Unió energiapolitikájának fő céljai a következők::

- a) az energiapiac működésének biztosítása,
- b) az energiaellátás biztonságának garantálása az Unión belül,
- c) az energiahatékonyság, és az energiatakarékosság, valamint az új és megújuló energiaforrások kifejlesztésének előmozdítása.

(2) A (1) bekezdésben említett célkitűzések megvalósításához szükséges intézkedéseket európai törvény vagy kerettörvény állapítja meg. Ezeket a Régiók Bizottságával és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

Ezek a törvények és kerettörvények – a III-130. cikk (2) bekezdésének c) pontját nem érintve – nem befolyásolhatják a tagállamok különböző energiaforrások közötti választását és energiaellátásának általános szerkezetét.

IV. FEJEZET

A SZABADSÁG, A BIZTONSÁG ÉS A JOG ÉRVÉNYESÜLÉSÉNEK TÉRSÉGE

1. SZAKASZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

III-158. cikk

- (1) Az Unió egy, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget alkot, amelyben tiszteletben tartják az alapvető jogokat és figyelembe veszik a tagállamok eltérő jogi hagyományait és jogrendszeit.
- (2) Az Unió biztosítja a személyek belső határokon történő ellenőrzések alóli mentességét, továbbá a menekültügy, a bevándorlás és a külső határok ellenőrzése terén a tagállamok közötti szolidaritáson alapuló olyan közös politikát alakít ki, amely a harmadik országok állampolgáraival szemben méltányos bánásmódot biztosít. E fejezet alkalmazásában a hontalan személyeket harmadik ország állampolgárának kell tekinteni.
- (3) Az Unió a bűncselekmények, a rasszizmus és az idegengyűlölet megelőzésére és leküzdésére irányuló intézkedésekkel, valamint a rendőri, az igazságügyi és az egyéb, hatáskörrel rendelkező hatóságok koordinációjára és együttműködésére irányuló intézkedésekkel, továbbá a büntetőügyekben hozott bírósági határozatok kölcsönös elismerése és – amennyiben szükséges – a büntető jogszabályok közelítése révén a biztonságot magas szintjének garantálásán munkálkodik.
- (4) Az Unió, különösen a polgári ügyekben hozott bírósági és bíróságon kívüli határozatok kölcsönös elismerésének elvével, megkönnyíti az igazságszolgáltatás igénybevételét.

III-159. cikk

Az Európai Tanács meghatározza a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térségén belüli jogalkotási és operatív programok tervezésére vonatkozó stratégiai iránymutatásokat.

III-160. cikk

- (1) A tagállamok nemzeti parlamentjei a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról szóló jegyzőkönyvben foglalt külön szabályoknak megfelelően gondoskodnak arról, hogy az e fejezet 4. és 5. szakasza keretében benyújtott jogalkotási javaslatok és kezdeményezések összhangban legyenek a szubszidiaritás elvével.

A tagállamok nemzeti parlamentjei részt vehetnek a III-161. cikk szerinti értékelő eljárásokban és – a III-177. cikknek, illetve a III-174. cikknek megfelelően – az Európai politikai ellenőrzésében, valamint az Eurojust tevékenységének értékelésében.

III-161. cikk

A III-265–III-267. cikk sérelme nélkül a Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján európai rendeleteket és határozatokat fogadhat el, amelyekben megállapítja azokat a szabályokat, amelyek szerint a tagállamok a Bizottsággal együttműködve – különösen a kölcsönös elismerés elvének teljes körű alkalmazását elősegítendő – elvégzik az e fejezetben említett uniós politikák tagállami hatóságok általi végrehajtásának objektív és pártatlan értékelését. Az értékelés tartalmáról és eredményéről tájékoztatni kell az Európai Parlamentet és a tagállamok nemzeti parlamentjeit.

III-162. cikk

A belső biztonságra vonatkozó operatív együttműködés Unión belüli előmozdításának és erősítésének biztosítására egy állandó bizottság jön létre a Miniszterek Tanácsának keretében. A III-247. cikk sérelme nélkül e bizottság segíti a hatáskörrel rendelkező tagállami hatóságok intézkedéseinek összehangolását. E bizottság munkájába be lehet vonni az Unió érintett szerveinek, hivatalainak és ügynökségeinek képviselőit. A bizottság munkájáról folyamatosan tájékoztatni kell az Európai Parlamentet és a tagállamok nemzeti parlamentjeit.

III-163. cikk

E fejezet nem érinti a közrend fenntartásával, illetve a belső biztonság megőrzésével kapcsolatos tagállami hatáskörök gyakorlását.

III-164. cikk

A Miniszterek Tanácsa európai rendeleteket fogad el a tagállamok illetékes szervezeti egységei között, illetve az ezen egységek és a Bizottság között az e fejezet által szabályozott területeken történő igazgatási együttműködés biztosítására. A Miniszterek Tanácsa, a III-165 cikk sérelme nélkül, a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően határoz.

III-165. cikk

Az e fejezet 4. és 5. szakaszában említett jogi aktusokat

- a) a Bizottság javaslata alapján vagy
- b) a tagállamok egynegyedének kezdeményezése alapján kell elfogadni.

2. SZAKASZ

A HATÁROK ELLENŐRZÉSÉVEL, A MENEKÜLTÜGGYEL ÉS A BEVÁNDORLÁSSAL KAPCSOLATOS POLITIKÁK

III-166. cikk

- (1) Az Unió olyan politikát alakít ki, amelynek célja:
- a) annak biztosítása, hogy a belső határok átlépésekor a személyek, állampolgárságuktól függetlenül, mentesüljenek mindenfajta ellenőrzés alól;
 - b) a külső határokon a személyek ellenőrzésének és a határátlépések eredményes felügyeletének biztosítása;
 - c) integrált határőrizeti rendszer fokozatos bevezetése a külső határokon.
- (2) Ennek érdekében európai törvények és kerettörvények intézkedéseket állapítanak meg a következőkre vonatkozóan:
- a) a vízumokra és a rövid távú tartózkodásra jogosító tartózkodási engedélyekre vonatkozó közös politika;
 - b) azok az ellenőrzések, amelyeknek a külső határokat átlépő személyeket alá kell vetni;
 - c) azok a feltételek, amely mellett harmadik országok állampolgárai rövid ideig szabadon mozoghatnak az Unión belül;
 - d) a külső határok integrált határőrizeti rendszerének fokozatos bevezetéséhez szükséges valamennyi intézkedés;
 - e) a személyek mentessége, állampolgárságuktól függetlenül, a belső határok átlépésekor történő mindenfajta ellenőrzés alól.
- (3) E cikk nem érinti a tagállamok arra vonatkozó hatáskörét, hogy a nemzetközi joggal összhangban megállapítsák földrajzi határaikat.

III-167. cikk

- (1) Az Unió közös menekültügyi és ideiglenes védelem nyújtására vonatkozó politikát alakít azzal a céllal, hogy a nemzetközi védelmet igénylő harmadik országbeli állampolgárok mindegyike számára megfelelő jogállást kínáljon és biztosítsa a visszaküldés tilalma elvének tiszteletben tartását. E politikának összhangban kell lennie a menekültek jogállásáról szóló, 1951. július 28-ai genfi egyezményvel és 1967. január 31-ei jegyzőkönyvvel, valamint az egyéb vonatkozó szerződésekkel.

(2) Ennek érdekében európai törvények és kerettörvények intézkedéseket állapítanak meg egy közös európai menekültügyi rendszer létrehozása céljából, amely a következőket foglalja magában:

- a) az Unió egészén belül érvényes egységes menekült jogállás a harmadik országok állampolgárai számára,
- b) az Unió egészén belül érvényes egységes kiegészítő védelmet biztosító jogállás a harmadik országok azon állampolgárai számára, akiknek, anélkül hogy európai menekült jogállást kapnának, nemzetközi védelemre van szükségük,
- c) közös rendszer a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek ideiglenes védelemére e személyek tömeges beáramlása esetén,
- d) közös eljárások az egységes menekült vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállás megadására és visszavonására vonatkozóan,
- e) a menedékjog vagy kiegészítő védelem iránti kérelem elbírálására köteles tagállam meghatározására vonatkozó kritériumok és eljárások,
- f) előírások a menedékkérők és kiegészítő védelmet kérők befogadásának feltételeire vonatkozóan,
- g) partnerség és együttműködés a harmadik országokkal a menedékkérők, illetve a kiegészítő vagy ideiglenes védelmet kérő személyek beáramlásának kezelése céljából.

(3) Abban az esetben, ha egy vagy több tagállam olyan sürgős helyzettel szembesül, amelyet harmadik országok állampolgárainak hirtelen beáramlása jellemez, a Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján elfogadott európai rendeletben vagy határozatban az érintett tagállam vagy tagállamok javára átmeneti intézkedéseket fogadhat el. A Miniszterek Tanácsa az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően határoz.

III-168. cikk

(1) Az Unió közös bevándorlási politikát alakít ki, amelynek célja a migrációs hullámok hatékony kezelése azok minden szakaszában, méltányos bánásmód biztosítása a harmadik országok azon állampolgárai számára, akik jogszerűen tartózkodnak valamely tagállamban, valamint az illegális bevándorlás és az emberkereskedelem megelőzése és az ezek elleni megerősített küzdelem.

(2) Ennek érdekében az európai törvények és kerettörvények intézkedéseket állapítanak meg a következőkre vonatkozóan:

- a) a beutazás és a tartózkodás feltételei, valamint szabályok a hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumok és hosszú távú tartózkodási engedélyek tagállamok által történő kiadására vonatkozóan, beleértve a családegyesítési célúakat is,
- b) a tagállamok valamelyikében jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok jogainak meghatározása, ideértve a más tagállamokban való szabad mozgásra és tartózkodásra irányadó feltételeket is,

- c) illegális bevándorlás és jogellenes tartózkodás, beleértve az jogellenesen tartózkodó személyek kitoloncolását és repatriálását is;
 - d) küzdelem az emberkereskedelem, különösen a nőkkal és gyermekekkel folytatott kereskedelem ellen.
- (3) Az Unió a területén jogellenesen tartózkodó személyek származási országukba való visszafogadása érdekében a III-227. cikknek megfelelően harmadik országokkal visszafogadási megállapodásokat köthet.
- (4) Európai törvények vagy kerettörvények intézkedéseket állapíthatnak meg – kizárva azonban a tagállamok jogszabályi és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen összehangolását – azoknak a tagállami intézkedéseknek az ösztönzésére és támogatására, amelyek a területükön jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok integrálására irányulnak.
- (5) E cikk nem érinti a tagállamok jogát arra, hogy meghatározzák, harmadik országok hány olyan állampolgárát engedik be területükre, akik a harmadik országból azzal a szándékkal érkeznek, hogy önálló vállalkozóként vagy alkalmazottként vállaljanak munkát.

III-169. cikk

Az Unió e szakaszban meghatározott politikáira és azok végrehajtására a szolidaritás és a felelősség tagállamok közötti igazságos elosztásának elve az irányadó, ideértve annak pénzügyi vonatkozásait is. Az Unió e szakasz alapján elfogadott jogi aktusaiban, minden olyan esetben, amikor erre szükség van, megfelelő módon rendelkezni kell ennek az elvnek az alkalmazásáról.

3. SZAKASZ

IGAZSÁGÜGYI EGYÜTTMŰKÖDÉS POLGÁRI ÜGYEKBEN

III-170. cikk

(1) Az Unió a több államra kiterjedő vonatkozású polgári ügyekre vonatkozóan igazságügyi együttműködést alakít ki, amely a polgári ügyekben hozott bírósági és bíróságon kívüli határozatok kölcsönös elismerésének elvén alapul. Ennek az együttműködésnek a keretében olyan intézkedések is elfogadhatók, amelyek célja a tagállamok jogszabályi és közigazgatási rendelkezéseinek közelítése.

(2) Ennek érdekében az európai törvények és kerettörvények intézkedéseket állapítanak meg, többek között, a következőkre vonatkozóan:

- a) a bírósági és bíróságon kívüli ügyekben hozott határozatok kölcsönös elismerése és végrehajtása,
- b) a bírósági és bíróságon kívüli iratok határokon átnyúló kézbesítése,
- c) a tagállamokban alkalmazandó kollíziós, illetve joghatóságra vonatkozó szabályok összeegyeztethetősége,
- d) együttműködés a bizonyítékok beszerzése terén,
- e) az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés magas szintje,
- f) a polgári eljárások zökkenőmentes lefolytatása, szükség esetén a tagállamokban alkalmazandó polgári eljárásjogi szabályok összeegyeztethetőségének előmozdításával,
- g) alternatív módszerek kidolgozása a jogviták rendezésére,
- h) a bírák, ügyészek és az igazságszolgáltatási alkalmazottak képzésének támogatása.

(3) A (2) bekezdéstől eltérve a több államra kiterjedő vonatkozású családjogi kérdésekre vonatkozó intézkedéseket a Miniszterek Tanácsa által elfogadott európai törvényben vagy kerettörvényben kell megállapítani. A Miniszterek Tanácsa, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, egyhangúlag határoz.

A Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján elfogadott európai határozatban meghatározhatja a több államra kiterjedő vonatkozású családjogi kérdések azon területeit, amelyek esetében a rendes jogalkotási eljárást lehet alkalmazni. A Miniszterek Tanácsa, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, egyhangúlag határoz.

4. SZAKASZ

IGAZSÁGÜGYI EGYÜTTMŰKÖDÉS BÜNTETŐÜGYEKBEN

III-171. cikk

(1) Az Unióban a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés a büntetőügyekben hozott bírósági ítéletek és határozatok kölcsönös elismerésének elvén alapul, és magában foglalja a tagállamok jogszabályi és közigazgatási rendelkezéseinek közelítését a (2) bekezdésben és a III-172. cikkben említett területeken.

Európai törvényekben és kerettörvényekben intézkedéseket kell megállapítani, amelyek célja:

- a) a bírósági ítéleteknek és határozatoknak az Unió egészén belüli kölcsönös elismerését biztosító szabályok és eljárások megállapítása,
- b) a tagállamok közötti joghatósági összeütközések megelőzése és rendezése,
- c) a bírák, ügyészek és az igazságszolgáltatási alkalmazottak képzésének elősegítése,
- d) a tagállamok igazságügyi vagy annak megfelelő hatóságai közötti együttműködés megkönnyítése a büntetőeljárások keretében és a határozatok végrehajtása terén.

(2) A több államra kiterjedő vonatkozású büntetőügyekben a bírósági ítéletek és határozatok kölcsönös elismerésének, valamint a rendőrségi és igazságügyi együttműködésnek a megkönnyítése érdekében európai törvényekben vagy kerettörvényekben minimumszabályokat lehet megállapítani a következő területeken:

- a) a bizonyítékok kölcsönös elfogadhatósága a tagállamok között,
- b) az egyének jogai a büntetőeljárásban,
- c) a bűncselekmények sértettjeinek jogai,
- d) a büntetőeljárás bármely egyéb olyan külön vonatkozásai, amelyeket a Miniszterek Tanácsa európai határozatban előzetesen ilyenként határozott meg. Erről a Miniszterek Tanácsa, az Európai Parlament hozzájárulását követően, egyhangúlag határoz.

Ezeknek a minimumszabályoknak az elfogadása nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy a büntetőeljárás során az egyének számára magasabb szintű védelmet biztosító intézkedéseket tartsanak fenn, vagy vezessenek be.

III-172. cikk

(1) Európai törvényben vagy kerettörvényben szabályozási minimumok állapíthatók meg a bűncselekményi tényállások és a büntetési tételek meghatározására vonatkozóan az olyan különösen súlyos bűncselekmények esetében, amelyek jellegüknél vagy hatásuknál fogva határokon átnyúló vonatkozásúak, illetve az olyan bűncselekmények esetében, amelyek esetében különösen szükséges, hogy az ellenük folytatott küzdelem közös alapokon nyugodjék.

Ezek a bűncselekményi területek a következők: terrorizmus, emberkereskedelem és a nők és gyermekek szexuális kizsákmányolása, tiltott kábítószer-kereskedelem, tiltott fegyverkereskedelem, pénzmosás, korrupció, pénz és egyéb fizetőeszközök hamisítása, számítógépes bűnözés és szervezett bűnözés.

A bűnözés alakulásának függvényében a Miniszterek Tanácsa európai határozatban egyéb bűncselekményi területekről állapíthatja meg, hogy azok megfelelnek az e bekezdésben meghatározott kritériumoknak. Erről a Miniszterek Tanácsa az Európai Parlament egyetértést követően, egyhangúlag határoz.

(2) Ha valamely harmonizációs intézkedések hatálya alá tartozó területen az Unió politikájának eredményes végrehajtásához elengedhetetlen a büntető jogszabályok közelítése, európai kerettörvényben szabályozási minimumokat lehet megállapítani e területen a bűncselekményi tényállások és a büntetési tételek meghatározására vonatkozóan.

A III-165. cikk sérelme nélkül az ilyen kerettörvényeket ugyanazon eljárásnak megfelelően kell elfogadni, amely szerint az előző bekezdésben említett harmonizációs intézkedéseket elfogadták.

III-173. cikk

Európai törvények vagy kerettörvények intézkedéseket állapíthatnak meg a bűnmegelőzés terén a tagállami intézkedések előmozdítására és támogatására. Az ilyen intézkedések nem terjedhetnek ki a tagállamok jogszabályi és közigazgatási rendelkezéseinek a közelítésére.

III-174. cikk

(1) Az Eurojust feladata a két vagy több tagállamot érintő, illetve a közös alapokon való bűnüldözést szükségessé tevő súlyos bűncselekmények vonatkozásában hatáskörrel rendelkező nemzeti bűnüldöző hatóságok közötti megfelelő koordináció és együttműködés támogatása és erősítése a nemzeti hatóságok, illetve az Europol által végzett operatív cselekmények és az általuk szolgáltatott információk alapján.

(2) Az Eurojust felépítését, működését, tevékenységi területét és feladatait európai törvény határozza meg. E feladatok a következőket foglalhatják magukban:

- a) a nemzeti hatóságok által lefolytatandó büntetőeljárások kezdeményezése és koordinálása, különösen az Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekmények vonatkozásában;
- b) az igazságügyi együttműködés erősítése, beleértve a joghatósági összeütközések feloldását is, szorosan együttműködve az Európai Igazságügyi Hálózattal.

Európai törvényben kell továbbá meghatározni azokat a szabályokat, amelyek alapján az Európai Parlament és a tagállamok nemzeti parlamentjei részt vesznek az Eurojust tevékenységének értékelésében.

(3) Az e rendelkezésben említett büntetőeljárások során, a III-175. cikk sérelme nélkül, a hivatalos eljárási cselekményeket a tagállamok hatáskörrel rendelkező tisztviselői végzik.

III-175. cikk

(1) A határon átnyúló vonatkozású súlyos bűncselekmények, valamint az Unió érdekeit sértő bűncselekmények üldözésére a Miniszterek Tanácsa európai törvénnyel Európai Ügyészséget hozhat létre az Eurojustból. Erről a Miniszterek Tanácsa, az Európai Parlament hozzájárulását követően, egyhangúlag határoz.

(2) Az Európai Ügyészség rendelkezik hatáskörrel, adott esetben az Europollal együttműködve, a több tagállamot érintő súlyos bűncselekmények, valamint az Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekmények tetteseinek és részeseinek felkutatásáért, velük szemben a nyomozás lefolytatásáért és bíróság elé állításukért az (1) bekezdésben előírt európai törvényben meghatározottak szerint. Az ilyen bűncselekmények vonatkozásában a tagállamok hatáskörrel rendelkező bíróságai előtt az ügyészi feladatokat az Európai Ügyészség látja el.

(3) Az (1) bekezdésben említett európai törvényben meg kell határozni az Európai Ügyészség alapokmányát, a feladatai ellátására irányadó feltételeket, a tevékenységét szabályozó eljárási szabályokat és a bizonyítékok elfogadhatóságának szabályait, valamint a feladatai ellátása során végzett eljárási cselekményeinek bíróság általi felülvizsgálatára vonatkozó szabályokat.

5. SZAKASZ

RENDŐRSÉGI EGYÜTTMŰKÖDÉS

III-176. cikk

- (1) Az Unió rendőrségi együttműködést alakít ki, amely valamennyi hatáskörrel rendelkező tagállami hatóság, köztük a tagállamok rendőrségeinek, vám- és egyéb büntetőszakszolgálatainak a bűncselekmények megelőzésében, felderítésében és nyomozásában való együttműködését magában foglalja.
- (2) E célból európai törvényekben vagy kerettörvényekben intézkedéseket lehet megállapítani a következőkre vonatkozóan:
- a) a releváns információk összegyűjtése, tárolása, feldolgozása, elemzése és cseréje;
 - b) a személyzet képzésének támogatása, valamint együttműködés a személyzet egymás közötti cseréje, a felszerelések és a kriminalisztikai kutatások terén;
 - c) a szervezett bűnözés súlyos formáinak felderítésére vonatkozó közös nyomozási technikák.
- (3) A Miniszterek Tanácsa európai törvényben vagy kerettörvényben intézkedéseket állapíthat meg az (1) bekezdésben említett hatóságok közötti operatív együttműködésre vonatkozóan. A Miniszterek Tanácsa, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, egyhangúlag határoz.

III-177. cikk

- (1) Az Europol feladata, hogy támogassa és erősítse a tagállamok rendőri hatóságainak és egyéb büntetőszakszolgálatainak tevékenységét és a közöttük folytatott kölcsönös együttműködést a két vagy több tagállamot érintő bűncselekmények, a terrorizmus és az uniós politikák alá tartozó közös érdekeket sértő bűnözési formák megelőzése és üldözése terén.
- (2) Az Europol felépítését, működését, tevékenységi területét és feladatait európai törvény határozza meg. E feladatok a következőket foglalhatják magukban:
- a) a információk, így különösen a tagállamok vagy harmadik országok hatóságai, illetve az EU-n kívüli szervezetek által szolgáltatott információk összegyűjtése, tárolása, feldolgozása, elemzése és cseréje;
 - b) a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságaival közösen vagy közös nyomozócsoportok keretében végzett nyomozati és operatív tevékenységek összehangolása, megszervezése és végrehajtása, adott esetben az Eurojusttal kapcsolatot tartva.

Európai törvényben kell továbbá meghatározni azokat az eljárásokat, amelyek szerint az Európai Parlament, a tagállamok nemzeti parlamentjeivel közösen, ellenőrzi az Europol tevékenységét.

(3) Az Europol által végzett operatív cselekményeket az e cselekményekkel érintett tagállam hatóságaival kapcsolatot tartva és velük egyetértésben kell végrehajtani. Kényszerítő intézkedések alkalmazására kizárólag a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok jogosultak.

III-178. cikk

A Miniszterek Tanácsa európai törvényben vagy kerettörvényben állapítja meg azokat a feltételeket és korlátokat, amelyek mellett a III-171. és III-176. cikkben említett hatáskörrel rendelkező hatóságok egy másik tagállam területén, az adott állam hatóságaival kapcsolatot tartva és velük egyetértésben tevékenykedhetnek. A Miniszterek Tanácsa, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, egyhangúlag határoz.

V. FEJEZET

AZOK A TERÜLETEK, AHOL AZ UNIÓ ÖSSZEHANGOLÓ, KIEGÉSZÍTŐ VAGY TÁMOGATÓ INTÉZKEDÉSEKET TEHET

1. SZAKASZ

NÉPEGÉSZSÉGÜGY

III-179. cikk

(1) Valamennyi uniós politika és tevékenység meghatározása és végrehajtása során biztosítani kell az emberi egészségvédelem magas szintjét.

Az Unió fellépése, amely kiegészíti a nemzeti politikákat, a népegészségügyi helyzet javítására, az emberi megbetegedések és betegségek, valamint az emberek testi és szellemi épségét fenyegető veszélyek okainak megelőzésére irányul. Az ilyen fellépés magában foglalja a széles körben terjedő súlyos betegségek elleni küzdelmet az azok okaira, terjedésére és megelőzésére vonatkozó kutatások, valamint az egészségügyi tájékoztatás és oktatás által.

Az Unió kiegészíti a tagállamok fellépését a kábítószer-fogyasztással kapcsolatos egészségkárosodás csökkentése érdekében, beleértve a felvilágosítást és a megelőzést is.

(2) Az Unió bátorítja a tagállamok közötti együttműködést az e cikkben említett területeken, és szükség esetén támogatást nyújt a tagállamok fellépéséhez.

A tagállamok a Bizottsággal együttműködve összehangolják politikáikat és programjaikat az (1) bekezdésben említett területeken. A Bizottság a tagállamokkal szorosan együttműködve megteheti minden hasznos kezdeményezést az összehangolás előmozdítására, különös tekintettel az iránymutatások és mutatók megállapítására irányuló kezdeményezésekre, a bevált gyakorlatok cseréjének megszervezésére, valamint az időszakonkénti felülvizsgálat és kiértékelés szükséges elemeinek kialakítására. Az Európai Parlamentet folyamatosan és teljes körűen tájékoztatni kell.

(3) Az Unió és a tagállamok elősegítik az együttműködést harmadik országokkal és a népegészségügy területén hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel.

(4) Az e cikkben említett célkitűzések eléréséhez való hozzájárulás érdekében a közös biztonsági kockázatok kezelésére európai törvényekben vagy kerettörvényekben kell megállapítani a következőket:

- a) az emberi eredetű szervek és szövetek, a vér és vérkészítmények magas szintű minőségi és biztonsági előírásainak megállapítására vonatkozó intézkedések; ezek az intézkedések nem akadályozhatják a tagállamokat abban, hogy szigorúbb védintézkedéseket tartsanak fenn vagy vezessenek be;
- b) intézkedések az állat- és növényegészségügy terén, amelyek közvetlen célja a közegészség védelme.

Ezeket az európai törvényeket, illetve kerettörvényeket a Régiók Bizottságával és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

(5) Ezen túlmenően európai törvény vagy kerettörvény ösztönző intézkedéseket állapíthat meg az emberi egészség védelmére és javítására, továbbá a határokon át, széles körben terjedő súlyos betegségek elleni küzdelemre vonatkozóan, kizárva azonban a tagállamok jogszabályi és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen összehangolását. Ezeket a Régiók Bizottságával és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

(6) A Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján ajánlásokat is elfogadhat az e cikkben meghatározott célok érdekében.

(7) A népegészségügy terén való uniós fellépés során teljes mértékben tiszteletben kell tartani a tagállamoknak az egészségügyi szolgáltatások és az orvosi ellátás szervezésére és nyújtására vonatkozó hatáskörét. Így különösen a (4) bekezdés a) pontjában említett intézkedések nem érinthetik a szervek és vér adására vagy gyógyászati célú felhasználására vonatkozó nemzeti rendelkezéseket.

2. SZAKASZ

IPAR

III-180. cikk

(1) Az Unió és a tagállamok biztosítják az uniós ipar versenyképességéhez szükséges feltételek meglétét.

E célból – összhangban a nyitott és versengő piacok rendszerével – fellépésük arra irányul, hogy:

- a) felgyorsítsák az ipar alkalmazkodását a strukturális változásokhoz;
- b) ösztönözzék egy olyan környezet kialakítását, amely az Unió egész területén kedvez a kezdeményezéseknek és a vállalkozások – különösen a kis- és középvállalkozások – fejlődésének;
- c) ösztönözzék egy olyan környezet kialakítását, amely kedvez a vállalkozások közötti együttműködésnek;
- d) elősegítsék az innovációs, kutatási és technológiafejlesztési politikákban rejlő ipari lehetőségek jobb kihasználását.

(2) A tagállamok a Bizottsággal kapcsolatot tartva konzultálnak egymással, és amennyiben szükséges, összehangolják fellépésüket. A Bizottság megteheti minden hasznos kezdeményezést ennek az összehangolásnak az előmozdítása érdekében, különös tekintettel az iránymutatások és mutatók megállapítására irányuló kezdeményezésekre, a bevált gyakorlatok cseréjének megszervezésére, valamint az időszakonkénti felülvizsgálat és kiértékelés szükséges elemeinek kialakítására. Az Európai Parlamentet folyamatosan és teljes körűen tájékoztatni kell.

(3) Az Unió az Alkotmány egyéb rendelkezései alapján folytatott politikái és tevékenysége útján hozzájárul az (1) bekezdésben meghatározott célkitűzések eléréséhez. Európai törvény vagy kerettörvény egyedi intézkedéseket állapíthat meg a tagállamokban végrehajtott olyan fellépések támogatására, amelyek az (1) bekezdésben kitűzött célok megvalósítására irányulnak, kizárva azonban a tagállamok jogszabályi és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen összehangolását. Ezeket a törvényeket és kerettörvényeket a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

E szakasz nem szolgálhat alapot ahhoz, hogy az Unió bármilyen olyan intézkedést vezessen be, amely a verseny torzulásához vezethet, vagy amely adórendelkezéseket vagy a munkavállalók jogait és érdekeit érintő rendelkezéseket tartalmaz.

3. SZAKASZ

KULTÚRA

III-181. cikk

- (1) Az Unió hozzájárul a tagállamok kultúrájának virágzásához, tiszteletben tartva nemzeti és regionális sokszínűségüket, ugyanakkor előtérbe helyezve a közös kulturális örökséget.
- (2) Az Unió fellépésének célja a tagállamok közötti együttműködés előmozdítása és szükség esetén tevékenységük támogatása és kiegészítése a következő területeken:
- a) az európai népek kultúrája és történelme ismeretének és terjesztésének javítása,
 - b) az európai jelentőségű kulturális örökség megőrzése és védelme,
 - c) nem kereskedelmi jellegű kulturális cserék,
 - d) a művészeti és irodalmi alkotás, beleértve az audiovizuális szektort is.
- (3) Az Unió és a tagállamok erősítik az együttműködést a harmadik országokkal és a kultúra területén hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel, így különösen az Európa Tanáccsal.
- (4) Az Unió az Alkotmány egyéb rendelkezései alá tartozó tevékenysége során, különösen kulturái sokszínűségének tiszteletben tartása és támogatása érdekében, figyelembe veszi a kulturális szempontokat.
- (5) Az e cikkben említett célkitűzések eléréséhez való hozzájárulás érdekében:
- a) európai törvények vagy kerettörvények ösztönző intézkedéseket állapítanak meg, kizárva azonban a tagállamok jogszabályi és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen összehangolását; ezeket a törvényeket és kerettörvényeket a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően kell elfogadni.
 - b) a Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján ajánlásokat fogad el.

4. SZAKASZ

OKTATÁS, SZAKKÉPZÉS, IFJÚSÁG ÉS SPORT

III-182. cikk

(1) Az Unió a tagállamok közötti együttműködés ösztönzésével és szükség esetén tevékenységük támogatásával és kiegészítésével hozzájárul a minőségi oktatás fejlesztéséhez. Ennek során teljes mértékben tiszteletben tartja a tagállamoknak a szakképzés tartalmára és szervezeti felépítésére vonatkozó hatáskörét.

Az Unió a sportnak a társadalomban és a nevelésben betöltött szerepére tekintettel hozzájárul az európai sport előmozdításához.

(2) Az Unió fellépésének célja:

- a) az európai dimenzió fejlesztése az oktatásban, különösen a tagállamok nyelveinek oktatása és terjesztése útján;
- b) a diákok és a tanárok mobilitásának ösztönzése, többek között az oklevelek és résztanulmányok tanulmányi célú elismerésének ösztönzésével;
- c) az oktatási intézmények közötti együttműködés előmozdítása;
- d) a tagállamok oktatási rendszereit egyaránt érintő kérdésekre vonatkozó információ- és tapasztalatcsere fejlesztése;
- e) a fiatalok és a szociálpedagógusok csereprogramjainak elősegítése, valamint a fiatalok ösztönzése arra, hogy vegyenek részt Európa demokratikus életében;
- f) a távoktatás fejlesztésének ösztönzése;
- g) a sport európai dimenzióinak fejlesztése a versenyek tisztaságának és a sportszervezetek közötti együttműködésnek az előmozdítása, illetve a sportolók, különösen a fiatal sportolók fizikai és szellemi épségének védelme révén.

(3) Az Unió és a tagállamok erősítik az együttműködést a harmadik országokkal és az oktatás területén hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel, így különösen az Európa Tanáccsal.

(4) Az e cikkben említett célkitűzések eléréséhez való hozzájárulás érdekében:

- a) európai törvények vagy kerettörvények ösztönző intézkedéseket állapítanak meg, kizárva azonban a tagállamok jogszabályi és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen összehangolását; ezeket a Régiók Bizottságával és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.
- b) a Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján ajánlásokat fogad el.

III-183. cikk

- (1) Az Unió olyan szakképzési politikát folytat, amely támogatja és kiegészíti a tagállamok ezirányú tevékenységét, ugyanakkor teljes mértékben tiszteletben tartja a tagállamoknak a szakképzés tartalmára és szervezeti felépítésére vonatkozó hatáskörét.
- (2) Az Unió fellépésének célja:
 - a) az ipari változásokhoz való alkalmazkodás megkönnyítése, különösen szakképzés és átképzés útján;
 - b) a szakmai alapképzés és továbbképzés javítása a munkaerő-piaci szakmai beilleszkedés és újrabemélyeszkedés megkönnyítése érdekében;
 - c) a szakképzésbe történő bejutás megkönnyítése, továbbá az oktatók és a szakképzésben részt vevők, különösen a fiatalok mobilitásának ösztönzése;
 - d) az oktatási vagy szakképző intézmények és a vállalkozások közötti együttműködés ösztönzése a képzés területén;
 - e) a tagállamok képzési rendszereit egyaránt érintő kérdésekre vonatkozó információ- és tapasztalatcsere fejlesztése.
- (3) Az Unió és a tagállamok erősítik az együttműködést a harmadik országokkal és a szakképzés területén hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel.
- (4) Az e cikkben említett célkitűzések eléréséhez európai törvények vagy kerettörvények útján kell hozzájárulni, kizárva azonban a tagállamok jogszabályi és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen összehangolását Ezeket a Régiók Bizottságával és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

5. SZAKASZ
POLGÁRI VÉDELEM

III-184. cikk

(1) Az Unió ösztönzi a tagállamok közötti együttműködést a természeti vagy ember okozta katasztrófák megelőzését és az azokkal szembeni védekezést szolgáló rendszerek hatékonyságának javítása érdekében.

Az Unió fellépésének célja:

- a) a tagállamok nemzeti, regionális vagy helyi szintű fellépésének támogatása és kiegészítése a kockázatok megelőzése, a polgári védelemben dolgozók felkészítése és a természeti vagy ember által okozott katasztrófák kezelése terén,
- b) a nemzeti polgári védelmi szolgálatok gyors és eredményes operatív együttműködésének előmozdítása,
- c) a nemzetközi szintű polgári védelmi intézkedések koherenciájának előmozdítása.

(2) A (1) bekezdésben említett célkitűzések megvalósításának elősegítéséhez szükséges intézkedéseket európai törvény vagy kerettörvény állapítja meg, kizárva azonban a tagállamok jogszabályi és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen összehangolását.

6. SZAKASZ

IGAZGATÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉS

III-185. cikk

- (1) Az uniós jog tagállamok általi eredményes nemzeti végrehajtását, ami az Unió megfelelő működése szempontjából elengedhetetlen, közös érdekű ügynek kell tekinteni.
- (2) Az Unió támogathatja a tagállamok azon erőfeszítéseit, amelyek az uniós jog végrehajtásához szükséges igazgatási kapacitásaik javítására irányulnak. Az ilyen fellépés különösen az információk és a köztisztviselők cseréjének megkönnyítését, valamint a képzési programok támogatását foglalhatja magában. Az ilyen támogatás igénybevételére egyik tagállam sem kötelezhető. Az e célból szükséges intézkedéseket európai törvényben kell megállapítani, kizárva azonban a tagállamok jogszabályi és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen összehangolását;
- (3) E cikk nem érinti sem a tagállamoknak az uniós jog végrehajtására vonatkozó kötelezettségeit, sem pedig a Bizottság előjogait és feladatait. E cikk nem érinti továbbá az Alkotmány azon egyéb rendelkezéseit, amelyek a tagállamok egymás közötti, illetve a tagállamok és az Unió közötti igazgatási együttműködésről rendelkeznek.

IV. CÍM

A TENGERENTÚLI ORSZÁGOK ÉS TERÜLETEK TÁRSULÁSA

III-186. cikk

A Dániával, Franciaországgal, Hollandiával és az Egyesült Királysággal különleges kapcsolatban álló, Európán kívüli országok és területek társulnak az Unióhoz. Ezeket az országokat és területeket (a továbbiakban: országok és területek) a II. melléklet* sorolja fel.

A társulás célja az országok és területek gazdasági és társadalmi fejlődésének előmozdítása, valamint közöttük és az Unió egésze között szoros gazdasági kapcsolatok létrehozása.

A társulás elsődlegesen ezen országok és területek lakosai érdekeinek és jólétének előmozdítását szolgálja annak érdekében, hogy hozzásegítse őket az általuk kívánt gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődéshez.

III-187. cikk

A társulás célkitűzései a következők:

- a) A tagállamok az országokkal és területekkel folytatott kereskedelmükben ugyanolyan elbánást alkalmaznak, mint amelyet az Alkotmány értelmében egymásnak biztosítanak.
- b) A tagállamokkal, illetve a többi országgal és területtel folytatott kereskedelmében minden ország vagy terület ugyanolyan elbánást alkalmaz, mint amelyet a vele különleges kapcsolatban álló európai állammal szemben.
- c) A tagállamok hozzájárulnak az ezen országok és területek fokozatos fejlődéséhez szükséges beruházásokhoz.
- d) Az Unió által finanszírozott beruházások esetén a pályázati eljárásokban és a beszerzésekben egyenlő feltételekkel vehet részt minden olyan természetes és jogi személy, aki vagy amely valamely tagállam vagy valamely ország, illetve terület állampolgára, illetve ott honos.
- e) A tagállamok, illetve az országok és területek közötti kapcsolatokban az állampolgárok és társaságok letelepedését a letelepedési jogra vonatkozó alszakaszban megállapított rendelkezéseknek és eljárásoknak megfelelően és megkülönböztetéstől mentesen kell szabályozni, figyelembe véve a III-191. cikk alapján megállapított különös rendelkezéseket is.

* Ezt a mellékletet, amely az EK Sz. II. mellékletének felel meg, a későbbiekben kell megszövegezni.

III-188. cikk

- (1) A tagállamok közötti vámoknak az Alkotmányban előírt tilalmával összhangban tilos az országokból és területekről származó áruknak a tagállamokba történő behozatala esetén vám alkalmazása.
- (2) A III-38. cikk rendelkezéseinek megfelelően tilos a tagállamokból, illetve az országokból vagy területekről bármely más országba vagy területre irányuló behozatal esetén vám alkalmazása.
- (3) Az országok és területek ugyanakkor kivethetnek olyan vámokat, amelyek fejlesztési és iparosítási szükségleteiket elégítik ki, vagy amelyek fiskális természetüknél fogva költségvetési bevételül szolgálnak.

Az első albekezdésben említett vámok nem haladhatják meg az azon tagállamból származó termékek behozatalára kivetett vámok szintjét, amellyel az egyes országok vagy területek különleges kapcsolatot tartanak fenn.

- (4) A (2) bekezdést nem kell alkalmazni az olyan országokra és területekre, amelyek az őket kötő külön nemzetközi kötelezettségek alapján már egy nem diszkriminatív vámtarifát alkalmaznak.

- (5) Az országokba és területekre behozott árukat terhelő vámok bevezetése vagy megváltoztatása sem jogilag, sem ténylegesen nem eredményezhet közvetlen vagy közvetett megkülönböztetést a különböző tagállamokból származó behozatok között.

III-189. cikk

Ha egy harmadik országból származó árura a valamely országba vagy területre történő belépésekor alkalmazandó vám mértéke a III-188. cikk (1) bekezdésének alkalmazása folytán feltehetően a kereskedelem eltérülését okozza valamely tagállam hátrányára, ez a tagállam kérheti a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot a többi tagállamnak a helyzet orvoslásához szükséges intézkedések megtételére.

III-190. cikk

A közegészségügyre, közbiztonságra vagy közrendre vonatkozó rendelkezésekre is figyelemmel, az országokból és területekről származó munkavállalóknak a tagállamokon belüli, valamint a tagállamokból származó munkavállalóknak az országokban és területeken történő szabad mozgását a III-191. cikk alapján elfogadott rendelkezések szabályozzák.

III-191. cikk

A Miniszterek Tanácsa az országoknak és területeknek az Unióval való társulása keretében szerzett tapasztalatok és az e szerződésben meghatározott elvek alapján egyhangúlag európai rendeleteket vagy határozatokat fogad el, amelyek megállapítják az országok és területek Unióval való társulására vonatkozó részletes szabályokkal és eljárással kapcsolatos rendelkezéseket.

III-192. cikk

A III-186–III-191. cikk rendelkezéseit Grönlandra is alkalmazni kell, figyelemmel a Grönlandra vonatkozó különös szabályokról szóló jegyzőkönyvben foglalt sajátos rendelkezésekre.

V. CÍM

AZ UNIÓ KÜLSŐ TEVÉKENYSÉGE

I. FEJEZET ÁLTALÁNOSAN ALKALMAZANDÓ RENDELKEZÉSEK

II-193. cikk

(1) Az Unió nemzetközi szintű fellépése azon elvekre épül, amelyek létrehozását, fejlődését és bővítését vezérelték, és arra irányul, hogy ezek érvényesülését a világ többi részén is előbbre vigye; ezek az alapelvek a demokrácia, a jogállamiság, az emberi jogok és alapvető szabadságok egyetemes és oszthatatlan volta, az emberi méltóság tiszteletben tartása, az egyenlőség és a szolidaritás elvei, valamint a nemzetközi jog tiszteletben tartása az Egyesült Nemzetek Alapokmányával összhangban.

Az Unió arra törekszik, hogy kapcsolatokat alakítson ki és partnerségre lépjen azokkal a harmadik országokkal, valamint globális vagy regionális nemzetközi szervezetekkel, amelyek osztoznak vele ezekben az értékekben. Az Unió, különösen az Egyesült Nemzetek keretében, elősegíti a közös problémák multilaterális szintű megoldását.

(2) Az Unió közös politikákat és fellépéseket határoz meg és hajt végre, és a nemzetközi kapcsolatok minden területén magas szintű együttműködés kialakításán munkálkodik annak érdekében, hogy:

- a) megvédje az Unió közös értékeit, alapvető érdekeit, biztonságát, függetlenségét és integritását;
- b) megszilárdítsa és erősítse a demokráciát, a jogállamiságot, az emberi jogokat és a nemzetközi jogot;
- c) az Egyesült Nemzetek Alapokmányával összhangban megőrizze a békét, megelőzze a konfliktusok kialakulását, és erősítse a nemzetközi biztonságot;
- d) elősegítse a fejlődő országok fenntartható gazdasági, társadalmi és környezeti fejlődését, elsődlegesen pedig a szegénység felszámolását;
- e) előmozdítsa valamennyi ország integrálódását a világgazdaságba, egyebek mellett a nemzetközi kereskedelemben érvényesülő korlátozások fokozatos megszüntetése révén;
- f) hozzájáruljon olyan nemzetközi intézkedések kidolgozásához, amelyek a fenntartható fejlődés biztosítása érdekében a környezet minőségének és a világ természeti erőforrásaival való fenntartható gazdálkodásnak a megőrzésére és javítására irányulnak;
- g) segítséget nyújtson a természeti vagy ember által okozott katasztrófákkal sújtott embercsoportoknak, országoknak vagy régióknak;
- h) előmozdítsa egy erősebb multilaterális együttműködésen és a világ felelős kormányzásán alapuló nemzetközi rendszer létrejövetelét.

(3) Az e cím hatálya alá tartozó, illetve és az egyéb uniós politikák külső vonatkozásaival érintett területeken folytatott külső tevékenységei kidolgozása és végrehajtása során az Unió tiszteletben tartja az (1) bekezdésben felsorolt alapelveket, és követi a (2) bekezdésben felsorolt célokat.

Az Unió biztosítja, hogy külső tevékenységeinek különböző területei, illetve ezek és az egyéb uniós politikák összhangban legyenek egymással. A Miniszterek Tanácsa és a Bizottság, az Unió külügyminiszterének közreműködésével, felelősek ennek az összhangnak a biztosításáért és e célból együttműködnek egymással.

III-194. cikk

(1) A III-193. cikkben említett alapelvek és célkitűzések alapján az Európai Tanács meghatározza az Unió stratégiai érdekeit és célkitűzéseit.

Az Európai Tanácsnak az Unió stratégiai érdekeit és célkitűzéseit meghatározó európai határozatait a közös kül- és biztonságpolitikára és az Unió külső tevékenységének egyéb területeire kell alkalmazni. Ezek a határozatok az Unió meghatározott országgal vagy régióval fenntartott kapcsolataira, illetve valamely meghatározott tárgykörre is vonatkozhatnak. E határozatokban meg kell határozni azok időtartamát, valamint az Unió és a tagállamok által rendelkezésre bocsátandó eszközöket.

Az Európai Tanács, a Miniszterek Tanácsának az egyes területekre vonatkozó szabályok szerint elfogadott ajánlása alapján, egyhangúlag határoz. Az Európai Tanács által elfogadott európai határozatokat az Alkotmányban előírt eljárásoknak megfelelően kell végrehajtani.

(2) A közös kül- és biztonságpolitika terén az Unió külügyminisztere, az egyéb területeken pedig a Bizottság javaslatokat terjeszthet a Miniszterek Tanácsa elé.

II. FEJEZET

KÖZÖS KÜL- ÉS BIZTONSÁGPOLITIKA

III-195. cikk

(1) Az Unió, a külső tevékenységeire irányadó alapelvekkel és célkitűzésekkel összhangban, közös kül- és biztonságpolitikát határoz meg és hajt végre, amely a kül- és biztonságpolitika minden területére kiterjed.

(2) A tagállamok az Unió közös kül- és biztonságpolitikáját a lojalitás és a kölcsönös szolidaritás jegyében tevékenyen és fenntartások nélkül támogatják.

A tagállamok együtt munkálkodnak kölcsönös politikai szolidaritásuk erősítésén és továbbfejlesztésén. Tartózkodnak minden olyan cselekvéstől, amely ellentétes az Unió érdekeivel, illetve ronthatja az Unió mint kohéziós erő eredményességét a nemzetközi kapcsolatokban.

A Miniszterek Tanácsa és az Unió külügyminisztere felelősek ezeknek az elveknek a tiszteletben tartásáért.

(3) A közös kül- és biztonságpolitika folytatására az Unió a következő eszközöket veszi igénybe:

- a) általános iránymutatások meghatározása;
- b) európai határozatok elfogadása
 - i. az Unió fellépéseire,
 - ii. az Unió által képviselendő álláspontokra, és
 - iii. a fellépések és álláspontok végrehajtására vonatkozóan;
- c) a rendszeres együttműködés erősítése a tagállamok között politikájuk folytatásában.

III-196. cikk

(1) Az Európai Tanács meghatározza a közös kül- és biztonságpolitikára vonatkozó általános iránymutatásokat, a védelmi vonatkozású kérdéseket is beleértve.

Ha a nemzetközi fejlemények szükségessé teszik, az Európai Tanács elnöke rendkívüli európai tanácsi ülést hív össze abból a célból, hogy e fejleményekre tekintettel meghatározzák az Unió által követendő politika stratégiai irányvonalait.

(2) A Miniszterek Tanácsa az Európai Tanács által meghatározott általános iránymutatások és stratégiai irányvonalak alapján elfogadja a közös kül- és biztonságpolitika meghatározásához és végrehajtásához szükséges európai határozatokat.

III-197. cikk

(1) Az Unió külügyminisztere, aki ellátja a Miniszterek Tanácsa keretében a Külügyek Tanácsa elnöki tisztségét, javaslataival hozzájárul a közös kül- és biztonságpolitika kidolgozásához, és gondoskodik az Európai Tanács, illetve a Miniszterek Tanácsa által elfogadott európai határozatok végrehajtásáról.

(2) A közös kül- és biztonságpolitikára vonatkozó ügyekben az Uniót az Unió külügyminisztere képviseli. Az Unió nevében politikai párbeszédet folytat, és képviseli az Unió álláspontját a nemzetközi szervezetekben és a nemzetközi konferenciákon.

(3) Megbízásának ellátása során az Unió külügyminiszterét egy európai külügyi szolgálat segíti. Ez a szolgálat a tagállamok diplomáciai szolgálataival együttműködésben tevékenykedik.¹

III-198. cikk

(1) Amennyiben a nemzetközi helyzet operatív fellépést tesz szükségessé, a Miniszterek Tanácsa elfogadja a szükséges európai határozatokat. Ezekben a határozatokban meg kell határozni a fellépés céljait, hatókörét, az Unió rendelkezésére bocsátandó eszközöket, valamint végrehajtásának feltételeit és szükség esetén időtartamát.

Amennyiben a körülmények változása lényeges kihatással van az európai határozatban foglalt valamely kérdésre, a Miniszterek Tanácsa felülvizsgálja a fellépés elveit és célkitűzéseit, és elfogadja a szükséges európai határozatokat. A fellépésre vonatkozó európai határozat a Miniszterek Tanácsa határozatának meghozataláig hatályban marad.

(2) Az ilyen európai határozatok kötik a tagállamokat álláspontjaik elfogadásakor és tevékenységük folytatása során.

(3) Valamennyi, az (1) bekezdésben említett európai határozat keretében tervezett nemzeti álláspontról vagy nemzeti fellépésről időben tájékoztatást kell adni, hogy szükség esetén arról a Miniszterek Tanácsában előzetesen tanácskozni lehessen. Az előzetes tájékoztatási kötelezettség nem vonatkozik azokra a rendelkezésekre, amelyek csupán a Tanács határozatait ültetik át nemzeti szinten.

(4) A helyzet megváltozásából eredő kényszerítő szükség esetén, és amennyiben a Tanács nem fogadott el új európai határozatot, a tagállamok – szem előtt tartva az (1) bekezdés szerint európai határozat általános célkitűzéseit – megtehetik a szükséges halaszthatatlan intézkedéseket. Az érintett tagállam haladéktalanul tájékoztatja a Miniszterek Tanácsát az ilyen intézkedésekről.

¹ Lásd az Európai Külügyi Szolgálat létrehozásáról szóló nyilatkozatot.

(5) Amennyiben az e cikk szerinti európai határozat végrehajtása során jelentős nehézségek merülnek fel, a tagállam azokat a Miniszterek Tanácsa elé utalja, amely ezeket a nehézségeket megvitatja, és megfelelő megoldásokat keres. A megoldások nem állhatnak ellentétben a fellépés célkitűzéseivel, és nem ronthatják annak eredményességét.

III-199. cikk

A Miniszterek Tanácsa európai határozatokat fogad el, amelyek meghatározzák, hogy az Unió hogyan viszonyul egy adott földrajzi vagy tematikus természetű kérdéshez. A tagállamok biztosítják, hogy nemzeti politikáik megfeleljenek az Unió álláspontjainak.

III-200. cikk

(1) Bármely tagállam, az Unió külügyminisztere, illetve az Unió külügyminisztere a Bizottság támogatásával a közös kül- és biztonságpolitikát érintő bármely kérdést a Miniszterek Tanácsa elé utalhat, és javaslatokat terjeszthet a Miniszterek Tanácsa elé.

(2) Gyors döntést igénylő esetekben az Unió Külügyminisztere hivatalból vagy valamely tagállam kérelmére negyvennyolc órán, illetve szükséghelyzetben rövidebb időn belül összehívja a Miniszterek Tanácsának rendkívüli ülését.

III-201. cikk

(1) Az e fejezetben említett európai határozatokat a Miniszterek Tanácsa egyhangúlag fogadja el. A személyesen jelenlévő vagy képviselt tagok tartózkodása nem akadályozza az ilyen határozatok elfogadásának.

A szavazástól való tartózkodás esetén tartózkodásához a Miniszterek Tanácsának bármely tagja formális nyilatkozatot fűzhet. Ebben az esetben nem köteles az európai határozatot alkalmazni, de elfogadja, hogy az köti az Uniót. A kölcsönös szolidaritás szellemében az érintett tagállam tartózkodik minden olyan tevékenységtől, amely ellentétes lehet az Uniónak a szóban forgó határozaton alapuló fellépésével vagy azt hátráltathatja, a többi tagállam pedig ezt az álláspontját tiszteletben tartja. Amennyiben a Miniszterek Tanácsának azok a tagjai, akik tartózkodásukhoz ilyen nyilatkozatot fűztek, a tagállamok legalább egyharmadát és egyben az Unió népességének legalább egyharmadát képviselik, a határozat nem kerül elfogadásra.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérve, a Miniszterek Tanácsa minősített többséggel határoz:

- a) amikor az Unió fellépésére vagy álláspontjára vonatkozó európai határozatot az Európai Tanácsnak az Unió stratégiai érdekeit és célkitűzéseit meghatározó, a III-94. cikk (1) bekezdése szerinti európai határozata alapján fogadja el;
- b) amikor az Unió fellépésére vagy álláspontjára vonatkozó határozatot az Unió külügyminisztere által benyújtott olyan javaslat alapján fogadja el, amelynek benyújtására a külügyminisztert az Európai Tanács kérte fel a saját vagy a külügyminiszter kezdeményezése alapján;

- c) minden esetben, amikor az Unió fellépésére vagy álláspontjára vonatkozó európai határozat végrehajtására vonatkozó európai határozatot fogad el;
- d) amikor a III-203. cikknek megfelelően különleges képviselő kinevezésére vonatkozó európai határozatot fogad el.

Ha a Miniszterek Tanácsának valamely tagja kijelenti, hogy létfontosságú és általa megnevezett nemzeti politikai okokból ellenezni kívánja a minősített többséggel meghozandó európai határozat elfogadását, a szavazásra nem kerül sor. Az Unió külügyminisztere az érintett tagállammal intenzív konzultációt folytat a tagállam számára elfogadható megoldás felkutatására. Amennyiben nem jár sikerrel, a Miniszterek Tanácsa minősített többséggel eljárva kérheti, hogy az ügyet egyhangú határozathozatalra terjesszék az Európai Tanács elé.

- (3) Az Európai Tanács egyhangúlag úgy határozhat, hogy a Miniszterek Tanácsa a (2) bekezdésben említettektől eltérő esetekben is határozhat minősített többséggel.
- (4) A (2) és (3) bekezdés a katonai vagy védelmi vonatkozású határozatokra nem alkalmazható.

III-202. cikk

- (1) Amennyiben az Unió az I-39. cikk (5) bekezdése szerinti közös megközelítést határoz meg, az Unió külügyminisztere és a tagállamok külügyminiszterei összehangolják tevékenységeiket a Miniszterek Tanácsának keretében.
- (2) A tagállamok diplomáciai képviseletei és az Unió küldöttségei a harmadik országokban és a nemzetközi szervezetekben együttműködnek egymással és hozzájárulnak a közös megközelítés kialakításához és végrehajtásához.

III-203. cikk

A Miniszterek Tanácsa, amikor azt szükségesnek ítéli, az Unió külügyminiszterének kezdeményezése alapján meghatározott politikai kérdésekben felhatalmazással rendelkező különleges képviselőt nevez ki. A különleges képviselő megbízatását az Unió külügyminiszterének irányítása alapján látja el.

III-204. cikk

Az Unió e fejezet alkalmazása keretében egy vagy több állammal vagy nemzetközi szervezettel megállapodásokat köthet a III-227. cikkben előírt eljárásnak megfelelően.

III-205. cikk

(1) Az Unió külügyminisztere konzultál az Európai Parlamenttel a közös kül- és biztonságpolitika – a közös biztonság- és védelmi politikát is beleértve – főbb vonatkozásairól, és alapvető választási lehetőségeiről, továbbá gondoskodik arról, hogy az Európai Parlament nézeteit kellőképpen figyelembe vegyék. Az Unió külügyminisztere rendszeresen tájékoztatja az Európai Parlamentet az Unió közös kül- és biztonságpolitikájának alakulásáról, a közös biztonság- és védelmi politikát is beleértve. Az Európai Parlament tájékoztatásába a különleges képviselőket is be lehet vonni.

(2) Az Európai Parlament kérdéseket intézhet a Miniszterek Tanácsához és az Unió külügyminiszteréhez, illetve számukra ajánlásokat tehet. Az Európai Parlament évente két alkalommal megvitatja a közös kül- és biztonságpolitika – a közös biztonság- és védelmi politikát is ideértve – végrehajtása terén elért előrehaladást.

III-206. cikk

(1) A tagállamok összehangolják cselekvésüket a nemzetközi szervezetekben és nemzetközi konferenciákon. Ezekben a fórumokon képviselik az Unió álláspontjait. Ennek az összehangolásnak a szervezéséről az Unió külügyminisztere gondoskodik.

Az olyan nemzetközi szervezetekben, illetve nemzetközi konferenciákon, ahol nem vesz részt minden tagállam, a részt vevő tagállamok képviselik az Unió álláspontjait.

(2) Az (1) bekezdés és a III-198. cikk (3) bekezdésének sérelme nélkül azok a tagállamok, amelyek olyan nemzetközi szervezetekben, illetve konferenciákon vesznek részt, ahol nem vesz részt minden tagállam, folyamatosan tájékoztatják a többi tagállamot és az Unió külügyminiszterét a közös érdekű kérdésekről.

Azok a tagállamok, amelyek az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának is tagjai, egyeztetnek egymással, illetve teljes körűen tájékoztatják a többi tagállamot és az Unió külügyminiszterét.

Azok a tagállamok, amelyek tagjai a Biztonsági Tanácsnak, feladataik ellátása során – az Egyesült Nemzetek Alapokmányának rendelkezései alapján fennálló kötelezettségeik sérelme nélkül – védik az Unió álláspontjait és érdekeit.

Ha az Unió az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának napirendjén szereplő valamely ügyben meghatározta álláspontját, azok a tagállamok, amelyek részt vesznek a Biztonsági Tanács ülésén, kötelesek kérni az Unió külügyminiszterének meghallgatását az Unió álláspontjának kifejtése céljából.

III-207. cikk

A tagállamok és az Unió diplomáciai és konzuli képviselői, valamint a Bizottság harmadik országokban működő és nemzetközi konferenciákon részt vevő küldöttségei, továbbá nemzetközi szervezetek melletti képviselőik együttműködnek a Miniszterek Tanácsa által elfogadott, az Unió álláspontjaira és fellépéseire vonatkozó európai határozatok tiszteletben tartásának, illetve végrehajtásának biztosításában. Együttműködésüket az információk cseréje és közös értékelések lefolytatása révén erősítik.

Részt vesznek az I-8. cikk (2) bekezdésben említett, harmadik országokban az európai polgároknak

biztosítandó védelemre vonatkozó rendelkezések, valamint a III-11. cikk alapján elfogadott intézkedések végrehajtásában.

III-208. cikk

A III-247. cikk sérelme nélkül a Politikai és Biztonsági Bizottság figyelemmel kíséri a nemzetközi helyzet alakulását a közös kül- és biztonságpolitika alá tartozó területeken, és hozzájárul a politikák meghatározásához azáltal, hogy a Miniszterek Tanácsának, illetve az Unió külügyminiszterének kérelmére vagy saját kezdeményezésére véleményeket terjeszt a Miniszterek Tanácsa elé. Az Unió külügyminisztere hatásköreinek sérelme nélkül a Politikai és Biztonsági Bizottság figyelemmel kíséri továbbá az elfogadott politikák végrehajtását.

E fejezet keretén belül a Miniszterek Tanácsának és az Unió külügyminiszterének felelőssége mellett ez a bizottság gyakorolja a III-210. cikkben meghatározottak szerinti válságkezelési műveletek politikai ellenőrzését és stratégiai irányítását.

A Miniszterek Tanácsa a válságkezelési művelet céljára és időtartamára, amelyet a Miniszterek Tanácsa maga határoz meg, felhatalmazhatja a bizottságot, hogy meghozza a művelet politikai ellenőrzésére és stratégiai irányítására vonatkozó megfelelő intézkedéseket.

III-209. cikk

A közös kül- és biztonságpolitika végrehajtása nem sértheti az I-12–I-14. cikkben felsorolt hatásköröket. Az e cikkekben felsorolt politikák végrehajtása ugyanígy nem sértheti az I-15. cikkben említett hatáskört.

A Bíróság hatáskörrel rendelkezik az e cikkben foglalt szabályok tiszteletben tartásának ellenőrzésére.

1. SZAKASZ

KÖZÖS KÜL- ÉS BIZTONSÁGPOLITIKA

III-210. cikk

(1) Az I-40. cikk (1) bekezdésében említett küldetések, amelyek végrehajtása során az Unió polgári és katonai eszközöket vehet igénybe, közös leszerelési műveleteket, humanitárius és mentési feladatokat, katonai tanácsadói és segítségnyújtási feladatokat, harcoló erők válságkezelésben kifejtett feladatait, beleértve a béketeremtést is, és a konfliktusok lezárását követően a helyzet stabilizálására irányuló műveleteket foglalnak magukban. E küldetések mindegyike felhasználható a terrorizmus elleni harc céljaira, ideértve a terrorizmus ellen saját területükön küzdő harmadik országok támogatását is.

(2) A Miniszterek Tanácsa egyhangúlag eljárva európai határozatokban meghatározza az (1) bekezdésben említett küldetések céljait, hatókörét és végrehajtásuk általános feltételeit. Az Unió külügyminisztere, a Miniszterek Tanácsának felügyelete mellett és a Politikai és Biztonsági Bizottsággal intenzív és állandó kapcsolatot tartva, gondoskodik e küldetések polgári és katonai vonatkozásainak összehangolásáról.

III-211. cikk

(1) A III-210. cikknek megfelelően elfogadott európai határozatok keretében a Miniszterek Tanácsa valamely küldetés végrehajtásával a küldetés ellátásához szükséges képességekkel rendelkező tagállamok egy csoportját is megbízhatja. Ezek a tagállamok az Unió külügyminiszterének részvétele mellett egymás között megállapodnak a küldetés végrehajtásának részleteiről.

(2) A küldetésben részt vevő tagállamok rendszeresen tájékoztatják a Miniszterek Tanácsát a küldetés előrehaladásáról. Amennyiben a küldetés végrehajtása folytán új és jelentős következményekkel járó fejlemények következnek be, vagy a Miniszterek Tanácsa által a III-210. cikk alapján meghatározott cél, hatókör és a végrehajtásra vonatkozó feltételeknek a módosítása válik szükségessé, a küldetésben részt vevő tagállamok az ügyet haladéktalanul a Miniszterek Tanácsa elé utalják. Ezekben az esetben a Miniszterek Tanácsa elfogadja a szükséges európai határozatokat.

III-212. cikk

(1) Az Európai Fegyverkezési, Kutatási és Katonai Képességfejlesztési Ügynökség, amely a Miniszterek Tanácsának felügyelete alatt áll, a következő feladatokat látja el:

- a) részt vesz a tagállamok katonai képességeire vonatkozó célkitűzések meghatározásában és a tagállamok által e katonai képességekre vonatkozóan vállalt kötelezettségvállalások teljesítésének értékelésében;
- b) előmozdítja a műveleti igények harmonizálását, valamint hatékony és egymással kompatibilis beszerzési módszerek elfogadását;

- c) a katonai képességekre vonatkozó célkitűzések teljesítése érdekében multilaterális projektekre tesz javaslatot, gondoskodik a tagállamok által végrehajtott programok összehangolásáról és a külön meghatározott együttműködési programok irányításáról;
- d) támogatja a védelmi technológiai kutatásokat, továbbá koordinálja és szervezi a közös kutatási tevékenységeket és a jövőbeni műveleti igények kielégítését szolgáló megoldások felkutatását;
- e) részt vesz minden olyan hasznos intézkedés meghatározásában és adott esetben végrehajtásában, amelyek a védelmi szektor ipari és technológiai alapjainak erősítését vagy a katonai kiadások hatékonyságának javítását szolgálják.

(2) Az ügynökség az abban részt venni kívánó valamennyi tagállam számára nyitva áll. A Miniszterek Tanácsa minősített többséggel elfogadott európai határozatban megállapítja az Ügynökség alapokmányát, meghatározza székhelyét és működésének szabályait. E határozatban figyelembe kell venni az ügynökségben való tényleges részvétel szintjét. Az ügynökségen belül a közös projektekben részt vevő tagállamokat tömörítő külön csoportokat kell létrehozni. Az ügynökség feladatait szükség esetén a Bizottsággal együttműködésben látja el.

II-213. cikk

(1) Azok a [cím] jegyzőkönyvben felsorolt, magasabb követelményeket kielégítő katonai képességekkel rendelkező tagállamok, amelyek a fokozottabb követelményeket támogató küldetésekre tekintettel ezen a területen hajlandóak szigorúbb kötelezettségeket vállalni, egymás között az I-40. cikk (6) bekezdése szerinti strukturált együttműködést alakítanak ki. Az e tagállamok által a katonai képességekre vonatkozóan meghatározott követelményeket és kötelezettségvállalásokat az említett jegyzőkönyv tartalmazza.

(2) Ha egy tagállam egy későbbi szakaszban részt kíván venni ebben az együttműködésben, vállalva az azzal járó kötelezettségeket, erről a szándékáról tájékoztatja az Európai Tanácsot. A Miniszterek Tanácsa megtárgyalja ennek a tagállamnak a kérelmét. A szavazásban a Miniszterek Tanácsának csak a strukturált együttműködésben részt vevő tagállamokat képviselő tagjai vehetnek részt.

(3) Amikor a Miniszterek Tanácsa valamely strukturált együttműködés keretébe tartozó ügyre vonatkozó európai határozatot fogad el, a tanácskozásokon és a határozat elfogadásában csak a Miniszterek Tanácsának azon tagjai vehetnek részt, akik a strukturált együttműködésben részt vevő tagállamokat képviselik. Az Unió külügyminisztere részt vesz a tanácskozásokon. A többi tagállam képviselőit az Unió külügyminisztere kellő módon rendszeresen tájékoztatja a strukturált együttműködés előrehaladásáról.

(4) A Miniszterek Tanácsa az ebben az együttműködésben részt vevő tagállamokat megbízhatja valamely III-210. cikkben említett küldetés uniós szintű végrehajtásával.

(5) Az előző bekezdések sérelme nélkül a megerősített együttműködésre vonatkozó rendelkezéseket az e cikkben szabályozott strukturált együttműködésre is alkalmazni kell.

III-214. cikk

- (1) A kölcsönös védelemre vonatkozó, az I-40. cikk (7) bekezdésében előírt szorosabb együttműködés az Unió valamennyi tagállama számára nyitva áll. A szorosabb együttműködésben részt vevő tagállamok felsorolását a [cím]ről szóló nyilatkozat tartalmazza. Ha egy tagállam egy későbbi szakaszban részt kíván venni ebben az együttműködésben, vállalva az azzal járó kötelezettségeket, erről a szándékáról tájékoztatja az Európai Tanácsot.
- (2) Az az ebben az együttműködésben részt vevő tagállam, amelyet a területe elleni fegyveres támadás ér, a helyzetről tájékoztatja a többi részt vevő államot és azoktól segítséget és támogatást kérhet. A részt vevő tagállamok miniszteri szintű ülést tartanak, melyen részt vesznek a Politikai és Biztonsági Bizottságban működő képviselőik.
- (3) Az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsát haladéktalanul tájékoztatni kell minden fegyveres támadásról és az ezekkel szembeni intézkedésekről.
- (4) Ez a cikk nem érinti az érintett tagállamoknak az Észak-atlanti Szerződésből származó jogait és kötelezettségeit.

2. SZAKASZ

PÉNZÜGYI RENDELKEZÉSEK

III-215. cikk

(1) Az intézményeknek az e fejezetben említett rendelkezések következtében felmerülő igazgatási kiadásai az Unió költségvetését terhelik.

(2) A fenti rendelkezések végrehajtása során felmerülő működési kiadások szintén az Unió költségvetését terhelik, kivéve a katonai vagy védelmi vonatkozású műveletekből eredő kiadásokat, illetve azokat az eseteket, amikor a Miniszterek Tanácsa másként határoz.

Azokban az esetekben, amikor a kiadások nem az Unió költségvetését terhelik, azok a bruttó nemzeti termék-kulcs szerint a tagállamokat terhelik, kivéve ha a Miniszterek Tanácsa másként határoz. A katonai vagy védelmi vonatkozású műveletekből eredő kiadások esetén azok a tagállamok, amelyek képviselői a III-201. cikk (1) bekezdésének második albekezdése szerinti formális nyilatkozatot tettek a Miniszterek Tanácsában, ezeknek a költségeknek a finanszírozásához nem kötelesek hozzájárulni.

(3) A Miniszterek Tanácsa európai határozatban meghatározza azokat az eljárásokat, amelyek garantálják az Unió költségvetésében a közös biztonság- és védelmi politika keretében végrehajtandó intézkedések, különösen pedig az I-40. cikk (1) bekezdésében említett küldetéseket előkészítő tevékenységek sürgős finanszírozására szolgáló előirányzatokhoz való gyors hozzáférést. A Miniszterek Tanácsa az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően jár el.

Az I-40. cikk (1) bekezdésében említett küldetéseket előkészítő azon tevékenységek finanszírozására, amelyek nem az Unió költségvetését terhelik, a tagállamok hozzájárulásaiból egy induló alapot kell létrehozni.

A Miniszterek Tanácsa az Unió külügyminiszterének javaslata alapján, minősített többséggel elfogadott európai határozatokban meghatározza:

- a) a induló alap létrehozására és finanszírozására vonatkozó szabályokat, így különösen az alap rendelkezésére bocsátott pénzeszközök összegét, és az azok visszatérítésére vonatkozó szabályokat,
- b) az induló alap kezelésére vonatkozó szabályokat,
- c) a pénzügyi ellenőrzésre vonatkozó szabályokat.

Ha a Miniszterek Tanácsa valamely olyan, az I-40. cikk (1) bekezdésében említett küldetés végrehajtását tervezi, amely az Unió költségvetésének terhére nem finanszírozható, felhatalmazza az Unió külügyminiszterét az alap igénybevételére. Az Unió külügyminisztere e felhatalmazás végrehajtásáról jelentést tesz a Miniszterek Tanácsának.

III. FEJEZET

KÖZÖS KERESKEDELEMPOLITIKA

III-216. cikk

A tagállamok közötti vámunió létrehozásával az Unió arra törekszik, hogy a közös érdeknek megfelelően hozzájáruljon a világkereskedelem harmonikus fejlődéséhez, a nemzetközi kereskedelemre és a külföldi közvetlen befektetésekre vonatkozó korlátozások fokozatos megszüntetéséhez és a vám- és egyéb akadályok csökkentéséhez.

III-217. cikk

(1) A közös kereskedelempolitika egységes elveken alapul; ez vonatkozik különösen a vámtarifák módosításaira, az áruk és szolgáltatások kereskedelméhez, valamint a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásaihoz, továbbá a külföldi közvetlen befektetésekhöz kapcsolódó vámtarifa- és kereskedelmi megállapodások megkötésére, a liberalizációs intézkedések egységesítésére, az exportpolitikára, valamint az olyan kereskedelempolitikai védintézkedésekre, mint a dömping vagy szubvenció esetén meghozandó intézkedések. A közös kereskedelempolitikát az Unió külső tevékenységének elvei és célkitűzései által meghatározott keretek között kell folytatni.

(2) A közös kereskedelempolitika végrehajtásához szükséges intézkedéseket európai törvény vagy kerettörvény határozza meg.

(3) Amennyiben egy vagy több állammal vagy nemzetközi szervezettel megállapodásokat kell megtárgyalni, illetve megkötni, a III-227. cikk vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni. A Bizottság ajánlást tesz a Miniszterek Tanácsának, a Miniszterek Tanácsa pedig felhatalmazza a Bizottságot a szükséges tárgyalások megkezdésére. A Miniszterek Tanácsa és a Bizottság feladata annak biztosítása, hogy a megtárgyalt megállapodások a belső uniós politikákkal és szabályokkal összeegyeztethetőek legyenek.

A Bizottság ezeket a tárgyalásokat a Miniszterek Tanácsa által e feladatának támogatására kijelölt különbizottsággal konzultálva, a Miniszterek Tanácsa által számára kibocsátott irányelvek keretei között folytatja le. A Bizottság rendszeresen jelentést tesz a különbizottságnak és az Európai Parlamentnek a tárgyalások előrehaladásáról.

(4) A szolgáltatások kereskedelme területén a személyek szabad mozgását vagy a szellemi tulajdon kereskedelmi vonatkozásait érintő megállapodások tárgyalása és elfogadása esetén a Miniszterek Tanácsa egyhangúlag köteles eljárni, amennyiben a szóban forgó megállapodás olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek elfogadásához a belső szabályok esetében egyhangúságra van szükség.

A Miniszterek Tanácsa ugyancsak egyhangúlag jár el a kulturális és audiovizuális szolgáltatások kereskedelmére vonatkozó megállapodások tárgyalása és elfogadása esetében, ha fennáll a veszélye annak, hogy azok korlátozzák az Unió kulturális és nyelvi sokszínűségét.

A közlekedés területén a nemzetközi megállapodások megtárgyalására és megkötésére továbbra is a III. cím III. fejezete 7. szakaszának és a III-227. cikknek a rendelkezései az irányadók.

(5) Az e cikkben a kereskedelempolitika területén átruházott hatáskörök gyakorlása nem sértheti az Unió és a tagállamok közötti belső hatáskörök elhatárolását, és nem vezethet a tagállamok jogszabályi vagy közigazgatási rendelkezéseinek harmonizációjához, amennyiben az Alkotmány az ilyen harmonizációt kizárja.

IV. FEJEZET

EGYÜTTMŰKÖDÉS HARMADIK ORSZÁGOKKAL ÉS HUMANITÁRIUS SEGÉLYEK

1. SZAKASZ

FEJLESZTÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS

III-218. cikk

(1) Az Unió fejlesztési együttműködésre vonatkozó politikáját az Unió külső tevékenységének elvei és célkitűzései által meghatározott keretek között kell folytatni. Az Unió és a tagállamok fejlesztési együttműködési politikái kiegészítik és erősítik egymást.

Az Unió fejlesztési együttműködési politikája elsődleges célként a szegénység mérséklésére, hosszútávon pedig annak felszámolására irányul. Az Unió figyelembe veszi a fejlesztési együttműködés célkitűzéseit az általa végrehajtott olyan politikákban, amelyek hatással lehetnek a fejlődő országokra.

(2) Az Unió és a tagállamok teljesítik azokat a kötelezettségeket és figyelembe veszik azokat a célkitűzéseket, amelyeket az Egyesült Nemzetek Szervezete és a hatáskörrel rendelkező egyéb nemzetközi szervezetek keretében fogadtak el.

III-219. cikk

(1) A fejlesztési együttműködési politika végrehajtására vonatkozó intézkedéseket európai törvényben vagy kerettörvényben kell meghatározni; ezek az intézkedések a fejlődő országokkal folytatandó többéves együttműködési programok vagy egy adott tárgykörre vonatkozó programok formáját is ölthetik.

(2) Az Unió a harmadik országokkal és a hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel megkötethet minden olyan megállapodást, amely segíti a III-193. cikkben említett célkitűzések megvalósítását. Ezeket a megállapodásokat a III-227. cikknek megfelelően kell megtárgyalni és megkötni.

Az első albekezdés nem érinti a tagállamok arra vonatkozó hatáskörét, hogy nemzetközi fórumokon tárgyalásokat folytassanak és nemzetközi megállapodásokat kössenek.

(3) Az Európai Beruházási Bank az alapokmányában megállapított feltételek szerint hozzájárul az (1) bekezdésben említett intézkedések végrehajtásához.

III-220. cikk

- (1) Tevékenységeik egymást kiegészítő jellegének és eredményességének előmozdítása érdekében az Unió és a tagállamok – nemzetközi szervezetek és nemzetközi konferenciák keretében is – összehangolják a fejlesztési együttműködésre irányuló politikáikat, és konzultálnak egymással segélyprogramjaikról. Együttesen is felléphetnek. A tagállamok szükség szerint hozzájárulnak az uniós segélyprogramok végrehajtásához.
- (2) A Bizottság megteheti minden hasznos kezdeményezést az (1) bekezdésben említett összehangolás előmozdítása érdekében.
- (3) Az Unió és a tagállamok hatáskörük keretén belül együttműködnek a harmadik országokkal és a hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel.

2. SZAKASZ

HARMADIK ORSZÁGOKKAL FOLYTATOTT GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS MŰSZAKI EGYÜTTMŰKÖDÉS

III-221. cikk

(1) Az Alkotmány egyéb rendelkezéseinek, különösen a III-218–III-220. cikkben foglaltaknak a sérelme nélkül az Unió intézkedéseket tesz az olyan harmadik országokkal való gazdasági, pénzügyi és műszaki együttműködés, így különösen a pénzügyi segélyek nyújtása terén, amelyek nem tartoznak a fejlődő országok közé. Ezeknek az intézkedéseknek összhangban kell lenniük az Unió fejlesztési politikájával, és azokat az Unió külső tevékenységének elvei és célkitűzései által meghatározott keretek között kell végrehajtani. Az Unió és a tagállamok intézkedései kiegészítik és erősítik egymást.

(2) Az (1) bekezdés végrehajtásához szükséges intézkedéseket európai törvény vagy kerettörvény állapítja meg.

(3) Az Unió és a tagállamok hatáskörük keretén belül együttműködnek a harmadik országokkal és a hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel. Az Unió által folytatott együttműködésre vonatkozó részletes szabályok az Unió és az érintett harmadik felek közötti, a III-227. cikknek megfelelően megtárgyalt és megkötött megállapodások tárgyát képezhetik. A Miniszterek Tanácsa a III-226. cikk (2) bekezdése szerinti társulási megállapodások és az Unióhoz csatlakozni kívánó tagjelölt országokkal kötendő megállapodások esetén egyhangúlag jár el.

Az első albekezdés nem érinti a tagállamok arra vonatkozó hatáskörét, hogy nemzetközi fórumokon tárgyalásokat folytassanak és nemzetközi megállapodásokat kössenek.

III-222. cikk

Amennyiben a harmadik országban fennálló helyzet sürgős pénzügyi segílyt tesz szükségessé, a Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján elfogadja a szükséges európai határozatokat.

3. SZAKASZ

HUMANITÁRIUS SEGÉLYEK

III-223. cikk

(1) Az Unió humanitárius segélyezési intézkedéseit az Unió külső tevékenységének elvei és célkitűzései által meghatározott keretek között kell végrehajtani. Ezen intézkedések arra irányulnak, hogy a harmadik országok lakosainak, akik természeti vagy ember okozta katasztrófák áldozataivá váltak, eseti segítséget, vigasztalást és védelmet nyújtsanak a rendkívüli helyzetből eredő emberi szükségleteik kielégítésében. Az Unió és a tagállamok intézkedései kiegészítik és erősítik egymást.

(2) A humanitárius segélyezési intézkedéseinek során tiszteletben kell tartani a nemzetközi humanitárius jog elveit, így különösen a pártatlanság követelményét és a megkülönböztetés tilalmát.

(3) Az Unió humanitárius segélyezési intézkedései végrehajtásának kereteit európai törvények vagy kerettörvények határozzák meg.

(4) Az Unió a harmadik országokkal és a hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel megköthet minden olyan megállapodást, amely segíti a III-193. cikkben említett célkitűzések megvalósítását. Ezeket a megállapodásokat a III-227. cikknek megfelelően kell megtárgyalni és megkötni.

Az első albekezdés nem érinti a tagállamok arra vonatkozó hatáskörét, hogy nemzetközi fórumokon tárgyalásokat folytassanak és nemzetközi megállapodásokat kössenek.

(5) Az európai fiataloknak az Unió humanitárius segélyezési intézkedéseiben való közös részvételéhez szükséges keretek biztosítása céljából létrejön az Európai Önkéntes Humanitárius Segélyezési Hadtest. E hadtest alapokmányát és működésének szabályait európai törvény határozza meg.

(6) Az uniós és a nemzeti humanitárius segélyezési intézkedések hatásosságának és egymást kiegészítő jellegének erősítése érdekében a Bizottság minden hasznos kezdeményezést megtehet az Unió és a tagállamok intézkedéseinek összehangolására.

(7) Az Unió gondoskodik arról, hogy humanitárius intézkedései összhangban legyenek a nemzetközi szervezetek és testületek, így különösen az Egyesült Nemzetek Szervezete keretében működő szervezetek és testületek által végzett ilyen műveletekkel, és azokhoz koherens módon illeszkedjenek.

V. FEJEZET

KORLÁTOZÓ INTÉZKEDÉSEK

III-224. cikk

(1) Ha valamely e cím II. fejezetének a közös kül- és biztonságpolitikára vonatkozó rendelkezései alapján elfogadott, az Unió álláspontjára vagy fellépésére vonatkozó európai határozat az egy vagy több harmadik országgal fennálló gazdasági és pénzügyi kapcsolatok részbeni vagy teljes megszakítását vagy korlátozását írja elő, a Miniszterek Tanácsa, az Unió külügyminisztere és a Bizottság által együttesen előterjesztett javaslat alapján, minősített többséggel elfogadja a szükséges európai rendeleteket vagy határozatokat. Erről tájékoztatja az Európai Parlamentet.

(2) Az (1) bekezdésben említett területeken a Miniszterek Tanácsa ugyanezen eljárásnak megfelelően egyes természetes és jogi személyekkel, illetve nem állami csoportokkal vagy szervezetekkel szemben korlátozó intézkedéseket állapíthat meg.

VI. FEJEZET

NEMZETKÖZI MEGÁLLAPODÁSOK

III-225. cikk

- (1) Az Unió megállapodást köthet egy vagy több harmadik országgal, vagy nemzetközi szervezettel, amennyiben az Alkotmány ilyen megállapodás megkötését írja elő, vagy az Alkotmányban meghatározott célkitűzések elérése érdekében ilyen megállapodás megkötése szükséges, illetve ha valamely kötelező erejű jogi aktus ilyen értelmű rendelkezést tartalmaz, továbbá ha az az Unió belső jogi aktusait érinti.
- (2) Az Unió által megkötött megállapodások kötelezőek az Unió intézményeire és tagállamaira.

III-226. cikk

Az Unió egy vagy egy több harmadik országgal vagy nemzetközi szervezettel társulási megállapodást köthet. Az ilyen megállapodás kölcsönös jogok és kötelezettségek, közös fellépés és különleges eljárások által jellemzett társulást hoz létre a felek között.

III-227. cikk

- (1) A III-217. cikkben megállapított különös rendelkezések sérelme nélkül az Unió és a harmadik országok, illetve nemzetközi szervezetek közötti megállapodásokat az itt következő eljárás szerint kell megtárgyalni és megkötni.
- (2) A Miniszterek Tanácsa felhatalmazást ad a tárgyalások megkezdésére, elfogadja a tárgyalási irányelveket, és megkötöti a megállapodásokat.
- (3) A Bizottság, illetve – ha a megállapodás kizárólag vagy túlnyomórészt a közös kül- és biztonságpolitikára vonatkozik – a külügyminiszter ajánlást nyújt be a Tanácsnak, amely a tárgyalások megkezdéséről európai határozatot fogad el.
- (4) A tárgyalásra felhatalmazó európai határozat keretében a Miniszterek Tanácsa, a megkötendő megállapodás tárgyától függően, kinevezi a főtárgyalót vagy az Unió tárgyaló delegációjának vezetőjét.
- (5) A Miniszterek Tanácsa az Unió főtárgyalója vagy tárgyaló delegációjának vezetője számára tárgyalási irányelveket határoz meg, és egy különbizottságot nevezhet ki, amellyel a tárgyalások folytatása során egyeztetni kell.
- (6) A főtárgyaló javaslata alapján a Miniszterek Tanácsa európai határozatban felhatalmazást ad a megállapodás aláírására és, amennyiben szükséges, ideiglenes alkalmazására.

(7) A Miniszterek Tanácsa a főtárgyaló javaslata alapján európai határozatot fogad el a megállapodás megkötéséről.

A Miniszterek Tanácsa az előző bekezdésben említett európai határozatot – kivéve, ha a megállapodás kizárólag a kül- és biztonságpolitikára vonatkozik – az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően fogadja el. Az Európai Parlament véleményét a Miniszterek Tanácsa által az ügy sürgősségétől függően megállapított határidőn belül közli. Ha ezen a határidőn belül nem nyilvánít véleményt, a Miniszterek Tanácsa határozhat.

Az Európai Parlament egyetértésére van szükség:

- a) a társulási megállapodások megkötéséhez,
- b) az Uniónak az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményhez való csatlakozásához,
- c) az együttműködési eljárások bevezetése útján külön intézményi keretet létrehozó megállapodások megkötéséhez,
- d) az Unióra nézve jelentős költségvetési kihatásokkal járó megállapodások megkötéséhez, és
- e) a jogalkotási eljárás alkalmazási körébe tartozó területekre vonatkozó megállapodások megkötéséhez.

Az Európai Parlament és a Miniszterek Tanácsa sürgős esetben megállapodhat az egyetértés megadásának határidejében.

(8) A megállapodás megkötésekor a Miniszterek Tanácsa – a (6) (7), illetve (10) bekezdéstől eltérve – felhatalmazhatja a főtárgyalót arra, hogy az Unió nevében módosításokat hagyjon jóvá, ha a megállapodás rendelkezése szerint a módosításokat egyszerűsített eljárással kell elfogadni, vagy azokat a megállapodás által létrehozott szervnek kell elfogadnia; a Miniszterek Tanácsa e felhatalmazást meghatározott feltételekhez kötheti.

(9) A Miniszterek Tanácsa az eljárás egésze során minősített többséggel határoz. A Miniszterek Tanácsa egyhangúlag határoz, ha a megállapodás olyan területre vonatkozik, ahol az uniós jogi aktusok elfogadásához egyhangúságra van szükség, valamint társulási megállapodások és az Uniónak az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményhez való csatlakozásáról szóló megállapodás esetén.

(10) A Miniszterek Tanácsa az Unió külügyminiszterének vagy a Bizottságnak a javaslata alapján európai határozatot fogad el valamely megállapodás alkalmazásának felfüggesztésére, valamint a megállapodásokkal felállított szervezetben a Közösség által képviselendő álláspontok kialakítására vonatkozóan, amennyiben az ilyen szervnek joghatással bíró határozatot kell hoznia, kivéve a megállapodás intézményi kereteit kiegészítő vagy módosító határozatokat.

(11) Az Európai Parlamentet az eljárás minden szakaszában haladéktalanul és teljes körűen tájékoztatni kell.

(12) Egy tagállam, az Európai Parlament, a Miniszterek Tanácsa vagy a Bizottság kikérheti a Bíróság véleményét a tervezett megállapodásnak az Alkotmány rendelkezéseivel való összeegyeztethetőségéről. Ha a Bíróság véleménye kedvezőtlen, a tervezett megállapodás csak akkor léphet hatályba, ha azt módosítják vagy az Alkotmányt a IV-6. cikknek megfelelően felülvizsgálják.

III-228. cikk

(1) A III-227. cikktől eltérve, a Miniszterek Tanácsa az Európai Központi Bank vagy a Bizottság ajánlása alapján, az Európai Központi Bankkal az árstabilitási célkitűzéssel összhangban álló konszenzus elérése céljából folytatott konzultációt követően, valamint az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, a (3) bekezdésben leírt eljárásnak megfelelően az ott említett részletes szabályok meghatározására egyhangúlag hivatalos megállapodásokat köthet az euró és az Unióban törvényes fizetőeszköznek tekintett valutáktól eltérő valuták közötti árfolyamrendszeréről.

A Miniszterek Tanácsa, a Bizottság ajánlása alapján és az Európai Központi Bankkal az árstabilitási célkitűzéssel összhangban álló konszenzus elérése céljából folytatott konzultációt követően, vagy az Európai Központi Bank ajánlása alapján minősített többséggel elfogadhatja, kiigazíthatja vagy megszüntetheti az euró középárfolyamait az árfolyamrendszeren belül. A Miniszterek Tanácsának elnöke tájékoztatja az Európai Parlamentet az euró középárfolyamainak elfogadásáról, kiigazításáról vagy megszüntetéséről.

(2) Ha egy vagy több, az Unióban törvényes fizetőeszköznek tekintett valutáktól eltérő valutára vonatkozóan nem létezik az (1) bekezdésben említettek szerinti árfolyamrendszer, a Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján és az Európai Központi Bankkal folytatott konzultációt követően, vagy az Európai Központi Bank ajánlása alapján, minősített többséggel kialakíthatja e valuták vonatkozásában az árfolyam-politika általános irányait. Az általános irányok nem sérthetik a Központi Bankok Európai Rendszerének az árstabilitás fenntartására irányuló elsődleges célját.

(3) Ha az Uniónak egy vagy több állammal vagy nemzetközi szervezettel a monetáris vagy árfolyamrendszert érintő megállapodásokat kell megtárgyalnia, a Miniszterek Tanácsa – a III-227. cikktől eltérve – a Bizottság javaslata alapján, az Európai Központi Bankkal folytatott konzultációt követően minősített többséggel határoz az e megállapodásokra vonatkozó tárgyalásoknak és e megállapodások megkötésének részletes szabályairól. Ezeknek a részletes szabályoknak biztosítaniuk kell, hogy az Unió egységes álláspontot képviseljen. A Bizottság teljes mértékben részt vesz a tárgyalásokban.

(4) A tagállamok – a gazdasági és monetáris unióra vonatkozó uniós hatáskörök és megállapodások sérelme nélkül – nemzetközi fórumokon tárgyalásokat folytathatnak és nemzetközi megállapodásokat köthetnek.

VII. FEJEZET

AZ UNIÓ KAPCSOLATAI NEMZETKÖZI SZERVEZETEKKEL ÉS HARMADIK ORSZÁGOKKAL, VALAMINT AZ UNIÓ KÜLDÖTTSÉGEI

III-229. cikk

- (1) Az Unió megfelelő együttműködési formákat épít ki az Egyesült Nemzetek Szervezetével, az Európa Tanáccsal, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezettel, valamint a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezettel.
- (2) Az Unió továbbá megfelelő kapcsolatokat tart fenn minden egyéb nemzetközi szervezettel.
- (3) E cikk végrehajtásáért az Unió külügyminisztere és a Bizottság felelős.

III-230. cikk

- (1) AZ Uniót a harmadik országokban és a nemzetközi szervezetekben az Unió küldöttségei képviselik.
- (2) Az Unió küldöttségei tevékenységüket az Unió külügyminiszterének irányításával és a tagállamok diplomáciai képviseleteivel szoros együttműködésben látják el.

VIII. FEJEZET

A SZOLIDARITÁSI KLAUZULA VÉGREHAJTÁSA

III-231. cikk

- (1) A Bizottság és az Unió külügyminiszterének együttes javaslata alapján a Miniszterek Tanácsa európai határozatot fogad el, amelyben meghatározza az I-42. cikkben foglalt szolidaritási klauzula végrehajtására vonatkozó részletes szabályokat. Erről az Európai Parlamentet tájékoztatni kell.
- (2) Amennyiben egy tagállamot terrortámadás ér, illetve ha természeti vagy ember okozta katasztrófa áldozatává válik, e tagállam politikai szerveinek kérésére a többi tagállam segítséget nyújt számára. E célból a tagállamok a Miniszterek Tanácsának keretében egyeztetnek egymással.
- (3) E cikk alkalmazása során a Miniszterek Tanácsát a Politikai és Biztonsági Bizottság – a közös biztonság- és védelmi politika keretében kialakított struktúrákra támaszkodva –, valamint a III-162. cikk alapján létrehozott bizottság segíti, amelyek szükség esetén együttes véleményt terjesztenek elő számára.
- (4) Az Unió eredményes fellépésének biztosítása érdekében az Európai Tanács rendszeresen kiértékeli az Uniót fenyegető veszélyeket.

VI. CÍM
AZ UNIÓ MŰKÖDÉSE

I. FEJEZET
INTÉZMÉNYI RENDELKEZÉSEK

1. SZAKASZ

AZ INTÉZMÉNYEK

1. alszakasz

Az Európai Parlament

III-232. cikk

(1) A Miniszterek Tanácsa európai törvényben vagy kerettörvényben megállapítja az Európai Parlament tagjainak valamennyi tagállamban egységes eljárás szerint vagy valamennyi tagállamban közös elveknek megfelelően tartandó közvetlen és általános választójog alapján történő választásokon való megválasztására vonatkozó szükséges intézkedéseket.

A Miniszterek Tanácsa, az Európai Parlament tagjai többségével elfogadott egyetértését követően, egyhangúlag jár el. Ez a törvény vagy kerettörvény csak azt követően léphet hatályba, hogy a tagállamok saját alkotmányos követelményeiknek megfelelően azt jóváhagyták.

(2) Az Európai Parlament európai törvényben állapítja meg a tagjai feladatainak ellátására vonatkozó szabályokat és általános feltételeket. Az Európai Parlament saját kezdeményezése alapján, a Bizottság véleményének kikérése után és a Miniszterek Tanácsának jóváhagyásával határoz. Ennek során a Miniszterek Tanácsa a tagok vagy volt tagok adózására vonatkozó bármilyen szabály vagy feltétel esetén egyhangúlag köteles eljárni.

(3) A 2004–2009-es parlamenti időszakra vonatkozóan az Európai Parlament összetételét az Európai Parlamentben a polgárok képviseletéről szóló jegyzőkönyv állapítja meg.

III-233. cikk

Az európai szintű politikai pártokra irányadó szabályokat, így különösen a finanszírozásukra vonatkozó előírásokat európai törvény vagy kerettörvény határozza meg.

III-234. cikk

Az Európai Parlament tagjainak abszolút többségével felkérheti a Bizottságot, hogy terjesszen elő megfelelő javaslatot valamely olyan kérdésre vonatkozóan, amelyben az Európai Parlament megítélése szerint az Alkotmány végrehajtása céljából uniós jogi aktus kidolgozása szükséges. Ha a Bizottság nem terjeszt elő javaslatot, ennek okairól tájékoztatja az Európai Parlamentet.

III-235. cikk

Feladatainak teljesítése során az Európai Parlament, összes tagjai egynegyedének kérelmére, ideiglenes vizsgálóbizottságot állíthat fel, hogy – az Alkotmány által más intézményekre vagy szervekre ruházott hatáskörök sérelme nélkül – kivizsgálja az uniós jog végrehajtása során felmerülő állítólagos jogsértéseket vagy hivatali visszásságokat, kivéve ha az állítólagos tényállást bíróság vizsgálja, a bírósági eljárás lezárásáig.

Jelentésének benyújtása után az ideiglenes vizsgálóbizottság feloszlik.

A vizsgálati jog gyakorlására vonatkozó részletes szabályokat az Európai Parlament európai törvényben vagy kerettörvényben állapítja meg. Az Európai Parlament saját kezdeményezése alapján, a Miniszterek Tanácsa és a Bizottság jóváhagyásának elnyerését követően határoz.

III-236. cikk

Bármely uniós polgár, valamint valamely tagállamban lakóhellyel, illetve létesítő okirat szerinti székhellyel rendelkező természetes vagy jogi személy egyénileg vagy más polgárokkal vagy személyekkel közösen petíciót nyújthat be az Európai Parlamenthez az Unió tevékenységi területére tartozó és őt közvetlenül érintő ügyben.

III-237. cikk

(1) Az Európai Parlament európai ombudsmant nevez ki. Az európai ombudsman jogosult a bármely uniós polgártól vagy valamely tagállamban lakóhellyel, illetve létesítő okirat szerinti székhellyel rendelkező természetes vagy jogi személytől érkező, a közösségi intézmények, szervek, hivatalok vagy ügynökségek – kivéve az igazságszolgáltatási hatáskörében eljáró Bíróságot – tevékenysége során felmerülő hivatali visszásságokra vonatkozó panaszok átvételére.

Az európai ombudsman megbízatásának megfelelően, saját kezdeményezésére vagy a hozzá közvetlenül vagy az Európai Parlament valamely tagján keresztül benyújtott panaszok alapján, lefolytatja az általa indokoltnak ítélt vizsgálatokat, kivéve ha az állítólagos tényállás bírósági eljárás tárgyát képezi vagy képezte. Ha az európai ombudsman hivatali visszásságot állapít meg, az ügyben megkeresi az érintett intézményt, szervet, hivaltalt vagy ügynökséget, amelynek három hónap áll rendelkezésére, hogy tájékoztassa őt álláspontjáról. Ezt követően az európai ombudsman jelentést küld az Európai Parlamentnek és az érintett intézménynek, szervnek, hivatalnak vagy ügynökségnek. A panaszt benyújtó személyt tájékoztatni kell a vizsgálatok eredményéről.

Vizsgálatainak eredményeiről az európai ombudsman évente jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek.

(2) Az európai ombudsmant minden európai parlamenti választást követően, az Európai Parlament megbízásának időtartamára nevezik ki. Az európai ombudsman megbízatása megújítható.

Az európai ombudsmant a Bíróság az Európai Parlament kérelmére felmentheti, ha már nem felel meg a feladatai ellátásához szükséges feltételeknek, vagy ha súlyos kötelezettségszegést követett el.

(3) Feladatainak ellátása során az ombudsman teljes mértékben független. E feladatok ellátása során nem kérhet vagy fogadhat el utasításokat más szervtől. Az európai ombudsman a megbízatása ideje alatt semmilyen egyéb – akár kereső, akár ingyenesen végzett – foglalkozást nem folytathat.

(4) Az Európai Parlament európai törvényben állapítja meg az európai ombudsman feladatainak ellátására vonatkozó szabályokat és általános feltételeket. Az Európai Parlament saját kezdeményezése alapján, a Bizottság véleményének kikérése után és a Miniszterek Tanácsának jóváhagyásával határoz.

III-238. cikk

Az Európai Parlament évente egy ülészakot tart. Minden március második keddjén külön összehívás nélkül ül össze.

Az Európai Parlament tagjai abszolút többségének kérelmére, valamint a Miniszterek Tanácsa vagy a Bizottság kérelmére rendkívüli ülészakot tarthat.

III-239. cikk

(1) A Bizottság az Európai Parlament bármely ülésen részt vehet, és kérésére bármikor felszólalhat. A Bizottság szóban vagy írásban válaszol az Európai Parlament vagy annak tagjai által hozzá intézett kérdésekre.

(2) Az Európai Tanács, illetve a Miniszterek Tanácsa a saját eljárási szabályzataikban megállapított feltételeknek megfelelően felszólalhatnak az Európai Parlamentben.

III-240. cikk

Ha az Alkotmány másként nem rendelkezik, az Európai Parlament a leadott szavazatok többségével határoz. A határozatképesség feltételeit az eljárási szabályzat határozza meg.

III-241. cikk

Az Európai Parlament az összes tag szavazatainak többségével elfogadja eljárási szabályzatát.
Az Európai Parlament üléseinek jegyzőkönyveit az Alkotmányban, illetve az eljárási szabályzatában megállapított feltételeknek megfelelően kell közzétenni.

III-242. cikk

Az Európai Parlament nyilvános ülésen megvitatja a Bizottság által hozzá benyújtott éves általános jelentést.

III-243. cikk

Az Európai Parlament, ha a Bizottság tevékenysége miatt bizalmatlansági indítványt terjesztenek elé, arról legkorábban az indítvány beterjesztése után három nappal, nyílt szavazással határoz.
Ha a bizalmatlansági indítványt a leadott szavazatok kétharmadával és az Európai Parlament tagjainak abszolút többségével elfogadják, a Bizottságnak le kell mondania. A folyamatban lévő ügyeket az új Bizottságnak az I-25. és I-26. cikknek megfelelő kinevezéséig továbbra is ellátja. Ebben az esetben az újonnan kinevezett Bizottság hivatali ideje azon a napon jár le, amikor a Bizottság hivatali ideje lejárt volna.

2. alszakasz

Az Európai Tanács

III-244. cikk

(1) Szavazás esetén az Európai Tanács bármely tagja legfeljebb még egy másik tag képviselőjében is eljárhat.

A jelenlévő vagy képviselt tagok tartózkodása nem akadályozza az Európai Tanács egyhangúságot igénylő jogi aktusai elfogadásának.

(2) Az Európai Parlament elnökét fel lehet hívni arra, hogy szólaljon fel az Európai Tanácsban.

(3) Az Európai Tanács minősített többséggel elfogadja saját eljárási rendjét. Az Európai Tanács munkáját a Miniszterek Tanácsának Főtitkársága segíti.

3. alszakasz

A Miniszterek Tanácsa

III-245. cikk

- (1) A Miniszterek Tanácsát saját kezdeményezésére, illetve a Miniszterek Tanácsának valamely tagja vagy a Bizottság kérésére a Miniszterek Tanácsának elnöke hívja össze.
- (2) Az Európai Tanács egyhangúlag elfogadott európai határozatban megállapítja a Miniszterek Tanácsa formációi elnökségének betöltésére vonatkozó rotációs rend részletes szabályait.

III-246. cikk

- (1) Szavazás esetén a Miniszterek Tanácsának bármely tagja legfeljebb még egy másik tag képviselőjében is eljárhat.
- (2) Az egyszerű többséget igénylő határozatok elfogadásakor a Miniszterek Tanácsa tagjainak többségével jár el.
- (3) A jelenlévő vagy képviselt tagok tartózkodása nem akadályozza a Miniszterek Tanácsa egyhangúságot igénylő jogi aktusai elfogadásának.

III-247. cikk

- (1) A tagállamok állandó képviselőiből álló bizottság feladata a Miniszterek Tanácsa munkájának előkészítése és a Miniszterek Tanácsa által adott megbízások teljesítése. A bizottság a Miniszterek Tanácsának eljárási szabályzatában előírt esetekben eljárási határozatokat fogadhat el.
- (2) A Miniszterek Tanácsának munkáját az általa kinevezett főtitkár irányítása alatt álló Főtitkárság segíti.
A Főtitkárság szervezetét a Miniszterek Tanácsa határozza meg egyszerű többséggel.
- (3) A Miniszterek Tanácsa eljárási kérdésekben, valamint eljárási szabályzatának elfogadásakor egyszerű többséggel határoz.

III-248. cikk

A Miniszterek Tanácsa egyszerű többséggel felkérheti a Bizottságot, hogy végezze el a Miniszterek Tanácsa által a közös célkitűzések eléréséhez szükségesnek tartott vizsgálatokat, és terjesszen be hozzá megfelelő javaslatokat. Ha a Bizottság nem terjeszt elő javaslatot, ennek okairól tájékoztatja a Miniszterek Tanácsát.

III-249. cikk

A Miniszterek Tanácsa európai határozatokban megállapítja az Alkotmány által előírt bizottságokra vonatkozó szabályokat. Erről a Miniszterek Tanácsa a Bizottsággal folytatott konzultációt követően, egyszerű többséggel határoz.

4. szakasz

A Bizottság

III-250. cikk

Az európai biztosokat és a biztosokat, adott esetben a III-243. cikkre is figyelemmel, ötéves időtartamra nevezik ki. Az európai biztosi és a biztosi posztokat kizárólag a tagállamok állampolgárai tölthetik be.

III-251. cikk

Az európai biztosok és a biztosok tartózkodnak a feladataikkal összeegyeztethetetlen cselekedetektől. Valamennyi tagállam vállalja, hogy tiszteletben tartja ezt az elvet és nem kísérli meg az európai biztosok és a biztosok befolyásolását feladataik ellátása során.

Az európai biztosok és a biztosok hivatali idejük alatt nem folytathatnak semmilyen egyéb – akár kereső, akár ingyenesen végzett – foglalkozást. Hivatalba lépésükkor ünnepélyesen kötelezettséget vállalnak arra, hogy hivatali idejük alatt és után tiszteletben tartják a hivatalukból eredő kötelezettségeiket és különösen azt, hogy megbízatásuk megszűnését követően feddhetetlenül és tartózkodóan járnak el kinevezések vagy előnyök elfogadásával kapcsolatban. E kötelezettségek megsértése esetén a Bíróság a Miniszterek Tanácsának egyszerű többséggel elfogadott kérelme alapján vagy a Bizottság kérelmére az érintett személyt, a körülményektől függően, a III-253. cikknek megfelelően felmentheti, vagy megvonhatja tőle nyugdíjjogosultságát vagy az ezt helyettesítő egyéb juttatásokhoz való jogát.

III-252. cikk

(1) Az európai biztosok és a biztosok megbízatása – a megbízatás lejártától vagy az elhalálozástól eltekintve – lemondással vagy felmentéssel szűnik meg. Az európai biztos, illetve a biztos, amennyiben az elnök erre felhívja, köteles benyújtani a lemondását.

(2) A lemondó, hivatalából felmentett vagy elhalálozott európai biztos, illetve biztos helyébe hivatali idejének fennmaradó részére a Bizottság elnöke az I-25 és I-26. cikknek megfelelően új európai biztost, illetve biztost nevez ki.

(3) Az elnök lemondása, felmentése vagy halála esetén hivatali idejének fennmaradó részére az I-26. cikk (1) bekezdésének megfelelően új elnököt kell kinevezni.

(4) A hivataláról lemondó európai biztos, illetve biztos mindaddig hivatalban marad, amíg helyébe hivatali idejének fennmaradó részére az I-25 és I-26. cikknek megfelelően új európai biztost, illetve biztost neveznek ki.

III-253. cikk

Ha egy európai biztos vagy biztos már nem felel meg a feladatai ellátásához szükséges feltételeknek, vagy ha súlyos kötelezettségzegést követett el, a Bíróság a Miniszterek Tanácsának egyszerű többséggel elfogadott kérelme alapján vagy a Bizottság kérelmére felmentheti hivatalából.

III-254. cikk

A Bizottságra háruló feladatok csoportosításáról és a Bizottság tagjai közötti elosztásáról az elnök dönt az Alkotmány I-26. cikk (3) bekezdésének megfelelően. Az elnök e feladatok elosztását a Bizottság hivatali ideje alatt megváltoztathatja. Az európai biztosok és a biztosok az elnök által számukra megállapított feladatokat az elnök irányításával látják el.

III-255. cikk

A Bizottság a biztosi testület tagjainak többségével határoz. A határozatképesség feltételeit az eljárási szabályzat határozza meg.

III-256. cikk

A Bizottság eljárási szabályzatot fogad el annak biztosítása érdekében, hogy ő maga és szervezeti egységei megfelelően működjenek. A Bizottság gondoskodik e szabályzat közzétételéről.

III-257. cikk

A Bizottság évente, legkésőbb az Európai Parlament ülészakának megnyitása előtt egy hónappal általános jelentést tesz közzé az Unió tevékenységéről.

5. alszakasz

A Bíróság

III-258. cikk

Az Európai Bíróság a Bíróság alapokmányában megállapított szabályoknak megfelelően tanácsokban, nagytanácsban vagy teljes ülésben jár el.

III-259. cikk

Az Európai Bíróságot nyolc főtanácsnok segíti. Amennyiben az Európai Bíróság kéri, a Miniszterek Tanácsa egyhangúlag elfogadott európai határozattal megnövelheti a főtanácsnokok számát. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva, nyilvános tárgyaláson indokolással ellátott indítványt terjesszen elő azokban az ügyekben, amelyek esetében a Bíróság alapokmánya szerint a főtanácsnok részvételére van szükség.

III-260. cikk

Az Európai Bíróság bíráit és főtanácsnokait olyan személyek közül választják ki, akiknek függetlenségéhez nem férhet kétség, és akik megfelelnek az országukban a legfelsőbb bírói tisztségekbe történő kinevezéshez szükséges feltételeknek, vagy akik elismert szakértelemmel rendelkező jogtudósok; a bírákat és a főtanácsnokokat a III-262. cikkben említett bizottsággal folytatott konzultációt követően a tagállamok kormányai nevezik ki közös megegyezéssel.

Három évente a bírói és a főtanácsnoki kar részleges megújítására kerül sor a Bíróság alapokmányában megállapított feltételek szerint.

Az Európai Bíróság elnökét a bírák maguk közül választják meg hároméves időtartamra. Az elnök újraválasztható.

Az Európai Bíróság elfogadja eljárási szabályzatát. E szabályzat elfogadásához a Miniszterek Tanácsának jóváhagyása szükséges.

III-261. cikk

A Törvényszék bíráinak számát a Bíróság alapokmánya határozza meg. Az alapokmány előírhatja, hogy a Törvényszéket főtanácsnokok segítik.

A Törvényszék tagjait olyan személyek közül választják ki, akiknek függetlenségéhez nem férhet kétség, és akik rendelkeznek a felsőbb bírói tisztségbe történő kinevezéshez szükséges alkalmassággal. A bírákat a III-262. cikkben említett bizottsággal folytatott konzultációt követően a tagállamok kormányai nevezik ki közös megegyezéssel.

A Törvényszék bírói kara háromévenként részlegesen megújul. A távozó bírák újra kinevezhetők.

A Törvényszék elnökét a bírák maguk közül választják meg hároméves időtartamra. Az elnök újraválasztható.

A Törvényszék az Európai Bírósággal egyetértésben meghatározza eljárási szabályzatát. E szabályzat elfogadásához a Miniszterek Tanácsának jóváhagyása szükséges.

Ha a Bíróság alapokmánya másként nem rendelkezik, a Törvényszékre az Alkotmánynak az Európai Bíróságra vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

III-262. cikk

Létrejön egy bizottság, amelynek feladata, hogy a tagállamok kormányainak a III-260., illetve a III-261. cikkben előírt döntése előtt az Európai Bíróságra és a Törvényszékre bírának, illetve vagy főtanácsnokoknak jelölt személyeknek a feladatra való alkalmasságáról véleményt adjon.

A bizottságot hét személy alkotja, akiket az Európai Bíróság és a Törvényszék korábbi tagjai, a tagállamok legfelsőbb bíróságának tagjai és az elismert szakértelemmel rendelkező jogászok közül választanak ki, akik közül egy személyre az Európai Parlament tesz javaslatot. A Miniszterek Tanácsa európai határozatban megállapítja e bizottság működésének szabályait és európai határozatban kinevezi a bizottság tagjait. A Miniszterek Tanácsa az Európai Bíróság elnökének kezdeményezése alapján jár el.

III-263. cikk

(1) A Törvényszék rendelkezik hatáskörrel első fokon a III-270., III-272., III-275., III-277. és III-279. cikkben említett keresetek elbírálására, kivéve azokat, amelyeket szakosodott törvényszékek hatáskörébe utaltak, illetve amelyek az alapokmány értelmében az Európai Bíróság hatáskörében maradnak. Az alapokmány úgy rendelkezhet, hogy a Törvényszék egyéb keresetfajták tekintetében is hatáskörrel rendelkezik.

A Törvényszék e bekezdés szerinti határozataival szemben a Bíróság alapokmányában megállapított feltételek mellett és korlátokon belül, kizárólag jogi kérdésekben az Európai Bírósághoz lehet fellebbezni.

(2) A Törvényszék hatáskörébe tartozik a III-264. cikk szerint létrehozott szakosodott törvényszékek határozatai ellen benyújtott jogorvoslati kérelmek elbírálása.

A Törvényszék e bekezdés szerinti határozatait az alapokmányban megállapított feltételek mellett és korlátokon belül az Európai Bíróság kivételesen felülvizsgálhatja, ha fennáll a komoly veszélye annak, hogy az uniós jog egységessége vagy koherenciája sérül.

(3) A Törvényszék a Bíróság alapokmányában meghatározott egyes ügycsoportokban hatáskörrel rendelkezik a III-274. cikk szerinti előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések eldöntésére.

Ha a Törvényszék úgy ítéli meg, hogy az ügyben olyan elvi döntés meghozatalára van szükség, amely az uniós jog egységességét és koherenciáját befolyásolhatja, az ügyet eldöntés végett az Európai Bíróság elé utalhatja.

A Törvényszék előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket eldöntő határozatait az alapokmányban megállapított feltételek mellett és korlátokon belül az Európai Bíróság kivételesen felülvizsgálhatja, ha fennáll a komoly veszélye annak, hogy az uniós jog egységessége vagy koherenciája sérül.

III-264. cikk

(1) Európai törvénnyel szakosodott törvényszékek hozhatók létre egyes különleges területeken benyújtott meghatározott keresetfajták első fokon történő elbírálására. Az ilyen európai törvényeket a Bizottság javaslata alapján és a Bírósággal folytatott konzultációt követően, vagy a Bíróság kérelmére és a Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

(2) A szakosodott törvényszék létrehozásáról szóló európai törvényben meg kell határozni a törvényszék összetételére vonatkozó szabályokat és a törvényszékre ruházott hatáskör pontos terjedelmét.

(3) A szakosodott törvényszékek határozataival szemben kizárólag jogi kérdésekben, illetve – ha a szakosodott törvényszéket létrehozó európai törvény úgy rendelkezik – jogi és ténykérdésekben a Törvényszékhez lehet fellebbezni.

(4) A szakosodott törvényszékek tagjait olyan személyek közül választják ki, akiknek függetlenségéhez nem férhet kétség, és akik rendelkeznek a bírói tisztségbe történő kinevezéshez szükséges alkalmassággal. A szakosodott törvényszékek tagjait a Miniszterek Tanácsa nevezi ki egyhangú határozattal.

(5) A szakosodott törvényszékek a Bírósággal egyetértésben meghatározzák eljárási szabályzatukat. E szabályzat elfogadásához a Miniszterek Tanácsának jóváhagyása szükséges.

(6) Ha a szakosodott törvényszékek létrehozásáról szóló határozat másként nem rendelkezik, a szakosodott törvényszékekre az Alkotmánynak a Bíróságra vonatkozó rendelkezéseit és a Bíróság alapokmányának rendelkezéseit kell alkalmazni.

III-265. cikk

Ha a Bizottság megítélése szerint egy tagállam az Alkotmányból eredő valamely kötelezettségét nem teljesítette, az ügyről indokolással ellátott véleményt ad, miután az érintett államnak lehetőséget biztosított észrevételei megtételére.

Ha az érintett állam a Bizottság által meghatározott határidőn belül nem tesz eleget a véleményben foglaltaknak, a Bizottság a Bírósághoz fordulhat.

III-266. cikk

Bármely tagállam a Bírósághoz fordulhat, ha megítélése szerint egy másik tagállam az Alkotmányból eredő valamely kötelezettségét nem teljesítette.

Mielőtt egy tagállam keresetet nyújt be egy másik tagállam ellen az Alkotmányból eredő valamely kötelezettség állítólagos megsértése miatt, az ügyet a Bizottság elé kell terjesztenie.

A Bizottság indokolással ellátott véleményt ad, miután az érintett államoknak lehetőséget biztosított arra, hogy kontradiktórius eljárás keretében szóban és írásban nyilatkozzanak.

Ha a Bizottság az ügy előterjesztésétől számított három hónapon belül nem ad véleményt, a vélemény hiányától függetlenül az ügyben a Bírósághoz lehet fordulni.

III-267. cikk

(1) Ha a Bíróság megállapítja, hogy egy tagállam nem teljesítette az Alkotmányból eredő valamely kötelezettségét, az adott államnak meg kell tennie a Bíróság ítéletében foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket.

(2) Ha a Bizottság megítélése szerint az érintett tagállam nem teszi meg a Bíróság ítéletében foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket, a Bizottság, miután a tagállamnak lehetőséget biztosított észrevételei megtételére, a Bírósághoz fordulhat. A Bizottság meghatározza az érintett tagállam által fizetendő átalányösszeg vagy kényszerítő bírság összegét, amelyet az adott körülmények között megfelelőnek ítél.

Ha a Bíróság megállapítja, hogy az érintett tagállam nem tett eleget az ítéletében foglaltaknak, a tagállamot átalányösszeg vagy kényszerítő bírság fizetésére kötelezheti.

Ez az eljárás nem érinti a III-266. cikket.

(3) Ha a Bizottság a III-265. cikknek megfelelően azon az alapon nyújt be keresetet a Bírósághoz, hogy az érintett állam nem tett eleget valamely kerettörvény átültetésére elfogadott intézkedéseinek közlésére vonatkozó kötelezettségének, a Bizottság amennyiben megfelelőnek ítéli, ugyanezen eljárás keretében kérheti, hogy a Bíróság – amennyiben a kötelezettség megsértését megállapítja – az érintett tagállamot átalányösszeg vagy kényszerítő bírság megfizetésére kötelezze. Ha a Bizottság eleget tesz a Bizottság kérelmének, a szóban forgó fizetési kötelezettség a Bíróság ítéletében megállapított határidőn belül válik esedékessé.

III-268. cikk

Az európai törvények és kerettörvények a bennük előírt szankciók tekintetében teljes körű mérlegelési jogkört ruházhatnak a Bíróságra.

III-269. cikk

Az Alkotmány egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül európai törvény úgy rendelkezhet, hogy a Bíróságot – az ott meghatározott mértékben – hatáskörrel ruházza fel az Alkotmány alapján elfogadott, európai szellemi tulajdonjogokat alapító jogi aktusok alkalmazásával kapcsolatos jogviták elbírálására.

III-270. cikk

(1) A Bíróság megvizsgálja az európai törvények és kerettörvények, továbbá a Miniszterek Tanácsa, a Bizottság, valamint az Európai Központi Bank által elfogadott jogi aktusok jogszerűségét, kivéve az ajánlásokat és a véleményeket, továbbá az Európai Parlament harmadik személyekre joghatással járó aktusait. A Bíróság megvizsgálja továbbá az Unió szervei, hivatalai, illetve ügynökségei által elfogadott, harmadik személyekre joghatással járó jogi aktusok jogszerűségét.

(2) E célból a Bíróság hatáskörrel rendelkezik az olyan keresetek tekintetében, amelyeket valamely tagállam, az Európai Parlament, a Miniszterek Tanácsa vagy a Bizottság nyújt be hatáskör hiánya, lényeges eljárási szabályok megsértése, az Alkotmány vagy az alkalmazására vonatkozó bármely jogi rendelkezés megsértése vagy hatáskörrel való visszaélés miatt.

(3) A Bíróság azonos feltételek mellett rendelkezik hatáskörrel a Számvevőszék, az Európai Központi Bank és a Régiók Bizottsága által előjogaik megóvása érdekében indított keresetek tekintetében.

(4) Bármely természetes vagy jogi személy azonos feltételek mellett indíthat eljárást a neki címzett vagy az őt közvetlenül és személyében érintő jogi aktus ellen, továbbá az őt közvetlenül érintő olyan szabályozási jellegű jogi aktus ellen, amelyek nem tartalmazzak végrehajtási intézkedéseket.

(5) Az Unió szerveit, hivatalait vagy ügynökségeit létrehozó jogi aktusok meghatározhatják azokat a külön feltételeket, amelyek alapján egy természetes vagy jogi személy az e szervek, hivatalok vagy ügynökségek által elfogadott joghatással járó jogi aktusokkal szemben keresettel élhetnek.

(6) Az e cikkben szabályozott eljárásokat, az esettől függően, a jogi aktus kihirdetésétől vagy a felperessel történő közlésétől, illetve ennek hiányában attól a naptól számított két hónapon belül kell megindítani, amikor arról a felperes tudomást szerzett.

III-271. cikk

Ha a kereset megalapozott, a Bíróság a megtámadott jogi aktust semmisnek nyilvánítja. A Bíróság azonban, ha azt szükségesnek ítéli, megjelöli a semmisnek nyilvánított jogi aktusoknak azokat a joghatásait, amelyek továbbra is fennmaradnak.

III-272. cikk

Ha az Európai Parlament, a Miniszterek Tanácsa, a Bizottság vagy az Európai Beruházási Bank az Alkotmányt megsértve elmulasztja a döntéshozatalt, a tagállamok és az Unió többi intézménye keresettel fordulhatnak a Bírósághoz a jogsértés megállapítása iránt. E rendelkezés, azonos feltételek mellett, a Unió mulasztó szerveire, hivatalaira és ügynökségeire is alkalmazni kell.

A kereset csak akkor elfogadható, ha az érintett intézmény, szervet, hivatalt vagy ügynökséget előzetesen felszólították arra, hogy járjon el. Ha a felszólítástól számított két hónapon belül az érintett intézmény, szerv, hivatal vagy ügynökség nem foglal állást, a keresetet további két hónapon belül lehet megindítani.

Bármely természetes vagy jogi személy az előző bekezdésekben foglalt feltételek mellett panasszal fordulhat a Bírósághoz, ha az Unió valamely intézménye, szerve, hivatala vagy ügynöksége elmulasztott valamely neki címzendő jogi aktust – az ajánlások és vélemények kivételével – meghozni.

III-273. cikk

Az az intézmény vagy azok az intézmények, szervek, hivatalok vagy ügynökségek, amelyek aktusait a Bíróság semmisnek nyilvánította, vagy amelyek mulasztását a Bíróság az Alkotmánnyal ellentétesnek nyilvánította, kötelesek megtenni a Bíróság ítéletében foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket.

Ez a kötelezettség nem érinti azokat a kötelezettségeket, amelyek a III-337. cikk második bekezdésének alkalmazásából származhatnak.

III-274. cikk

A Bíróság hatáskörrel rendelkezik előzetes döntés meghozatalára a következő kérdésekben:

- a) az Alkotmány értelmezése,
- b) az Unió intézményei által elfogadott jogi aktusok érvényessége és értelmezése.

Ha egy tagállam bírósága előtt ilyen kérdés merül fel, és ez a bíróság úgy ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére, kérheti a Bíróságot, hogy hozzon ebben a kérdésben döntést.

Ha egy tagállam olyan bírósága előtt folyamatban lévő ügyben merül fel ilyen kérdés, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles a Bírósághoz fordulni.

Ha egy tagállami bíróság előtt folyamatban lévő ügyben olyan kérdés merül fel, amely valamely őrizetben lévő személyt érint, a Bíróság a lehető legrövidebb időn belül határoz.

III-275. cikk

A Bíróság hatáskörrel rendelkezik a III-337. cikk második bekezdésében említett kártérítési vitákban.

III-276. cikk

Az Európai Tanácsnak vagy a Miniszterek Tanácsának I-57. cikk szerinti megállapításával érintett tagállam keresete esetén a Bíróság kizárólag az említett cikkben foglalt eljárási rendelkezések tekintetében rendelkezik hatáskörrel. A Bíróság a megállapítás meghozatalától számított egy hónapon belül döntést hoz.

III-277. cikk

A Bíróság hatáskörrel rendelkezik az Unió és alkalmazottai között felmerülő minden vitás ügyben az Unió tisztviselőinek személyzeti szabályzatában és az Unió egyéb alkalmazottaira vonatkozó alkalmazási feltételekben megállapított keretek között és feltételek mellett.

III-278. cikk

A Bíróság az itt megállapított kereteken belül hatáskörrel rendelkezik a következő vitás ügyekben:

- a) az Európai Beruházási Bank alapokmányából eredő kötelezettségek teljesítése a tagállamok által. Ebben a vonatkozásban a Bank Igazgatótanácsa rendelkezik a III-265. cikk által a Bizottságra ruházott hatáskörrel;
- b) az Európai Beruházási Bank Kormányzótanácsa által elfogadott intézkedések. Ebben a vonatkozásban bármely tagállam, a Bizottság vagy a Bank Igazgatótanácsa indíthat keresetet a III-270. cikkben megállapított feltételek mellett;

- c) az Európai Beruházási Bank Igazgatótanácsa által elfogadott intézkedések. Az ilyen intézkedések ellen csak a tagállamok vagy a Bizottság indíthatnak keresetet a III-270. cikkben meghatározott feltételek mellett, és kizárólag a Bank alapokmánya 21. cikkének (2), (5)–(7) bekezdésében foglalt eljárási szabályok megsértésére történő hivatkozással;
- d) az Alkotmányból, valamint a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányából eredő kötelezettségek teljesítése a nemzeti központi bankok által. Ebben a vonatkozásban a nemzeti központi bankokat illetően az Európai Központi Bank Tanácsa ugyanolyan hatáskörrel rendelkezik, mint amelyet a tagállamokat illetően a III-265. cikk a Bizottságra ruház. Ha a Bíróság megállapítja, hogy egy nemzeti központi bank nem teljesítette az Alkotmányból eredő valamely kötelezettségét, a bank köteles megtenni a Bíróság ítéletében foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket.

III-279. cikk

A Bíróság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy az Unió által vagy nevében kötött közjogi vagy magánjogi szerződésekben foglalt választottbírói kikötés alapján határozatot hozzon.

III-280. cikk

A Bíróság hatáskörrel rendelkezik a tagállamok között felmerülő, az Alkotmány tárgyával összefüggő vitás ügyekben, ha az ilyen ügyeket a felek külön megállapodás alapján elé terjesztik.

III-281. cikk

Az olyan vitás ügyeket, amelyekben az Unió az egyik fél, nem lehet erre hivatkozva kizárni a tagállamok bíróságainak hatásköréből, kivéve ha ezt a hatáskört az Alkotmány a Bíróságra ruházza.

III-282. cikk

A Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel az I-39. és I-40. cikk, valamint a III. rész V. címe II. fejezetének rendelkezései tekintetében.

A Bíróság azonban hatáskörrel rendelkezik a Miniszterek Tanácsa által a III-224. cikk alapján természetes vagy jogi személyekre vonatkozóan elfogadott korlátozó intézkedések jogszerűségének felülvizsgálatára irányuló, a III-270. cikk (4) bekezdése alapján hozzá benyújtott keresetek tekintetében.

III-283. cikk

A szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térségéről szóló III. cím IV. fejezete 4. és 5. szakaszának rendelkezéseire vonatkozó hatásköreinek gyakorlása során a Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel egy tagállam rendőrsége vagy más bűnüldözési szolgálata által végrehajtott intézkedések érvényességének vagy arányosságának, illetve a közrend fenntartásával és a belső biztonság megőrzésével kapcsolatos tagállami hatáskörök gyakorlásának felülvizsgálatára, amennyiben az ilyen intézkedések a nemzeti jogra tartoznak.

III-284. cikk

A tagállamok vállalják, hogy az Alkotmány értelmezésére vagy alkalmazására vonatkozó vitáikat kizárólag az e szerződésben előírt eljárások útján rendezik.

III-285. cikk

A III-270. cikk (6) bekezdésében megállapított határidő lejártá ellenére a Miniszterek Tanácsa, a Bizottság vagy az Európai Beruházási Bank által elfogadott európai törvényekre vagy európai rendeletekre vonatkozó jogvitában bármelyik fél hivatkozhat a III-270. cikk (2) bekezdésében meghatározott indokokra annak érdekében, hogy kérje a Bíróságtól a szóban forgó jogi aktus alkalmazhatatlanságának megállapítását.

III-286. cikk

A Bírósághoz benyújtott kereseteknek nincs halasztó hatályuk. A Bíróság azonban elrendelheti a megtámadott jogi aktus végrehajtásának felfüggesztését, ha a körülmények alapján azt szükségesnek tartja.

III-287. cikk

A Bíróság az elé terjesztett ügyekben bármely szükséges ideiglenes intézkedést elrendelhet.

III-288. cikk

A Bíróság ítéletei a III-307. cikkben megállapított feltételek szerint végrehajthatók.

III-289. cikk

A Bíróság alapokmányát jegyzőkönyv állapítja meg.

Az alapokmány rendelkezéseit – az I. cím és a 64. cikk kivételével – európai törvénnyel lehet módosítani. Az ilyen európai törvényeket a Bíróság kérelmére és a Bizottsággal folytatott konzultációt követően vagy a Bizottság kérelmére és a Bírósággal folytatott konzultációt követően, egyhangúlag kell elfogadni.

6. alszakasz

A Számvevőszék

III-290. cikk

(1) A Számvevőszék megvizsgálja az Unió összes bevételre és kiadásra vonatkozó elszámolását. Megvizsgálja az Unió által létrehozott valamennyi szerv minden bevételre és kiadásra vonatkozó elszámolását is, amennyiben az ilyen vizsgálatot a létesítő okirat nem zárja ki.

A Számvevőszék az elszámolás megbízhatóságát, valamint az alapjául szolgáló ügyletek jogszerűségét és szabályszerűségét igazoló nyilatkozatot terjeszt az Európai Parlament és a Miniszterek Tanácsa elé, amelyet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közzé kell tenni. Ez a nyilatkozat az Unió tevékenységének valamennyi főbb területére kiterjedő külön értékelésekkel egészíthető ki.

(2) A Számvevőszék megvizsgálja a bevételek és kiadások jogszerűségét és szabályszerűségét, valamint a pénzgazdálkodás hatékonyságát és eredményességét. Ennek során jelentést tesz, különösen ha bármilyen szabálytalanságot észlel.

A bevételek ellenőrzését az esedékesként megállapított összegek és az Unió számára ténylegesen kifizetett összegek alapján végzik.

A kiadások ellenőrzését a vállalt kötelezettségek és a teljesített kifizetések alapján végzik. Ezek az ellenőrzések az adott pénzügyi évre vonatkozó elszámolások lezárása előtt is elvégezhetők.

(3) Az ellenőrzést a nyilvántartások alapján és szükség esetén a helyszínen, a többi intézményben, az Unió nevében bevételt vagy kiadást kezelő szervek helyiségeiben és a tagállamokban – beleértve a költségvetésből kifizetésben részesülő bármely természetes vagy jogi személy helyiségeit is – végzik. A tagállamokban az ellenőrzést a nemzeti ellenőrző szervekkel vagy – ha ezek nem rendelkeznek a szükséges hatáskörrel – a hatáskörrel rendelkező tagállami szervezeti egységekkel kapcsolatban tartva kell elvégezni. A Számvevőszék és a nemzeti ellenőrző szervek függetlenségük megőrzése mellett a bizalom szellemében együttműködnek. Ezek a szervek vagy szervezeti egységek közlik a Számvevőszékkal, hogy részt kívánnak-e venni az ellenőrzésben.

A többi intézmény, az Unió nevében bevételt vagy kiadást kezelő szervek, a költségvetésből kifizetésben részesülő bármely természetes vagy jogi személy és a nemzeti ellenőrző szervek, illetve – ha ezek nem rendelkeznek a szükséges hatáskörrel – a hatáskörrel rendelkező tagállami szervezeti egységek a Számvevőszék kérésére megküldik a feladatai elvégzéséhez szükséges valamennyi

dokumentumot vagy információt.

Az Európai Beruházási Banknak az Unió kiadásainak és bevételeinek kezelése terén végzett tevékenysége tekintetében a Számvevőszéknek a Bank által őrzött információkhoz való hozzáférési jogát a Számvevőszék, a Bank és a Bizottság közötti megállapodás szabályozza. A Számvevőszék azonban megállapodás hiányában is hozzájuthat azokhoz az információkhoz, amelyek a Bank által kezelt uniós kiadások és bevételek ellenőrzéséhez szükségesek.

(4) A Számvevőszék minden egyes pénzügyi év lezárását követően éves jelentést készít. A jelentést meg kell küldeni a többi intézménynek, és ezeknek az intézményeknek a Számvevőszék megállapításaira adott válaszával együtt közzé kell tenni *az Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

A Számvevőszék továbbá meghatározott kérdésekre vonatkozó megállapításait – elsősorban külön jelentés formájában – bármikor előterjesztheti, és a többi intézmény bármelyikének kérésére véleményt adhat.

A Számvevőszék éves jelentéseit, külön jelentéseit vagy véleményeit tagjainak többségével fogadja el. A Számvevőszék mindazonáltal bizonyos típusú jelentések vagy vélemények elfogadása céljából belső tanácsokat hozhat létre az eljárási szabályzatában meghatározott feltételek szerint.

A Számvevőszék segíti az Európai Parlamentet és a Miniszterek Tanácsát a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos ellenőrzési feladataik gyakorlása során.

A Számvevőszék megállapítja eljárási szabályzatát. E szabályzat elfogadásához a Miniszterek Tanácsának jóváhagyása szükséges.

III-291. cikk

(1) A Számvevőszék tagjait olyan személyek közül választják ki, akik országukban külső ellenőrzést végző szervekhez tartoznak vagy tartoztak, vagy akik rendelkeznek az ehhez a hivatalhoz szükséges különleges képesítéssel. Függetlenségükhöz nem férhet kétség.

(2) A Számvevőszék tagjait hatéves időtartamra nevezik ki. Megbízatusuk megújítható. A Miniszterek Tanácsa európai határozatban meghatározza a Számvevőszék tagjainak az egyes tagállamok javaslatai alapján összeállított listáját. A Miniszterek Tanácsa az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően jár el.

A tagok maguk közül hároméves időtartamra megválasztják a Számvevőszék elnökét. Az elnök újraválasztható.

(3) A Számvevőszék tagjai feladataik ellátása során teljes mértékben függetlenek, és az Unió általános érdekében járnak el.

Feladataik ellátása során nem kérhetnek és fogadhatnak el utasításokat kormányoktól vagy más szervektől. Tartózkodnak a feladataikkal összeegyeztethetetlen cselekedetektől.

(4) A Számvevőszék tagjai hivatali idejük alatt semmilyen egyéb – akár kereső, akár ingyenesen végzett – foglalkozást nem folytathatnak. Hivatalba lépésükkor ünnepélyesen kötelezettséget vállalnak arra, hogy hivatali idejük alatt és után tiszteletben tartják a hivatalukból eredő kötelezettségeiket és különösen azt, hogy megbízásuk megszűnését követően feddhetetlenül és tartózkodóan járnak el kinevezések vagy előnyök elfogadásával kapcsolatban.

(5) A Számvevőszék tagjainak megbízatása – a megbízatás lejártától vagy az elhalálozástól eltekintve – lemondással vagy a Bíróság (6) bekezdés alapján hozott ítéletében kimondott felmentéssel szűnik meg.

A távozó tag helyébe hivatali idejének fennmaradó részére új tagot neveznek ki.

A hivatalból történő felmentés esetét kivéve, a Számvevőszék tagjai addig maradnak hivatalukban, amíg helyükbe új tagokat nem neveznek ki.

(6) A Számvevőszék tagját csak akkor lehet hivatalából elmozdítani, illetve nyugdíjjogosultságától vagy az ezt helyettesítő egyéb juttatáshoz való jogosultságától megfosztani, ha a Bíróság a Számvevőszék kérelmére megállapítja, hogy már nem felel meg a megkívánt feltételeknek, vagy nem tesz eleget a hivatalából eredő kötelezettségeknek.

2. SZAKASZ

AZ UNIÓ TANÁCSADÓ SZERVEI

1. alszakasz

A Régiók Bizottsága

III-292. cikk

A Régiók Bizottsága tagjainak száma nem haladhatja meg a 350-et. A Miniszterek Tanácsa egyhangúlag elfogadott európai határozatban megállapítja a bizottság összetételét.

A bizottság tagjait és azonos számú póttagjait öt évre nevezik ki. Megbízatusuk megújítható.

A Miniszterek Tanácsa európai határozatban meghatározza a bizottság tagjainak és póttagjainak az egyes tagállamok javaslatai alapján összeállított listáját.

A bizottsági tag megbízatusa automatikusan megszűnik, ha az az I-31. cikk (2) bekezdésében említett képviselői megbízatus, amely alapján őt tagnak javasolták, megszűnik; helyére a hivatali idő fennmaradó részére ugyanazon eljárásnak megfelelően másik tagot kell kinevezni.

A bizottság tagjai nem lehetnek egyszerre az Európai Parlament tagjai is.

III-293. cikk

A Régiók Bizottsága a tagjai közül két és fél éves időtartamra megválasztja elnökét és tisztségviselőit.

A bizottság elfogadja eljárási szabályzatát.

A bizottságot az Európai Parlamentnek, a Miniszterek Tanácsának vagy a Bizottságnak a kérésére a bizottság elnöke hívja össze. A bizottság saját kezdeményezésére is ülésezhet.

III-294. cikk

Az Európai Parlament, a Miniszterek Tanácsa vagy a Bizottság az Alkotmányban meghatározott esetekben, továbbá minden olyan – különösen a határokon átnyúló együttműködést érintő – esetben, amikor ezen intézmények valamelyike indokoltnak tartja, konzultál a Régiók Bizottságával.

Ha az Európai Parlament, a Miniszterek Tanácsa vagy a Bizottság szükségesnek tartja, a bizottság számára véleményének benyújtására határidőt tűzhet ki, amely az erről szóló értesítésnek az elnök általi kézhezvételétől számított legalább egy hónap. A határidő lejártát követően a vélemény hiánya nem képezheti akadályát a további eljárásnak.

Ha a III-298. cikk értelmében konzultálni kell a Gazdasági és Szociális Bizottsággal, az Európai Parlament, a Miniszterek Tanácsa vagy a Bizottság tájékoztatja a Régiók Bizottságát a véleményadás iránti megkeresésről. A bizottság saját kezdeményezésére is adhat véleményt olyan esetekben, amikor ezt indokoltnak tartja.

A bizottság véleményét a tanácskozásokról készült összefoglalóval együtt megküldik az Európai Parlamentnek, a Miniszterek Tanácsának és a Bizottságnak.

2. alszakasz

A Gazdasági és Szociális Bizottság

III-295. cikk

A Gazdasági és Szociális Bizottság tagjainak száma nem haladhatja meg a 350-et. A Miniszterek Tanácsa egyhangúlag elfogadott európai határozatban megállapítja a bizottság összetételét.

III-296. cikk

A bizottság tagjait öt évre nevezik ki. Megbízatásuk megújítható. A Miniszterek Tanácsa európai határozatban meghatározza a bizottság tagjainak az egyes tagállamok javaslatai alapján összeállított listáját.

A Miniszterek Tanácsa a Bizottsággal folytatott konzultációt követően jár el. A Miniszterek Tanácsa kikérheti a gazdasági és társadalmi életnek, valamint a civil társadalomnak az Unió tevékenységében érdekelt különböző ágazatait képviselő európai szervezetek véleményét.

III-297. cikk

A Gazdasági és Szociális a tagjai közül két és fél éves időtartamra megválasztja elnökét és tisztségviselőit.

A bizottság elfogadja eljárási szabályzatát.

A bizottságot az Európai Parlamentnek, a Miniszterek Tanácsának vagy a Bizottságnak a kérésére a bizottság elnöke hívja össze. A bizottság saját kezdeményezésére is üléseshet.

III-298. cikk

Az Európai Parlament, a Miniszterek Tanácsa vagy a Bizottság az Alkotmányban meghatározott esetekben konzultál a Gazdasági és Szociális Bizottsággal. Ezek az intézmények minden egyéb esetben konzultálhatnak a bizottsággal. A bizottság saját kezdeményezésére is adhat véleményt.

Ha az Európai Parlament, a Miniszterek Tanácsa vagy a Bizottság szükségesnek tartja, a bizottság számára véleményének benyújtására határidőt tűzhet ki, amely az erről szóló értesítésnek az elnök általi kézhezvételétől számított legalább egy hónap. A határidő lejártát követően a vélemény hiánya nem képezheti akadályát a további eljárásnak.

A bizottság véleményét a tanácskozásokról készült összefoglalóval együtt megküldik az Európai Parlamentnek, a Miniszterek Tanácsának és a Bizottságnak.

3. SZAKASZ

AZ EURÓPAI BERUHÁZÁSI BANK

III-299. cikk

Az Európai Beruházási Bank jogi személy.

Az Európai Beruházási Bank tagjai a tagállamok.

Az Európai Beruházási Bank alapokmányát jegyzőkönyv állapítja meg. A Bank alapokmányának 4., 11. és 12. cikkét, valamint 18. cikke (5) bekezdését az Európai Beruházási Bank kérelmére és a Bizottsággal folytatott konzultációt követően vagy a Bizottság kérelmére és az Európai Beruházási Bankkal folytatott konzultációt követően európai törvénnyel lehet módosítani.

III-300. cikk

Az Európai Beruházási Bank feladata, hogy a tőkepiac igénybevételével és saját forrásai felhasználásával az Unió érdekében hozzájáruljon a belső piac kiegyensúlyozott és egyenletes fejlődéséhez. Ezért a Bank, amely nyereségszerzési cél nélkül működik, olyan kölcsönöket és garanciákat nyújt, amelyek elősegítik a következő projektek finanszírozását a gazdaság valamennyi ágazatában:

- a) projektek a kevésbé fejlett régiók fejlesztésére;
- b) projektek a vállalkozások modernizálására vagy átalakítására, illetve a belső piac fokozatos létrehozása folytán szükségessé váló új tevékenységek kialakítására, ha ezek a projektek olyan terjedelműek vagy természetűek, hogy azokat az egyes tagállamokban rendelkezésre álló különböző eszközökkel nem lehet teljes egészében finanszírozni;
- c) olyan projektek, amelyek több tagállam közös érdekét szolgálják, és olyan terjedelműek vagy természetűek, hogy azokat az egyes tagállamokban rendelkezésre álló különböző eszközökkel nem lehet teljes egészében finanszírozni.

Feladatának ellátása során a Bank, a strukturális alapoktól és egyéb uniós pénzügyi eszközökből kapott támogatásokhoz kapcsolódva, megkönnyíti beruházási programok finanszírozását.

4. SZAKASZ

AZ UNIÓ INTÉZMÉNYEIRE, SZERVEIRE, HIVATALAIRA ÉS ÜGYNÖKSÉGEIRE VONATKOZÓ KÖZÖS RENDELKEZÉSEK

III-301. cikk

- (1) Ha az Alkotmány értelmében a Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján jár el, a javaslatot – az I-54. cikkre, a III-302. cikk (10) és (13) bekezdésére, valamint a III-310. cikkre is figyelemmel – csak egyhangúlag módosíthatja.
- (2) Amíg a Miniszterek Tanácsa nem határozott, a Bizottság az uniós jogi aktus elfogadásához vezető eljárások során javaslatát bármikor módosíthatja.

III-302. cikk

- (1) Ha az alkotmány értelmében valamely európai törvényt vagy kerettörvényt a rendes jogalkotási eljárás szerint kell elfogadni, a következő rendelkezéseket kell alkalmazni.
- (2) A Bizottság javaslatot terjeszt az Európai Parlament és a Miniszterek Tanácsa elé.
Első olvasat
- (3) Az Európai Parlament első olvasatban elfogadja álláspontját és azt közli az Miniszterek Tanácsával.
- (4) Ha a Miniszterek Tanácsa az Európai Parlament álláspontját jóváhagyja, a javasolt aktust elfogadottnak kell tekinteni.
- (5) Ha a Miniszterek Tanácsa nem hagyja jóvá az Európai Parlament álláspontját, a Miniszterek Tanácsa első olvasatban elfogadja saját álláspontját és azt közli az Európai Parlamenttel.
- (6) A Miniszterek Tanácsa teljes körűen tájékoztatja az Európai Parlamentet az első olvasatban elfogadott álláspont elfogadásához vezető okokról. A Bizottság teljes körűen tájékoztatja az Európai Parlamentet a saját álláspontjáról.

Második olvasat

- (7) Ha az e közléstől számított három hónapon belül az Európai Parlament:
 - a) jóváhagyja a Miniszterek Tanácsának első olvasatban elfogadott álláspontját vagy nem foglal állást, a szóban forgó jogi aktust elfogadottnak kell tekinteni;
 - b) tagjainak abszolút többségével elutasítja a Miniszterek Tanácsának első olvasatban elfogadott álláspontját, a javasolt jogi aktust el nem fogadottnak kell tekinteni;
 - c) tagjainak abszolút többségével módosításokat javasol a Miniszterek Tanácsának első olvasatban elfogadott álláspontjához, az így módosított szöveget továbbítja a Miniszterek Tanácsának és a Bizottságnak; a Bizottság véleményt nyilvánít ezekről a módosításokról.

(8) Ha az Európai Parlament módosításainak kézhezvételétől számított három hónapon belül a Miniszterek Tanácsa minősített többséggel:

- a) valamennyi módosítást jóváhagyja, a javasolt jogi aktust elfogadottnak kell tekinteni;
- b) nem fogadja el valamennyi módosítást, a Miniszterek Tanácsának elnöke az Európai Parlament elnökével egyetértésben hat héten belül összehívja az egyeztetőbizottságot.

(9) A Miniszterek Tanácsa egyhangúlag határoz azokról a módosításokról, amelyekről a Bizottság elutasító véleményt adott.

Egyeztetés

(10) A Miniszterek Tanácsának tagjaiból vagy azok képviselőiből és az Európai Parlament azonos számú képviselőiből álló egyeztetőbizottság feladata, hogy a Miniszterek Tanácsa tagjainak vagy azok képviselőinek minősített többségével és az Európai Parlament képviselőinek többségével az Európai Parlament és a Miniszterek Tanácsának második olvasatban elfogadott álláspontjai alapján az összehívásától számított hat héten belül megállapodásra jusson egy közös szövegtervezetről.

(11) A Bizottság részt vesz az egyeztetőbizottság munkájában, és megtesz minden szükséges kezdeményezést az Európai Parlament és a Miniszterek Tanácsa álláspontjának közelítése érdekében.

(12) Ha az egyeztetőbizottság az összehívásától számított hat héten belül nem hagy jóvá közös szövegtervezetet, a javasolt jogi aktust el nem fogadottnak kell tekinteni.

Harmadik olvasat

(13) Ha e határidőn belül az egyeztetőbizottság jóváhagy egy közös szövegtervezetet, e jóváhagyástól számítva hat hét áll rendelkezésre, hogy az Európai Parlament a leadott szavazatok többségével, a Miniszterek Tanácsa pedig minősített többséggel elfogadja a szóban forgó jogi aktust a közös szövegtervezetnek megfelelően. Ha ez nem teljesül, a javasolt jogi aktust el nem fogadottnak kell tekinteni.

(14) Az e cikkben említett három hónapos, illetve hathetes határidőt az Európai Parlamentnek vagy a Miniszterek Tanácsának a kezdeményezésére legfeljebb egy hónappal, illetve két héttel meg kell hosszabbítani.

Különleges rendelkezések

(15) Ha az alkotmányban külön meghatározott esetekben valamely európai törvényt vagy kerettörvényt a tagállamok egy csoportjának kezdeményezésére, az Európai Központi Bank ajánlása alapján, illetve a Bíróság vagy az Európai Beruházási Bank kérelme alapján kell a rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadni, a (2) bekezdés, a (6) bekezdés második mondata és a (9) bekezdés nem alkalmazható.

Az Európai Parlament és a Miniszterek Tanácsa a javasolt jogi aktust az első és második olvasatban elfogadott álláspontjaikkal együtt közlik Bizottsággal.

Az eljárás folyamán az Európai Parlament és a Miniszterek Tanácsa kikérhetik a Bizottság véleményét. A Bizottság saját kezdeményezésére is adhat véleményt. A Bizottság, amennyiben szükségesnek ítéli, a (11) cikkben meghatározott feltételek szerint részt vesz az egyeztetőbizottságban.

III-303. cikk

Az Európai Parlament, a Miniszterek Tanácsa és a Bizottság egyeztetnek egymással és közös megegyezéssel meghatározzák együttműködésük szabályait. E célból az Alkotmánynak megfelelően kötelező jellegű intézményközi megállapodásokat köthetnek.

III-304. cikk

(1) Feladataik ellátása során az Unió intézményei, szervei, hivatalai és ügynökségei egy nyitott, hatékony és független európai igazgatásra támaszkodnak.

(2) A III-332. cikk sérelme nélkül európai törvényekben külön rendelkezéseket kell megállapítani ennek érdekében.

III-305. cikk

(1) Az Unió intézményeinek, szerveinek, hivatalainak és ügynökségeinek tudatában kell lenniük munkájuk átláthatóságának jelentőségével, és az I-49. cikk alkalmazásával eljárási szabályzataikban a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférésre vonatkozó külön rendelkezéseket állapítanak meg. Igazgatási feladataik ellátása során az I-49. cikk (3) bekezdését a Bíróságra és az Európai Központi Bankra is alkalmazni kell.

(2) Az Európai Parlament és a Miniszterek Tanácsa biztosítja a jogalkotási eljárásokhoz kapcsolódó dokumentumok nyilvánosságát.

III-306. cikk

(1) A Miniszterek Tanácsa európai rendeletekben és határozatokban meghatározza:

a) az Európai Tanács elnökének, a Bizottság elnökének, az Unió külügyminiszterének, az európai biztosoknak és a biztosoknak, valamint a Bíróság és a Törvényszék elnökének, bíráinak és hivatalvezetőjének illetményét, juttatásait és nyugdíját;

- b) a Számvevőszék elnökének és tagjainak alkalmazási feltételeit, különösen illetményét, juttatásait és nyugdíját.

A Miniszterek Tanácsa meghatároz továbbá minden egyéb, javadalmazás helyett fizetett juttatást.

- (2) A Miniszterek Tanácsa európai rendeletekben és határozatokban megállapítja a Gazdasági és Szociális Bizottság tagjainak jutatásait.

III-307. cikk

A Miniszterek Tanácsa, a Bizottság vagy az Európai Központi Bank által elfogadott azon jogi aktusok, amelyek a jogalanyokra – az államokat kivéve – vagyoni kötelezettséget rónak, végrehajthatók.

A végrehajtásra annak a tagállamnak a hatályos polgári eljárási szabályai az irányadók, amelynek területén a végrehajtásra sor kerül. A határozatot végrehajtási záradékkal az a nemzeti hatóság látja el – az okirat valódiságának vizsgálatán kívül minden más ellenőrzést mellőzve –, amelyet az egyes tagállamok kormányai erre a célra kijelölnek, és amelyről a Bizottságot és a Bíróságot tájékoztatják.

Ha ezeknek az alaki követelményeknek az érintett fél kérelmére eleget tettek, a fél a nemzeti jognak megfelelően közvetlenül az illetékes hatóságtól kérheti a végrehajtást.

A végrehajtást csak a Bíróság határozata alapján lehet felfüggeszteni. A végrehajtási eljárás szabálytalanságára vonatkozó panaszok tekintetében azonban a nemzeti igazságszolgáltatási szervek rendelkeznek hatáskörrel.

II. FEJEZET

PÉNZÜGYI RENDELKEZÉSEK

1. SZAKASZ

A TÖBBÉVES PÉNZÜGYI KERET

III-308. cikk

- (1) A többéves pénzügyi keretet az I-54. cikkel összhangban legkevesebb 5 éves időszakra kell meghatározni.
- (2) A többéves pénzügyi keretben kiadási csoportonként meg kell határozni az éves kötelezettségvállalási előirányzatok és az éves kifizetési előirányzatok felső határát. A korlátozott számú kiadási csoportok az Unió tevékenysége főbb szektorainak felelnek meg.
- (3) A pénzügyi keretben az éves költségvetési eljárás zökkenőmentes lefolytatásához szükséges minden egyéb rendelkezést is meg kell határozni.
- (4) Ha az előző pénzügyi keret időszakának végéig a Miniszterek Tanácsa nem fogadta el az új pénzügyi keretet, az új törvény elfogadásáig az előző keret utolsó évének megfelelő felső határok és egyéb rendelkezések alkalmazását meg kell meghosszabbítani.
- (5) Az Európai Parlament, a Miniszterek Tanácsa és a Bizottság az új pénzügyi keret elfogadására irányuló eljárás során mindvégig köteles minden szükséges intézkedést megtenni az eljárás eredményes lezárása érdekében.

2. SZAKASZ

AZ UNIÓ ÉVES KÖLTSÉGVETÉSE

III-309. cikk

A pénzügyi év január 1-jétől december 31-éig tart.

III-310. cikk

Az Unió éves költségvetését európai törvényben kell meghatározni az itt következő eljárásnak megfelelően:

(1) Valamennyi intézmény július 1-je előtt megtervezi kiadásait. A Bizottság ezeket a javaslatokat költségvetési tervezetbe foglalja. Ehhez csatolja véleményét, amely eltérő javaslatokat is tartalmazhat. A költségvetési tervezet egy tervezett bevételi előirányzatot és egy tervezett kiadási előirányzatot tartalmaz.

A Bizottság az eljárás során a költségvetési tervezetet mindaddig módosíthatja, amíg az (5) bekezdés szerinti egyeztetőbizottságot össze nem hívják.

(2) A Bizottságnak a költségvetési tervezetet legkésőbb az adott pénzügyi évet megelőző év szeptember 1-jéig a az Európai Parlament és a Miniszterek Tanácsa elé kell terjesztenie.

(3) A Miniszterek Tanácsa elfogadja a költségvetési tervezetre vonatkozó álláspontját és azt legkésőbb az adott pénzügyi évet megelőző év október 1-éig az Európai Parlament elé terjeszti. A Miniszterek Tanácsa teljes körűen tájékoztatja az Európai Parlamentet az álláspontjának elfogadásához vezető okokról.

(4) Ha az álláspont közlésétől számított negyvenkét napon belül az Európai Parlament:

- a) jóváhagyja a Miniszterek Tanácsának álláspontját vagy nem foglal állást, a költségvetésről szóló európai törvényt elfogadottnak kell tekinteni;
- b) tagjainak abszolút többségével módosításokat javasol a Miniszterek Tanácsának álláspontjához, a módosított szöveget továbbítja a Miniszterek Tanácsának és a Bizottságnak. Az Európai Parlament elnöke a Miniszterek Tanácsának elnökével egyetértésben haladéktalanul összehívja az egyeztetőbizottságot.

Ha a Miniszterek Tanácsa tíz napon belül tájékoztatja az Európai Parlamentet arról, hogy valamennyi módosítását jóváhagyta, az egyeztetőbizottság ülésére nem kerül sor.

(5) A Miniszterek Tanácsának tagjaiból vagy azok képviselőiből és az Európai Parlament azonos számú képviselőiből álló egyeztetőbizottság feladata, hogy a Miniszterek Tanácsa tagjainak vagy azok képviselőinek minősített többségével és az Európai Parlament képviselőinek többségével az Európai Parlament és a Miniszterek Tanácsának álláspontjai alapján az összehívásától számított huszonegy napon belül megállapodásra jusson egy közös szövegtervezetről.

(6) A Bizottság részt vesz az egyeztetőbizottság munkájában, és megtesz minden szükséges kezdeményezést az Európai Parlament és a Miniszterek Tanácsa álláspontjának közelítése érdekében.

(7) Ha az (5) bekezdésben említett huszonegy napos határidőn belül az egyeztetőbizottság jóváhagy egy közös szövegtervezetet, e jóváhagyástól számítva tizennégy nap áll rendelkezésre, hogy az Európai Parlament a leadott szavazatok többségével, a Miniszterek Tanácsa pedig minősített többséggel elfogadja a közös szövegtervezetet.

(8) Ha az (5) bekezdésben említett huszonegy napos határidőn belül az egyeztetőbizottság nem hagy jóvá közös szövegtervezetet, vagy a Miniszterek Tanácsa a közös szövegtervezetet elutasítja, az Európai Parlament tagjainak abszolút többségével és a leadott szavazatok háromötödével tizennégy napon belül megerősítheti módosításait. Ha a Parlament módosításait nem erősíti meg, a Miniszterek Tanácsának a módosítással érintett költségvetési tételre vonatkozó álláspontját elfogadottnak kell tekinteni.

Ha azonban az Európai Parlament fontos okból, tagjainak abszolút többségével és a leadott szavazatok háromötödével, elutasítja a közös szövegtervezetet, új költségvetési tervezet benyújtását kérheti.

(9) Az e cikkben előírt eljárás lezárását követően az Európai Parlament elnöke megállapítja, hogy a költségvetésről szóló európai törvényt véglegesen elfogadták.

III-311. cikk

(1) Ha egy pénzügyi év kezdetén az európai költségvetést még nem fogadták el, a III-318. cikk értelmében elfogadott európai törvénynek megfelelően a költségvetés bármely fejezetének vagy egyéb részének tekintetében havonta az előző pénzügyi év költségvetéséről szóló európai törvényben szereplő költségvetési előirányzatok legfeljebb egytizenketted részét kitevő összeget lehet elkölteni; ez a szabályozás azonban nem járhat azzal, hogy a kidolgozás alatt álló költségvetési tervezetben előírt előirányzatok egytizenketted részét meghaladó tételek álljanak a Bizottság rendelkezésére.

(2) A Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján és az (1) bekezdésben meghatározott egyéb feltételek betartása mellett európai határozatban engedélyezheti az egytizenketted részen felüli kiadásokat. A Miniszterek Tanácsa ezt a határozatot haladéktalanul továbbítja az Európai Parlamentnek.

Az európai határozatban meg kell állapítani az e cikk alkalmazásának biztosításához szükséges forrásokra vonatkozó intézkedéseket.

E határozat az elfogadásától számított harmincadik napon lép hatályba, kivéve, ha e határidőn belül az Európai Parlament tagjainak abszolút többségével e kiadás csökkentéséről határozott.

III-312. cikk

A III-318. cikk alapján elfogadott európai törvényben megállapítandó feltételeknek megfelelően, a pénzügyi év végén el nem költött előirányzatok – a személyi kiadások előirányzatainak kivételével – csak a következő pénzügyi évre vihetők át.

Az előirányzatokat különböző fejezetek alá kell sorolni, ezeken belül a kiadásokat természetük és rendeltetésük szerint csoportosítva, illetve szükség esetén a III-318. cikk értelmében elfogadott európai törvénynek megfelelően tovább részletezve.

Az Európai Parlament, a Miniszterek Tanácsa, a Bizottság és a Bíróság kiadásai – az egyes közös kiadásokra vonatkozó külön rendelkezések sérelme nélkül – a költségvetésben önálló részt képeznek.

3. SZAKASZ

A KÖLTSÉGVETÉS VÉGREHAJTÁSA ÉS A MENTESÍTÉS

III-313. cikk

A Bizottság a költségvetést a tagállamokkal együttműködve és a III-318. cikk értelmében elfogadott rendelet rendelkezéseinek megfelelően, saját felelősségére és az előirányzatok keretein belül hajtja végre a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elveinek tiszteletben tartásával. A tagállamok együttműködnek a Bizottsággal annak érdekében, hogy biztosítsák a költségvetési előirányzatok ezen alapelvekkel összhangban történő felhasználását.

A III-318. cikkben említett európai törvényben meg kell határozni a költségvetés végrehajtása során a tagállamokat terhelő ellenőrzési és számviteli kötelezettségeket és az ezekkel járó felelősséget.

A III-318. cikkben említett európai törvény valamennyi intézmény számára megállapítja a saját kiadásai végrehajtásában betöltött szerepükre vonatkozó részletes szabályokat.

A költségvetésen belül a Bizottság – a III-318. cikk értelmében elfogadott rendeletben megállapított kereten belül és feltételek mellett – előirányzatokat csoportosíthat át egyik fejezetből a másikba vagy egyik alfejezetből a másikba.

III-314. cikk

A Bizottság évente benyújtja az Európai Parlamentnek és a Miniszterek Tanácsának az előző pénzügyi év költségvetésének végrehajtására vonatkozó elszámolást. A Bizottság továbbá megküldi számukra az Unió eszközeit és forrásait tartalmazó mérleget.

A Bizottság továbbá az Európai Parlamentnek és a Miniszterek Tanácsának értékelő beszámolót nyújt be az Unió pénzügyi helyzetére vonatkozóan, különös tekintettel az Európai Parlament és a Miniszterek Tanácsa által a III-315. cikk értelmében megtett észrevételek tekintetében elért eredményekre.

III-315. cikk

(1) Az Európai Parlament a Miniszterek Tanácsának alapján mentesíti a Bizottságot a költségvetés végrehajtására vonatkozó felelősség alól. E célból a Miniszterek Tanácsa és azt követően az Európai Parlament megvizsgálja a III-314. cikkben említett elszámolásokat, mérleget és értékelő beszámolót, a Számvevőszék éves jelentését az ellenőrzés alá vont intézményeknek a Számvevőszék észrevételeire adott válaszaival együtt, a 290. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében említett igazoló nyilatkozatot, valamint a Számvevőszék által készített vonatkozó külön jelentéseket.

(2) Az Európai Parlament a Bizottságnak adott mentesítést megelőzően vagy a költségvetés végrehajtására vonatkozó hatáskörének gyakorlásával összefüggő bármely célból felkérheti a Bizottságot, hogy meghallgatás keretében számoljon be a kiadások végrehajtásáról, illetve a pénzügyi ellenőrző rendszerek működéséről. A Bizottság az Európai Parlament kérésére megad számára minden szükséges tájékoztatást.

(3) A Bizottság megtesz minden megfelelő lépést annak érdekében, hogy eleget tegyen a mentesítő határozatban foglalt észrevételeknek és az Európai Parlament kiadások végrehajtására vonatkozó egyéb észrevételeinek, valamint a Miniszterek Tanácsának mentesítésre vonatkozó ajánlását kísérő megjegyzéseknek.

(4) Az Európai Parlament vagy a Tanács kérésére a Bizottság jelentést készít az ilyen észrevételek és megjegyzések alapján tett intézkedésekről és különösen a költségvetés végrehajtásáért felelős szervezeti egységeknek adott utasításokról. Ezeket a jelentéseket a Számvevőszéknek is meg kell küldeni.

4. SZAKASZ

KÖZÖS RENDELKEZÉSEK

III-316. cikk

A költségvetést és a többéves pénzügyi keretet euróban kell meghatározni.

III-317. cikk

A Bizottság az érintett tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai értesítésének kötelezettsége mellett átválthatja a tagállamok egyikének pénznemére egy másik tagállam pénznemében lévő eszközeit olyan mértékben, amilyen mértékben ez az Alkotmányban foglalt célokra történő felhasználásukhoz szükséges. A Bizottság lehetőség szerint elkerüli az ilyen átváltások alkalmazását, ha rendelkezik a szükséges pénznemben lévő készpénzzel vagy likvid eszközökkel.

A Bizottság az egyes érintett tagállamokkal az általuk kijelölt hatóság útján érintkezik. Pénzügyi műveletek végrehajtása során a Bizottság az adott tagállam jegybankját vagy az adott tagállam által felhatalmazott valamely más pénzügyi szervezetet veszi igénybe.

III-318. cikk

- (1) Európai törvényekben kell megállapítani:
 - a) azokat a költségvetési szabályokat, amelyek meghatározzák különösen a költségvetés elkészítésére és végrehajtására, valamint az elszámolások végzésére és ellenőrzésére vonatkozó eljárást;
 - b) a pénzügyi ellenőrök, engedélyezésre jogosult tisztviselők és számvitelért felelős tisztviselők felelősségére vonatkozó szabályokat.

Ezeket a törvényeket a Számvevőszékkel folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

(2) A Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján elfogadott európai rendeletben meghatározza azokat a módszereket és azt az eljárást, amelyek szerint az Unió saját forrásaira vonatkozó szabályozásban előírt költségvetési bevételt a Bizottság rendelkezésére bocsátják, valamint a készpénzigények teljesítése érdekében szükség esetén alkalmazandó intézkedéseket. A Miniszterek Tanácsa az Európai Parlamenttel és a Számvevőszékkel folytatott konzultációt követően jár el.

(3) 2007. január 1-jéig a Miniszterek Tanácsa az e cikkben említett minden esetben egyhangúlag határoz.

III-319. cikk

Az Európai Parlament, a Miniszterek Tanácsa és a Bizottság feladata annak biztosítása, hogy az Unió harmadik felekkel szembeni jogi kötelezettségeinek teljesítéséhez szükséges pénzügyi eszközök rendelkezésre álljanak.

III-320. cikk

Az e fejezetben említett eljárások keretében az Európai Parlamentnek, a Miniszterek Tanácsának és a Bizottságnak az elnökei a Bizottság kezdeményezésére rendszeresen üléseket tartanak. Az elnökök minden szükséges intézkedést megtesznek annak érdekében, hogy az e fejezetben foglalt rendelkezések végrehajtásának megkönnyítése érdekében előmozdítsák az intézmények közötti konzultációkat és az intézmények álláspontjainak egyeztetését.

5. SZAKASZ

KÜZDELEM A CSALÁS ELLEN

III-321. cikk

- (1) Az Unió és a tagállamok az e cikknek megfelelően elfogadott intézkedések útján küzdenek a csalás és az Unió pénzügyi érdekeit sértő minden egyéb jogellenes tevékenység ellen. Ezeknek az intézkedéseknek elrettentő hatásúaknak kell lenniük, és hathatós védelmet kell nyújtaniuk a tagállamokban.
- (2) A tagállamok az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalás leküzdésére megteszik ugyanazokat az intézkedéseket, mint amelyeket a saját pénzügyi érdekeiket sértő csalás leküzdésére tesznek.
- (3) Az Alkotmány egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül a tagállamok összehangolják az Unió pénzügyi érdekeinek csalással szembeni védelmét célzó tevékenységüket. Ennek érdekében a Bizottsággal együtt megszervezik a megfelelő hatáskörrel rendelkező hatóságai közötti szoros és rendszeres együttműködést.
- (4) Európai törvényekben és kerettörvényekben meg kell határozni az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalások megelőzése és az azok elleni küzdelem terén szükséges intézkedéseket azzal a céllal, hogy hathatós és azonos mértékű védelmet nyújtsanak a tagállamokban. Ezeket a törvényeket és kerettörvényeket a Számvevőszékkel folytatott konzultációt követően kell elfogadni.
- (5) A Bizottság a tagállamokkal együttműködve évente jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Miniszterek Tanácsának az e cikk végrehajtása érdekében megtett intézkedésekről és az elfogadott rendelkezésekről.

III. FEJEZET

MEGERŐSÍTETT EGYÜTTMŰKÖDÉS

III-322. cikk

Bármely megerősített együttműködés kialakítására vonatkozó javaslatnak összeegyeztethetőnek kell lennie az Unió Alkotmányával és jogával.

Az ilyen együttműködés nem befolyásolhatja hátrányosan a belső piacot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót. Nem jelenthet megkülönböztetést vagy akadályt a tagállamok közötti kereskedelemben, és nem torzíthatja a tagállamok közötti versenyt.

III-323. cikk

Minden javasolt megerősített együttműködésnek tiszteletben kell tartania azoknak a tagállamoknak a hatásköreit, jogait és kötelezettségeit, amelyek az együttműködésben nem vesznek részt. Az ilyen tagállamok nem akadályozhatják a megerősített együttműködésnek a részt vevő tagállamok által történő végrehajtását.

III-324. cikk

(1) A megerősített együttműködés létrehozásakor valamennyi tagállam számára nyitva áll, feltéve hogy megfelelnek az együttműködésre felhatalmazó európai határozatban megállapított valamennyi részvételi feltételnek. Az együttműködés bármely későbbi időpontban nyitva áll mindazok számára, akik e feltételek mellett az annak keretében már elfogadott jogi aktusoknak is megfelelnek.

A Bizottság és a megerősített együttműködésben részt vevő tagállamok gondoskodnak annak elősegítéséről, hogy abban a lehető legtöbb tagállam részt vegyen.

(2) A Bizottság és az Unió külügyminisztere rendszeresen tájékoztatja a Miniszterek Tanácsát és az Európai Parlamentet a megerősített együttműködés előrehaladásáról.

III-325. cikk

(1) Azoknak a tagállamoknak, amelyek egymás között megerősített együttműködést kívánnak létrehozni az Alkotmány alkalmazási körébe tartozó területek valamelyikén – a közös kül- és biztonságpolitika kivételével –, egy kérelmet kell a Bizottság elé terjeszteniük, amelyben meghatározzák a javasolt megerősített együttműködés hatókörét és célkitűzéseit. A Bizottság ilyen értelmű javaslatot terjeszt a Miniszterek Tanácsa elé. Amennyiben a Bizottság nem nyújt be javaslatot, tájékoztatja az érintett tagállamokat ennek okairól.

A megerősített együttműködés folytatására vonatkozó felhatalmazást a Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően elfogadott európai határozatában adja meg.

(2) A közös kül- és biztonságpolitika területén az egymás között megerősített együttműködést létrehozni kívánó tagállamoknak kérelmüket a Miniszterek Tanácsához kell benyújtaniuk. A kérelmet továbbítani kell az Unió külügyminiszteréhez, aki véleményt nyilvánít arról, hogy a megerősített együttműködés összhangban van-e az Unió közös kül- és biztonságpolitikájával, valamint a Bizottsághoz, amely különösen arról nyilvánít véleményt, hogy a megerősített együttműködés összhangban van-e az Unió egyéb politikáival. A kérelmet az Európai Parlamentnek is meg kell küldeni.

A megerősített együttműködés folytatására vonatkozó felhatalmazást a Miniszterek Tanácsa adja meg európai határozatban.

III-326. cikk

(1) Bármely tagállam, amely a III-325. cikk (1) bekezdésében említett területek valamelyikén létrehozott megerősített együttműködésben részt kíván venni, erről a szándékáról értesíti a Miniszterek Tanácsát és a Bizottságot.

A Bizottság az értesítés kézhezvételétől számított négy hónapon belül megerősíti a tagállam részvételét. Adott esetben megállapítja, hogy a részvételi feltételeket teljesítették, és elfogadja azokat az átmeneti intézkedéseket, amelyeket a megerősített együttműködés keretében már elfogadott jogi aktusok alkalmazása szempontjából szükségesnek ítél.

Ha azonban a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a részvételi feltételeket nem teljesítették, megjelöli azokat a rendelkezéseket, amelyeket a feltételek teljesítéséhez el kell fogadni, és a részvételi kérelem újbóli vizsgálatára határidőt állapít meg. A kérelmet az előző bekezdésben előírt eljárásnak megfelelően újra megvizsgálja. Ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a részvételi feltételeket még mindig nem teljesítették, az érintett tagállam az ügyet a Miniszterek Tanácsa elé utalhatja, amely az I-43. cikk (3) bekezdése szerint jár el. A Miniszterek Tanácsa továbbá a Bizottság javaslata alapján a második albekezdés szerinti átmeneti intézkedéseket fogadhat el.

(2) Bármely tagállam, amely a közös kül- és biztonságpolitika területén létrehozott megerősített együttműködésben részt kíván venni, erről a szándékáról értesíti a Miniszterek Tanácsát, az Unió külügyminiszterét és a Bizottságot.

A Miniszterek Tanácsa az Unió külügyminiszterével folytatott konzultációt követően megerősíti a tagállam részvételét. Adott esetben megállapítja, hogy a részvételi feltételeket teljesítették. Emellett a Miniszterek Tanácsa az Unió külügyminiszterének javaslata alapján elfogadja azokat az intézkedéseket, amelyeket a megerősített együttműködés keretében már elfogadott jogi aktusok alkalmazása szempontjából szükségesnek ítél. Ha azonban a Miniszterek Tanácsa úgy ítéli meg, hogy a részvételi feltételeket nem teljesítették, megjelöli azokat a rendelkezéseket, amelyeket a feltételek teljesítéséhez el kell fogadni, és a részvételi kérelem újbóli vizsgálatára határidőt állapít meg.

E bekezdés alkalmazásakor a Tanács az I-43. cikk (3) bekezdésének megfelelően jár el.

III-327. cikk

A megerősített együttműködés végrehajtásából eredő, az intézményeknél felmerülő igazgatási költségeken kívüli kiadások a részt vevő tagállamokat terhelik, kivéve ha az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően a Miniszterek Tanácsának valamennyi tagja egyhangúlag másként határoz.

III-328. cikk

Amennyiben az Alkotmánynak a megerősített együttműködés keretében esetleg alkalmazásra kerülő valamely rendelkezése a Miniszterek Tanácsa számára egyhangú határozathozatalt ír elő, a Miniszterek Tanácsa saját kezdeményezésére, az I-43. cikk (3) bekezdésében foglalt szabályok szerint egyhangúlag eljárva minősített többséggel való határozathozalról dönthet.

Amennyiben az Alkotmánynak a megerősített együttműködés keretében esetleg alkalmazásra kerülő valamely rendelkezése a Miniszterek Tanácsa számára az európai törvények vagy kerettörvények elfogadására rendkívüli eljárás alkalmazását írja elő, a Miniszterek Tanácsa saját kezdeményezésére, az I-43. cikk (3) bekezdésében foglalt szabályok szerint egyhangúlag úgy határozhat, hogy a rendes jogalkotási eljárást kell alkalmazni. A Miniszterek Tanácsa az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően jár el.

III-329. cikk

A Miniszterek Tanácsa és a Bizottság biztosítja a megerősített együttműködés keretében kifejtett tevékenységek közötti, valamint az ilyen tevékenységek és az Unió politikái közötti összhangot, és ennek érdekében együttműködnek egymással.

VII. CÍM

KÖZÖS RENDELKEZÉSEK

III-330. cikk

Figyelembe véve Franciaország tengerentúli megyéi, az Azori-szigetek, Madeira és a Kanári-szigetek gazdasági és társadalmi strukturális helyzetét, amit távoli fekvésük, szigetjellegetük, kis méretük, kedvezőtlen domborzati és éghajlati viszonyaik és néhány terméktől való gazdasági függésük súlyosbít, amely tényezők állandósága és együttes hatása súlyosan hátráltatja fejlődésüket, a Miniszterek Tanácsa a Bizottság javaslata alapján olyan európai rendeleteket és határozatokat fogad el, amelyek célja különösen az, hogy meghatározza az Alkotmány – így a közös politikák – alkalmazásának feltételeit ezekben a régiókban. A Miniszterek Tanácsa az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően jár el.

Az első albekezdésben említett intézkedések különösen olyan területekre vonatkoznak, mint a vám- és kereskedelempolitika, a fiskális politika, a vámszabad területek, a mezőgazdasági és halászati politika, a nyersanyagokkal és alapvető fogyasztási cikkekkel való ellátás feltételei, az állami támogatások, valamint a strukturális alapokhoz és a horizontális uniós programokhoz való hozzáférés feltételei.

A Miniszterek Tanácsa az első albekezdésben említett intézkedéseket a legkülső régiók sajátos jellemzőinek és korlátainak figyelembevételével fogadja el anélkül, hogy veszélyeztetné az uniós jogrend – így a belső piac és a közös politikák – integritását és koherenciáját.

III-331. cikk

Az Alkotmány nem sértheti a tagállamokban fennálló tulajdoni rendet.

III-332. cikk

Az Unió valamennyi tagállamban az adott tagállam jogában a jogi személyeknek biztosított legteljesebb jogképességgel rendelkezik; így különösen ingó és ingatlan vagyont szerzhet és idegeníthet el, továbbá bíróság előtt eljárhat. E célból az Uniót a Bizottság képviseli. Mindazonáltal igazgatási autonómiájuk alapján a saját működésükkel kapcsolatos ügyekben az Uniót az egyes intézmények maguk képviselik.

III-333. cikk

Az Unió tisztviselőinek személyzeti szabályzatát és az Unió egyéb alkalmazottaira vonatkozó alkalmazási feltételeket európai törvény állapítja meg. Ezeket a törvényeket az érintett intézményekkel folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

III-334. cikk

A Miniszterek Tanácsa által egyszerű többséggel elfogadott európai rendeletekben, illetve határozatokban megállapított kereteken belül és feltételek szerint a Bizottság a rábízott feladatok teljesítéséhez szükséges bármilyen információt megszerezhet és bármilyen ellenőrzést lefolytathat.

III-335. cikk

(1) A Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányáról szóló jegyzőkönyv 5. cikkének sérelme nélkül, amennyiben az az Unió tevékenységeinek ellátásához szükséges, európai törvényben vagy kerettörvényben intézkedéseket kell meghatározni a statisztikák készítésére vonatkozóan.

(2) A statisztikák készítésének a pártatlanság, a megbízhatóság, a tárgyilagosság, a tudományos függetlenség, a költséghatékonyság és a statisztikai adatok bizalmas kezelésének tiszteletben tartásával kell történnie; az nem róhat túlzott terheket a gazdasági szereplőkre.

III-336. cikk

Az Unió intézményeinek tagjai, a bizottságok tagjai, valamint az Unió tisztviselői és egyéb alkalmazottai szolgálati jogviszonyuk megszűnését követően sem fedhetik fel a szolgálati titoktartási kötelezettség alá eső információkat, így különösen a vállalkozásokra, az ezek üzleti kapcsolataira vagy költségösszetevőire vonatkozó információkat.

III-337. cikk

Az Unió szerződéses felelősségét az adott szerződésre alkalmazandó jog szabályozza. Szerződésen kívüli felelősség esetén az Unió a tagállamok jogában közös általános elveknek megfelelően megtéríti az intézményei vagy alkalmazottai által feladataik teljesítése során okozott károkat.

A második bekezdést azonos feltételek mellett kell alkalmazni az Európai Központi Bank vagy alkalmazottai által feladataik teljesítése során okozott kárra.

Az Unió alkalmazottainak az Unióval szembeni személyes felelősségét a személyzeti szabályzatukban vagy a rájuk vonatkozó alkalmazási feltételekben megállapított rendelkezések szabályozzák.

III-338. cikk

Az Unió intézményeinek székhelyét a tagállamok kormányai közös megegyezéssel határozzák meg.

III-339. cikk

A Bíróság alapokmányában foglalt rendelkezések sérelme nélkül a Miniszterek Tanácsa egyhangúlag elfogadott európai rendeletben meghatározza az Unió intézményeinek nyelvhasználatára vonatkozó szabályokat.

III-340. cikk

Az Uniót a tagállamok területén megilletik a feladatai ellátásához szükséges kiváltságok és mentességek az Európai Közösségek kiváltságairól és mentességeiről szóló, 1965. április 8-ai jegyzőkönyvben megállapított feltételek szerint. Ugyanez vonatkozik az Európai Központi Bankra és az Európai Beruházási Bankra.

III-341. cikk

Az egyrészlől egy vagy több tagállam, másrészlől egy vagy több harmadik állam által egymás között 1958. január 1-je előtt, illetve a csatlakozó államok esetében a csatlakozásukat megelőzően kötött megállapodásokból eredő jogokat és kötelezettségeket az Alkotmány rendelkezései nem érintik.

Annyiban, amennyiben ezek a megállapodások nem egyeztethetők össze az Alkotmánnyal, az érintett tagállam vagy tagállamok megteszik a megfelelő lépéseket a megállapított összeegyeztethetlenség kiküszöbölésére. A tagállamok e cél érdekében szükség esetén segítséget nyújtanak egymásnak, és amennyiben indokolt, egységes magatartást tanúsítanak.

Az első bekezdésben említett megállapodások alkalmazása során a tagállamok figyelembe veszik azt, hogy az Alkotmány szerint az egyes tagállamok által nyújtott előnyök az Unió létrehozásának szerves részét képezik, és ezáltal elválaszthatatlanul összekapcsolódnak a közös intézmények létrehozásával, ez utóbbiak hatáskörrel történő felruházásával, valamint ugyanilyen előnyöknek az összes többi tagállam részéről történő biztosításával.

III-342. cikk

- (1) Az Alkotmány nem zárja ki a következő szabályok alkalmazását:
- a) egyik tagállam sem köteles olyan információt szolgáltatni, amelynek közlését ellentétesnek tartja alapvető biztonsági érdekeivel;
 - b) a tagállamok megtehetik az alapvető biztonsági érdekeik védelme érdekében általuk szükségesnek tartott, fegyverek, lőszer és hadianyagok előállításával vagy kereskedelmével kapcsolatos intézkedéseket; ezek az intézkedések nem befolyásolhatják hátrányosan a belső piacon belüli versenyfeltételeket a nem kifejezetten katonai célokra szánt termékek tekintetében.
- (2) A Miniszterek Tanácsa az általa 1958. április 15-én megállapított, az (1) bekezdés b) pontjának hatálya alá tartozó termékekre vonatkozó listát a Bizottság javaslata alapján egyhangúlag elfogadott európai határozattal megváltoztathatja.

IV. RÉSZ:

ÁLTALÁNOS ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

IV-1. cikk

Az Unió jelképei¹

Az Unió zászlaja kék alapon tizenkét arany csillag alkotta körből áll.

Az Unió himnusza Ludwig von Beethoven IX. szimfóniájának Örömdóján alapul.

Az Unió jelmondata: Egység a sokféleségben.

Az Unió pénze az euró.

Május 9-e az Unió egészében Európa ünnepének a napja.

IV-2. cikk

A korábbi szerződések hatályon kívül helyezése

Az Európai Közösséget létrehozó szerződés és az Európai Unióról szóló szerződés, valamint az ezeket kiegészítő vagy módosító, az Alkotmányt létrehozó szerződéshez jegyzőkönyvben felsorolt okmányok és szerződések az Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés hatálybalépésének napjával hatályukat veszítik.

IV-3. cikk

Jogfolytonosság az Európai Közosséggel és az Európai Unióval

Az Európai Közösség és az Unió valamennyi, akár belső, akár nemzetközi megállapodásokból eredő, a korábbi szerződések, jegyzőkönyvek és okmányok alapján az Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés hatálybalépését megelőzően keletkezett joga és kötelezettsége, az Európai Közösség és az Unió minden aktív és passzív vagyonával és irattáraikkal együtt az Európai Unióra száll át.

Az Unió intézményei által a korábbi szerződések és az első bekezdésben említett okmányok alapján elfogadott jogi aktusai az Alkotmány létrehozásáról szóló szerződéshez csatolt jegyzőkönyvben megállapított feltételek szerint továbbra is hatályban maradnak. Az Európai Közösségek Bíróságának ítélkezési gyakorlatát az Unió jog értelmezésének forrásaként fenn kell tartani.

IV-4. cikk

Területi hatály

(1) Az Alkotmányt létrehozó szerződést a Belga Királyságra, a Dán Királyságra, a Németországi Szövetségi Köztársaságra, a Görög Köztársaságra, a Spanyol Királyságra, a Francia Köztársaságra, Írországra, az Olasz Köztársaságra, a Luxemburgi Nagyhercegségre, a Holland Királyságra, az Osztrák Köztársaságra, a Portugál Köztársaságra, a Finn Köztársaságra, a Svéd Királyságra, Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságára, és ... kell alkalmazni.

¹ A Konvent megítélése szerint megfelelőbb lenne, ha e cikk az I. részben kapna helyet.

(2) Az Alkotmányt létrehozó szerződést a III. rész III-329. cikkével összhangban Franciaország tengerentúli megyéire, az Azori-szigetekre, Madeirára és a Kanári-szigetekre is alkalmazni kell.

(3) Az EKSz. II. mellékletében felsorolt tengerentúli országokra és területekre az Alkotmányt létrehozó szerződés III. részének IV. címében a társulásra vonatkozóan meghatározott különleges szabályokat kell alkalmazni.

Az Alkotmányt létrehozó szerződés nem alkalmazható azokra a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságával különleges kapcsolatban álló tengerentúli országokra és területekre, amelyeket a fenti felsorolás nem tartalmaz.

(4) Az Alkotmányt létrehozó szerződés rendelkezéseit alkalmazni kell azokra az európai területekre, amelyek külkapcsolataiért valamely tagállam felel.

(5) Az Alkotmányt létrehozó szerződés rendelkezéseit az Åland-szigetekre az Osztrák Köztársaság, a Finn Köztársaság és a Svéd Királyság csatlakozásának feltételeiről szóló okmányhoz csatolt 2. jegyzőkönyvben foglalt rendelkezéseknek megfelelően kell alkalmazni.

(6) Az előző bekezdésektől eltérően:

- a) az Alkotmányt létrehozó szerződés nem alkalmazható a Feröer-szigetekre;
- b) az Alkotmányt létrehozó szerződés nem alkalmazható Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának ciprusi felségterületeire;
- c) az Alkotmányt létrehozó szerződés a Csatorna-szigetekre és a Man-szigetre csak annyiban alkalmazható, amennyiben erre szükség van az új tagállamoknak az Európai Gazdasági Közösséghez és az Európai Atomenergia-közösséghez történő csatlakozásáról szóló, 1972. január 22-én aláírt szerződés e szigetekre vonatkozó szabályainak alkalmazása érdekében.

IV-5. cikk Regionális uniók

Az Alkotmányt létrehozó szerződés rendelkezései nem zárják ki a Belgium és Luxemburg, valamint a Belgium, Luxemburg és Hollandia közötti regionális uniók fennállását és megvalósítását annyiban, amennyiben e regionális uniók célkitűzései e szerződés alkalmazásával nem valósulnak meg.

IV-6. cikk Jegyzőkönyvek

Az e szerződéshez csatolt jegyzőkönyvek e szerződés szerves részét képezik.

IV-7. cikk

Az Alkotmány felülvizsgálatára vonatkozó eljárás

(1) Bármely tagállam kormánya, az Európai Parlament vagy a Bizottság javaslatot nyújthat be a Tanácsnak az Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés módosítására. A javaslatról értesíteni kell a tagállamok nemzeti parlamentjeit.

(2) Ha az Európai Tanács az Európai Parlamenttel és a Bizottsággal folytatott konzultációt követően egyszerű többséggel a javasolt módosítások megvitatása mellett dönt, az Európai Tanács elnöke a tagállamok nemzeti parlamentjeinek, a tagállamok állam-, illetve kormányfőinek valamint az Európai Parlamentnek és a Bizottságnak a képviselőiből álló Konventet hív össze. A monetáris területet érintő intézményi módosítások esetében az Európai Központi Bankkal is konzultálni kell. Amennyiben a javasolt módosítások terjedelme nem indokolja, az Európai Tanács az Európai Parlament egyetértését követően egyszerű többséggel a Konvent összehívásának mellőzéséről dönthet. Ebben az esetben az Európai Tanács meghatározza a tagállamok kormányai képviselőinek részvételével tartandó konferencia mandátumát.

A Konvent megvizsgálja a módosításokra vonatkozó javaslatokat, és közös megegyezéssel ajánlásokat fogad el a tagállamok kormányai képviselőinek (3) bekezdésben említett konferenciája számára.

(3) A tagállamok kormányai képviselőinek konferenciáját az Európai Tanács elnöke hívja össze abból a célból, hogy közös megegyezéssel meghatározzák az Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés módosításait.

A módosítások azt követően lépnek hatályba, hogy azokat alkotmányos követelményeinek megfelelően valamennyi tagállam megerősítette.

(4) Ha az Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés módosításáról szóló szerződés aláírásától számított két év elteltével az említett szerződést a tagállamok négyötöde már megerősítette, egy vagy több tagállam azonban a megerősítési folyamat során nehézségekkel küzd, az ügyet az Európai Tanács elé kell utalni.

IV-8. cikk

Az Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés elfogadása, megerősítése és hatálybalépése.

(1) Az Alkotmány létrehozásáról szóló szerződést a Magas Szerződő Felek alkotmányos követelményeiknek megfelelően megerősítik. A megerősítő okiratokat az Olasz Köztársaság Kormányánál helyezik letétbe.

(2) Az Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés ...-jén lép hatályba, feltéve hogy valamennyi megerősítő okiratot letétbe helyezték, illetve ennek hiányában az azt követő hónap első napján, hogy az utolsó aláíró állam is letétbe helyezte megerősítő okiratát.

IV-9. cikk
Hatály

Az Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés határozatlan időre jön létre.

IV-10. cikk
Nyelvek²

Az Alkotmány létrehozásáról szóló szerződést, amely egyetlen eredeti példányban angol, cseh, dán, észt, finn, francia, görög, holland, ír, lengyel, lett, litván, magyar, máltai, német, olasz, portugál, spanyol, svéd, szlovák és szlovén nyelven készült, és amely e nyelveken készült szövegeinek mindegyike egyaránt hiteles, az Olasz Köztársaság Kormányának irattárában helyezik letétbe, amely minden további aláíró állam kormányának eljuttat egy-egy hitelesített másolatot.

² A cikk szövegét a Csatlakozási Okmányoknak megfelelően ki kell majd igazítani.

JEGYZŐKÖNYV A NEMZETI PARLAMENTEKNEK AZ EURÓPAI UNIÓBAN BETÖLTÖTT SZEREPÉRŐL

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

EMLÉKEZTETVE ARRÁ, hogy az a mód, ahogyan az egyes nemzeti parlamentek az Unió tevékenységei vonatkozásában a saját kormányuk felett ellenőrzést gyakorolnak, az egyes tagállamok saját alkotmányos szervezetére és gyakorlatára tartozik,

AZZAL AZ ÓHAJJAL azonban, hogy ösztönözzék a nemzeti parlamentek nagyobb mértékű részvételét az Európai Unió tevékenységében, és fokozzák lehetőségüket nézeteik kifejtésére a jogalkotási javaslatokra vonatkozóan, valamint azokban az ügyekben, amelyek különös érdeklődésükre tarthatnak számot,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket az Alkotmányhoz csatolnak:

I. A tagállamok nemzeti parlamentjének tájékoztatása

- (1) A Bizottság a közzététel időpontjában minden bizottsági konzultációs dokumentumot (zöld könyveket és fehér könyveket, valamint közleményeket) közvetlenül továbbít a tagállamok nemzeti parlamentjének. A Bizottság – az Európai Parlamentnek, illetve a Miniszterek Tanácsának való megküldéssel egyidejűleg – ugyanígy továbbítja a tagállamok nemzeti parlamentjének az Európai Parlament és a Miniszterek Tanácsa elé terjesztett éves jogalkotási programot, valamint minden egyéb, a jogalkotási program kidolgozására vagy a politikai stratégiára vonatkozó dokumentumot.
- (2) Az Európai Parlamentnek és a Miniszterek Tanácsának címzett valamennyi jogalkotási javaslatot egyidejűleg a tagállamok nemzeti parlamentjének is továbbítani kell.

- (3) A nemzeti parlamentek a szubszidiaritás és az arányosság elveinek alkalmazásáról szóló jegyzőkönyvben megállapított eljárás szerint indokolt véleményt küldhetnek az Európai Parlament, a Miniszterek Tanácsa és a Bizottság elnökeinek arra vonatkozóan, hogy egy jogalkotási javaslat összhangban van-e a szubszidiaritás elvével.
- (4) A között az időpont között, amikor a Bizottság valamely jogalkotási javaslatot az Unió hivatalos nyelvein az Európai Parlament, a Miniszterek Tanácsa és a nemzeti parlamentek rendelkezésére bocsát, és a között az időpont között, amikor azt a Miniszterek Tanácsa zárószavazás vagy a jogalkotási eljárás keretében előírt álláspont elfogadása céljából napirendjére tűzi, egy hathetes időszaknak kell eltelnie, kivéve a sürgősség esetét, amelynek okait a jogalkotási javaslatban vagy a Miniszterek Tanácsának álláspontjában meg kell jelölni. A kellően indokolt sürgős esetek kivételével e hathetes időszakban a jogalkotási javaslatról semmilyen megállapodást nem lehet kötni. Valamely javaslatnak a Miniszterek Tanácsának napirendjére tűzése és a Miniszterek Tanácsa álláspontjának elfogadása között tíz napnak kell eltelnie.
- (5) A Miniszterek Tanácsának napirendjét és üléseinek eredményét, valamint a jogalkotási javaslatokról határozó ülésekről készült jegyzőkönyveket egyidejűleg közvetlenül továbbítani kell a tagállamok parlamentjének és kormányának.
- (6) Amennyiben az Európai Tanács élni kíván az Alkotmány I-24. cikke (4) bekezdésének első albekezdésében foglalt rendelkezéssel, a nemzeti parlamenteket minden döntésről előzetesen tájékoztatni kell.

Amennyiben az Európai Tanács élni kíván az Alkotmány I-24. cikke (4) bekezdésének második albekezdésében foglalt rendelkezéssel, a nemzeti parlamenteket legalább négy hónappal a határozathozatal előtt tájékoztatni kell.

- (7) A Számvevőszék éves jelentését az Európai Parlamentnek és a Miniszterek Tanácsának való megküldéssel egyidejűleg tájékoztatásul megküldi a tagállamok nemzeti parlamentjének.
- (8) Kétkamarás nemzeti parlamentek esetében e rendelkezéseket mindkét kamarára alkalmazni kell.

II. Együttműködés a parlamentek között

- 9) Az Európai Parlament és a nemzeti parlamentek közösen meghatározzák az Európai Unión belül a parlamentek közötti hatékony és rendszeres együttműködés megszervezésének és előmozdításának módját.
- (10) Az Európai Ügyekkel Foglalkozó Bizottságok Konferenciája bármilyen olyan észrevételt megfogalmazhat, amelyet az Európai Parlament, a Miniszterek Tanácsa és a Bizottság figyelmére érdemesnek tart. A Konferencia továbbá előmozdítja az információk és a bevált gyakorlatok cseréjét a tagállamok parlamentjei és az Európai Parlament között, beleértve azok külön bizottságait is. Emellett a Konferencia meghatározott kérdések, így különösen a közös kül- és biztonságpolitika, illetve a közös biztonság- és védelmi politika megvitatása céljából interparlamentáris konferenciákat szervezhet. A Konferencia által megfogalmazott észrevételek a nemzeti parlamenteket semmiben nem kötelezik, és azok álláspontját semmilyen módon nem befolyásolják.

JEGYZŐKÖNYV A SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG ELVEINEK ALKALMAZÁSÁRÓL

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

AZZAL A KÍVÁNSÁGGAL, hogy biztosítsák, hogy a döntéseket az Unió polgáraihoz a lehető legközelebb eső szinten hozzák meg,

AZZAL A SZÁNDÉKKAL, hogy megállapítsák az Alkotmány I-9. cikkében foglalt szubszidiaritás és arányosság elvei alkalmazásának feltételeit, továbbá hogy létrehozzanak egy az ezen elvek alkalmazásának az intézmények általi ellenőrzésére vonatkozó rendszert,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket az Alkotmányhoz csatolnak:

- (1) Az Alkotmány I-9. cikke alapján valamennyi intézmény biztosítja a szubszidiaritás és arányosság elveinek folyamatos tiszteletben tartását.
- (2) A jogalkotási aktusokra irányuló javaslatok előterjesztése előtt a Bizottság széleskörű konzultációkat folytat. Ennek során, adott esetben, a tervezett jogi aktus regionális és helyi vonatkozásait is figyelembe kell venni. Különösen sürgős esetekben a Bizottság nem folytat konzultációt a javaslatról. Erre vonatkozó döntését a javaslatban indokolni kell.
- (3) A Bizottság valamennyi jogalkotási aktusra irányuló javaslatát vagy módosított javaslatát megküldi a tagállamok nemzeti parlamentjeinek azzal egyidőben, hogy azokat megküldi az uniós jogalkotóknak. Az Európai Parlament jogalkotói határozatait és a Miniszterek Tanácsának álláspontjait közvetlenül elfogadásuk után meg kell küldeni a tagállamok nemzeti parlamentjének.

- (4) A Bizottságnak javaslatait a szubszidiaritás és arányosság elvei tekintetében külön indokolnia kell. A jogalkotási javaslatok mindegyikének külön feljegyzésben részletesen tartalmaznia kell az adatokat, amelyek a szubszidiaritás és az arányosság elvével való összhang megítéléséhez szükségesek. Ennek a feljegyzésnek adatokat kell tartalmaznia a javaslat előrelátható pénzügyi kihatásairól, továbbá – kerettörvények esetében – a tagállamok, illetve adott esetben a régiók által elfogadandó jogszabályokra vonatkozó hatásairól. Az annak megállapításához vezető okokat, hogy egy uniós cél az Unió szintjén jobban megvalósítható, minőségi és – ahol csak lehetséges – mennyiségi mutatókkal kell alátámasztani. A Bizottság figyelembe veszi annak szükségességét, hogy az Unióra, a nemzeti kormányokra, a helyi hatóságokra, a gazdasági szereplőkre vagy a polgárookra háruló akár pénzügyi, akár igazgatási terheket a lehető legkisebbre csökkentsék, és hogy azok arányban álljanak az elérendő célkitűzésekkel.
- (5) A Bizottság jogalkotási javaslataira vonatkozóan – a javaslat továbbításától számított hat héten belül – bármely tagállam nemzeti parlamentje, illetve bármely nemzeti parlamenti kamara indokolt véleményt küldhet az Európai Parlament, a Miniszterek Tanácsa és a Bizottság elnökeinek, amelyben kifejti azokat az okokat, amelyek alapján a szóban forgó javaslatot nem tartja összeegyeztethetőnek a szubszidiaritás és az arányosság elveivel. A nemzeti parlamentekre, illetve nemzeti parlamenti kamarákra tartozik, hogy – adott esetben – a jogalkotói hatáskörökkel rendelkező regionális parlamentekkel egyeztessenek.
- (6) Az Európai Parlament, a Miniszterek Tanácsa és a Bizottság figyelembe veszi a tagállamok nemzeti parlamentjeinek, illetve azok kamaráinak indokolt véleményeit.

Az egykamarás parlamenti rendszerrel rendelkező tagállamok nemzeti parlamentjeinek két-két szavazatnyi, míg a kétkamarás parlamenti rendszerek egyes kamaráinak egy-egy szavazatnyi súlyuk van.

Amennyiben az indokolt véleményeknek a tagállamok nemzeti parlamentjeinek és nemzeti parlamenti kamaráinak biztosított szavazati súlyok együttes összegéhez viszonyított legalább egyharmadnyi része azt állapítja meg, hogy a Bizottság javaslata nincs összhangban a szubszidiaritás és az arányosság elveivel, a Bizottságnak a szóban forgó javaslatot felül kell vizsgálnia. Ez az arány az Alkotmány III-165. cikkében foglalt rendelkezések alapján előterjesztett, a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térségére vonatkozó bizottsági javaslatok, illetve tagállami kezdeményezések esetén az összes szavazati súlyok egynegyede.

A javaslat felülvizsgálatát követően a Bizottság az eredeti javaslatot fenntarthatja, módosíthatja vagy visszavonhatja. A Bizottságnak ezt a döntését meg kell indokolnia.

- (7) A Bíróság hatáskörrel rendelkezik a szubszidiaritás elvét megsértő jogalkotási aktusok megtámadására irányuló, valamely tagállam által az Alkotmány III-270. cikkében előírt szabályok szerint benyújtott, illetve egy tagállam által a saját jogrendje szerint nemzeti parlamentje, illetve nemzeti parlamenti kamarája nevében a Bírósághoz továbbított keresetek elbírálására.

Az Alkotmány ugyanezen cikkének megfelelően a Régiók Bizottsága szintén keresetindítási joggal rendelkezik az olyan jogalkotási aktusok tekintetében, amelyek elfogadásához az Alkotmány rendelkezései szerint vele konzultálni kell.

- (8) A Bizottság minden évben jelentést nyújt be az Európai Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, a Miniszterek Tanácsának és a tagállamok nemzeti parlamentjeinek az Alkotmány I-9. cikkének alkalmazásáról. Ezt az éves jelentést a Régiók Bizottságának és a Gazdasági és Szociális Bizottságnak is meg kell küldeni.

**JEGYZŐKÖNYVAZ EURÓPAI PARLAMENTBEN A POLGÁROK KÉPVISELETÉRŐL,
VALAMINT AZ EURÓPAI TANÁCSBAN ÉS A MINISZTEREK TANÁCSÁBAN A
SZAVAZATOK SÚLYOZÁSÁRÓL**

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződéshez csatolnak:

1. CIKK

Az Európai Parlamentre vonatkozó rendelkezések

(1) Az Európai Parlament 2004–2009-es megbízási időszaka alatt az egyes tagállamokban megválasztott európai parlamenti képviselők száma a következő:

Belgium	24
Cseh Köztársaság	24
Dánia	14
Németország	99
Észtország	6
Görögország	24
Spanyolország	54
Franciaország	78
Írország	13
Olaszország	78
Ciprus	6
Lettország	9
Litvánia	13
Luxemburg	6
Magyarország	24
Málta	5
Hollandia	27
Ausztria	18
Lengyelország	54
Portugália	24
Szlovénia	7
Szlovákia	14
Finnország	14
Svédország	19
Egyesült Királyság	78

2. CIKK

A Tanácsban a szavazatok súlyozására vonatkozó rendelkezések

- (1) Az alább következő rendelkezések – az I-24. cikk sérelme nélkül – 2009. november 1-ig maradnak hatályban.

Amennyiben az Európai Tanács, illetve a Miniszterek Tanácsának határozatához minősített többség szükséges, tagjaik szavazatait a következőképpen kell súlyozni:

Belgium	12
Cseh Köztársaság	12
Dánia	7
Németország	29
Észtország	4
Görögország	12
Spanyolország	27
Franciaország	29
Írország	7
Olaszország	29
Ciprus	4
Lettország	4
Litvánia	7
Luxemburg	4
Magyarország	12
Málta	3
Hollandia	13
Ausztria	10
Lengyelország	27
Portugália	12
Szlovénia	4
Szlovákia	7
Finnország	7
Svédország	10
Egyesült Királyság	29

A határozatok elfogadásához a tagok többsége által leadott legalább 232 igen szavazat szükséges, ha azokat az Alkotmány értelmében a Bizottság javaslata alapján kell elfogadni. Egyéb esetekben a határozatok elfogadásához legalább a tagok kétharmada által leadott, legalább 232 igen szavazat szükséges.

Ha az Európai Tanács vagy a Miniszterek Tanácsának valamely határozatát minősített többséggel kell elfogadni, az Európai Tanács, illetve a Miniszterek Tanácsának tagjai annak megvizsgálását kérhetik, hogy a minősített többséget adó tagállamok képviselik-e az Unió népességének legalább 62%-át. Amennyiben ez a feltétel nem teljesül, a kérdéses határozat nem kerül elfogadásra.

(2) A későbbi csatlakozások esetén az 1. pontban említett szavazatküszöböt oly módon kell megállapítani, hogy a minősített többséghez szükséges szavazatok száma ne haladja meg a Nizzai Szerződést elfogadó konferencia záróokmányában foglalt, az Európai Unió bővítéséről szóló nyilatkozatban szereplő táblázatból következő szavazatküszöböt.

◦

◦ ◦

JEGYZŐKÖNYV AZ EURÓCSOPORTRÓL

A Magas Szerződő Felek,

Azzal az óhajjal, hogy Európában javítsák az erősebb gazdasági növekedés feltételeit, és e célból elősegítsék az euróövezetben a gazdaságpolitikák egyre szorosabb összehangolását,

Annak tudatában, hogy külön rendelkezéseket szükséges megállapítani az eurót bevezető tagállamok közötti megerősített párbeszéd érdekében addig, ameddig az Unió valamennyi tagállama nem csatlakozik az euróövezethez,

Megállapodtak a következő rendelkezésekben, amelyeket az Alkotmányhoz csatolnak:

1. cikk

Az eurót bevezető tagállamok miniszterei informálisan üléseznek.

Ezekre az ülésekre szükség esetén azzal a céllal kerül sor, hogy megvitassák az általuk a közös valutával összefüggésben közösen viselt különös felelősséggel kapcsolatos kérdéseket. A Bizottság és az Európai Központi Bank meghívást kap ezekre az ülésekre, amelyeket az eurót bevezető tagállamok pénzügyekért felelős minisztereinek képviselői készítenek elő.

2. cikk

Az eurót bevezető tagállamok miniszterei e tagállamok többségével két és fél évre elnököt választanak.

JEGYZŐKÖNYV AZ EURATOM-SZERZŐDÉS MÓDOSÍTÁSÁRÓL

A MAGAS SZERZŐDŐ FELEK,

EMLÉKEZTETVE annak szükségességére, hogy az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés rendelkezései továbbra is teljes joghatással bírjanak,

AZZAL AZ ÓHAJJAL azonban, hogy e szerződést igazítsák az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés új szabályaihoz, különösen az intézményi és pénzügyi területen,

MEGÁLLAPODTAK a következő rendelkezésekben, amelyeket az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződéshez csatolnak, és amelyek a következőképpen módosítják az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződést:

1. cikk

A 3. cikk hatályát veszti.

2. cikk

A III., „Intézményi rendelkezések” cím címsorának helyébe a következő címsor lép:
„Intézményi és pénzügyi rendelkezések”.

3. cikk

(1) A 107. cikk helyébe a következő cikk lép:

107. cikk

Az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés intézményi és pénzügyi rendelkezéseit (I-18–I-38., I-52–I-55. és III-227–III-316. cikk), valamint annak I-58. cikkét e szerződésre alkalmazni kell a 134., 135., 144., 145., 157., 171., 172., 174. és 176. cikkben megállapított különös rendelkezések sérelme nélkül.

(2) A 107a–133. cikk, a 136–143. cikk, a 146–156. cikk, a 158–170. cikk, a 173., 173a., 175. és a 177–183a. cikk hatályát veszti.

4. cikk

A IV., „Pénzügyi rendelkezések” cím címsorának helyébe a következő címsor lép:
„Különös pénzügyi rendelkezések”.

5. cikk

A 38. cikk harmadik bekezdésében és a 82. cikk harmadik bekezdésében a 141. és 142. cikkre vonatkozó hivatkozások helyébe az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés III-265., illetve III-266. cikkére vonatkozó hivatkozások lépnek.

A 171. cikk (2) bekezdésében, a 175. cikk első bekezdésében és a 176. cikk (3) bekezdésében a 183. cikkre vonatkozó hivatkozások helyébe az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés III-318.

cikkére vonatkozó hivatkozások lépnek.

A 172. cikk (4) bekezdésében a 177. cikk (5) bekezdésére vonatkozó hivatkozás helyébe az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés III-310. cikkére vonatkozó hivatkozás lép.

A 18. cikk utolsó bekezdésében és a 83. cikk (2) bekezdésében a 164. cikkre vonatkozó hivatkozások helyébe az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés III-307. cikkére vonatkozó hivatkozások lépnek.

A 38. és 82. cikkben az „irányelv” szó helyébe az „európai határozat” lép.

A szerződésben az „irányelv” szó helyébe az „európai határozat” lép.

6. cikk

A 190. cikk helyébe a következő cikk lép:

„Az intézmények nyelvhasználatára vonatkozó szabályokat, a Bíróság alapokmányában foglalt rendelkezések sérelme nélkül, a Miniszterek Tanácsa határozza meg egyhangú határozattal.”

7. cikk

A 198. cikk a következőképpen módosul:

„a) E szerződés nem alkalmazható a Feröer-szigetekre”.

8. cikk

A 201. cikk a következőképpen módosul:

„A Közösség a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezettel szoros együttműködést alakít ki, amelynek részletes szabályait közös megegyezéssel határozzák meg.”

9. cikk

A 206. cikk a következőképpen módosul:

„A Közösség egy vagy több állammal vagy nemzetközi szervezettel kölcsönös jogok és kötelezettségek, közös fellépés és különleges eljárások által jellemzett társulást létrehozó megállapodásokat köthet.

E megállapodásokat a Miniszterek Tanácsa, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, egyhangúlag köti.

Ha e megállapodások szükségessé teszik e szerződés módosítását, e módosításokat azt megelőzően az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés IV-7. cikkében megállapított eljárás szerint kell elfogadni.

NYILATKOZAT

az Európai Parlamentben a polgárok képviseléről, valamint az Európai Tanácsban és a Miniszterek Tanácsában a szavazatok súlyozásáról szóló jegyzőkönyvhöz

A Romániának, illetve Bulgáriának az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról folytatandó konferenciák során az Unió tagállamai által elfogadásra kerülő közös álláspont az európai parlamenti képviselői helyek, valamint az Európai Tanácsban és a Miniszterek Tanácsában a szavazatok súlyozása tekintetében a következőképpen fog alakulni. Amennyiben Románia, illetve Bulgária Európai Unióhoz történő csatlakozása az Alkotmány I-9. cikkének (2) bekezdésében előírt határozat hatálybalépése előtt következik be, az ezen államokat megillető európai parlamenti képviselői helyek számát 33, illetve 17 képviselői helyet alapul véve kell meghatározni; e számokat ki kell igazítani ugyanazon számítás alapján, mint amely alapján az egyes tagállamok európai parlamenti képviselőinek az Európai Parlamentben a polgárok képviseléről, valamint az Európai Tanácsban és a Miniszterek Tanácsában a szavazatok súlyozásáról szóló jegyzőkönyvben rögzített számát meghatározták.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozásról szóló szerződés az Alkotmány I-19. cikkének (2) bekezdésétől eltérve előírhatja, hogy az Európai Parlament 2005–2009-es megbízatásának idejére az európai parlamenti tagok száma a 736-ot ideiglenesen meghaladhatja.

Az Alkotmány I-24. cikke (2) bekezdésének sérelme nélkül, az Európai Tanácsban és a Miniszterek Tanácsában Romániát, illetve Bulgáriát 2009. november 1-jéig 14, illetve 10 szavazat illeti meg. Az egyes csatlakozások időpontjában a Miniszterek Tanácsa meghatározza az Európai Parlamentben a polgárok képviseléről, valamint az Európai Tanácsban és a Miniszterek Tanácsában a szavazatok súlyozásáról szóló jegyzőkönyvben említett küszöbértékeket.

NYILATKOZAT
EGY EURÓPAI KÜLÜGYI SZOLGÁLAT LÉTREHOZÁSÁRÓL

Az Alkotmány I-27. cikke által bevezetett uniós külügyminiszter feladatai teljesítésének segítése érdekében a Konvent egyetért annak szükségességében, hogy – az Európai Parlament jogainak sérelme nélkül – a Miniszterek Tanácsa és a Bizottság megállapodjon egy, a miniszter irányítása alatt álló közös szolgálat (Európai Külügyi Szolgálat) létrehozásáról, amely a Miniszterek Tanácsának Főtitkársága és a Bizottság megfelelő szervezeti egységeinek tisztviselőiből, valamint a nemzeti diplomáciai szolgálatok által kirendelt személyzetből áll.

Az Unió III-230. cikkben meghatározott küldöttségeinek személyzetét e közös szolgálatból kell rendelkezésre bocsátani.

A Konvent álláspontja szerint a közös szolgálat létrehozásához szükséges intézkedéseket az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés hatálybalépését követő egy éven belül kell meghozni.

NYILATKOZAT
AZ ALKOTMÁNYT LÉTREHOZÓ SZERZŐDÉS
ALÁÍRÁSÁRÓL KÉSZÜLT ZÁRÓOKMÁNYHOZ

Ha az Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés aláírásától számított két év elteltével az említett szerződést a tagállamok négyötöde már megerősítette, egy vagy több tagállam azonban a megerősítési folyamat során nehézségekkel küzd, az ügyet az Európai Tanács elé kell utalni.

AZ EURÓPAI KONVENT

A TAGOK JEGYZÉKE

ELNÖKSÉG

Valéry GISCARD d'ESTAING	Elnök
Giuliano AMATO	Aelnök
Jean-Luc DEHAENE	Aelnök

A PRAESIDIUM TOVÁBBI TAGJAI

Michel BARNIER	Az Európai Bizottság képviselője
John BRUTON	A nemzeti parlamentek képviselője
Henning CHRISTOPHERSEN	A dán elnökség képviselője
Alfonso DASTIS	A spanyol elnökség képviselője (2003 márciusától)
Klaus HÄNSCH	Az Európai Parlament képviselője
Giorgosz KATIFORISZ	A görög elnökség képviselője (2003 februárjáig)
Ínigo MÉNDEZ DE VIGO	Az Európai Parlament képviselője
Ana PALACIO	A spanyol elnökség képviselője (2003 márciusáig)
Giorgosz PAPANDREOU	A görög elnökség képviselője (2003 februárjától)
Gisela STUART	A nemzeti parlamentek képviselője
Antonio VITORINO	Az Európai Bizottság képviselője
Alojz PETERLE	Meghívott

A KONVENT TAGJAI
AZ EURÓPAI PARLAMENT KÉPVISELŐI

Jens-Peter BONDE (DK)
Elmar BROK (D)
Andrew Nicholas DUFF (UK)
Olivier DUHAMEL (F)
Klaus HÄNSCH (D)
Sylvia-Yvonne KAUFMANN (D)
Timothy KIRKHOPE (UK)
Alain LAMASSOURE (F)
Linda McAVAN (UK)
Hanja MAIJ-WEGGEN (NL)
Luís MARINHO (P)
Íñigo MÉNDEZ DE VIGO Y MONTOJO (ES)
Cristiana MUSCARDINI (IT)
Antonio TAJANI (IT)
Anne VAN LANCKER (B)
Johannes VOGGENHUBER (ÖS)

A BIZOTTSÁG KÉPVISELŐI

Michel BARNIER
António VITORINO

A TAGÁLLAMOK KÉPVISELŐI

ORSZÁG
BELGIË/BELGIQUE

Kormány
Louis MICHEL

Nemzeti parlament
Karel DE GUCHT
Elio DI RUPO

DANMARK

Kormány
Henning CHRISTOPHERSEN

Nemzeti parlament
Peter SKAARUP
Henrik DAM KRISTENSEN

DEUTSCHLAND

Kormány
Joschka FISCHER,
aki 2002 novemberében Peter
GLOTZ-ot váltotta fel

Nemzeti parlament
Jürgen MEYER
Erwin TEUFEL

ELLAS

Kormány
Giorgosz PAPANDEOU,
aki 2003 februárjában Giorgosz
KATIFORISZ-t váltotta fel

Nemzeti parlament
Paraszkevasz AVGERINOSZ
Marietta GIANNAKOU

ESPAÑA

Kormány
Alfonso DASTIS,
aki 2002 szeptemberében
helyettesként Carlos
BASTARRECHE-t váltotta fel,
majd 2003 márciusában rendes
tagként A. Palacio helyébe lépett

Nemzeti parlament
Josep BORRELL FONTELLES
Gabriel CISNEROS LABORDA

FRANCE

Kormány
Dominique de VILLEPIN,
aki 2002 novemberében Pierre
MOSCOVICI-t váltotta fel

Nemzeti parlament
Pierre LEQUILLER,
aki 2002 júliusában Alain
BARRAU-t váltotta fel
Hubert HAENEL

IRELAND

Kormány
Dick ROCHE,
aki 2002. júliusában Ray
MacSHARRY-t váltotta fel

Nemzeti parlament
John BRUTON
Proinsias DE ROSSA

ITALIA

Kormány
Gianfranco FINI

Nemzeti parlament
Marco FOLLINI
Lamberto DINI

LUXEMBOURG

Kormány
Jacques SANTER

Nemzeti parlament
Paul HELMINGER
Ben FAYOT

NEDERLAND

Kormány
Gijs de VRIES,
aki 2002 októberében Hans van
MIERLO-t váltotta fel

Nemzeti parlament
René van der LINDEN
Frans TIMMERMANS

ÖSTERREICH

Kormány
Hannes FARNLEITNER

Nemzeti parlament
Caspar EINEM
Reinhard Eugen BÖSCH

PORTUGAL

Kormány
Ernâni LOPES,
aki 2002 májusában João de
VALLERA-t váltotta fel

Nemzeti parlament
Alberto COSTA
Eduarda AZEVEDO

SUOMI/FINLAND

Kormány
Teija TIILIKAINEN

Nemzeti parlament
Kimmo KILJUNEN
Jari VILÉN,
aki 2003. májusában Matti
VANHANEN-t váltotta fel

SVERIGE

Kormány
Lena HJELM-WALLÉN

Nemzeti parlament
Sören LEKBERG
Göran LENNMARKER

UNITED KINGDOM

Kormány
Peter HAIN

Nemzeti parlament
Gisela STUART
David HEATHCOAT-AMORY

A TAGJELÖLT ORSZÁGOK KÉPVISELŐI

COUNTRY

Κύπρος/CYPRUS

Kormány

Michael ATTALIDESZ

Nemzeti parlament

Eleni MAVROU

Panayiotisz DEMETRIOU

MALTA

Kormány

Peter SERRACINO- INGLOTT

Nemzeti parlament

Michael FRENDO

Alfred SANT

MAGYARORSZÁG/H

UNGARY

Kormány

BALÁZS Péter,

aki 2002 júniusában MARTONYI

Jánost váltotta fel

Nemzeti parlament

SZÁJER József

VASTAGH Pál

POLSKA/POLAND

Kormány

Danuta HÜBNER

Nemzeti parlament

Jozef OLEKSY

Edmund WITTBRODT

ROMÂNIA/ROMANIA

Kormány

Hildegard Carola PUWAK

Nemzeti parlament

Alexandru ATHANASIU,

aki 2003 februárjában Liviu

MAIOR-t váltotta fel

Puiu HASOTTI

SLOVENSKO/SLOVAKIA

Kormány

Ivan KORČOK,
*aki 2002 novemberében Ján
FIGEL-t váltotta fel*

Nemzeti parlament

Ján FIGEL,
*aki 2002 októberében Pavol
HAMZIK-ot váltotta fel*
Irena BELOHORSKÁ

LATVIJA/LATVIA

Kormány

Sandra KALNIETE,
*aki 2003 januárjában Roberts
ZILE-t váltotta fel*

Nemzeti parlament

Rihards PIKS
Liene LIEPINA,
*aki 2003 januárjában Edvins
INKĒNS-t váltotta fel*

EESTI/ESTONIA

Kormány

Lennart MERI

Nemzeti parlament

Tunne KELAM
Rein LANG,
*aki 2003 áprilisában Peeter
REITZBERG-et váltotta fel*

LIETUVA/LITHUANIA

Kormány

Rytis MARTIKONIS

Nemzeti parlament

Vytenis ANDRIUKAITIS
Algirdas GRICIUS,
*aki 2002 decemberében a
helyettesként Dalia KUTRAITE-
GIEDRAITIENE helyébe lépő
Alvydas MEDALINSKAS-t váltotta
fel*

България/BULGARIA

Kormány

Meglana KUNEVA

Nemzeti parlament

Daniel VALCHEV
Nikolai MLADENOV

**ČESKÁ REPUBLIKA/
CZECH REPUBLIC**

Kormány
Jan KOHOUT,
*aki 2002 szeptemberében Jan
KAVAN-t váltotta fel*

Nemzeti parlament
Jan ZAHRADIL
Josef ZIELENIEC

SLOVENIJA/SLOVENIA

Kormány
Dimitrij RUPEL,
*aki 2003 januárjában Matjaz
NAHTIGAL-t váltotta fel*

Nemzeti parlament
Jelko KACIN,
*aki 2003 januárjában Slavko
GABER-t váltotta fel*
Alojz PETERLE

TÜRQIYE/TURKEY

Kormány
Abdullah GÜL,
*aki a 2002 decemberében Mesut
YILMAZ helyébe lépő Yasar
YAKIS-t váltotta fel 2003
márciusában*

Nemzeti parlament
Zekeriya AKCAM,
*aki 2002 decemberében Ali
TEKIN-t váltotta fel*
Kemal DERVIŞ,
*aki 2002 decemberében Ayfer
YILMAZ-t váltotta fel*

HELYETTES TAGOK

AZ EURÓPAI PARLAMENT KÉPVISELŐI

William ABITBOL (F)
ALMEIDA GARRETT asszony (P)
John CUSHNAHAN (IRL)
Lone DYBKJAER (DK)
Pervenche BERČS (F)
Maria BERGER (ÖS)
Carlos CARNERO GONZÁLEZ (ES)
Neil MacCORMICK (UK)
Piia-Noora KAUPPI (FI)
Elena PACIOTTI (IT)
Luís QUEIRÓ (P)
Reinhard RACK (ÖS)
Esko SEPPÄNEN (FI)
The Earl of STOCKTON (UK)
Helle THORNING-SCHMIDT (DK)
Joachim WUERMELING (D)

A BIZOTTSÁG KÉPVISELŐI

David O'SULLIVAN

Paolo PONZANO

A TAGÁLLAMOK KÉPVISELŐI

ORSZÁG

BELGIË/BELGIQUE

Kormány

Pierre CHEVALIER

Nemzeti parlament

Danny PIETERS

Marie NAGY

DANMARK

Kormány

Poul SCHLÜTER

Nemzeti parlament

Per DALGAARD

Niels HELVEG PETERSEN

DEUTSCHLAND

Kormány

Hans Martin BURY,
*aki 2002 novemberében Gunter
PLEUGER-t váltotta fel*

Nemzeti parlament

Peter ALTMAIER
Wolfgang GERHARDS,
*aki 2003 márciusában Wolfgang
SENNF-et váltotta fel*

ELLAS

Kormány

Giorgosz KATIFORISZ,
*aki 2003 februárjában Panayiotisz
IOAKIMIDISZ-t váltotta fel*

Nemzeti parlament

Nikolaosz
KONSZTANTOPOULOSZ
Evripidisz SZTILINIADISZ

ESPAÑA

Kormány

Ana PALACIO,
*aki 2003 márciusában Alfonso
DASTIS-t váltotta fel*

Nemzeti parlament

Diego LÓPEZ GARRIDO
Alejandro MUÑOZ LONSO

FRANCE

Kormány
Pascale ANDREANI,
aki 2002 augusztusában Pierre
VIMONT-t váltotta fel

Nemzeti parlament
Jacques FLOCH,
aki 2002 júliusában Anne-Marie
IDRAC-ot váltotta fel
Robert BADINTER

IRELAND

Kormány
Bobby McDONAGH

Nemzeti parlament
Pat CAREY,
aki 2002 júliusában Martin
CULLEN-t váltotta fel
John GORMLEY

ITALIA

Kormány
Francesco E. SPERONI

Nemzeti parlament
Valdo SPINI
Filadelfio Guido BASILE

LUXEMBOURG

Kormány
Nicolas SCHMIT

Nemzeti parlament
Gaston GIBERYEN
Renée WAGENER

NEDERLAND

Kormány
Thom de BRUIJN

Nemzeti parlament
Wim van EEKELEN
Jan Jacob van DIJK,
aki 2002 októberében Hans van
BAALEN-t váltotta fel

ÖSTERREICH

Kormány
Gerhard TUSEK

Nemzeti parlament
Evelin LICHTENBERGER
Eduard MAINONI,
aki 2003 márciusában Gerhard
KURZMANN-t váltotta fel

PORTUGAL

Kormány
Manuel LOBO ANTUNES

Nemzeti parlament
Guilherme d'OLIVEIRA
MARTINS, aki 2002 júniusában
Oswaldo de CASTRO-t váltotta fel
António NAZARÉ PEREIRA

SUOMI/FINLAND

Kormány
Antti PELTOMÄKI

Nemzeti parlament
Hannu TAKKULA,
aki 2003. májusában Riitta
KORHONEN-t váltotta fel
Esko HELLE

SVERIGE

Kormány
Sven-Olof PETERSSON,
aki 2002 decemberében Lena
HALLENGREN-t váltotta fel

Nemzeti parlament
Kenneth KVIST
Ingvar SVENSSON

UNITED KINGDOM

Kormány
Baroness SCOTLAND OF
ASTHAL

Nemzeti parlament
Lord TOMLINSON
Lord MACLENNAN OF
ROGART

A TAGJELÖLT ORSZÁGOK KÉPVISELŐI**ORSZÁG**
Κύπρος/CYPRUS

Kormány
Theophilosz V. THEOPHILOU

Nemzeti parlament
Mariosz MATSZAKISZ
Androula VASSZILIOU

MALTA

Kormány
John INGUANEZ

Nemzeti parlament
Dolores CRISTINA
George VELLA

**MAGYARORSZÁG/H
UNGARY**

Kormány
GOTTFRIED Péter

Nemzeti parlament
KELEMEN András
SZENT-IVÁNYI István

POLSKA/POLAND

Kormány
Janusz TRZCIŃSKI

Nemzeti parlament
Marta FOGLER
Genowefa GRABOWSKA

ROMÂNIA/ROMANIA

Kormány
Constantin ENE,
*aki 2002 decemberében Ion
JINGA-t váltotta fel*

Nemzeti parlament
ECKSTEIN-KOVACS Péter
Adrian SEVERIN

SLOVENSKO/SLOVAKIA

Kormány
Juraj MIGAŠ

Nemzeti parlament
Zuzana MARTINAKOVA,
*aki 2002 novemberében Frantisek
SEBEJ -t váltotta fel*
Boris ZALA,
*aki 2002 novemberében Olga
KELTOSOVA-t váltotta fel*

LATVIJA/LATVIA

Kormány
Roberts ZILE,
*aki 2003 januárjában Guntars
KRASTS-t váltotta fel*

Nemzeti parlament
Guntars KRASTS,
*aki 2003 januárjában Maris
SPRINDZUKS-ot váltotta fel*
Arturs Krisjanis KARINS,
*aki 2003 januárjában Inese
BIRZNIECE-t váltotta fel*

EESTI/ESTONIA

Kormány
Henrik HOLOLEI

Nemzeti parlament
Liina TÖNISSON,
aki 2003 áprilisában Liia HÄNNI-t
váltotta fel
Urmas REINSALU,
aki 2003 áprilisában Ülo TÄRNO-t
váltotta fel

LIETUVA/LITHUANIA

Kormány
Oskaras JUSYS

Nemzeti parlament
Gintautas ŠIVICKAS,
aki a 2002 decemberében
Rolandas PAVILIONIS helyébe
lépő Gediminas DALINKEVICIUS-
t váltotta fel 2003 februárjában
Eugenijus MALDEIKIS,
aki 2003 februárjában Alvydas
MEDALINSKAS-t váltotta fel

България/BULGARIA

Kormány
Neli KUTSKOVA

Nemzeti parlament
Alexander ARABADJIEV
Nesrin UZUN

**ČESKÁ REPUBLIKA/
CZECH REPUBLIC**

Kormány
Lenka Anna ROVNA,
aki 2002 szeptemberében Jan
KOHOUT-ot váltotta fel

Nemzeti parlament
Petr NEČAS
František KROUPA

SLOVENIJA/SLOVENIA

Kormány
Janez LENARČIČ

Nemzeti parlament
Franc HORVAT,
aki 2003 januárjában Danica
SIMŠIČ-t váltotta fel
Mihael BREJC

TÜRQÍYE/TURKEY

Kormány
Oğuz DEMIRALP,
*aki 2002 augusztusában Nihat
AKYOL-t váltotta fel*

Nemzeti parlament
Ibrahim ÖZAL,
*aki 2002 decemberében Kürsat
ESER-t váltotta fel*
Necdet BUDAK,
*aki 2002 decemberében A. Emre
KOCAOGLU-t váltotta fel*

MEGFIGYELŐK

Roger BRIESCH
Josef CHABERT
João CRAVINHO
Manfred DAMMEYER
Patrick DEWAELE
Nikiforosz DIAMANDOUROSZ
*(aki 2003 márciusában Jacob SÖDERMAN-t
váltotta fel)*
Claude DU GRANRUT
Göke Daniel FRERICHS
Emilio GABAGLIO
Georges JACOBS
Claudio MARTINI
Anne-Maria SIGMUND
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO
*(aki 2003 februárjában Eduardo ZAPLANA-t
váltotta fel, akit 2002 októberétől Eva-Riitta
SIITONEN helyettesített)*

Gazdasági és Szociális Bizottság
Régiók Bizottsága
Európai Szociális Partnerek
Régiók Bizottsága
Régiók Bizottsága
Európai ombudsman

Régiók Bizottsága
Gazdasági és Szociális Bizottság
Európai Szociális Partnerek
Európai Szociális Partnerek
Régiók Bizottsága
Gazdasági és Szociális Bizottság
Régiók Bizottsága

TITKÁRSÁG

Sir John KERR
Annalisa GIANNELLA

Főtitkár
Főtitkárhelyettes

Marta ARPIO SANTACRUZ
Hervé BRIBOSIA
Elisabeth GATEAU
Maria José MARTÍNEZ IGLESIAS
Guy MILTON
Kristin de PEYRON
Alain PIOTROWSKI
Alessandra SCHIAVO
Maryem van den HEUVEL

Agnieszka BARTOL
Nicole BUCHET
Clemens LADENBURGER
Nikolaus MEYER LANDRUT
Ricardo PASSOS
Alain PILETTE
Etienne de PONCINS
Walpurga SPECKBACHER

TARTALOMJEGYZÉK

	<i>Oldal</i>
ELŐSZÓ	1
PREAMBULUM	3
I. RÉSZ	
I. CÍM – AZ UNIÓ MEGHATÁROZÁSA ÉS CÉLKITŰZÉSEI	5
II. CÍM – ALAPVETŐ JOGOK ÉS UNIÓS POLGÁRSÁG	8
III. CÍM – AZ UNIÓ HATÁSKÖREI	9
IV. CÍM – AZ UNIÓ INTÉZMÉNYEI	15
I. FEJEZET – INTÉZMÉNYI KERETEK	15
II. FEJEZET – EGYÉB INTÉZMÉNYEK ÉS SZERVEK	25
V. CÍM – AZ UNIÓ HATÁSKÖREINEK GYAKORLÁSA	27
I. FEJEZET – ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK	27
II. FEJEZET – KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK	31
III. FEJEZET — MEGERŐSÍTETT EGYÜTTMŰKÖDÉS	37
VI. CÍM – AZ UNIÓ DEMOKRATIKUS MŰKÖDÉSE	38
VII. CÍM – AZ UNIÓ PÉNZÜGYEI	41
VIII. CÍM – AZ UNIÓ ÉS KÖZVETLEN KÖRNYEZETE	43
IX CÍM – UNIÓS TAGSÁG	44

II. RÉSZ: AZ UNIÓ ALAPJOGI CHARTÁJA	47
PREAMBULUM	47
I. CÍM – MÉLTÓSÁG	48
II. CÍM – SZABADSÁGOK	49
III. CÍM – EGYENLŐSÉG	51
IV. CÍM – SZOLIDARITÁS	53
V. CÍM – POLGÁRI JOGOK	56
VI. CÍM – IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS	58
VII. CÍM – A CHARTA ÉRTELMEZÉSÉRE ÉS ALKALMAZÁSÁRA VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK	59

III. RÉSZ: AZ UNIÓ POLITIKÁI ÉS MŰKÖDÉSE	61
I.CÍM – ÁLTALÁNOSAN ALKALMAZANDÓ RENDELKEZÉSEK	62
II. CÍM – A MEGKÜLÖNBÖZTETÉS TILALMA ÉS AZ UNIÓS POLGÁRSÁG	63
III. CÍM – BELSŐ POLITIKÁK ÉS INTÉZKEDÉSEK	65
I. FEJEZET – BELSŐ PIAC	65
1. szakasz – A belső piac létrehozása	65
2. szakasz – A személyek és a szolgáltatások szabad mozgása	66
1. alszakasz – Munkavállalók	66
2. alszakasz – A letelepedés szabadsága	68
3. alszakasz – A szolgáltatásnyújtás szabadsága	70
3. szakasz – Az áruk szabad mozgása	73
1. alszakasz – Vámunió	73
2. alszakasz – Vámügyi együttműködés	74
3. alszakasz – Mennyiségi korlátozások tilalma	74
4. szakasz – Tőke- és fizetési műveletek	76
5. szakasz – Versenyszabályok	78
1. alszakasz – Vállalkozásokra vonatkozó szabályok	78
2. alszakasz – A tagállamok által nyújtott támogatások	81
6. szakasz – Adózásra vonatkozó rendelkezések	83
7. szakasz – Jogszabályok közelítése	84
II. FEJEZET – GAZDASÁG- ÉS MONETÁRIS POLITIKA	87
1. szakasz – Gazdaságpolitika	87
2. szakasz – Monetáris politika	92
3. szakasz – Intézményi rendelkezések	96
3a. szakasz – Az euróövezetbe tartozó tagállamokra vonatkozó külön rendelkezések	98
4. szakasz – Átmeneti rendelkezések	99

III. FEJEZET – EGYÉB KÜLÖN TERÜLETEKRE VONATKOZÓ POLITIKÁK	103
1. szakasz – Foglalkoztatás	103
2. szakasz – Szociálpolitika	106
1. alszakasz – Az Európai Szociális Alap	111
3. szakasz – Gazdasági, társadalmi és területi kohézió	112
4. szakasz – Mezőgazdaság és halászat	114
5. szakasz – Környezet	118
6. szakasz – Fogyasztóvédelem	121
7. szakasz – Közlekedés	122
8. szakasz – Transzeurópai hálózatok	125
9. szakasz – Kutatás, technológiai fejlesztés és úrkutatás	127
10. szakasz – Energia	131
IV. FEJEZET – A SZABADSÁG, A BIZTONSÁG ÉS A JOG	132
ÉRVÉNYESÜLÉSÉNEK TÉRSÉGE	
1. szakasz – Általános rendelkezések	132
2. szakasz – A határok ellenőrzésével, a menekültügyel és a bevándorlással kapcsolatos politikák	134
3. szakasz – Igazságügyi együttműködés polgári ügyekben	137
4. szakasz – Igazságügyi együttműködés büntetőügyekben	138
5. szakasz – Rendőrségi együttműködés	141
IV. FEJEZET – AZOK A TERÜLETEK, AHOL AZ UNIÓ ÖSSZEhangoló, KIEGÉSZÍTŐ VAGY TÁMOGATÓ INTÉZKEDÉSEKET TEHET	143
1. szakasz – Népegészségügy	143
2. szakasz – Ipar	145
3. szakasz – Kultúra	146
4. szakasz – Oktatás, szakképzés, ifjúság és sport	147
5. szakasz – Polgári védelem	149
6. szakasz – Igazgatási együttműködés	150

IV. CÍM – A TENGERENTÚLI ORSZÁGOK ÉS TERÜLETEK TÁRSULÁSA	151
V. CÍM – AZ UNIÓ KÜLSŐ TEVÉKENYSÉGE	154
I. FEJEZET – ÁLTALÁNOSAN ALKALMAZANDÓ RENDELKEZÉSEK	154
II. FEJEZET – KÖZÖS KÜL- ÉS BIZTONSÁGPOLITIKA	156
1. szakasz – A közös biztonság- és védelmi politika	162
2. szakasz – Pénzügyi rendelkezések	165
III. FEJEZET – KÖZÖS KERESKEDELEMPOLITIKA	166
IV. FEJEZET – EGYÜTTMŰKÖDÉS HARMADIK ORSZÁGOKKAL ÉS HUMANITÁRIUS SEGÉLYEK	168
1. szakasz – Fejlesztési együttműködés	168
2. szakasz – Harmadik országokkal folytatott gazdasági, pénzügyi és műszaki együttműködés	170
3. szakasz – Humanitárius segélyek	171
V. FEJEZET – KORLÁTOZÓ INTÉZKEDÉSEK	172
VI. FEJEZET – NEMZETKÖZI MEGÁLLAPODÁSOK	173
VII. FEJEZET – AZ UNIÓ KAPCSOLATAI NEMZETKÖZI SZERVEZETEKKEL ÉS HARMADIK ORSZÁGOKKAL, VALAMINT AZ UNIÓ KÜLDÖTTSÉGEI	176
VIII. FEJEZET – A SZOLIDARITÁSI KLAUZULA VÉGREHAJTÁSA	177
VI. CÍM – AZ UNIÓ MŰKÖDÉSE	178
I. FEJEZET – INTÉZMÉNYI RENDELKEZÉSEK	178
1. szakasz – Az intézmények	178
1. alszakasz – Az Európai Parlament	178
2. alszakasz – Az Európai Tanács	181
3. alszakasz – A Miniszterek Tanácsa	182
4. alszakasz – A Bizottság	183
5. alszakasz – A Bíróság	185
6. alszakasz – A Számvevőszék	194

2. szakasz – Az Unió tanácsadó szervei	197
1. alszakasz – A Régiók Bizottsága	197
2. alszakasz – A Gazdasági és Szociális Bizottság	198
3. szakasz – Az Európai Beruházási Bank	200
4. szakasz – Az Unió intézményeire, szerveire, hivatalaira és ügynökségeire vonatkozó közös rendelkezések	201
II. FEJEZET – PÉNZÜGYI RENDELKEZÉSEK	205
1. szakasz – A többéves pénzügyi keret	205
2. szakasz – Az Unió éves költségvetése	206
3. szakasz – A költségvetés végrehajtása és a mentesítés	209
4. szakasz – Közös rendelkezések	211
5. szakasz – Küzdelem a csalás ellen	213
III. FEJEZET — MEGERŐSÍTETT EGYÜTTMŰKÖDÉS	214
VII. CÍM: KÖZÖS RENDELKEZÉSEK	217
IV. RÉSZ: ÁLTALÁNOS ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	221
JEGYZŐKÖNYV A NEMZETI PARLAMENTEKNEK AZ EURÓPAI UNIÓBAN BETÖLTÖTT SZEREPÉRŐL	226
JEGYZŐKÖNYV A SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG ELVEINEK ALKALMAZÁSÁRÓL	229
JEGYZŐKÖNYV AZ EURÓPAI PARLAMENTBEN A POLGÁROK KÉPVISELETÉRŐL, VALAMINT AZ EURÓPAI TANÁCSBAN ÉS A MINISZTEREK TANÁCSÁBAN A SZAVAZATOK SÚLYOZÁSÁRÓL	232
JEGYZŐKÖNYV AZ EURÓCSOPORTRÓL	235
JEGYZŐKÖNYV AZ EURATOM-SZERZŐDÉS MÓDOSÍTÁSÁRÓL	236

NYILATKOZAT AZ EURÓPAI PARLAMENTBEN A POLGÁROK KÉPVISELETÉRŐL, VALAMINT AZ EURÓPAI TANÁCSBAN ÉS A MINISZTEREK TANÁCSÁBAN A SZAVAZATOK SÚLYOZÁSÁRÓL SZÓLÓ JEGYZŐKÖNYVHÖZ	238
NYILATKOZAT EGY EURÓPAI KÜLÜGYI SZOLGÁLAT LÉTREHOZÁSÁRÓL	239
NYILATKOZAT AZ ALKOTMÁNYT LÉTREHOZÓ SZERZŐDÉS ALÁÍRÁSÁRÓL KÉSZÜLT ZÁRÓOKMÁNYHOZ	240
◦	
◦ ◦	
AZ EURÓPAI KONVENT TAGJAINAK JEGYZÉKE	241